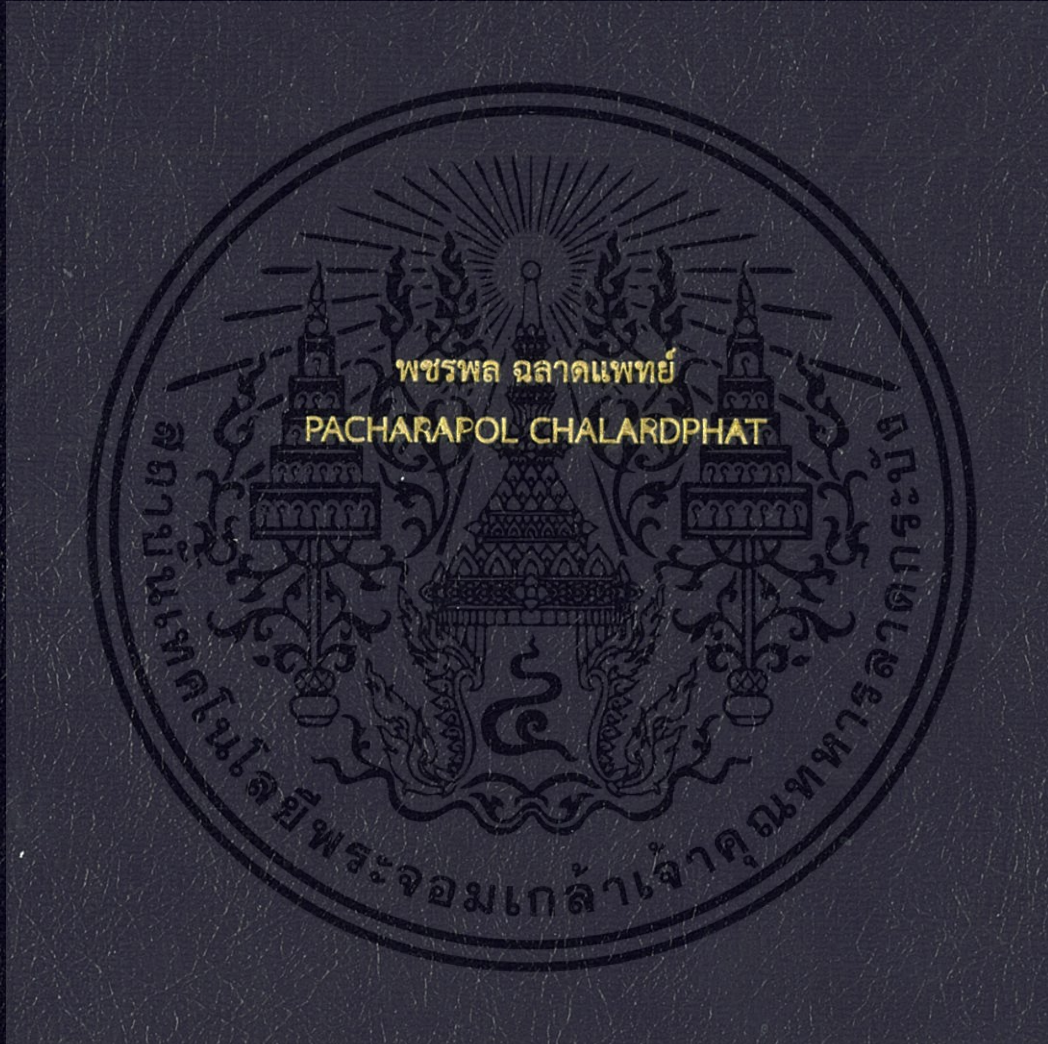


พุทธสถานสำหรับคนเมือง
URBAN BUDDHIST PLACE



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน
ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2557

พุทธสถานสำหรับคนเมือง

URBAN BUDDHIST PLACE



วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน

ภาควิชาสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ.2557-2558

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง อนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พิเชฐ โสวิทยสกุล
คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ สมศักดิ์ ธรรมเวชวิที	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ชรินทร์ ทิพย์โยภาส	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ธิติพันธ์ ตริตระการ	กรรมการ
อาจารย์ ปริญญา ชูแก้ว	กรรมการ
ดร. ณรงค์ฤทธิ์ จินต์จันทรวงศ์	กรรมการและเลขานุการ



อาจารย์ ธีรชัย ลีสุรพลานนท์
อาจารย์ที่ปรึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อวิทยานิพนธ์	พุทธสถานสำหรับคนเมือง (URBAN BUDDHIST PLACE)
นักศึกษา	นาย พชรพล ฉลาดแพทย์
รหัสประจำตัว	53020049
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชา	สถาปัตยกรรมและการวางแผน
ปีการศึกษา	2557-2558
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ธีรชัย ลีสุรพลานนท์

บทคัดย่อ

ปัจจุบันคนในสังคมเมืองมีความห่างเหินจากพระพุทธศาสนาเพิ่มขึ้น โดยคนจำนวนมากมีการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเพียงเดือนละหนึ่งครั้งหรือทำเพียงในบางโอกาสที่เหมาะสม เนื่องจากเหตุผล อาทิเช่น มีกิจกรรมอื่นที่ดึงดูดความสนใจมากกว่าการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา ไม่มีคนชักชวนหรือเป็นแบบอย่างในการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา รวมถึงไม่เห็นประโยชน์ของการเข้าวัด เป็นต้น จนทำให้การทำหน้าที่ขององค์ประกอบทางพระพุทธศาสนาในบริบทของสังคมเมืองปัจจุบันไม่สามารถทำให้เกิดการหลุดพ้นจากความทุกข์หรือเกิดความสงบสุขในชีวิตขึ้นได้

โครงการพุทธสถานสำหรับคนเมือง ศูนย์การเรียนรู้และบริการทางศาสนธรรมอันรื่นรมย์ เป็นกำลังในการบรรลุนิพพาน และเข้าถึงแก่นของพระพุทธศาสนาที่มุ่งละวางในเรื่องของความทุกข์ เพื่อให้คนในสังคมเมืองเกิดความเข้าใจเหตุทั้งหมดทั้งสิ้นของความทุกข์ที่เรียกว่าสภาวะอุปาทาน หรือสภาวะตัวกู-ของกู และวิธีการที่นำไปสู่การดับสนิทของความทุกข์ที่เรียกว่าสภาวะสุญญตา ผ่าน 2 ส่วนการใช้งานของโครงการตามหลัก สิกขา ทางพระพุทธศาสนา คือ ส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และส่วนปฏิบัติที่ต้องดำเนินควบคู่กันจึงจะได้ผลประโยชน์ทั้งหมดทั้งสิ้นจากพระพุทธศาสนา โดยที่ตั้งโครงการตั้งอยู่บริเวณกรุงเทพมหานครฝั่งตะวันออกติดกับสวนหลวง ร.9 ที่มีแรงดึงดูดสำคัญในการใช้บริการพื้นที่สาธารณะและเอื้อประโยชน์ในด้านความสงบของจิตใจ ซึ่งการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบประกอบด้วยบ้านจัดสรรแหล่งที่อยู่อาศัยเกิดใหม่จำนวนมากที่เป็นที่อยู่อาศัยของคนชนชั้นกลางในวัยทำงานที่กำลังสร้างรากฐานในชีวิต และประสบปัญหาในชีวิต อีกทั้งไม่ได้มีความผูกพันกับสถานที่ทางพระพุทธศาสนาเช่นเดียวกับคนที่อาศัยอยู่ในชนบท ที่ตั้งโครงการในบริเวณนี้จึงจะช่วยทำให้คนในสังคมเมืองมีการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาเพิ่มมากขึ้นจนนำไปสู่การเข้าถึงแก่นของพระพุทธศาสนาและเกิดการดับสนิทแห่งความทุกข์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานที่การศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์โครงการ พุทธสถานสำหรับคนเมือง ตลอดปีการศึกษา 2557 ประสบผลสำเร็จได้นั้นเนื่องจากผู้ออกแบบและผู้ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆดังต่อไปนี้

-พระพุทธรักษา ท่านพุทธทาส อินทปัญโญ และโครงการหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ที่เป็นส่วนสำคัญในการให้ความรู้ ความเข้าใจที่เป็นประโยชน์ต่อการทำวิทยานิพนธ์ และการใช้ชีวิตในอนาคต

-อาจารย์ ธีรชัย ลีสุรพลานนท์(อ.จิมมี่) ที่เป็นบุคคลเบื้องหลังสำคัญต่อการทำวิทยานิพนธ์เริ่มตั้งแต่การเลือกหัวข้อวิทยานิพนธ์ที่น่าสนใจ กระบวนการออกแบบที่ผนวกความเข้าใจมนุษย์และสังคม การคิดต่อยอดความเป็นไปได้จากสิ่งที่มีอยู่เดิม รวมถึงการให้ความสำคัญในการนำเสนองานต่อผู้ฟังที่น่าสนใจ ทำให้เกิดมุมมองในการออกแบบที่ดีขึ้น

-อาจารย์คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สาขาวิชาสถาปัตยกรรมและการวางแผน สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบังทุกท่าน ที่มอบวิชา ความรู้ ความสามารถในทุกรายวิชา ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 ถึงชั้นปีที่ 5 อันมีประโยชน์ต่อการบูรณาการในการทำวิทยานิพนธ์

-รุ่นพี่รุ่นน้องรหัส 49 ที่ให้ความช่วยเหลือและทุ่มเทในการทำหุ่นจำลองโครงการตลอดระยะเวลา 5 วันก่อนส่งงานเป็นส่วนสำคัญที่สร้างความประทับใจในการนำเสนอผลงาน

-ครอบครัว ฉลาดแพทย์ ที่คอยมอบ ความรัก ความหวังใจ กำลังใจ ตลอดระยะเวลาการเรียนในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ตลอด 5 ปี

-ผู้ให้ความช่วยเหลือที่ไม่ได้กล่าวนามทุกท่าน ที่ให้กำลังใจและความหวังดีตลอดเวลาในการทำงาน

นาย พชรพล ฉลาดแพทย์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	I
กิตติกรรมประกาศ.....	II
สารบัญ.....	III
สารบัญตาราง.....	VII
สารบัญภาพ.....	IX
บทที่ 1 บทนำโครงการ	
1.1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์โครงการ.....	1-1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษาโครงการ.....	1-5
1.3 ประโยชน์การศึกษาโครงการ.....	1-5
1.4 ขอบเขตและวิธีการศึกษาโครงการ.....	1-6
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม	
2.1 เนื้อหาพื้นฐานทางพระพุทธศาสนา.....	2-1
2.1.1 หัวใจหรือแก่นของพระพุทธศาสนา.....	2-1
2.1.2 ความว่าง.....	2-3
2.2 สังคมเมือง.....	2-3
2.2.1 ความหมายคำว่า เมือง.....	2-3
2.2.2 การเปลี่ยนสภาพจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง.....	2-6
2.3 วิกฤตพระพุทธศาสนา.....	2-8
2.3.1 พระพุทธศาสนาห่างเหินจากสังคม.....	2-9
2.3.2 พระพุทธศาสนาแบบบริโภคนิยม.....	2-10
2.3.3 ศาสนาบริโภคนิยม.....	2-10
2.3.4 ทางเลือกจากบริโภคนิยม.....	2-10

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.4 การศึกษาการออกแบบพุทธสถาน	
2.4.1 พุทธสถานและความเป็นมา.....	2-12
2.4.2 การวิเคราะห์ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพุทธสถาน.....	2-13

บทที่3 การวิเคราะห์ผู้ใช้โครงการ

3.1 ประเภทผู้ใช้โครงการ.....	3-1
3.1.1 ผู้ให้บริการ.....	3-1
3.1.2 ผู้มาติดต่อ.....	3-2
3.1.3 บุคลากรโครงการ.....	3-2
3.2 โครงสร้างการบริหารและดำเนินงาน.....	3-2
3.2.1 วิเคราะห์จากวัตถุประสงค์โครงการ.....	3-2
3.2.2 ศึกษาจากโครงการตัวอย่าง.....	3-3
3.2.3 สรุปโครงสร้างการบริหารและดำเนินงาน.....	3-6
3.3 พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ.....	3-11
3.3.1 ผู้ให้บริการ.....	3-12
3.3.2 ผู้มาติดต่อ.....	3-15
3.3.3 บุคลากรโครงการ.....	3-17
3.4 ศึกษาและวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้โครงการ.....	3-18

บทที่4 การวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยโครงการ

4.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการ.....	4-1
4.1.1 วิเคราะห์จากวัตถุประสงค์โครงการ.....	4-1
4.1.2 ศึกษาจากโครงการตัวอย่าง.....	4-3
4.1.3 สรุปองค์ประกอบโครงการ.....	4-3
4.1.4 วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการ.....	4-6
4.2 การศึกษารายละเอียดและวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบโครงการ.....	4-10
4.3 สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ.....	4-33
4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์องค์ประกอบโครงการ.....	4-34

บทที่5 การวิเคราะห์และศึกษารายละเอียดที่ตั้งโครงการ

5.1. เกณฑ์การเลือกที่ตั้งโครงการที่มีความเหมาะสม.....	5-1
5.1.1. เกณฑ์การเลือกหลัก.....	5-1
5.1.2. เกณฑ์การเลือกรอง.....	5-2
5.2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบและพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ.....	5-2
5.2.1. ระดับย่าน.....	5-2
5.2.2. ระดับที่ตั้ง.....	5-11
5.2.3. สรุปที่ตั้งโครงการ.....	5-23
5.3. การวิเคราะห์รายละเอียดและข้อมูลที่ตั้งโครงการ.....	5-24

บทที่6 การศึกษาโครงการตัวอย่าง

6.1. หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ.....	6-1
6.1.1. ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ.....	6-1
6.1.2. แนวความคิดในการออกแบบ.....	6-2
6.2. เสถียรธรรมสถาน.....	6-11
6.2.1. ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ.....	6-11
6.2.2. แนวความคิดในการออกแบบ.....	6-12
6.3. พิพิธภัณฑ์วัดพุทธโคดม.....	6-20
6.3.1. ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ.....	6-20
6.3.2. แนวความคิดในการออกแบบ.....	6-21
6.4. Water Temple.....	6-24
6.4.1. ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ.....	6-24
6.4.2. แนวความคิดในการออกแบบ.....	6-25
6.5. โครงการงานวัดลอยฟ้า ญาณสังวร101จิตนคร.....	6-27
6.5.1. ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ.....	6-27
6.5.2. แนวความคิดในการออกแบบ.....	6-28
6.6. การวิเคราะห์เปรียบเทียบโครงการตัวอย่าง.....	6-36

บทที่7 การศึกษางานระบบและข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบ

7.1. ระบบโครงสร้างอาคารและการใช้วัสดุของโครงการ.....	7-1
7.1.1. เสาเข็มและฐานราก.....	7-1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.1.2.	โครงสร้างหลัก.....	7-2
7.1.3.	โครงสร้างพื้น.....	7-2
7.1.4.	โครงสร้างผนัง.....	7-2
7.1.5.	โครงสร้างหลังคา.....	7-3
7.1.6.	การใช้วัสดุของอาคาร.....	7-4
7.2.	ระบบและอุปกรณ์ประกอบอาคาร.....	7-5
7.2.1.	ระบบแสงสว่างภายในอาคาร.....	7-5
7.2.2.	ระบบไฟฟ้า.....	7-6
7.2.3.	ระบบปรับอากาศ.....	7-7
7.2.4.	ระบบสุขาภิบาล.....	7-8
7.2.5.	ระบบป้องกันอัคคีภัย.....	7-10
7.2.6.	ระบบสื่อสาร.....	7-12
7.2.7.	ระบบขนส่ง.....	7-12
7.2.8.	ระบบรักษาความปลอดภัย.....	7-13
7.2.9.	ระบบกำจัดขยะ.....	7-13
7.3.	กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ.....	
7.3.1.	กฎกระทรวงฉบับที่55 (พ.ศ.2543).....	7-14
7.3.2.	กฎกระทรวงฉบับที่41 (พ.ศ.2537).....	7-17
7.3.3.	กฎกระทรวงฉบับที่7 (พ.ศ.2517).....	7-18
7.3.4.	กฎกระทรวงฉบับที่33 (พ.ศ.2535).....	7-21
7.3.5.	กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคาร สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548	7-24

บทที่8 ผลงานการออกแบบ

8.1.	กระบวนการออกแบบ.....	8-1
8.2.	ผลงานการออกแบบ.....	8-4

บรรณานุกรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

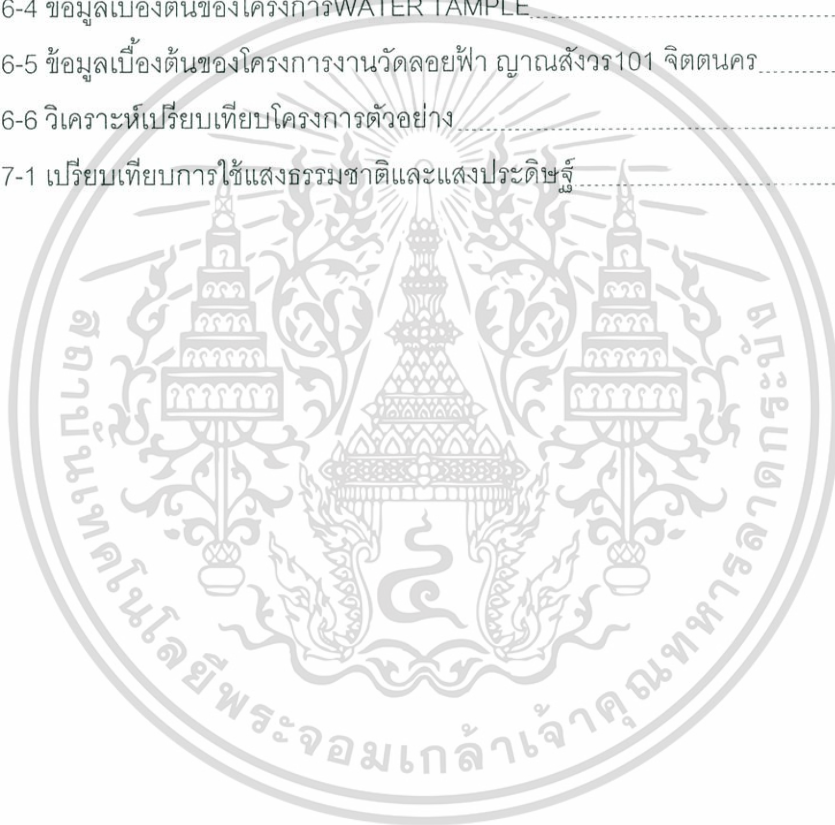
สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 3-1	วิเคราะห์กลุ่มงานโครงสร้างการบริหารและดำเนินงานจากวัตถุประสงค์โครงการ	3-2
ตารางที่ 3-2	สรุปกลุ่มงานของโครงการ	3-6
ตารางที่ 3-3	ตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบและอัตราบุคลากรของโครงการ	3-7
ตารางที่ 3-4	สรุปอัตราบุคลากรของโครงการ	3-11
ตารางที่ 3-5	เวลาการบริหารและดำเนินงานโครงการ	3-18
ตารางที่ 3-6	จำนวนประชากรในกรุงเทพมหานครชั้นกลาง พ.ศ.2556 จำแนกตามอายุและเขต	3-18
ตารางที่ 3-7	แนวโน้มจำนวนผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้น 5 ปีในอนาคต	3-19
ตารางที่ 4-1	วิเคราะห์องค์ประกอบจากวัตถุประสงค์โครงการ	4-1
ตารางที่ 4-2	องค์ประกอบโครงการหรือจุดหมายเหตุพุทธทาสอินทปัญญา	4-3
ตารางที่ 4-3	สรุปองค์ประกอบโครงการ	4-3
ตารางที่ 4-4	วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการส่วนปฏิบัติ	4-6
ตารางที่ 4-5	วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4-7
ตารางที่ 4-6	วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการส่วนสำนักงาน	4-8
ตารางที่ 4-7	วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการส่วนบริการอาคาร	4-9
ตารางที่ 4-8	วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการส่วนบริการสาธารณะ	4-9
ตารางที่ 4-9	พื้นที่ใช้สอยส่วนปฏิบัติ	4-11
ตารางที่ 4-10	พื้นที่ใช้สอยส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4-14
ตารางที่ 4-11	พื้นที่ใช้สอยส่วนสำนักงาน	4-18
ตารางที่ 4-12	พื้นที่ใช้สอยส่วนบริการอาคาร	4-22
ตารางที่ 4-13	อัตราส่วนห้องน้ำในอาคารสาธารณะ	4-26
ตารางที่ 4-14	จำนวนห้องน้ำและห้องส้วมในองค์ประกอบอื่นๆ	4-26
ตารางที่ 4-15	จำนวนสุขภัณฑ์ในแต่ละองค์ประกอบของโครงการ	4-27
ตารางที่ 4-16	พื้นที่ห้องน้ำในแต่ละองค์ประกอบของโครงการ	4-27
ตารางที่ 4-17	พื้นที่ใช้สอยบริการสาธารณะ	4-28

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-18	สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ.....	4-33
ตารางที่ 5-1	ข้อมูลที่ตั้งโครงการ A.....	5-14
ตารางที่ 5-2	ข้อมูลที่ตั้งโครงการ B.....	5-18
ตารางที่ 5-3	ข้อมูลที่ตั้งโครงการ C.....	5-22
ตารางที่ 5-4	ค่าคะแนนที่ตั้งโครงการระดับที่ตั้ง.....	5-23
ตารางที่ 6-1	ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ.....	6-1
ตารางที่ 6-2	ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการเสถียรธรรมสถาน.....	6-11
ตารางที่ 6-3	ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการวัดเขาพุทธโคดม.....	6-20
ตารางที่ 6-4	ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการWATER TAMPLE.....	6-24
ตารางที่ 6-5	ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการงานวัดลอยฟ้า ญาณสังวร101 จิตตนคร.....	6-27
ตารางที่ 6-6	วิเคราะห์เปรียบเทียบโครงการตัวอย่าง.....	6-36
ตารางที่ 7-1	เปรียบเทียบการใช้แสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์.....	7-6



เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1-1 ความถี่ของการทำกิจกรรมทางศาสนา.....	1-1
ภาพที่ 1-2 เหตุผลของการไม่เข้าวัด.....	1-2
ภาพที่ 1-3 ประเด็นความคิดของโครงการพุทธสถานสำหรับคนเมือง.....	1-3
ภาพที่ 1-4 ทศนิยมภาพภายนอกของหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ.....	1-4
ภาพที่ 1-5 ทศนิยมภาพภายในบริเวณโถงโอบวาทปาฏิโมกข์.....	1-4
ภาพที่ 1-6 ทศนิยมภาพภายในบริเวณลานหินโค้ง.....	1-4
ภาพที่ 3-1 โครงสร้างการบริหารและดำเนินงานโครงการ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ.....	3-4
ภาพที่ 3-2 แผนภาพการใช้บริการโครงการของคนวัยทำงานในสังคมเมือง.....	3-12
ภาพที่ 3-3 แผนภาพการใช้บริการโครงการของนักเรียน นักศึกษา.....	3-13
ภาพที่ 3-4 แผนภาพการใช้บริการโครงการของพุทธศาสนิกชนทั่วไป.....	3-14
ภาพที่ 3-5 แผนภาพการใช้บริการโครงการของพระสงฆ์.....	3-15
ภาพที่ 3-6 แผนภาพการใช้บริการโครงการของนักวิชาการ นักวิจัยรับเชิญ.....	3-16
ภาพที่ 3-7 แผนภาพการใช้บริการโครงการของผู้มาติดต่ออื่นๆ.....	3-17
ภาพที่ 4-1 สัดส่วนพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ.....	4-33
ภาพที่ 4-2 แผนภาพความสัมพันธ์การใช้โครงการ.....	4-34
ภาพที่ 4-3 แผนภาพเส้นทางสัญจรโครงการ.....	4-34
ภาพที่ 4-4 แผนภาพความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนปฏิบัติ.....	4-34
ภาพที่ 4-5 แผนภาพความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้.....	4-35
ภาพที่ 4-6 แผนภาพความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนสำนักงาน.....	4-35
ภาพที่ 4-7 แผนภาพความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนบริการอาคาร.....	4-36
ภาพที่ 4-8 แผนภาพความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนบริการสาธารณณะ.....	4-36
ภาพที่ 4-9 แผนภาพความสัมพันธ์องค์ประกอบทั้งหมดของโครงการ.....	4-37
ภาพที่ 5-1 ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2556.....	5-4
ภาพที่ 5-2 แผนที่ 50 เขตของกรุงเทพมหานคร.....	5-5

ภาพที่ 5-3 โครงข่ายระบบขนส่งมวลชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ระยะ 20ปี(พ.ศ.2553-2572)	5-6
ภาพที่ 5-4 แผนที่ตำแหน่งสวนสาธารณะ	5-7
ภาพที่ 5-5 ตำแหน่งสถานที่ลักษณะเดียวกันกับโครงการ ได้แก่ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญญา และเสถียรธรรมสถาน	5-8
ภาพที่ 5-6 แผนที่การซ้อนทับของข้อมูลอ้างอิงประกอบการพิจารณา	5-9
ภาพที่ 5-7 แผนที่ที่ตั้งโครงการในระดับย่าน	5-10
ภาพที่ 5-8 ภาพถ่ายทางอากาศที่ตั้งโครงการ A	5-11
ภาพที่ 5-9 แผนที่กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ตั้งโครงการ A	5-11
ภาพที่ 5-10 แสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการในระดับย่านของที่ตั้ง A	5-12
ภาพที่ 5-11 แสดงตำแหน่งโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนที่ตั้งโครงการ A	5-12
ภาพที่ 5-12 ภาพถ่ายด้านหน้าที่ตั้งโครงการ A	5-13
ภาพที่ 5-13 ภาพถ่ายถนนด้านหน้าที่ตั้งโครงการ Aบริเวณติดทางเข้าสวนหลวง ร.9	5-13
ภาพที่ 5-14 ภาพถ่ายห้าง Big C Marketด้านตรงข้ามที่ตั้งโครงการ A	5-13
ภาพที่ 5-15 ภาพถ่ายทางอากาศขอบเขตที่ตั้งโครงการ B	5-15
ภาพที่ 5-16 แผนที่กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ตั้งโครงการ B	5-15
ภาพที่ 5-17 แสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการในระดับย่านของที่ตั้งโครงการ B	5-16
ภาพที่ 5-18 แสดงตำแหน่งโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนที่ตั้งโครงการ B	5-16
ภาพที่ 5-19 ภาพถ่ายด้านหน้าที่ตั้งโครงการ B	5-17
ภาพที่ 5-20 ภาพถ่ายถนนด้านหน้าที่ตั้งโครงการ B	5-17
ภาพที่ 5-21 ภาพถ่ายอาคารพาณิชย์บริเวณด้านข้างที่ตั้งโครงการ B	5-17
ภาพที่ 5-22 ภาพถ่ายทางอากาศขอบเขตที่ตั้งโครงการ C	5-19
ภาพที่ 5-23 แผนที่กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ตั้งโครงการ C	5-19
ภาพที่ 5-24 แสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการในระดับย่านของที่ตั้งโครงการ C	5-20
ภาพที่ 5-25 แสดงตำแหน่งโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนที่ตั้งโครงการ C	5-20
ภาพที่ 5-26 ภาพถ่ายด้านหน้าที่ตั้งโครงการ C	5-21
ภาพที่ 5-27 ภาพถ่ายถนนด้านหน้าที่ตั้งโครงการ C	5-21
ภาพที่ 5-28 ภาพถ่ายถนนด้านหน้าที่ตั้งโครงการ C	5-21
ภาพที่ 5-29 แผนที่กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ตั้งโครงการ	5-24
ภาพที่ 5-30 ขนาดและระยะที่ตั้งโครงการ	5-24
ภาพที่ 5-31 ขอบเขตรูปแปลงที่ดิน	5-25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 5-32 บริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการ	5-25
ภาพที่ 5-33 ทศนิยมภาพบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการจุด A	5-25
ภาพที่ 5-34 ทศนิยมภาพบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการจุด B	5-26
ภาพที่ 5-35 ทศนิยมภาพบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการจุด C	5-26
ภาพที่ 5-36 ทศนิยมภาพบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการจุด D	5-26
ภาพที่ 5-37 ทศนิยมภาพบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการจุด E	5-27
ภาพที่ 5-38 ทศนิยมภาพที่ตั้งโครงการจุด 1	5-27
ภาพที่ 5-39 ทศนิยมภาพที่ตั้งโครงการจุด 2	5-27
ภาพที่ 5-40 การเข้าถึงโครงการโดยรถโดยสารส่วนบุคคลและรถโดยสารสาธารณะ	5-28
ภาพที่ 5-41 การเข้าถึงโครงการโดยโครงข่ายระบบขนส่งมวลชน	5-28
ภาพที่ 5-42 สภาพภูมิอากาศและสภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการ	5-29
ภาพที่ 5-43 ทางเข้าที่ตั้งโครงการ	5-29
ภาพที่ 5-44 มุมมองที่ดีของที่ตั้งโครงการ	5-30
ภาพที่ 5-45 แกนที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งโครงการ	5-30
ภาพที่ 6-1 ทศนิยมภาพภายนอกโครงการหรือจุดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ	6-1
ภาพที่ 6-2 ป้ายชื่อโครงการบริเวณทางเข้า	6-2
ภาพที่ 6-3 ทศนิยมภาพแสดงแนวคิดของโครงการ	6-3
ภาพที่ 6-4 ทศนิยมภาพบริเวณลานหินโค้ง	6-3
ภาพที่ 6-5 ผังบริเวณของโครงการ	6-4
ภาพที่ 6-6 ห้องหนังสือและสื่อธรรม	6-5
ภาพที่ 6-7 จุดชำระค่านั่งสื่อและสื่อธรรมในรูปแบบตู้ทำบุญ	6-5
ภาพที่ 6-8 ภาพพุทธประวัติและพระอรุโลกิเศศวรบริเวณลานหินโค้ง	6-6
ภาพที่ 6-9 โถงพุทธธรรมกับศิลา 4 กอ	6-6
ภาพที่ 6-10 ผังพื้นที่ชั้นที่ 1	6-6
ภาพที่ 6-11 สวนปฏิจสุมุบาท	6-7
ภาพที่ 6-12 ห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา	6-7
ภาพที่ 6-13 โถงโถงทปฏิโมกษ์ระหว่างห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา	6-8
กับนิทรรศการนิพพานซิมลองโดยมีการนำสภาพแวดล้อมของสวนมาใช้ในสัญลักษณ์ของนิพพาน	
ภาพที่ 6-14 ผังห้องนิทรรศการนิพพานซิมลอง	6-8
ภาพที่ 6-15 ห้องนิทรรศการนิพพานซิมลอง	6-9
ภาพที่ 6-16 ภาพปริศนาธรรมบริเวณทางเดินชั้นที่ 2	6-9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6-17 ผังพื้นที่ชั้นที่ 2.....	6-9
ภาพที่ 6-18 ผังพื้นที่ชั้นที่ 3.....	6-10
ภาพที่ 6-19 ทศนิยมภาพภายนอกโครงการเสถียรธรรมสถาน.....	6-11
ภาพที่ 6-20 ผังบริเวณเสถียรธรรมสถาน.....	6-12
ภาพที่ 6-21 หอประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ.....	6-12
ภาพที่ 6-22 สำนักงานเสถียรธรรมสถาน.....	6-13
ภาพที่ 6-23 OPEN SECRET (ห้องสมุด).....	6-13
ภาพที่ 6-24 ทศนิยมภาพภายนอกธรรมศาลา.....	6-14
ภาพที่ 6-25 ทศนิยมภาพสวนลานโพธิ์.....	6-14
ภาพที่ 6-26 ทศนิยมภาพภายในร้านสายสัมพันธ์.....	6-15
ภาพที่ 6-27 ทศนิยมภาพภายในร้านไอติมธรรมรส.....	6-16
ภาพที่ 6-28 ทศนิยมภาพภายในที่พัก.....	6-16
ภาพที่ 6-29 กิจกรรมจิตประภัสสร.....	6-16
ภาพที่ 6-30 กิจกรรมวิถีชีวิตของชุมชน-วิถีแห่งสติ.....	6-18
ภาพที่ 6-31 กำแพงวัดเขาพุทธโคดม.....	6-20
ภาพที่ 6-32 WALLED MONK'S CELL วัดเขาพุทธโคดม.....	6-21
ภาพที่ 6-33 การออกแบบที่ลดทอนองค์ประกอบการตกแต่ง เหลือเพียงตัวอาคาร และสภาพแวดล้อมธรรมชาติ.....	6-21
ภาพที่ 6-34 กลุ่มกุฏิวัดเขาพุทธโคดม.....	6-22
ภาพที่ 6-35 รูปตัดแสดงแนวคิดการออกแบบพื้นที่สำหรับศึกษารธรรม.....	6-22
ภาพที่ 6-36 หอไตรวัดเขาพุทธโคดม.....	6-23
ภาพที่ 6-37 พิพิธภัณฑวัดเขาพุทธโคดม.....	6-23
ภาพที่ 6-38 ทศนิยมภาพภายนอกโครงการ WATER TEMPLE.....	6-24
ภาพที่ 6-39 การวางอาคารที่มีทางเดินเชื่อมจากกลุ่มอาคารเก่าบริเวณเนินเขา.....	6-24
ภาพที่ 6-40 แนวผนังคอนกรีตยาวกำกับเส้นทางสัญจรและ การมองเห็นก่อนถึงสถานที่ศักดิ์สิทธิ์.....	6-25
ภาพที่ 6-41 บันไดลงสู่สถานที่ศักดิ์สิทธิ์.....	6-25
ภาพที่ 6-42 บริเวณทางเดินภายใน.....	6-26
ภาพที่ 6-43 ผังพื้นที่ชั้นใต้สระบัว.....	6-26
ภาพที่ 6-44 ทางเข้างานวัดลอยฟ้า ญาณสังวร101 จิตตนคร.....	6-27

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6-45 ทางเข้านิทรรศการญาณสังวร เถรธรรม	6-28
ภาพที่ 6-46 ส่วนแสดงสมุดบันทึกและลายพระหัตถ์	6-28
ภาพที่ 6-47 ส่วนแสดงอาสนะของสมเด็จพระสังฆราช ซึ่งเป็นอาสนะธรรมดาทำด้วยผ้าห่มฟาง	6-29
ภาพที่ 6-48 ผังพื้นที่ส่วนไตรภูมิโลก	6-29
ภาพที่ 6-49 ทศนียภาพส่วนไตรภูมิโลก	6-30
ภาพที่ 6-50 ผังพื้นที่ส่วนจิตตนิทรรศน์	6-30
ภาพที่ 6-51 ประตู 5 บานที่จะเข้าไปพบเจอกับ สมุทัย	6-31
ภาพที่ 6-52 สมุทัยที่เปรียบกับนักโฆษณามือหนึ่งเจ้าของสโลแกน ไม่มีอิม ไม่มีพอ ไม่มีเต็ม	6-31
ภาพที่ 6-53 ทางคู่อาสวะกับสิ่งผลิตเพลินและคำถามชวนคิด	6-32
ภาพที่ 6-54 ภาพเคลื่อนไหวแสดงการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย	6-32
ภาพที่ 6-55 ภูเขาแก่ เจ็บ ตาย ช่วงท้ายของจิตตนิทรรศน์ เกี่ยวกับมรณสติ	6-32
ภาพที่ 6-56 ฉากสุดท้ายจิตตนิทรรศน์	6-33
ภาพที่ 6-57 โลศพจากมูลนิปอ เด็ก ดิ่ง เพื่อจะรับฟังความจริงที่ต้องยอมรับ	6-33
ภาพที่ 6-58 ห้องจิต(ห้องเจ้าเมือง) พร้อมเสียงบรรยายจากคูบารมีและคูอาสวะ	6-33
ภาพที่ 6-59 คุณรู้ไหม? มีใครอีกคนซ่อนอยู่ในตัวเรา	6-34
ภาพที่ 6-60 ไม่มีวิธีใดที่จะยับยั้งความไม่เที่ยงของสังขารร่างกายได้	6-34
ภาพที่ 6-61 ผังพื้นที่ส่วนกองทัพมรรค	6-34
ภาพที่ 6-62 ประติมากรรมนครสามที่สื่อถึงกิเลสที่มาเกาะจิตบริสุทธิ์ ในพื้นที่ส่วนกองทัพมรรค	6-35
ภาพที่ 6-63 ทศนียภาพพื้นที่ส่วนโรงแสดงธรรม	6-35
ภาพที่ 6-64 การบรรยายธรรมในพื้นที่ส่วนโรงแสดงธรรม	6-36
ภาพที่ 6-65 การออกแบบอาคารที่เน้นการระบายอากาศธรรมชาติ	6-38
ภาพที่ 6-66 การออกแบบอาคารที่เรียบง่าย สมถะ	6-38
ภาพที่ 6-67 การกำหนดมุมมอง และการสร้างผิวสัมผัสที่แตกต่างกัน	6-39
ภาพที่ 6-68 การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมที่ใช้น้ำเป็นส่วนประกอบ	6-39
ภาพที่ 6-69 การใช้สีสันทในการตกแต่งภายในอาคาร	6-40
ภาพที่ 6-70 การใช้วัสดุอาคาร	6-40
ภาพที่ 6-71 การจัดนิทรรศการทางพระพุทธศาสนาที่น่าสนใจ	6-40

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่ออก XIII ศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 7-1 FIRE ALARM SYSTEM.....	7-10
ภาพที่ 7-2 SMOKE DETECTOR.....	7-10
ภาพที่ 7-3 ระบบสายฉีดดับเพลิง.....	7-11
ภาพที่ 8-1 กระบวนการออกแบบ 1.....	8-1
ภาพที่ 8-2 กระบวนการออกแบบ 2.....	8-2
ภาพที่ 8-3 กระบวนการออกแบบ 3.....	8-3
ภาพที่ 8-4 ผังพื้นที่ชั้นที่ 1 และผังบริเวณ.....	8-4
ภาพที่ 8-5 ผังพื้นที่ชั้นที่ 2 และทัศนียภาพ.....	8-5
ภาพที่ 8-6 ผังพื้นที่ชั้นที่ 3 และทัศนียภาพ.....	8-6
ภาพที่ 8-7 รูปตัด A.....	8-7
ภาพที่ 8-8 รูปตัด B.....	8-7
ภาพที่ 8-9 รูปด้านที่ 1.....	8-8
ภาพที่ 8-10 รูปด้านที่ 2.....	8-8
ภาพที่ 8-11 รูปด้านที่ 3.....	8-8
ภาพที่ 8-12 รูปด้านที่ 4.....	8-8
ภาพที่ 8-13 ทัศนียภาพมุมสูง และปริบทโดยรอบ.....	8-9
ภาพที่ 8-14 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 1.....	8-9
ภาพที่ 8-15 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 2.....	8-10
ภาพที่ 8-16 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 3.....	8-10
ภาพที่ 8-17 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 4.....	8-11
ภาพที่ 8-18 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 5.....	8-11
ภาพที่ 8-19 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 6.....	8-12
ภาพที่ 8-20 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 7.....	8-12
ภาพที่ 8-21 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 8.....	8-13
ภาพที่ 8-22 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 9.....	8-13

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 1

บทนำโครงการ

1.1 ความเป็นมาและวัตถุประสงค์โครงการ

ในปัจจุบันประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากอดีตไปอย่างมาก เนื่องจากบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงทำให้ชีวิตความเป็นอยู่เปลี่ยนแปลงไปในทุกๆด้านทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และประเพณีวัฒนธรรม ส่งผลให้เกิดวิถีชีวิตแบบสังคมเมืองที่เป็นศูนย์กลางของความเจริญทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดชีวิตประจำวันทำให้เกิดปัญหาเฉพาะต่างๆตามมา

วิถีชีวิตแบบสังคมเมืองเป็นสังคมที่มีความเป็นปัจเจกลักษณะความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันน้อยลง ให้ความสำคัญกับวัตถุนิยม และมีการย้ายถิ่นฐานบ่อยครั้งนั้น ส่งผลให้ความสนใจคุณค่าทางพุทธศาสนาและการร่วมกิจกรรมทางศาสนาของคนในสังคมเมืองลดน้อยลง ทั้งที่ยังคงเป็นเรื่องจำเป็นควบคู่กับการพัฒนาประเทศเป็นพื้นฐานที่พึ่งพาให้กับสังคมซึ่งแตกต่างจากสังคมชนบทที่มีความผูกพันต่อพุทธศาสนาและวัดในชุมชนของตนเอง

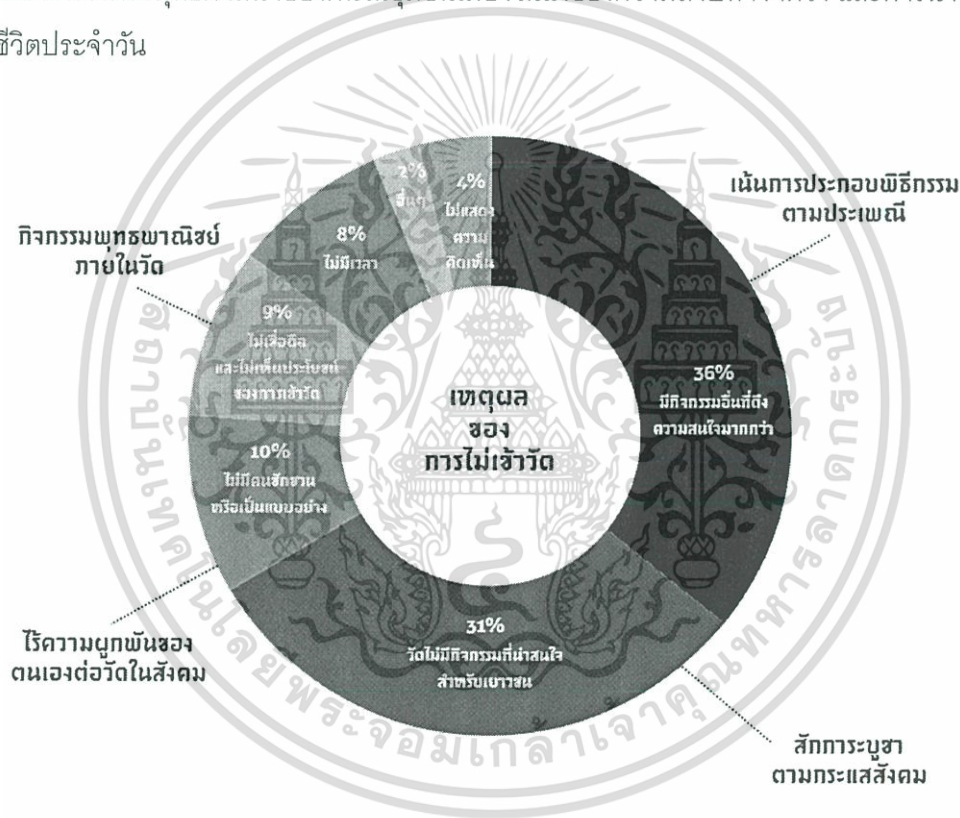


ภาพที่ 1-1 ความถี่ของการทำกิจกรรมทางศาสนา¹

¹ เครือข่ายครอบครัว สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.). "ผลสำรวจของเครือข่ายครอบครัวพบคนไทยห่างวัด." (ออนไลน์). News.dmc.tv/ข่าวด่วน/DMC%20NEWS/ผลสำรวจคนไทยห่างวัด.html. 31 สิงหาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการสำรวจของเครือข่ายครอบครัว สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) พบว่า ความถี่ของการทำกิจกรรมทางศาสนาเป็นไปตามภาพที่ 1-1 อันเกิดจากการไร้ความผูกพันของตนเองต่อวัดในสังคมเมืองที่ตนย้ายไปพำนักไม่ใช่ถิ่นฐานบ้านเกิด การเข้ามาอยู่คนเดียวจึงขาดผู้ปกครองชักชวนหรือเป็นแบบอย่างในการเข้าวัด ความสนใจกิจกรรมอย่างอื่นมากกว่าการประกอบกิจกรรมทางพุทธศาสนาของวัดในปัจจุบันที่เน้นการประกอบพิธีกรรมตามประเพณี การสักการะบูชาตามกระแสสังคม อีกทั้งการเกิดขึ้นของกิจกรรมพุทธพาณิชย์ภายในวัดที่ทำให้แก่นแท้ของพุทธศาสนาภายในวัดปัจจุบันลดน้อยลง ตามข้อมูลสนับสนุนของศูนย์วิจัยกรุงเทพโพลส์ในภาพที่ 1-2 จึงทำให้กิจกรรมทางพระพุทธศาสนาภายในวัดปัจจุบันไม่ได้ตอบสนองจุดหมายทางพระพุทธศาสนาของคนในชุมชนเมืองในแง่ของความสงบทางจิตใจ และการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน



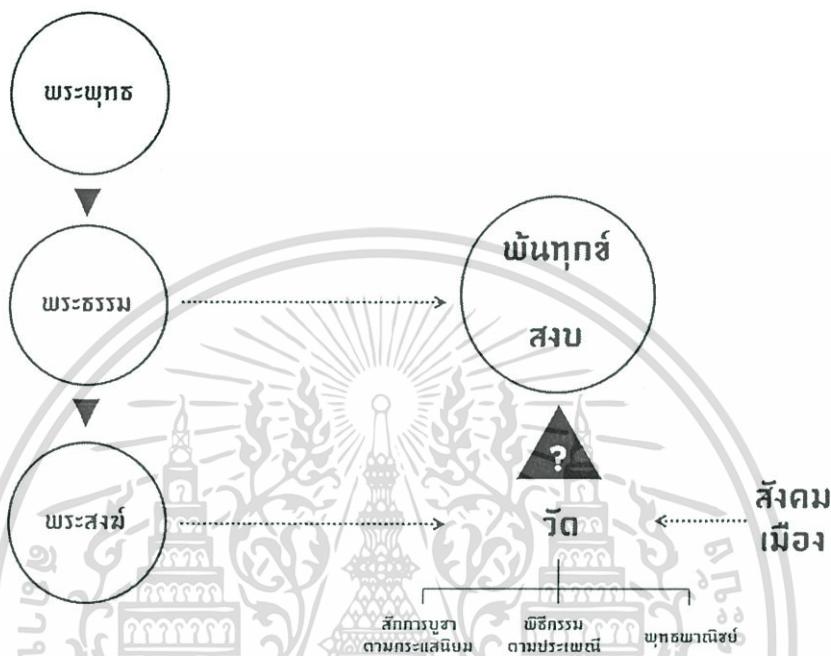
ภาพที่ 1-2 เหตุผลของการไม่เข้าวัด ²

แท้จริงแล้วพุทธศาสนามีความเชื่อในเรื่องศักยภาพของมนุษย์ว่า ทุกคนสามารถพัฒนาจิตใจไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ได้ด้วยความเพียรพยายามของตนเองมิได้มาจากการอ้อนวอนขอเพื่อจุดมุ่งหมายให้มนุษย์หลุดพ้นจากความทุกข์ทั้งปวงในโลกด้วยวิธีการสร้างปัญญาในการอยู่กับความทุกข์อย่างรู้เท่าทันตามความจริงด้วยตนเอง โดยมีลักษณะเด่นคือ

² ศูนย์วิจัยกรุงเทพโพลส์. "วัดและศาสนาในสายตาเยาวชน." [ออนไลน์]. <http://bangkokpoll.bu.ac.th/poll/result>. 31 สิงหาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1. ศาสนาแห่งเหตุผล ให้ใช้ปัญญาเหนือศรัทธา และเน้นการศึกษาหาความจริง
2. ศาสนาแห่งอิสรภาพ ไม่มีการบังคับให้ศรัทธา แต่ทำทนายให้เข้ามาเรียนรู้และพิสูจน์หลักธรรมด้วยตนเอง
3. ศาสนาอเทวนิยม เชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพเพียงพอโดยไม่ต้องพึ่งอำนาจใดๆภายนอก³



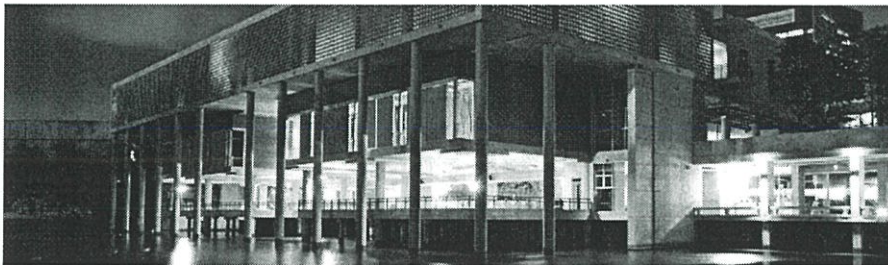
ภาพที่ 1-3 ประเด็นความคิดของโครงการพุทธสถานสำหรับคนเมือง

ปัจจุบันจึงได้มีสถานที่ทางพุทธศาสนาที่เห็นความสำคัญในการตอบสนองความต้องการของคนในสังคมเมืองที่มีความโดดเด่น ขาดที่พึ่งทางใจ เมื่อมีปัญหาจึงจำเป็นต้องหาที่พึ่งซึ่งธรรมะเป็นทางออกหนึ่งที่จะทำให้พันธกิจได้ด้วยตนเอง ดังนั้นคนในสังคมเองจึงยังต้องการสถานที่ทางพุทธศาสนาที่นอกเหนือจากวัดที่มีกิจกรรมที่สอนหลักธรรมไปใช้ในชีวิตประจำวันและสามารถสร้างความสงบของจิตใจได้ สถานที่หนึ่งที่ตอบสนองความต้องการดังกล่าวคือ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ สวนวชิรเบญจทัศ เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นหอจดหมายเหตุศาสนาธรรม(Religious Archives) จัดตั้งภายใต้มูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ทำหน้าที่เก็บรักษา อนุรักษ์ ศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่ผลงานของท่านพุทธทาสฯ ให้แพร่หลายตามปณิธาน 3 ประการของท่านพุทธทาส ได้แก่ พยายามทำตนให้เข้าถึงหัวใจแห่งศาสนาของตน พยายามช่วยกันถอยตัวออกจากอำนาจของวัดถุนิยม และพยายามทำความเข้าใจ

³ "ศาสนาพุทธ" [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://th.wikipedia.org/wiki/ศาสนาพุทธ>. 31 สิงหาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ระหว่างศาสนาซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประชาชนทั่วไป สามารถเข้าใจถึงหัวใจของศาสนาตาม ปณิธานของท่านพุทธทาสได้



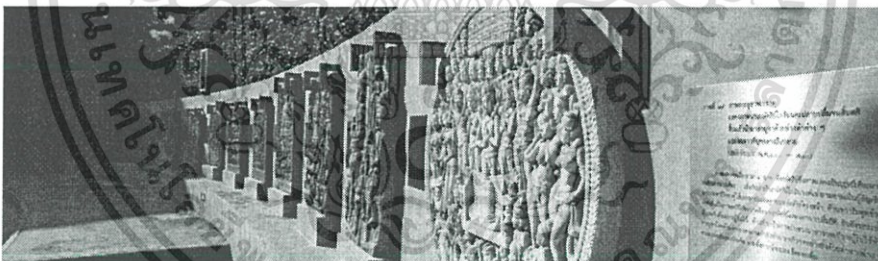
ภาพที่ 1-4 ทัศนียภาพภายนอกของหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

ที่มา http://www.bia.or.th/html_th/ -31 สิงหาคม 2557



ภาพที่ 1-5 ทัศนียภาพภายในบริเวณโถงโถงอวาทปาฏิโมกข์

ที่มา http://www.bia.or.th/html_th/ -31 สิงหาคม 2557



ภาพที่ 1-6 ทัศนียภาพภายในบริเวณลานหินโค้ง

ที่มา http://www.bia.or.th/html_th/ -31 สิงหาคม 2557

จากความต้องการของคนเมืองชาดที่พึ่งที่มีจำนวนมากขึ้นแต่สถานที่ที่ตอบสนองความต้องการมีจำนวนน้อยจึงเป็นที่มาของโครงการเสนอแนะ พุทธสถานสำหรับคนเมือง (Urban Buddhist Place) กรุงเทพมหานคร ภายใต้การดำเนินงานของมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา(มศพ.) โดยมีกลุ่มเป้าหมายหลักที่กลุ่มวัยทำงานในสังคมเมือง จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นสถานที่นำทางออกแห่งทุกข์ สัมผัสความสงบสุขทางจิต ปรับทัศนคติในการดำเนินชีวิต และฝึกปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนาให้ตอบสนองพฤติกรรมของคนในสังคมเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เป็นสถานที่ที่ง่ายต่อการเข้าถึงแก่นแท้ของพุทธศาสนาเพื่อเชื่อเชิญให้คนที่สนใจแสวงหา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การฟื้นฟูชีวิตด้วยพุทธศาสนาสามารถเข้าถึงสถานที่ที่มีความสงบ สร้างสติได้โดยง่ายปราศจากการขวยเขิน โดยไม่จำเป็นต้องมีความผูกพันกับสถานที่เช่นสังฆมณฑลก็สามารถเข้ามาใช้ได้โดยง่าย เป็นศูนย์ในการศึกษาค้นคว้าและอบรมสัมมนาประเด็นทางศาสนาเพื่อเป็นพุทธบูชา เป็นพื้นที่กิจกรรมสาธารณะในรูปแบบพุทธสถานอันเป็นเกลือกกับสถานที่ใกล้เคียง กับธรรมชาติ และกับคนในสังคมเมืองโดยไม่แบ่งแยกศาสนา และเพื่อเป็นสถานที่เผยแพร่ข่าวสารโดยทั่วไปที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาเพื่อเอื้อประโยชน์ในศึกษา

1.2 วัตถุประสงค์การศึกษาโครงการ

- 1.2.1 เพื่อศึกษาแก่นแท้แห่งหลักธรรมคำสอนของพุทธศาสนา
- 1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางการออกแบบสถาปัตยกรรมทางพระพุทธศาสนาที่นอกเหนือจากวัดที่สะท้อนแก่นแท้ทางพระพุทธศาสนาผ่านงานสถาปัตยกรรมที่ร่วมสมัย
- 1.2.3 ศึกษาจิตวิทยาการรับรู้ของผู้ใช้โครงการทางศาสนาที่มีผลต่อการใช้โครงสร้างสะท้อนมาสู่การออกแบบที่ว่างและวัสดุ
- 1.2.4 เพื่อศึกษาและวิเคราะห์พฤติกรรมความต้องการคนในสังคมเมืองต่อการใช้สถานที่ทางพุทธศาสนา
- 1.2.5 เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยของโครงการที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของโครงการ
- 1.2.6 ศึกษาและวิเคราะห์เพื่อพิจารณาที่ตั้งที่เหมาะสมกับโครงการ
- 1.2.7 ศึกษาระบบและอุปกรณ์ประกอบอาคารเพื่อการนำมาใช้ที่เหมาะสม
- 1.2.8 ศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ
- 1.2.9 เพื่อศึกษาข้อกำหนดในการออกแบบเพื่อนำไปสู่กระบวนการออกแบบ และผลงานการออกแบบ

1.3 วัตถุประสงค์การศึกษาโครงการ

- 1.3.1 มีความเข้าใจในแก่นแท้แห่งหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเพื่อนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต
- 1.3.2 สามารถที่นำเอาแก่นแท้ องค์ประกอบ และจุดเด่นต่างๆที่เป็นเอกลักษณ์บางส่วนของทางพระพุทธศาสนา มาสร้างสรรคออกแบบสถาปัตยกรรมทางพระพุทธศาสนาที่นอกเหนือจากวัด มาใช้อย่างเหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.3.3 สามารถออกแบบที่ว่างและเลือกใช้วัสดุทางสถาปัตยกรรมทางพุทธศาสนาที่นอกเหนือจากวัดที่ส่งผลต่อจิตวิทยาการรับรู้ของผู้ใช้โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3.4 มีความเข้าใจถึงกระบวนการแปรรูปกิจกรรมคนสังคมเมืองมาสู่องค์ประกอบมากขึ้นซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับโครงการที่มีลักษณะที่ใกล้เคียงกันได้

1.3.5 สามารถหาค่าประกอบและพื้นที่ใช้สอยที่ตอบสนองต่อวัตถุประสงค์ของโครงการทำให้เกิดความสมบูรณ์และบรรลุเป้าหมายของโครงการได้

1.3.6 สามารถเลือกที่ตั้งโครงการเหมาะสมทำให้บรรลุเป้าหมายของโครงการได้

1.3.7 สามารถเข้าใจและเลือกระบบและอุปกรณ์ประกอบอาคารได้เหมาะสมกับโครงการ

1.3.8 มีความเข้าใจกฎหมาย ข้อกำหนด และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการเพื่อการออกแบบโครงการที่มีประสิทธิภาพในการใช้งาน

1.3.9 มีความเข้าใจข้อกำหนดในการออกแบบและสามารถนำเอามาใช้ในกระบวนการออกแบบได้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์จนนำมาซึ่งผลงานการออกแบบได้

1.4 ขอบเขตและวิธีการศึกษาโครงการ

1.4.1 ขอบเขตโครงการ

1.4.1.1 ด้านศาสนา

-เป็นศูนย์รวมของพุทธศาสนิกชนในการประกอบกิจกรรมทางศาสนาในช่วงปกติและในวันสำคัญ

1.4.1.2 ด้านการศึกษา

-เป็นพื้นที่ให้ความรู้ การศึกษาค้นคว้า อบรมสัมมนาในรูปแบบห้องสมุด การจัดนิทรรศการ พื้นที่ฝึกปฏิบัติ และกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพื่อให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของพุทธศาสนาได้โดยง่าย

1.4.1.3 ด้านสภาพแวดล้อม

-เป็นพื้นที่สาธารณะของสังคมเมือง ในรูปแบบสวนสาธารณะทางธรรม และพื้นที่พักผ่อนสงบจิตใจ

-ส่งเสริมให้พุทธศาสนิกชนได้มาทำกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนาร่วมกัน

-เป็นสถานที่เผยแพร่ข่าวสารโดยทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนา

1.4.1.4 ด้านการท่องเที่ยว

-เป็นสถานที่สำหรับการท่องเที่ยวด้านศาสนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.4.2 ขอบเขตและวิธีการศึกษาโครงการ

1.4.2.1 ศึกษาเพื่อเสนอโครงการ

1.4.2.2 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

-ศึกษาเนื้อหาทางพุทธศาสนาโดยการสืบค้นข้อมูลจากบทความ
หน่วยงานทางศาสนา รวมทั้งหนังสือหมวดศาสนาและธรรมะประยุกต์

-ศึกษาการออกแบบพุทธสถานโดยการสืบค้นข้อมูลจากหนังสือทาง-
สถาปัตยกรรม

-ศึกษาพฤติกรรมคนในสังคมเมืองโดยการสืบค้นข้อมูลจากหนังสือหมวด
สังคมตั้งคำถาม และเข้าไปศึกษาในพื้นที่สังคม

1.4.2.3 ศึกษาและวิเคราะห์ผู้ใช้โครงการ

-ศึกษาโครงสร้างการบริหารและการดำเนินโครงการโดยการศึกษา
กรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

-ศึกษาเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายผู้ใช้บริการและกลุ่มคนที่เกี่ยวข้องของ
โครงการโดยการศึกษากรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

-วิเคราะห์และแบ่งประเภทผู้ใช้โครงการโดยการศึกษาวัตถุประสงค์ของ
โครงการและกรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

-วิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการที่สัมพันธ์กับโครงการโดยการศึกษา
กรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

-วิเคราะห์หาจำนวนผู้ใช้โครงการโดยจากการศึกษา และวิเคราะห์ผู้ใช้
โครงการ

1.4.2.4 ศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยโครงการ

-วิเคราะห์องค์ประกอบของโครงการโดยการศึกษาวัตถุประสงค์ของ
โครงการ และกรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

-ศึกษารายละเอียดองค์ประกอบโครงการโดยการสืบค้นข้อมูลบทวน
วรรณกรรม และศึกษากรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

-วิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยโครงการโดยการศึกษากรณีศึกษาที่มีลักษณะ
ใกล้เคียงกันและจำนวนผู้ใช้โครงการ

-วิเคราะห์ความสัมพันธ์ขององค์ประกอบโครงการโดยการศึกษา
กรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

1.4.2.5 วิเคราะห์และศึกษารายละเอียดที่ตั้งโครงการ

-กำหนดข้อพิจารณาในการเลือกที่ตั้งที่เหมาะสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

-วิเคราะห์เพื่อพิจารณาเลือกที่ตั้งที่เหมาะสมในระดับย่านและระดับที่ตั้ง โดยการสืบค้นข้อมูลจากแผนที่ การใช้ที่ดิน และเข้าไปศึกษาพื้นที่

-วิเคราะห์ที่ตั้งโครงการเรื่องลักษณะการใช้ที่ดินเดิม ภูมิประเทศ ภูมิอากาศและมลภาวะในพื้นที่ข้างเคียง การเข้าถึงที่ตั้งโครงการ มุมมองที่ตั้งโครงการ สาธารณูปโภคในที่ตั้งโครงการ และกฎหมายข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง โดยการสืบค้นข้อมูลจากแผนที่ การใช้ที่ดิน และเข้าไปศึกษาพื้นที่

1.4.2.6 ศึกษาโครงการตัวอย่างจำนวน 4 โครงการ

-ศึกษาลักษณะการออกแบบในเรื่องแนวคิดโดยการศึกษากรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

-ศึกษาลักษณะการออกแบบในเรื่องการวางผังบริเวณโดยการศึกษากรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

-ศึกษาลักษณะการออกแบบในเรื่องการออกแบบรูปทรง และการเลือกใช้วัสดุโดยการศึกษากรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

-ศึกษาวิธีการแก้ปัญหาในด้านต่างๆอย่างสร้างสรรค์โดยการศึกษากรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

1.4.2.7 ศึกษางานระบบและข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบ

-ศึกษางานโครงสร้างและวัสดุประกอบอาคารที่เหมาะสมโดยการสืบค้นข้อมูลและศึกษากรณีศึกษาที่มีลักษณะใกล้เคียงกัน

-ศึกษางานระบบและอุปกรณ์ประกอบอาคารต่างๆที่เกี่ยวข้องโดยการสืบค้นข้อมูล

-ศึกษากฎหมาย ข้อกำหนด และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการโดยการสืบค้นข้อมูล

-ศึกษาและค้นคว้า Project Image ของโครงการพุทธสถานสำหรับคนเมืองโดยการสืบค้นข้อมูลภาพจากหนังสือ และสื่อออนไลน์

1.4.2.8 ผลงานการออกแบบ

-ศึกษาข้อกำหนดในการออกแบบเพื่อเข้าสู่กระบวนการและผลงานการออกแบบ

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาข้อมูลเบื้องต้นจากแหล่งข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องโครงการ เพื่อความเข้าใจของโครงการที่ชัดเจนยิ่งขึ้นและใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในขั้นตอนของการออกแบบ ทำให้การออกแบบเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการได้อย่างสมบูรณ์ โดยเนื้อหาจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลักคือ เนื้อหาพื้นฐานทางพระพุทธศาสนา การออกแบบพุทธสถาน และพฤติกรรมของคนในสังคมเมือง

2.1 เนื้อหาพื้นฐานทางพระพุทธศาสนา

2.1.1 หัวใจหรือแก่นของพระพุทธศาสนา

คำว่า "พระพุทธศาสนา" ในสมัยนี้นั้นคลาดเคลื่อนและไม่ค่อยมีขอบเขตที่แน่ชัด เพราะได้รวมเอาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาเข้ามารวมเช่น เรื่องประวัติศาสตร์สมัยพุทธกาล เรื่องจิตวิทยา หรือเรื่องปรัชญา เป็นต้นซึ่งต่างจากสมัยพุทธกาลที่ใช้คำว่า "ธรรม" ซึ่งหมายถึงธรรมเฉพาะที่ดับทุกข์เท่านั้นไม่ได้ที่การรวมสิ่งอื่นเข้าไว้เช่นคำว่า พระพุทธศาสนาในปัจจุบันมีผลให้ใจความสำคัญหรือหลักแห่งธรรมะรู้สึกมากมายเกินการจดจำ เข้าใจ และปฏิบัติอันเหตุผลของความล้มเหลว ทำให้เกิดการทอดয় ไม่สามารถประพฤติปฏิบัติให้เป็นขึ้นเป็นอันได้

พระพุทธเจ้าทรงตรัสว่า "เรื่องที่ตรัสรู้และรู้นั้นมันมากเท่ากับใบไม้ทั้งป่าแต่เรื่องจำเป็นที่ควรรู้ ควรนำมาสอนและนำมาปฏิบัตินั้นเท่ากับใบไม้กำมือเดียว" คือหลักพระพุทธศาสนาขั้นมูลฐานหรือขั้นพื้นฐาน หมายความว่ามุ่งเฉพาะไปในทางดับทุกข์และมีเหตุผลในอยู่ในตัวมันเองที่ทุกคนอาจเห็นได้

เรื่องตัวเรา-ของเรา เรื่องตัวกู-ของกูนั้นคือปัญหาในการยึดมั่นถือมั่นปัญหาเพียงข้อเดียว และเป็นใจความสำคัญของพระพุทธศาสนาเพียงข้อเดียวเรื่องเดียวที่ต้องสะสางให้หมดไป ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงเปรียบเทียบกับผู้ที่มีความรู้สึกดังกล่าวว่าเป็นโรคทางวิญญาณ หรือ SPIRITUAL DISEASE โรคที่เกิดขึ้นในมโนส่วนลึกที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจของกิเลสที่มีเชื้อความรู้สึกว่า ตัวเรา ว่าของเราอยู่ โดยเฉพาะมีจิตที่เห็นผิดอันเป็นเหตุให้คิดผิด พุดผิด และทำผิด ซึ่งมี

¹ พุทธศาสนิกฯ. แก่นพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา. ม.ป.ป.

กันอยู่ทุกคน โดยเฉพาะมนุษย์สมัยนี้ไม่สนใจเรื่องโรคทางวิญญาณ จึงทำให้มีผู้คนเป็นโรคทางวิญญาณกันหนักขึ้นและเกิดวิฤตการณ์ต่างๆขึ้นในโลก เพราะเกิดจากเชื้อของโรคทางวิญญาณ

รับเชื้อธรรมารมณ์ 6 อย่างที่ประกอบด้วยการเห็นรูป ฟังเสียง ดมกลิ่น ลิ้มรส สัมผัส ทางผิวหนัง และคิดไปตามประสาผู้ที่ไม่รู้ ผ่านตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ซึ่งคือเชื้อของอุปาทาน หรือความยึดมั่นถือมั่นว่าตัวเรา(อัตตา)และความยึดมั่นถือมั่นว่าของเรา(อัตตนิยา)มีความหมายตรงกับคำว่า EGO ในภาษาลาตินซึ่งเป็นธรรมชาติที่ต้องมีอยู่ในสิ่งมีชีวิตที่มีความเป็นศูนย์กลาง และเกิดความรู้สึกเห็นแก่ตัว (ECOISM) อยู่เป็นประจำแม้ไม่แสดงออกให้เห็นชัดเจนตลอดเวลา

สิ่งที่จะเป็นเครื่องต้านโรคทางวิญญาณให้กับทุกคนได้ ก็คือ หัวใจของพระพุทธศาสนาที่มีใจความสั้นๆว่า สิ่งทั้งปวงไม่ควรยึดมั่นถือมั่นว่าเป็นตัวเรา เป็นของเรา ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงตรัสว่าถ้าหากได้ปฏิบัติข้อนี้ก็เปรียบเสมือนได้ปฏิบัติทั้งหมดในพระพุทธศาสนา เพราะความรู้สึกยึดมั่นถือมั่นในตัวเราของเราเป็นแม่บทใหญ่ของกิเลสทั้งปวงอันประกอบด้วย โลกคือรับเอาอารมณ์ที่มากกระทบ โกรธคือผลก่กัน ผลก่ใสอารมณ์ออกไป และหลงคือวนเวียนอยู่รอบๆ ไม่แน่ใจว่าจะตั้งคูดเข้าหรือผลก่ออกไป

ในตัวเราทุกคนมีความรู้สึกที่ปฏิบัติต่อกันอยู่นั้นก็คือ ความรู้สึกตัวเรา-ของเรา กับสติปัญญาที่ว่างจากความรู้สึกตัวเรา-ของเราซึ่งหากมีสิ่งหนึ่งอยู่จะมีอีกสิ่งเกิดขึ้นไม่ได้ ถ้ามีความรู้สึกที่ว่าตัวเรา-ของเราก็จะไม่เกิดสติปัญญา ถ้ามีสติปัญญาก็จะไม่มีความรู้สึกตัวเรา-ของเราอันเป็นการดับทุกข์ที่ใช้รักษาโรคทางวิญญาณ ซึ่งการรักษาโรคทางวิญญาณ (SPIRITUAL DISEASE) สามารถทำได้หลากหลายวิธีเช่นเดียวกับโรคทางกายเพื่อให้เหมาะสมแก่บุคคล ระยะเวลา แก่สถานที่โดยมีหลักไม่ให้ความรู้สึกตัวเรา-ของเราเข้ามาเกี่ยวข้อง

1) พิจารณาอยู่เสมอ ให้เห็นว่าตัวเรา-ของเรานี้เป็นเพียงมายา คือสิ่งที่ไม่ได้อยู่จริงเป็นภาพลวงตาตามวิถีอาการ ปฏิจจสมุปบาทคืออาการของการที่มีสิ่งต่าง ๆ นั้นอาศัยสิ่งหนึ่งแล้วปรุงอีกสิ่งหนึ่งขึ้นที่ด้วยการสัมผัสหรือผัสสะตามภาษาบาลีทางตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ จนเกิดการปรุงแต่งเป็น เวทนา(รู้สึกพอใจไม่พอใจ) ตัณหา(ความอยาก) อุปาทาน(ความยึดติด) ภพ(ภาวะแห่งความมีความเป็น) และชาติ(ความเกิดที่เป็นอุปาทานว่าตัวเรา-ของเรา) จนกระทั่งแก่ เจ็บ ตาย ซึ่งคือตัวความทุกข์ โดยสำหรับคนธรรมดาสามัญนั้นควรตัดตอนความรู้สึกสุดท้ายที่เวทนาความพอใจหรือไม่พอใจและแล้วหยุดอยู่เพียงนั้นให้เวทนาสักว่าเวทนาเพราะหากปล่อยเลยไปถึงต้นหา ถึงอุปาทานก็จะทำให้เป็นโรคทางวิญญาณแล้วก็เกิดเป็นทุกข์

2) มองที่อารมณ์ มองลงไปที่ธรรมารมณ์ 6 ประการที่มากกระทบตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ว่าอารมณ์เหล่านี้เป็นเพียงมายา โดยอาศัยความรู้เรื่อง อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา ทำให้มีความเป็นอยู่อย่างมีความเกษมอันหมายถึงอิสระและสงบเย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.2 ความว่าง

ความว่างหรือสุญญตา คือ เรื่องหัวใจอย่างยิ่งของพระพุทธศาสนาที่เป็นทั้งยาแก้โรค และเป็นความหายจากโรคทางวิญญาณ โดยมุ่งหมายเฉพาะความว่างที่เป็นความว่างจากทุกข์ ว่างจากกิเลสที่เป็นเหตุให้เกิดทุกข์ มีลักษณะความว่างอยู่ในตัวมันเอง ไม่มีอะไรมาปรุงแต่งและมีสภาพเป็นนิรันดร จนถึงขั้นนิพพาน ที่แปลว่า ดับไม่เหลือแห่งทุกข์และเป็นความว่างอย่างยิ่งโดยที่จะต้องเข้าถึงด้วยสติปัญญาอย่างเต็มที่จนไม่เหลือความรู้สึกว่าตัวตนหรือของตน ซึ่งเปรียบเทียบว่างจากกิเลสนี้ได้กับการให้ทาน การบริจาคเพราะในขณะที่ผู้ใดมีจิตว่างจากความรู้สึกว่าตัวเรา-ของเราในขณะนั้นเรียกว่าบุคคลนั้นได้บริจาคทานถึงที่สุด การเป็นคนมีศีลที่แท้จริงเพราะถ้าเมื่อใดมีจิตว่างแม้ชั่วขณะหนึ่งมันก็มีศีลที่แท้จริงตลอดทั้งวันเหล่านั้น การมีสมาธิอย่างยิ่งเพราะจิตที่ว่างจากความยึดมั่นว่าเราว่าของเราเท่านั้นที่จะมันคงเป็นสมาธิได้อย่างแท้จริงและสมบูรณ์ และการมีปัญญาเพราะขณะที่มีจิตว่างนั้นเป็นความเฉลียวฉลาดอย่างยิ่งซึ่งตรงกับคำกล่าวที่ว่า ความว่างและปัญญาคือสิ่งเดียวกัน และวิธีปฏิบัติเพื่อเป็นอยู่ด้วยความว่างนั้นประกอบหลายระดับด้วย รู้เห็นแจ้ง เข้าถึง และเป็นอยู่ด้วยซึ่งสามารถอธิบายเพิ่มเติมได้ดังนี้

- 1) รู้ความว่าง รู้สึกต่อความว่างที่จิตกำลังว่างอยู่
- 2) เห็นแจ้งความว่าง เห็นแจ้งประจักษ์ยิ่งขึ้นไป เมื่อรู้สึกว่างอย่างไรแล้วก็ต้องพิจารณาดู
- 3) เข้าถึงความว่าง จิตเข้าถึงความว่าง หรือว่าความรู้สึกนั้นเป็นผู้รู้สึกต่อความว่างและเข้าถึงความว่าง
- 4) เป็นอยู่ด้วยความว่าง การเป็นอยู่มีลมหายใจอยู่ด้วยความรู้สึกต่อความว่างนั้นตลอดเวลา

2.2 สังคมเมือง

2.2.1 ความหมายคำว่าเมือง

เมืองแต่ละเมืองมีเอกลักษณ์ที่เฉพาะตัว แต่มีภาระหน้าที่และรูปแบบที่คล้ายคลึงกัน ความเป็นเมืองหรือกระบวนการเป็นเมืองนั้นมีการให้ความหมายไว้หลากหลายและกว้างขวางจากนักวิชาการด้านต่างๆซึ่งสามารถสรุปปัจจัยต่างๆที่พยายามใช้อธิบายเมืองได้ดังนี้

1) จำนวนประชากร

โดยการกำหนดจำนวนประชากรไว้ในจำนวนหนึ่ง และถ้าถ้าชุมชนใดมีประชากรสูงเกินกว่าที่กำหนดเอาไว้ชุมชนนั้นก็จะเป็นเขตเมือง ซึ่งการกำหนดจำนวนประชากรนี้จะมีจำนวนที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละประเทศ

2) ความหนาแน่น

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ค่าความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่เอาไว้ในอัตราส่วนหนึ่งเป็นเกณฑ์เช่นเดียวกับจำนวนประชากร หากชุมชนใดมีค่าความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่มากก็กลายเป็นเมือง

3) สิ่งประดิษฐ์ที่มองเห็น

เมืองเป็นเขตที่ถูกสร้างขึ้นมาจากซึ่งต่างจากชนบทที่เกิดขึ้นเอง ส่วนประกอบของเมืองจึงเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น เช่น ถนน ตึกกรมบ้านช่อง และสิ่งประดิษฐ์อื่นๆ ริชาร์ด แอล ไมเออร์ ได้มีการให้คำจำกัดความของเมืองไว้ว่า คือสถานที่ซึ่งสะสมสิ่งประดิษฐ์ที่มนุษย์สร้างขึ้นจนทำให้สภาพแวดล้อมทางธรรมชาติหมดไป

4) การดำรงชีวิต

แบบแผนของชีวิตและความรู้สึก ซึ่งชาวเมืองจะมีแบบแผนและทัศนคติอย่างหนึ่ง ชาวเมืองจะมีความใกล้ชิดทางด้านกายภาพ เช่น การเดินเบียดเสียดยึดยึดกันอยู่ในถนน บนรถเมล์หรือรถไฟฟ้า แต่ด้านจิตใจมีความรู้สึกความสัมพันธ์จะห่างไกลกันมาก แบบอย่างของชาวเมืองนั้นจะเป็นผู้รักษาเวลา อาศัยอยู่ในบ้านที่ติดๆกัน และไม่รู้จักเพื่อนบ้านใกล้เคียง

5) อาชีพ

ชาวเมืองส่วนใหญ่ไม่ได้ประกอบอาชีพในการเพาะปลูกอยู่กับดินทราย โดยเปอร์เซ็นต์ของประชากรที่ประกอบอาชีพต่างๆในเมืองส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพ บริการ การค้า และอุตสาหกรรม

6) ความเป็นกาฝากหรือการพึ่งพิงคนอื่น

เมือง คือ ที่รวมของมนุษย์ที่ต้องการพึ่งพาผลผลิตทางเกษตรกรรม และแรงงานจากชนบทเพื่อการอยู่อาศัยของตนเอง ดังคำโบราณที่ว่า ชนบทคือชีวิต “ส่วนเมืองนั้นคือกาฝาก หรือพยาธิหรือความเสื่อมโทรมทั้งกาย”

7) การคมนาคมขนส่ง

เมืองเป็นศูนย์กลางของการคมนาคม ตัวอย่างเช่น ทางรถไฟทุกสายต้องมุ่งไปสู่กรุงปารีสในฝรั่งเศส

8) จุดศูนย์กลาง

เมืองเป็นจุดศูนย์กลางสำคัญที่ทุกสิ่งทุกอย่างเกิดขึ้น ศูนย์กลางของเมืองแต่ละเมืองไม่เหมือนกันบางเมืองอาจหมายถึงย่านถนนหลักของเมือง บางเมืองอาจหมายถึงย่านศูนย์การค้า ที่ศูนย์กลางของเมือง คือที่ซึ่งไม่มีคนอาศัยอยู่ แต่เป็นสถานที่ที่มีคนจำนวนมาก เดินทางไปเพื่อทำงาน ใช้จ่ายหรือเข้าชมมหรสพ และเป็นย่านที่มีทรัพย์สินที่แพงที่สุดของเมือง

โดยเราสามารถสรุปความหมายของเมืองได้ว่า หมายถึง อาณาบริเวณที่มีประชากรอยู่รวมกันจำนวนหนึ่ง และต้องมีความหนาแน่นมาพอสมควร ต้องเป็นบริเวณที่มีอาคารบ้านเรือนหนาแน่น ต้องเป็นบริเวณที่อยู่ในเขตการปกครองแบบใดแบบหนึ่ง ประชาชนส่วนใหญ่ในบริเวณนั้นต้องมีอาชีพหรือการเศรษฐกิจที่ไม่ใช่เกษตร มีความเจริญ มีศูนย์กลางต่างๆ และรวมทั้งมีความเสื่อมอยู่ด้วย เช่น ปัญหาการจราจร ปัญหาสิ่งแวดล้อม ปัญหามลพิษทางอากาศ-เสียง และปัญหาอาชญากรรม² คำสำคัญที่เกี่ยวข้องกับความเป็นเมืองจากการสรุปของ EDWIN EAMES และ JUDITH GAANICH GOODE มีดังนี้

URBAN หมายถึง รูปแบบการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์และหน้าที่เฉพาะของเมือง เพราะฉะนั้นเราจึงพิจารณาเมืองในแง่ รูปแบบ(FORM) หน้าที่(FUNCTION) ได้แก่ โครงสร้างทางประชากร รูปแบบสถาปัตยกรรม การแบ่งส่วนของการตั้งถิ่นฐาน เป็นต้น ส่วนลักษณะในแง่ของหน้าที่ ได้แก่ การดำเนินกิจกรรมในด้านเศรษฐกิจ การเมือง การศึกษา และการพักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

URBANISM หมายถึง ลักษณะของการดำเนินชีวิตทางสังคมวัฒนธรรมที่เนื่องมาจากการอยู่อาศัยใน "เมือง(URBAN)"

URBANIZATION หมายถึง กระบวนการของความเป็นเมือง ซึ่งอาจจะเนื่องมาจากการอพยพของประชากรจากเขตที่ไม่ใช่เมืองไปยังเขตเมือง หรือเนื่องจากการขยายตัวของเขตที่อยู่อาศัยที่ไม่ใช่เมืองมาก่อน ทั้งในด้านรูปแบบและการหน้าที่ของการตั้งถิ่นฐานนั้นๆจนเกิดเป็นชุมชนเมืองขึ้น³

สาเหตุของการเจริญเติบโตและการขยายตัวของเมืองนั้นมีอยู่กันหลายประการ ซึ่งสามารถอธิบายได้ดังนี้

- 1) สาเหตุจากการย้ายถิ่นฐานของชาวชนบทเข้าสู่เมือง
เนื่องจากปัญหาเศรษฐกิจของชนบทที่ทำให้มีอัตราการว่างงานสูงและเกิดการละทิ้งถิ่นฐานเข้ามาหางานทำในเมืองและชนเมือง
- 2) การเพิ่มขึ้นของประชากรโดยธรรมชาติ
เนื่องจากจำนวนผู้เสียชีวิตน้อยลงแต่มีผู้ที่มีชีวิตอยู่รอดจากการเกิดเพิ่มขึ้น เนื่องจากปัจจัยทางด้านความเจริญก้าวหน้าเทคโนโลยีทางการแพทย์
- 3) ปัจจัยที่ขาดการศึกษา
มีส่วนในการผลักดันให้อัตราการเกิดเพิ่มขึ้น และไม่เข้าใจในระบบโครงสร้างหน้าที่ของสังคม จึงทำให้การไหลบ่าทางประชากรที่ไม่เข้าใจเพิ่มมามากขึ้น

² สุรพล สุวรรณ. เอกสารคำสอนวิชา สังคมวิทยาเมือง. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. ม.ป.ป.

³ สุรพล สุวรรณ. เอกสารคำสอนวิชา สังคมวิทยาเมือง. กรุงเทพฯ : ม.ป.ท. ม.ป.ป.

- 4) ความเจริญก้าวหน้าของการคมนาคมขนส่ง
ทำให้จำนวนประชากรเพิ่มขึ้นเนื่องจากความสะดวกสบายในการเดินทางขนส่ง
- 5) ความเจริญก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ และโรงงานอุตสาหกรรมที่มากขึ้น
เพื่อผลผลิตภายในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ จึงเป็นแรงจูงใจให้ประชากรเข้ามาทำงานในถิ่นฐานอื่นและในเมืองมากขึ้น
- 6) อิทธิพลของสื่อสารมวลชน
เป็นแรงจูงใจให้คนต่างถิ่นเข้ามาในเมืองดินแดนที่ทันสมัย ที่มีการสื่อสารที่รวดเร็วไว
- 7) อิทธิพลของความก้าวหน้าทางการศึกษาที่มีชื่อเสียงมากมาย
เป็นปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ผู้คนบางกลุ่ม หลงใหลที่จะเข้ามาศึกษาในเมืองหลวง
- 8) การสร้างเครื่องมือหรือสิ่งประดิษฐ์ใหม่ๆที่เกิดขึ้นในโลกสมัยใหม่มากขึ้น
ทำให้เมืองเกิดการขยายตัวได้อย่างรวดเร็ว

2.2.2 การเปลี่ยนแปลงสภาพจากสังคมชนบทสู่สังคมเมือง

สังคมทุกสังคมนั้นไม่เคยหยุดนิ่งอยู่กับที่ จะมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาไม่สามารถที่จะหลีกเลี่ยงได้ การเปลี่ยนแปลงของสิ่งใดสิ่งหนึ่งไปสู่สิ่งใหม่ย่อมทำให้เกิดทิศทางและอัตราการเปลี่ยนแปลง ตลอดจนผลกระทบที่ได้รับจากการเปลี่ยนแปลงนั้นที่ไม่สามารถเจาะจงได้ว่าดีหรือไม่

ชนบทที่มีการเปลี่ยนแปลงในระบบอย่างช้า และค่อยเป็นค่อยไปด้วยปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติที่เกิดขึ้นเอง เมื่อมีการแพร่ขยายวัฒนธรรม เทคโนโลยี และความเป็นเมืองได้เข้ามามีบทบาทในชนบทจนกระทั่งในปัจจุบันการเปลี่ยนทางสังคมในชนบทได้ถูกกำหนดทิศทางและอัตราการเปลี่ยนแปลงอย่างจริงจัง ลักษณะการเปลี่ยนแปลงในสังคมชนบทไทย มีดังนี้

1) การเปลี่ยนแปลงด้านประชากร

ผลของการอพยพเปลี่ยนแปลงทำให้สังคมชนบทมีจำนวนเด็กและคนชราเพิ่ม และขนาดของครอบครัวมีแนวโน้มที่จะลดลง เพราะการใช้แรงงานในสังคมเกษตรกรรมลดน้อยลงไป

2) การเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม

เมืองคึกครื้นทางสังคมในรูปแบบต่างๆเพิ่มขึ้นเพราะสังคมมีความเจริญมากขึ้น ซึ่งส่วนใหญ่ทางราชการจะเป็นผู้จัดตั้งขึ้นเพราะ เห็นประโยชน์สิ่งๆที่ตามมาคือการแบ่งแยกงานในหมู่บ้าน ทำให้ความสัมพันธ์ภายในกลุ่มนอกเหนือครอบครัวมีการเปลี่ยนแปลงไป มีการใช้เหตุผลมากขึ้น มีเป้าหมายในการติดต่อที่แน่นอนขึ้น ความอบอุ่นและเป็นกันเองลดลง การแข่งขันระหว่างกลุ่มเพิ่มขึ้น ในขณะที่ความซื่อสัตย์สุจริตลดลง

3) การเปลี่ยนแปลงด้านวัฒนธรรม

ในด้านวัฒนธรรมที่ไม่ใช้วัตถุเนื่องจากกาไหลบ่าของวัฒนธรรมเมืองตามเส้นทางคมนาคม หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ วิทยุ หรือคอมพิวเตอร์ ทำให้ค่านิยมทางวัฒนธรรมเปลี่ยนไป เช่น ความศักดิ์สิทธิ์ของศาสนาและประเพณีค่อยๆลดลงหัวหน้าครอบครัวมีอำนาจน้อยลง คนเฒ่าคนแก่ลดความสำคัญลง และเด็กและผู้หญิงมีอำนาจและอิสระมากขึ้น โดยทิศทางของการเปลี่ยนแปลงมุ่งไปทางค่านิยมของเมือง

4) การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมจิตวิทยา

สังคมชนบททุกวันนี้มีฐานะทางเศรษฐกิจ และระดับการศึกษาทั้งทางการและไม่เป็นทางการเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้ชาวชนบทมีความมั่นใจกล้าเสี่ยงและยินดีรับนวัตกรรมมากขึ้น เชื่อโชคกลางน้อยลง และมีศรัทธาชีวิตและความพยายามมากขึ้น

5) การเปลี่ยนแปลงทางนิเวศวิทยา

เดิมการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนของชาวชนบท มักตั้งตามริมหนอง คลอง บึง แต่ในปัจจุบันคำนึงถึงการคมนาคมติดต่อกับชุมชนอื่นๆ ทำให้ลักษณะการตั้งถิ่นฐานในระยะหลังมีการตั้งอย่างมีแบบแผนล่วงหน้าและมีบริการสาธารณะที่มากขึ้นกว่าเดิม

6) การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ

ชาวชนบทใช้เทคนิควิทยาศาสตร์ใหม่เพิ่มขึ้นและมีการศึกษามากขึ้น มีแนวโน้มทำให้การเกษตรเป็นไปเพื่อการค้าแทนการบริโภคมากขึ้น

7) การเปลี่ยนแปลงทางด้านการเมืองการปกครอง

ราชการจัดให้มีการบริการ บริหารด้านต่างๆในชนบทมากขึ้นเพิ่มเจ้าหน้าที่แนะนำเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงพัฒนาในชนบทมากขึ้น เช่น จัดสร้างสาธารณสมบัติมากขึ้น ส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักสิทธิและหน้าที่ เป็นต้น

8) การเปลี่ยนแปลงทางด้านสุขภาพอนามัย

มีบริการด้านอนามัยและสาธารณสุขให้กับชนบทมากกว่าแต่ก่อน เช่น โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค เป็นต้น

9) การเปลี่ยนแปลงทางด้านวัฒนธรรมทางวัตถุ

การเปลี่ยนแปลงด้านนี้เกิดเพิ่มขึ้นในชนบท โดยการแพร่ออกมาจากสังคมเมืองซึ่งรับช่วงมาจากสังคมตะวันตกอีกทีหนึ่ง ทำให้สังคมชนบทมีความเจริญก้าวหน้าขึ้นแต่ก็ทำให้วัฒนธรรมดั้งเดิมนั้นเสื่อมเสียไป

10) การเปลี่ยนแปลงทางครอบครัว

ในสังคมไทยปัจจุบันได้มีสถาบันต่างๆมารับเอางานของสถาบันครอบครัว จึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในสถาบันครอบครัว เช่น การเลือกคู่ครองด้วยตนเอง การปฏิบัติต่อผู้สูงอายุมีความสำคัญลดลงไป ขนาดของครอบครัวมีแนวโน้มลดลง เป็นต้น

การที่สังคมชนบทกลายเป็นสังคมเมือง (URBANIZATION) นั้นไม่ได้เกิดขึ้นจากการเพิ่มขึ้นของประชาชนเพียงอย่างเดียว แต่มีสาเหตุอื่นๆหลายประการที่ทำให้สังคมชนบทกลายเป็นสังคมเมือง ดังนี้

1) การกระจายทางวัฒนธรรม

จากสังคมหนึ่งไปสู่สังคมอื่นๆเช่น สังคมชนบทได้รับการกระจายทางวัฒนธรรมในด้านการแต่งกาย วิธีการดำเนินชีวิตตลอดจนวัฒนธรรมที่เป็นวัตถุไปจากเมืองหลวง ซึ่งจะก่อให้เกิดความทันสมัย (MODERNIZATION) เหมือนในเมือง

2) เทคโนโลยี

ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการผลิตสมัยใหม่ และมีการใช้เครื่องมือเครื่องจักรแทนแรงงาน ช่วยลดความแตกต่างระหว่างเมืองกับชนบทพร้อมกับการเปลี่ยนรูปแบบของงานอาชีพตลอดจนแบบแผนการดำรงชีวิตของคน

3) อิทธิพลของการสื่อสาร

ในปัจจุบันเครื่องมือสื่อสารต่างๆ เป็นเครื่องมือช่วยให้ชาวชนบทมีการเปลี่ยนแปลงในแนวความคิดตลอดจนวิถีในการดำเนินชีวิตของชาวชนบท

4) การอพยพของประชากร

เป็นผลเนื่องจากความยากลำบากในการประกอบอาชีพ การขาดแคลนพื้นที่ทำมาหากิน รวมถึงปัจจัยที่ดึงดูดเรื่องค่าจ้างแรงงานที่สูงกว่า

5) การเปลี่ยนแปลงในโครงสร้างทางสังคม

เป็นผลมาจากการประดิษฐ์คิดค้น การถ่ายทอดวัฒนธรรม ได้ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้สถาบันสังคมมีลักษณะเป็นเมือง (URBANIZATION) เช่น เทคโนโลยีสมัยใหม่ส่งผลให้มีการประกอบการอุตสาหกรรม ซึ่งส่งผลให้มีผู้อพยพเข้ามาทำงานในเมืองเพิ่มขึ้น และส่งผลต่อลักษณะครอบครัวในเขตเมืองในลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว และระบบอุตสาหกรรมนี้เองก่อให้เกิดการนิยมในเรื่องวัตถุ (MATERIALISM) เกิดขึ้น

2.3 วิภฤตพระพุทธรศาสนา⁴

2.3.1 พระพุทธรศาสนาทางเห็นจากสังคค

พุทธรศาสนาที่บริสุทธิ์เดิคแท้นั้นปรากฏอยู่แต่ในพระไตรปิฎก เพราะเมื่อมีการส่งต่อและแผ่ขยายไปในถิ่นฐานโดยอุมถูกต่อเดิคหรือปรับเปลี่ยนทั้งในรูปแบบจนถึงตัวหลักการจนทำให้เกิดการคลาดเคลื่อนไปจากหลักที่แท้ของพระพุทธรศาสนา

สำหรับประเทศไทยใน 100ปี ที่ผ่านคมา แนวคิดที่มีอิทธิพลอย่างมากในการปรับเปลี่ยนพระพุทธรศาสนาคือ แนวคิดแบบเหตุผลนิยมในรูปแบบวิทยาศาสตร์และแนวคิดแบบชาตินิยมซึ่งเป็นแนวคิดที่เกิดขึ้นโดยคนชั้นนำในเมืองหลวง ดังนั้นนอกจากจะชื่นชมในวิทยาศาสตร์ ยังเน้นความสำเร็จทางโลก เกิดการปฏิเสหพิธีกรรมแบบดั้งเดิค และมองพระพุทธรเจ้าในฐานะที่เป็นมนุษย์มากขึ้น หลังจากประเทศไทยได้เข้าสู่ยุคสมัยใหม่(MODERNITY) จะเห็นได้ว่าพระพุทธรศาสนาได้เสื่อมอิทธิพลลงไปตามลำดับ ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่น่าไปสู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนั้นก็คือ กระบวนการที่เรียกว่าโลกิยานุวัตน์หรือการทำให้สถาบันต่างๆของสังคคแยกขาดออกจากศาสนา

การเปลี่ยนแปลงในสมัยรัชกาลที่ 6 ได้มีการแยกการศึกษาออกจากศาสนาในแง่โครงสร้างหรือสถาบันโดยที่ในหลักสูตรการศึกษานั้นยังมีเนื้อหาสาระทางพระพุทธรศาสนาแทรกอยู่ซึ่งถือเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการแยกศาสนาออกจากสังคคและวิถีชีวิตของคน และหลังจากนั้นกิจการทางสังคคซึ่งวัดเคยมีบทบาทสำคัญในฐานะศูนย์กลางของชุมชนได้ถูกสถาบันต่างๆที่เกิดขึ้นตามคตินิยมสมัยใหม่ทำหน้าที่แทน จนทำให้วัดเหลือบทบาทเพียงแค่ด้านธรรมะและพิธีกรรมเท่านั้น ผลที่ตามมาคือ วัดเกิดการแยกตัวห่างจากชุมชนมากขึ้น พระกับฆราวาสมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันน้อยลงโดยเฉพาะฆราวาสที่เป็นชนชั้นกลางในเมืองที่แทบไม่ได้รับอิทธิพลในทางจริยธรรมจากพระสงฆ์ กระบวนทัศน์และวิธีปฏิบัติแบบสมัยใหม่เมื่อผ่านเข้ามาทางสถาบันหรือกิจการต่างๆที่เกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของคน ทำให้เกิดการมองโลกแบบแยกส่วนที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติของผู้คนในด้านศาสนา ผลที่ตามมามีทำให้พระพุทธรศาสนาถูกแยกเป็นส่วนๆและเกิดเป็นขั้วในลักษณะต่างๆดังนี้

2.3.1.1 โลกกับธรรม ฆราวาสกับพระ

แต่เดิคั้นพระพุทธรศาสนา ไม่ได้แยกสิ่งทีเรียกว่า โลกกับธรรม ออกจากกันอย่างชัดเจนสมัยนั้นเพราะหลักธรรมทางพระพุทธรศาสนานั้นยังครอบคลุมถึงเรื่องโลก เช่น การประกอบอาชีพ(สัมมาอาชีพ) การใช้จ่ายทรัพย์ จนถึงการปกครองเพื่อให้สังคคเกิดความสงบสุข ในอีกด้านหนึ่งการปฏิบัติธรรมหรือการทำสมาธิภาวนานั้นก็อาศัยปัจจัยทางโลกเช่นกัน นับตั้งแต่

⁴ พระไพศาล วิสาโล. พุทธรศาสนาไทยในอนาคค แนวโน้มและทางออกจากวิภฤต. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์. 2546

นำเอาการศึกษาออกจากนอกกำแพงวัด ก็ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ โลก และ ธรรม ถูกแยกขาดจากกัน อย่างชัดเจนจนทำให้พระสงฆ์ถูกลดบทบาทเพียง การศึกษา ปฏิบัติและสอนธรรมะ กับ ประกอบศาสนพิธีเพียงเท่านั้น

2.3.1.2 โลกนี้กับโลกหน้า โลกียะกับโลกุตตระ

แนวคิดแบบวิทยาศาสตร์ที่กำลังมีอิทธิพลต่อพระพุทธศาสนา ทำให้พุทธธรรมเน้นแต่เรื่องโลกนี้ ประโยชน์ที่จะได้รับในโลกนี้ เช่น การมีทรัพย์ มีเกียรติ มีชีวิตที่เป็นสุข เป็นที่รักใคร่ของมิตรสหาย ส่วนผลที่เกิดนอกเหนือไปจากนั้นถูกลดความสำคัญจนเลือนหายไป และความเชื่อเกี่ยวกับโลกหน้าถูกมองว่าเป็นเรื่องมงาย โดยการที่พุทธศาสนาถูกจำกัดให้เหลือเพียงโลกนี้ ทำให้จุดหมายของผู้คนที่ใฝ่ธรรมถูกจำกัดอยู่แต่เพียงการอยู่ในโลกอย่างถูกต้องแทนการมองให้ไกลไปถึงการอยู่เหนือโลกอย่างอิสระเช่นคนในอดีตที่ก่อให้เกิดประโยชน์ 3 ประการ คือ ประโยชน์ปัจจุบัน ประโยชน์เบื้องหน้า และประโยชน์อย่างยิ่ง

2.3.2 พระพุทธศาสนาแบบบริโกคินิยม

จากอิทธิพลของวัฒนธรรมบริโกคินิยม ส่งผลกระทบต่อหลายวงการรวมถึงวงการพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะวัดที่ได้ถูกแปรสภาพกลายเป็นตลาดอีกรูปแบบหนึ่ง ที่มีการซื้อขายเครื่องรางของขลังหรือแม้แต่บุญกุศลและพิธีกรรมที่กลายเป็นสินค้าซึ่งต้องใช้เงินซื้อหา โดยพระเปรียบเสมือนผู้ขายให้กับคนที่ปรารถนาจะได้บุญโดยไม่จำเป็นต้องทำความดีอีกต่อไป

การที่พระพุทธศาสนาและผู้คนในสังคมมีความสัมพันธ์กันในแนวโน้มที่กลมกลืนไปกับลัทธิบริโกคินิยม ทำให้พระพุทธศาสนามีลักษณะที่เปลี่ยนไปดังนี้

1) เน้นคุณค่าแบบวัตถุนิยม

มุ่งสนองความต้องการทางวัตถุ เช่น ทำมาค้าขึ้น ค่าขายร่ำรวย จนกลายเป็นเรื่องที่สำคัญกว่าการอยู่เย็นเป็นสุขหรือการสอนให้เป็นผู้ลดละจากกิเลส

2) ใช้เงินเป็นอุปการณสำคัญ

บุญกุศล วัตถุมงคลถูกทำให้กลายเป็นสินค้าซึ่งสามารถซื้อหาได้ด้วยเงินโดยไม่ต้องทำความดี ทำให้หลักธรรมหรือการพึ่งความเพียรของตนเองถูกเลือนหายไป

3) รวดเร็วทันใจ

เนื่องจากบุญกุศล อิทธิฤทธิ์ และความสามารถพิเศษทางจิต เป็นเรื่องที่ไม่ต้องใช้ความเพียรพยายามเหมือนในอดีต เพียงแต่ใช้เงินในการได้สิ่งนั้นมา กระบวนการจึงใช้เวลาเพียงไม่นานและทำให้เกิดผลทางใจได้รวดเร็วขึ้น

2.3.3 ศาสนาบริโกคินิยม

ถ้าศาสนาหมายถึงระบบความคิดความเชื่อและการปฏิบัติที่ตอบสนองความต้องการส่วนลึกของมนุษย์โดยเฉพาะความมั่นคงในจิตใจ บริโกคินิยมก็ถือได้ว่าเป็นศาสนาอย่าง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หนึ่งเพราะบริโศคนิยมทำให้คนรู้สึกเต็มอ้อมในชีวิตด้วยวัตถุ และเกิดความมั่นคงทางจิตในขณะที่ได้บริโศควัตถุที่ต้องการ โดยจุดหมายของลัทธิบริโศคที่ต่างจากศาสนาอื่นนั่นก็คือ การเข้าถึงง่าย

ปัญหาที่เกิดขึ้นสำหรับคนสมัยใหม่ที่เริ่มไม่เชื่อในเรื่องพระเจ้า สวรรค์ หรือโลกหน้า ความบกพร่องในเรื่องตัวตนจึงกลับมารบกวนจิตใจ ทำให้ลัทธิบริโศคนิยมเข้ามาแทนที่ศาสนา ด้วยแสวงหาสิ่งของต่างๆมาครอบครองเพื่อลดความรู้สึกพร่องในจิตใจและบรรเทาความสงสัยในความมีอยู่ของตัวตน โดยคนจำนวนมากไปศูนย์การค้าทุกวันหยุดสุดสัปดาห์ไม่ต่างจากคนแต่ก่อนที่เข้าวัดในทุกวันพระซึ่งก็ทำให้การจับจ่ายใช้สอยกลายเป็นพิธีกรรมของลัทธิบริโศคนิยม

2.3.4 ทางเลือกจากบริโศคนิยม

แม้ว่าบริโศคนิยมจะไม่สามารถขจัดความทุกข์ในระดับจิตวิญญาณของผู้คนได้เช่นศาสนา แต่ด้วยอิทธิพลของบริโศคนิยมก็ทำให้ศาสนานั้นถูกลดความสำคัญลงไปมาก ดังนั้นตัวกำหนดอนาคตของพระพุทธศาสนาไทยขึ้นอยู่กับว่าสามารถควบคุมกำกับบริโศคนิยมได้มากน้อยเพียงใดซึ่งจะต้องมีทิศทางที่ชัดเจนรวมทั้งมีการปรับตัวหลายประการ

2.3.4.1 การนำเสนอหลักธรรมอย่างกระจ่างในฐานะหนทางบำบัดทุกข์

แม้ว่าพระพุทธศาสนาจะมีจุดมุ่งหมายไปสู่ชีวิตที่สิ้นทุกข์ แต่คนส่วนใหญ่กับเห็นเรื่องพิธีกรรมที่มีแต่รูปแบบหรือเรื่องไสยศาสตร์ที่อิงอำนาจลี้ลับศักดิ์สิทธิ์เป็นส่วนใหญ่ ทำให้หลักธรรมที่เป็นหนทางดับทุกข์นั้นถูกเลือนหายไป ดังนั้นการเผยแพร่และให้การศึกษาแก่ประชาชนจึงเป็นสิ่งสำคัญโดยเริ่มจากชี้แนะให้ผู้คนตระหนักว่าความทุกข์ที่เกิดขึ้นกับตนนั้นมีสาเหตุมาจากภายในจิตใจ ไม่ใช่เกิดจากการมีไม่มากพอตามหลักของบริโศคนิยม

2.3.4.2 การเสนอโลกทัศน์ที่ตระหนักถึงมิติทางจิตวิญญาณ

ความทุกข์พื้นฐานของคนในยุคบริโศคนิยมมีสาเหตุจากการปฏิเสธมิติทางจิตวิญญาณ เมื่อไม่ยอมรับว่ามีความต้องการดังกล่าวอยู่ในส่วนลึกจึงไม่สนใจตอบสนอง หรือตอบสนองไม่ตรงจุดเพราะไปอาศัยวัตถุเป็นทางแก้เนื่องจากเข้าใจว่าสาเหตุนั้นอยู่ที่เรื่องวัตถุ โดยที่วิธีการตอบสนองความต้องการทางจิตวิญญาณที่มีความสำคัญมากที่สุด ในพระพุทธศาสนานั้นก็คือ ความรู้ความเข้าใจที่ทำให้เห็นสาเหตุและหนทางดับทุกข์ได้ด้วยตนเอง เพื่ออิสรภาพในทางจิตใจและปัญญา

2.3.4.3 การเสนอท่าทีต่อชีวิตที่ต่างไปจากบริโศคนิยม

พระพุทธศาสนาถือว่าความสุขจากการบริโศคนั้นมีขีดจำกัด โดยมีขีดจำกัดสูงสุดอยู่ที่จุดกึ่งกลางระหว่างความสะดวกสบายและความหรรวมั่งคั่ง ที่เรียกว่า ความพอดี ถ้าหากเกินจุดของความพอดีไปก็จะเริ่มมีสุขน้อยลงและเกิดความทุกข์มากขึ้น

2.3.4.4 ผสมผสานเข้ากับวิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อมของผู้คน

พระพุทธศาสนาจะมีอิทธิพลต่อชีวิตผู้คนได้ก็ต่อเมื่อกลายเป็นส่วนหนึ่งในวิถีชีวิตและสิ่งแวดล้อมของผู้คน ดังนั้นจึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับจิตวิสัย และวัฒนธรรมในยุคสมัยโดยที่ยังคงหลักการของตนไว้เช่นพระพุทธศาสนาที่ผสมผสานเข้ากับความเชื่อต่างๆของท้องถิ่นในครั้งอดีต ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับสถานการณ์บริโศคนิยมในสมัยปัจจุบัน

2.4 การศึกษาการออกแบบพุทธสถาน

2.4.1 พุทธสถานและความเป็นมา

2.4.1.1 พุทธสถานช่วงพุทธกาล-ปรินิพพาน

เนื่องด้วยหัวใจหรือแก่นแท้ทางพระพุทธศาสนา คือ การไม่ยึดมั่นถือมั่นในสิ่งทั้งปวง เพราะทุกสิ่งล้วนไม่มีตัวตนอยู่จริง พุทธสถานในช่วงพุทธกาลนี้จึงไม่ปรากฏรูปแบบ หรือสัญลักษณ์ของอาคารที่ชัดเจน แต่จะปรากฏไปในทางการใช้พื้นที่เพียงชั่วคราวและพื้นฐานที่สุดเพื่อไม่ให้เป็นการอุปสรรคในการยึดติดกับสถานที่ เช่น การอาศัยใต้ต้นไม้ การอาศัยตามหมู่บ้านต่างๆของชาวบ้าน โดยในช่วงนี้ได้มีสวนป่าไม้เวฬุวันที่เป็นวัดแห่งแรกในพระพุทธศาสนาขึ้นจากการถวายของพระเจ้าพิมพิสารซึ่งต่างจากวัดที่มีอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้พุทธสถานที่พบเห็นได้ในช่วงสมัยนี้ก็คือ อาคารที่สร้างด้วยไม้ และมีการมุงหลังคาด้วยหญ้าคา ลักษณะเป็นกระท่อมเล็กๆ ก่อสร้างหรือถอนได้ง่ายและเคารพต่อสถานที่ ไม่ได้สร้างความแปลกแยกให้กับสภาพแวดล้อมใดๆ ซึ่งการได้อยู่กับธรรมชาตินั้นก่อให้เกิดความสงบ และเรียบง่าย ส่งผลต่อการศึกษาและปฏิบัติธรรมที่ดียิ่งขึ้น

2.4.1.2 พุทธสถานในยุคเริ่มต้น (หลังปรินิพพาน)

เป็นช่วงสมัยที่มีความชัดเจนของพุทธสถานทางด้านรูปแบบสถาปัตยกรรม โดยเริ่มต้นขึ้นหลังทรงเสด็จดับขันธปรินิพพานลงของพระพุทธเจ้า เหตุการณ์ครั้งนี้ทำให้พุทธศาสนิกชน พระสงฆ์ และนักบวชต่างๆเกิดความคิดถึงในพระองค์จึงมีการสร้างพุทธสถานครั้งแรกเกิดขึ้น คือสร้างสังเวชนียสถานไว้ตามสถานที่สำคัญต่างๆ เพื่อให้พุทธศาสนิกชนได้ระลึกและแสดงความเคารพต่อพระพุทธเจ้า

หลังจากที่ได้มีการสร้างสังเวชนียสถานก็ได้มีผู้ศรัทธาทวายอาราม และวิหารเพิ่มมากขึ้นทำให้เกิดชุมชนชาวพุทธขึ้นโดยที่มีสังเวชนียสถานเป็นศูนย์กลาง โดยอาจมีการสร้าง อาคาร หรือ ศาลาชั่วคราวเพื่อรองรับการใช้งานงานบริเวณนั้น เช่นที่ชุมชนพังธรรมเทศนา เลี้ยงพระ ภาวนา ไร่ครว เป็นต้น แต่ต่อมาก็ได้มีการสร้างกลุ่มได้ตัดสินใจพักอาศัยอยู่บริเวณนั้นเป็นการถาวรเพื่อความตั้งใจในการดูแลรักษา สังเวชนียสถาน จนทำให้เกิดสภาพของความเป็นวัดอันสมบูรณ์ที่ประกอบด้วย พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในช่วงสมัยหลังจากพระพุทธเจ้าได้ทรงปรินิพพานไปนั้น ทำให้เกิดการสร้างเจดีย์และสถูปขึ้นเป็นจำนวนมาก และเกิดลักษณะของวัดที่ชัดเจนของการวางอาคารที่ไม่มีแนวแกนที่ชัดเจนแต่มีการยึดศูนย์กลางและกระจายตัวออกของกลุ่มอาคารต่างๆ ซึ่งนอกเหนือการพื้นที่ธรรมชาติที่มีความสำคัญอย่างมากในสมัยพุทธกาล

2.4.1.3 พุทธสถานในไทย-ปัจจุบัน

หลังจากที่พระพุทธศาสนานั้นได้ถูกแพร่เข้ามาสู่ประเทศไทย จนกลายเป็นศาสนาที่คนไทยส่วนใหญ่นับถือในปัจจุบัน วัดส่วนใหญ่ในประเทศไทยก็ได้ถูกสร้างขึ้นตามคติศาสนาพุทธแบบลังกาวงศ์ที่ผสมระหว่างศาสนาพุทธและศาสนาพราหมณ์

ช่วงเริ่มต้น เจดีย์และสถูปนั้นยังคงมีความสำคัญที่สุดในการวางผังเพราะยังคงสัญลักษณ์ที่แสดงความหมายแทนพระพุทธเจ้า โดยในช่วงแรกไม่ได้มีการวางผังที่ให้โตมากนักแต่เป็นการมุ่งเน้นในเรื่องของการใช้สอยมากกว่าความสวยงาม แต่ยังสามารถรับรู้ได้ถึงจุดมุ่งหมายที่ให้พระสถูปหรือเจดีย์เป็นศูนย์กลางของวัด

สิ่งที่เกิดขึ้นในช่วงนี้ คือการแบ่งการใช้งานของผังออกอย่างชัดเจนที่แบ่งอาคารออกเป็นเขตพุทธาวาสและสังฆาวาส โดยที่ความสำคัญของเจดีย์นั้นมีลดลงเนื่องจากภายหลังเจดีย์ไม่ได้มีพระบรมสารีริกธาตุบรรจุอยู่ แต่วิหารกลับเริ่มมีความสำคัญมากยิ่งขึ้นเพราะฆราวาสมีส่วนร่วมในพิธีกรรมมากขึ้น จึงส่งผลให้ในเวลาถัดมา ช่วงอยุธยาตอนปลายถึงรัตนโกสินทร์โบสถ์ก็มีความสำคัญมากที่สุดเนื่องจากประเพณีการบวชของผู้ชายไทยเกือบทุกคนทำให้โบสถ์ในภายหลังได้ถูกสร้างให้ใหญ่โต และมีการประดับประดาอย่างสวยงาม

2.4.2 การวิเคราะห์ลักษณะทางสถาปัตยกรรมของพุทธสถาน⁵

2.4.2.1 แนวแกน

จากภาพที่พบเห็นกันในปัจจุบัน และที่ผ่านมาในอดีต แนวแกนที่ปรากฏขึ้นในงานพุทธสถานนั้นค่อนข้างมีความแตกต่างกับในศาสนสถานของศาสนาอื่นๆ คือมีลักษณะของแกนที่กระทำกับกลุ่มอาคาร ในแนวเส้นตรงชัดเจนซึ่งในศาสนสถานของศาสนาอื่นนั้นจะมีแนวแกนที่เป็นของตัวอาคารนั้น โดยแนวแกนที่เกิดขึ้นนั้นมาจากระบบศูนย์กลางที่มีแนวคิดแบบไตรภูมิมีเขาพระสุเมรุอยู่ตรงกลางผัง ซึ่งทำงานในลักษณะของวงกลมมีรัศมี มากกว่าที่เป็นแนวแกนแบบเส้นตรงชัดเจน

2.4.2.2 องค์ประกอบต่างๆ

องค์ประกอบต่างๆที่มีการประดับประดาอยู่โดยรอบอาคาร เป็นสิ่งที่เป็นสัญลักษณ์ทำให้เราสามารถรับรู้ได้ว่าพุทธสถานได้อย่างชัดเจน โดยทุกๆองค์ประกอบนั้นล้วนมี

⁵ กฤษฎา อานโพธิ์ทอง, "วัด : การออกแบบพุทธสถานเชิงทดลอง" ปรินญาสถาปัตยกรรมศาสตร์มหาบัณฑิต. 2553

แนวคิดในเรื่องความเชื่อองค์ประกอบที่สื่อสารถึงสิ่งศักดิ์สิทธิ์เพื่อปกป้องอาคารให้ห่างไกลจากอันตราย และส่วนมากองค์ประกอบนั้นก็จะถูกประดับประดาไปด้วยสีทอง และกากเพชรเพื่อให้เกิดการรับรู้ในระยะไกล

2.4.2.3 สี

สีในพุทธสถานสามารถแบ่งพื้นที่ออกได้เป็น 2 ส่วน คือ ส่วนหลังคาที่จะพบว่ามีการใช้สีที่ค่อนข้างเด่นชัด เช่นสีแดง สีส้ม หรือสีเขียว เป็นต้น เพราะการใช้สีหลังคาที่เด่นชัดจะทำให้เราสามารถมองเห็นอาคารได้อย่างชัดเจนและสร้างความเฉพาะตัวของอาคารได้เป็นอย่างมาก สำหรับส่วนที่เป็นองค์ประกอบต่าง ๆ นั้นจะใช้สีทองเพื่อแสดงให้เห็นว่าเป็นของที่มีคุณค่าและมีความศักดิ์สิทธิ์

2.4.2.4 รูปทรงอาคาร

ส่วนตัวอาคารนั้น มีลักษณะเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าซึ่งเป็นไปตามสัดส่วนที่เหมาะสม โดยที่ขนาดของตัวอาคารนั้นจะขึ้นอยู่กับขนาดขององค์พระประธานที่อยู่ด้านในซึ่งส่งผลต่อความรู้สึกน่าเกรงขามและสง่างามของอาคาร โดยรูปทรงสี่เหลี่ยมยังมีผลต่อการรับรู้มุมมองในลักษณะ PERSPECTIVE ที่มีองค์พระประธานเป็นจุดรวมสายตา

ส่วนหลังคา มีรูปทรงเป็นหลังคาจั่วซึ่งเป็นรูปทรงที่มีการตอบรับเข้ากับองค์ประกอบต่างๆ ของหลังคาได้ดี และมีการซ้อนชั้นของหลังคาเพื่อลดความใหญ่โตของขนาด

2.4.2.5 ลักษณะการสัญจร

การสัญจรที่เกิดขึ้นมีลักษณะที่ใช้การเดินรอบอาคารในการใช้งาน ซึ่งจะทำให้ลักษณะการเดินนั้นจะเป็นไปตามรูปอาคาร ซึ่งภายในนั้นจะไม่มีกำหนดการสัญจรอย่างชัดเจนนัก แต่จะใช้ลักษณะของการเดินเข้าไปสักการะองค์พระประธานภายในเท่านั้น

บทที่ 3

การวิเคราะห์ผู้ใช้โครงการ

การวิเคราะห์ผู้ใช้โครงการเป็นการศึกษาเพื่อหาประเภทของผู้ใช้โครงการทำให้ทราบถึงขอบเขตผู้ใช้โครงการ และศึกษาพฤติกรรมของผู้ใช้ในแต่ละประเภทเพื่อการวิเคราะห์กิจกรรมที่จะเกิดขึ้นภายในโครงการ รวมทั้งการสรุปจำนวนผู้ใช้ทั้งหมดของโครงการสำหรับใช้ในการคิดหาขนาดพื้นที่ขององค์ประกอบโครงการในบทต่อไป

3.1 ประเภทผู้ใช้โครงการ

ผู้ใช้โครงการสามารถแบ่งได้ 3 ประเภทประกอบด้วย ผู้ให้บริการ ผู้มาติดต่อ และบุคลากรโครงการ โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 ผู้ให้บริการ

หมายถึง บุคคลภายนอกที่เข้ามาให้บริการและเยี่ยมชมภายในโครงการประกอบด้วย

3.1.1.1 คนวัยทำงานในสังคมเมือง

เป็นกลุ่มผู้ใช้บริการที่เป็นเป้าหมายหลักของโครงการมีการใช้ชีวิตอยู่ในสังคมเมืองเป็นส่วนมากและมีความต้องการที่พึงพิงทางจิตใจ จะทำการใช้บริการเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก ในช่วงเวลาหลังเลิกทำงานหรือวันหยุดว่างเว้นจากการทำงาน

3.1.1.2 นักเรียนนักศึกษา

เป็นกลุ่มที่ต้องการความรู้ และความน่าสนใจของโครงการ ใช้บริการเป็นกลุ่มเล็กในช่วงเวลาวันเสาร์-อาทิตย์ ไปจนถึงกลุ่มใหญ่ในช่วงเวลาราชการกับทางสถาบันการศึกษาโดยจะมีแผนการใช้บริการที่ค่อนข้างแน่นอน และจะเดินทางมาด้วยรถบัสของสถาบัน

3.1.1.3 พุทธศาสนิกชนทั่วไป

เป็นกลุ่มบุคคลที่นับถือพระพุทธศาสนาที่ต้องการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดี และต้องการทางสุนิพพาน ใช้บริการเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก ในช่วงเวลาประกอบศาสนพิธี และวันสำคัญทางศาสนาหรือแล้วแต่ความประสงค์ของแต่ละบุคคล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.1.2 ผู้มาติดต่อ

หมายถึง บุคคลที่ไม่ได้มาใช้บริการโครงการโดยตรง แต่มาเพื่อติดต่อกับเจ้าหน้าที่โครงการในส่วนต่างๆ ประกอบด้วย

3.1.2.1 พระสงฆ์

เป็นผู้ที่นิมนต์มาจากวัดต่างๆ ในเครือข่ายธรรมภาคี มาติดต่อเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก ในช่วงเวลาวันสำคัญทางศาสนาหรือแล้วแต่ความประสงค์ของโครงการ โดยจะเดินทางมาด้วยรถยนต์ของสถาบัน

3.1.2.2 นักวิชาการ และนักวิจารณ์รับเชิญ

เป็นกลุ่มผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา หรือ มาเพื่อศึกษาค้นคว้าข้อมูลกับทางโครงการ จะมาติดต่อเป็นปัจเจกบุคคล ในช่วงเวลาแล้วแต่ความความประสงค์ของโครงการหรือความประสงค์ตัวบุคคล

3.1.2.3 ผู้มาติดต่ออื่นๆ

เป็นผู้ที่มาติดต่อโครงการ เพื่อขอใช้พื้นที่สำหรับกิจกรรมหรือจัดแสดงติดต่อส่วนงานบริการอาคารหรือบริการสาธารณะ และติดต่อเพื่อขอข้อมูลของโครงการ จะมาติดต่อเป็นปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก ในช่วงเวลาแล้วแต่ความประสงค์บุคคล

3.1.3 บุคลากรโครงการ

หมายถึง ผู้ที่ทำงานภายในเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์โครงการ

3.2 โครงสร้างการบริหารและดำเนินงาน

การศึกษาส่วนโครงสร้างการบริหารและดำเนินงานของโครงการ พุทธสถานสำหรับคนเมือง สามารถวิเคราะห์ได้จาก 2 ส่วนประกอบ ดังนี้

3.2.1 วิเคราะห์จากวัตถุประสงค์โครงการ

ตาราง 3-1 วิเคราะห์กลุ่มงานโครงสร้างการบริหารและดำเนินงานจากวัตถุประสงค์โครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ	กิจกรรม	กลุ่มงาน
1. สถานที่นำทางออกแห่งทุกข์	-ศึกษาแก่นแท้ทาง	-กลุ่มงานกิจกรรม
2. สัมผัสความสงบสุขทางจิต	พระพุทธศาสนา	-กลุ่มงานวิชาการ
	-ปฏิบัติตามแก่นแท้ทาง พระพุทธศาสนา	-กลุ่มงานกิจกรรม
3. ปรับทัศนคติในการดำเนินชีวิต	-รับฟังการบรรยายจากพระสงฆ์ นักวิชาการ และนักวิจารณ์รับ เชิญ	-กลุ่มงานกิจกรรม
	-เข้านิทรรศการ	-กลุ่มงานนิทรรศการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	กิจกรรม	กลุ่มงาน
4. ฝึกปฏิบัติตามหลักธรรมของพุทธศาสนาให้ตอบสนองพฤติกรรมของคนในสังคมเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน	-ปฏิบัติตามแก่นแท้ทางพระพุทธศาสนา	-กลุ่มงานกิจกรรม
5. สถานที่ที่ง่ายต่อการเข้าถึงแก่นแท้ของพุทธศาสนาเพื่อเชื่อเชิญให้คนสนใจแสวงหาการพ้นทุกข์ด้วยพุทธศาสนาสามารถเข้าถึงสถานที่ที่มีความสงบ สร้างสติได้โดยง่ายปราศจากการขวยเขิน โดยไม่จำเป็นต้องมีความผูกพันกับสถานที่เช่นสังฆมณฑลก็สามารถเข้ามาใช้ได้โดยง่าย	-เข้านิทรรศการ	-กลุ่มงานนิทรรศการ
	-ทำกิจกรรมที่นำหลักทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์	-กลุ่มงานกิจกรรม
6. ศูนย์ในการศึกษาค้นคว้าและอบรมสัมมนาประเด็นทางศาสนาเพื่อเป็นพุทธบูชา	-ศึกษาค้นคว้าทางพระพุทธศาสนา	-กลุ่มงานวิชาการ
	-จัดกิจกรรมเปิดอบรมสัมมนาให้ความรู้	-กลุ่มงานกิจกรรม
	-แลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูล	-กลุ่มงานวิชาการ
7. เป็นพื้นที่กิจกรรมสาธารณะในรูปแบบพุทธสถานอันเป็นมิตรกับสังคมเมืองโดยไม่แบ่งแยกศาสนา	-พักผ่อนทางกาย และสงบจิตใจ	-กลุ่มงานบริการสาธารณะ
	-ทำกิจกรรมที่นำหลักทางพระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์	-กลุ่มงานกิจกรรม
8. เพื่อเป็นสถานที่เผยแพร่ข่าวสารโดยทั่วไปที่เกี่ยวกับพุทธศาสนาเพื่อเอื้อประโยชน์ในศึกษา	-ประชาสัมพันธ์โครงการ	-กลุ่มงานประชาสัมพันธ์

3.2.2 ศึกษาจากโครงการตัวอย่าง

โดยศึกษาจากโครงการหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ซึ่งมีโครงสร้างการบริหารและดำเนินงานดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ในการบริหารและดำเนินโครงการหอจดหมายเหตุ พุทธทาส อินทปัญโญ จะประกอบด้วยส่วนงานทั้งหมด 8 ส่วนดังนี้

1.) กลุ่มงานบริหารจัดการ

มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับบริหารงานทั่วไปของโครงการ ซึ่งส่งเสริมให้โครงการดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.) กลุ่มงานจดหมายเหตุ

มีหน้าที่จัดหาและรวบรวมจดหมายเหตุที่เกี่ยวข้องกับท่านพุทธทาส อินทปัญโญ กำกับดูแลคลังเอกสารจดหมายเหตุ พัฒนาระบบฐานข้อมูล บริการการสืบค้น เข้าถึง และสนับสนุนการพัฒนาเพื่อการเผยแพร่

3.) กลุ่มงานหนังสือและสื่อธรรม

มีหน้าที่รวบรวม ดูแล และให้บริการด้านหนังสือและสื่อสร้างปัญญา รวมทั้งมีการพูดคุย เสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับธรรมะในรูปแบบต่างๆ โดยจะมีการแบ่งหมวดหนังสือและสื่อธรรมอันประกอบด้วย 5 หมวดคือ

- หมวดธรรมโฆษณ
- หมวดพุทธทาสภิกขุ
- หมวดส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า
- หมวดธรรมประยุกต์เพื่อชีวิตและสังคม
- หมวดหนังสือต่างประเทศ

4.) กลุ่มงานกิจกรรมและเผยแพร่

มีหน้าที่รับผิดชอบประสานงานกับผู้ขอใช้บริการสถานที่อาคารหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ทั้งผู้ใช้บริการที่เป็นธรรมภาคีและบุคคลภายนอก พิจารณาการขอใช้กิจกรรมให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ และจัดทำตารางเวลาการใช้สถานที่ให้ลงตัว และติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.) กลุ่มงานประชาสัมพันธ์

มีหน้าที่ดูแลการประชาสัมพันธ์และการประสานงานกับทุกหน่วยงาน เผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ของโครงการแก่สาธารณชนประสานงานกับสื่อทุกแขนง

6.) กลุ่มงานสนับสนุนและอำนวยความสะดวก

มีหน้าที่รับผิดชอบในการดูแลอาคารสถานที่ในด้านต่างๆ

7.) กลุ่มงานบริการ

มีหน้าที่ในการบริการด้านสาธารณะต่างๆ ของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.) ธรรมนูญ

ธรรมนูญ หมายถึง อาสาสมัครเพื่องานธรรมของหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ ที่มีใจประสงค์และยินดีที่จะร่วมทำงานอาสาที่มีอยู่หลากหลาย โดยเลือกงานอาสาเลือกเวลาที่เหมาะสม และตรงตามทักษะความพร้อมความถนัดของตนและของกลุ่ม¹

มีหน้าที่จัดเตรียมเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานโครงการ รวมถึงควบคุมเอกสารภายในหน่วยงาน บริหารจัดการโครงการที่จะเกิดขึ้น จัดทำรายงานสรุปส่งให้ฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้อง และเป็นศูนย์กลางในการติดต่อประสานงานกับองค์กรภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรดำเนินไปได้ด้วยดี

3.2.3 สรุปโครงสร้างการบริหารและดำเนินงาน

จากการศึกษาและวิเคราะห์ส่วนโครงสร้างการบริหารและดำเนินงานของโครงการ จากทั้ง 2 ส่วนประกอบจึงสามารถสรุปกลุ่มงานของโครงการ พุทธสถานสำหรับคนเมืองได้ดังนี้

ตาราง 3-2 สรุปกลุ่มงานของโครงการ

วิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ของโครงการ	ศึกษาจากโครงการตัวอย่าง	สรุปกลุ่มงาน
-	กลุ่มงานบริหารจัดการ	1. กลุ่มงานบริหารจัดการ
-	กลุ่มงานจดหมายเหตุ	-
กลุ่มงานวิชาการ	กลุ่มงานหนังสือและสื่อธรรม	2. กลุ่มงานวิชาการ
กลุ่มงานกิจกรรม	กลุ่มงานกิจกรรมและเผยแพร่	3. กลุ่มงานกิจกรรม
กลุ่มงานประชาสัมพันธ์	กลุ่มงานประชาสัมพันธ์	4. กลุ่มงานประชาสัมพันธ์
กลุ่มงานบริการอาคาร	กลุ่มงานสนับสนุนและอำนวยความสะดวก	5. กลุ่มงานบริการอาคาร
กลุ่มงานบริการสาธารณะ	กลุ่มงานบริการ	6. กลุ่มงานบริการสาธารณะ
-	ธรรมนูญ	-
กลุ่มงานนิทรรศการ	-	7. กลุ่มงานนิทรรศการ

จากการสรุปกลุ่มงานของโครงการทั้งหมด 7 กลุ่มงานสามารถแบ่งหน้าที่รับผิดชอบและอัตราบุคลากรของโครงการได้ดังนี้

¹ "ร่วมงานธรรมกับเรา." [ออนไลน์]. www.bia.or.th/html_th/contact/jobapplication.html. 4 ตุลาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 3-3 ตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบและอัตราบุคลากรของโครงการ

ส่วนดำเนินงาน	เจ้าหน้าที่โครงการ	หน้าที่รับผิดชอบ	อัตรา
1.กลุ่มงานบริหารจัดการ			
แผนกบริหาร	ผู้อำนวยการ	-ดูแลกำหนดนโยบายร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรับผิดชอบนโยบายการดำเนินการ	1
	รองผู้อำนวยการ	-รับผิดชอบการดำเนินการทั้งหมดของโครงการ	1
	เลขานุการ	-ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมายจัดทำรายงานข้อมูลการประชุม	1
	คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ	-รับผิดชอบโครงการการดำเนินการทั้งหมดของโครงการ	5
แผนกธุรการ	หัวหน้าแผนกธุรการ	-รับนโยบายและกำหนดแนวทางการดำเนินงานของแผนกธุรการทั้งหมด	1
	เจ้าหน้าที่แผนกธุรการ	- ดูแลงานลงทะเบียนต่างๆของโครงการ - รับและตอบการติดต่อภายในและภายนอกโครงการ - ติดต่อประสานงานในการปฏิบัติงาน - จัดพิมพ์และรวบรวมเอกสารต่างๆ	2
แผนกบุคคล	หัวหน้าแผนกบุคคล	-ทำหน้าที่จัดสรรคัดเลือกบุคลากรเข้าทำงาน -ดูแลการทำงานของเจ้าหน้าที่ฝึกอบรมและให้สวัสดิการต่างๆ -รักษาและจัดซื้ออุปกรณ์ต่างๆ	1
	เจ้าหน้าที่งานทะเบียนข้อมูล	-รับผิดชอบงานข้อมูลบุคลากรทั้งหมดของโครงการ	1
	เจ้าหน้าที่งานพัฒนาส่งเสริมคุณภาพทรัพยากรบุคคล	-รับผิดชอบงานฝึกอบรมพัฒนาบุคลากรของโครงการให้มีคุณภาพ	1
แผนกบัญชีและการเงิน	หัวหน้าแผนกบัญชีและการเงิน	-รับผิดชอบและควบคุมการดำเนินงานด้านบัญชีและการเงินของ	1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนดำเนินงาน	เจ้าหน้าที่โครงการ	หน้าที่รับผิดชอบ	อัตรา
		โครงการ	
	เจ้าหน้าที่แผนกบัญชีและการเงิน	-ทำบัญชีรายรับรายจ่ายและการเงินของแต่ละฝ่ายเสนอต่อฝ่ายบริหาร	1
แผนกงบประมาณ	หัวหน้าแผนกงบประมาณ	-รับผิดชอบและควบคุมการดำเนินงานด้านการจัดทำงบประมาณของโครงการ	1
	เจ้าหน้าที่แผนกงบประมาณ	-จัดทำงบประมาณรายรับ-รายจ่ายประจำปี -ควบคุมยอดงบประมาณและตรวจสอบการเบิกจ่าย -วิเคราะห์งบประมาณและปรับปรุงการจัดการงบประมาณให้สอดคล้องกับแผน	1
รวม			18
2.กลุ่มงานวิชาการ			
แผนกวิชาการและอบรม	หัวหน้าแผนกวิชาการและอบรม	รับผิดชอบและควบคุมการดำเนินงานด้านวิชาการและอบรม	1
	เจ้าหน้าที่แผนกวิชาการและอบรม	จัดการบรรยาย อบรม สัมมนา	3
แผนกหนังสือและไอทีธรรม	บรรณารักษ์	-บริหารงานภายในแผนก จัดรวบรวมข้อมูลต่างๆ	1
	ผู้ช่วยบรรณารักษ์	-จัดเก็บหนังสือและสื่อธรรมภายในแผนกและสนับสนุนการทำงานของบรรณารักษ์ -จัดทำบัตรรายรับ-รายจ่ายหนังสือและเอกสารต่างๆ -ซ่อมแซมหนังสือที่ชำรุด	1
	เจ้าหน้าที่สื่อไอที	-บริการ และควบคุมสื่อไอทีต่างๆ	2
	เจ้าหน้าที่ดูแลคอมพิวเตอร์	-บริการและให้คำแนะนำการใช้งานคอมพิวเตอร์	1
รวม			9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนดำเนินงาน	เจ้าหน้าที่โครงการ	หน้าที่รับผิดชอบ	อัตรา
3.กลุ่มงานกิจกรรม			
แผนงานกิจกรรม	หัวหน้ากลุ่มงานกิจกรรม	-รับนโยบาย เพื่อนำมาจัดกิจกรรมตามวัตถุประสงค์ -ร่วมวางแผนการจัดกิจกรรมประสานงานกับบุคคลและหน่วยงานต่างๆ ตามพื้นที่กิจกรรม รวมทั้งดูแลระเบียบการใช้พื้นที่เพื่อพร้อมสำหรับกิจกรรมอื่นๆต่อไป -รับผิดชอบ ดูแลความเรียบร้อยภายในสถานที่ เพื่อให้พร้อมสำหรับดำเนินกิจกรรม	1
	เจ้าหน้าที่กิจกรรมและงานธรรม	-รับผิดชอบประสานงานกับผู้ใช้บริการสถานที่ -จัดสรรตารางเวลาการใช้สถานที่ให้ลงตัว	4
	ธรรมภาคีหลักเพื่อการขับเคลื่อนงานโครงการ	-จัดเตรียมเอกสารต่างๆที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานโครงการ รวมถึงควบคุมเอกสารภายในหน่วยงาน เช่น การเบิกจ่าย และจัดทำงบประมาณโครงการ -เป็นศูนย์กลางในการติดต่อประสานงานกับองค์กรภายนอกที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การทำงานร่วมกันดำเนินไปได้ด้วยดี	1
รวม			6
4.กลุ่มงานนิทรรศการ			
แผนกนิทรรศการ	ภัณฑารักษ์อาวุโส	-รับผิดชอบดูแล ควบคุมระบบงานด้านวัตถุจัดแสดง และคัดเลือกนิทรรศการสำหรับจัดแสดง	1
	ผู้ช่วยภัณฑารักษ์	-ดูแล ควบคุมระบบงานด้านวัตถุจัดแสดง	2
	เจ้าหน้าที่งานนิทรรศการ	-ดูแลความเรียบร้อยทั่วไปของนิทรรศการ	3
รวม			6

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนดำเนินงาน	เจ้าหน้าที่โครงการ	หน้าที่รับผิดชอบ	อัตรา
5.กลุ่มงานประชาสัมพันธ์			
แผนกประชาสัมพันธ์	หัวหน้ากลุ่มงาน	-รับผิดชอบตามแนวทางของ คณะกรรมการ	1
	เจ้าหน้าที่ดำเนินการ ประชาสัมพันธ์	-ประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆของ โครงการแก่สาธารณชน	1
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายศิลป์	-รับผิดชอบสร้างสื่อเพื่อเผยแพร่ไป ยังกลุ่มเป้าหมาย	2
รวม			4
6.กลุ่มงานบริการอาคาร			
แผนกอาคารสถานที่	หัวหน้าแผนกอาคารและ สถานที่	-ดูแลการทำงานฝ่ายอาคารและ สถานที่	1
	พนักงานทำความสะอาด	-ดูแลความสะอาดเรียบร้อยใน อาคาร	5
	คนสวน	-ดูแลพื้นที่ส่วนภูมิสถาปัตยกรรม ของโครงการ	2
แผนกรักษาความปลอดภัย	หัวหน้าเจ้าหน้าที่ ร.ป.ภ.	-รับผิดชอบการรักษาความ ปลอดภัย	1
	ร.ป.ภ.	-รักษาความปลอดภัยนอกอาคาร	2
	เจ้าหน้าที่ประจำห้อง	-ดูแลและรักษาความเรียบร้อย ภายในส่วนต่างๆของอาคาร	3
แผนกเทคนิค	หัวหน้าฝ่ายเทคนิค	-รับผิดชอบดูแลด้านเทคนิคทั้งหมด ของโครงการ - ตรวจสอบระบบต่างๆที่มีของ โครงการ	1
	เจ้าหน้าที่ฝ่ายเทคนิค	-ควบคุมและประสานงานกับงาน ระบบอื่นๆตลอดจนทำการ บำรุงรักษาอุปกรณ์เครื่องมือต่างๆ	5
แผนกคลังวัตถุ	หัวหน้าฝ่ายคลังวัตถุ	-ควบคุมการเบิกจ่ายอุปกรณ์ใน การติดตั้งเคลื่อนย้ายในนิทรรศการ	1
	เจ้าหน้าที่ทะเบียน ศิลปวัตถุ	-จัดทำทะเบียน บันทึก คัดแยกวัตถุ จัดแสดง	1
	เจ้าหน้าที่ซ่อมแซม ศิลปวัตถุ	-ซ่อมแซมและดูแลรักษา วัตถุจัด แสดง	2

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนดำเนินงาน	เจ้าหน้าที่โครงการ	หน้าที่รับผิดชอบ	อัตรา
แผนกศิลปกรรม	หัวหน้าฝ่ายศิลปกรรม	-รับผิดชอบงานด้านศิลปกรรม ทั้งหมดของโครงการ	1
	ช่างศิลปกรรม	-ออกแบบสื่อศิลปกรรมสำหรับการ จัดแสดง	3
	เจ้าหน้าที่แผนกอุปกรณ์ แสง เสียง ฉาก	-ดูแล เก็บรักษา วัสดุอุปกรณ์จัด แสดงประเภทแสง เสียง และ เทคนิคพิเศษ	1
รวม			28
7.กลุ่มงานบริการสาธารณะ			
แผนกบริการร้านค้า และ ร้านอาหาร	หัวหน้าแผนกเข้้าร้านค้า และร้านอาหาร	-ดูแลและควบคุมการดำเนินงาน การเข้้าร้านค้า ร้านของที่ระลึก และ ร้านอาหาร	1
	เจ้าหน้าที่แผนกบริการ ร้านค้า และร้านอาหาร	-อำนวยความสะดวกและจัดทำ เอกสารการเข้้า	1
รวม			2

ตาราง 3-4 สรุปอัตราบุคลากรของโครงการ

ส่วนดำเนินงาน	อัตรา(คน)
1. กลุ่มงานบริหารจัดการ	18
2. กลุ่มงานวิชาการ	9
3. กลุ่มงานกิจกรรม	6
4. กลุ่มงานนิทรรศการ	6
5. กลุ่มงานประชาสัมพันธ์	4
6. กลุ่มงานบริการอาคาร	28
7. กลุ่มงานบริการสาธารณะ	2
รวมทั้งหมด	73

3.3 พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ

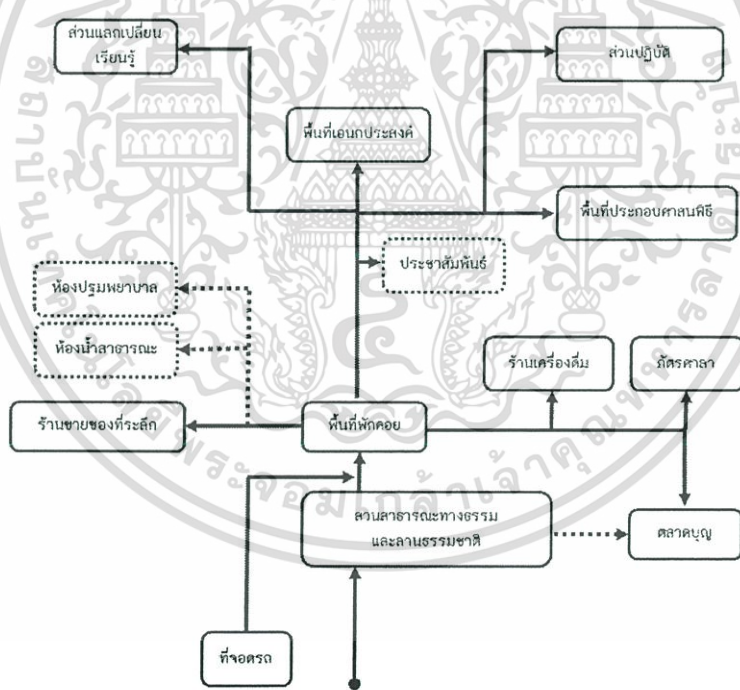
การวิเคราะห์พฤติกรรมผู้ใช้โครงการ จะทำให้เข้าใจถึงกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นภายในโครงการ และจะเป็นตัวกำหนดองค์ประกอบรวมถึงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.1 ผู้ใช้บริการ

3.3.1.1 คนวัยทำงานในสังคมเมือง

คนวัยทำงานในสังคมเมืองคือกลุ่มคนที่ใช้เวลาส่วนใหญ่กับการทำงาน อยู่ในกลุ่มเมืองชั้นในโดยอาศัยบริการขนส่งมวลชนในการเดินทาง รวมทั้งจักรยานหรือการเดินเท้า เป็นส่วนใหญ่ จะมาใช้บริการในช่วงเวลาหลังเลิกทำงานหรือวันหยุดประมาณ 1 ชั่วโมงเป็นต้นไป ในลักษณะปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก มีลักษณะการใช้พื้นที่ที่หลากหลายและไม่เป็นลำดับที่แน่นอนตามประสงค์ของแต่ละบุคคลหรือตามตารางกิจกรรมของโครงการโดยจะเริ่มเข้าโครงการมาที่ส่วนต้อนรับ เพื่อมาพักคอย ให้บริการสาธารณะหรือเพื่อสอบถามข้อมูลจากกลุ่มงานประชาสัมพันธ์ แล้วจึงไปทำกิจกรรมหรือใช้บริการส่วนงานต่างๆของโครงการตามความประสงค์ของแต่ละบุคคล ทั้งส่วนปฏิบัติและส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ รวมทั้งกลุ่มที่มีการใช้บริการห้องพักที่จะมีการใช้บริการอย่างน้อย 1 วันแล้วจึงเดินทางกลับมาที่ส่วนบริการสาธารณะก่อนออกจากโครงการ

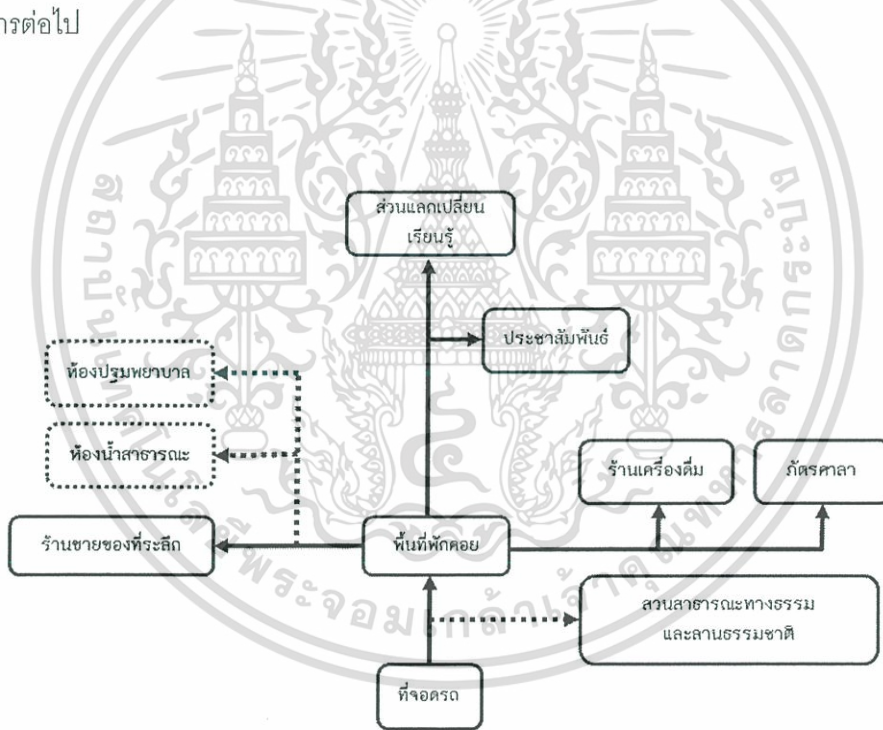


ภาพที่ 3-2 แผนภาพการใช้บริการโครงการของคนวัยทำงานในสังคมเมือง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.1.2 นักเรียน นักศึกษา

กลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่มีความสนใจพระพุทธศาสนาในรูปแบบการนำเสนองานของโครงการหรือกลุ่มนักเรียน นักศึกษาที่เป็นกลุ่มขนาดใหญ่มากับทางสถาบันจำนวนตั้งแต่ 10 คนขึ้นไป เดินทางมาสู่โครงการด้วยบริการขนส่งมวลชนสาธารณะหรือรถโดยสารของสถาบันในวันจันทร์ถึงศุกร์เวลาราชการและวัน เสาร์-อาทิตย์ในกลุ่มที่มาโครงการด้วยตนเอง สำหรับกลุ่มนักศึกษาที่มาสถาบันจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างจากทั่วไปโดยจะเข้าสู่โครงการมายังบริเวณที่จอดรถ ถัดมาที่ส่วนต้อนรับเพื่อมาฟังการบรรยายข้อมูลต่างๆของโครงการหรือใช้งานบริการสาธารณะก่อนใช้บริการในส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นหลักอย่างเป็นลำดับขั้นตอนโดยแบ่งออกเป็นกลุ่มย่อยหมุนเวียนกันใช้บริการและอาจพักผ่อนตามอัธยาศัยก่อนกลับมาที่โถงต้อนรับเมื่อสิ้นสุดการทำกิจกรรมก่อนไปที่ส่วนจอดรถออกจากโครงการ ในกรณีที่นักเรียน นักศึกษาต้องการข้อมูลเพื่อประกอบการเรียนจะมีการติดต่อประชาสัมพันธ์เพื่อขอข้อมูลจากกลุ่มงานของโครงการต่อไป

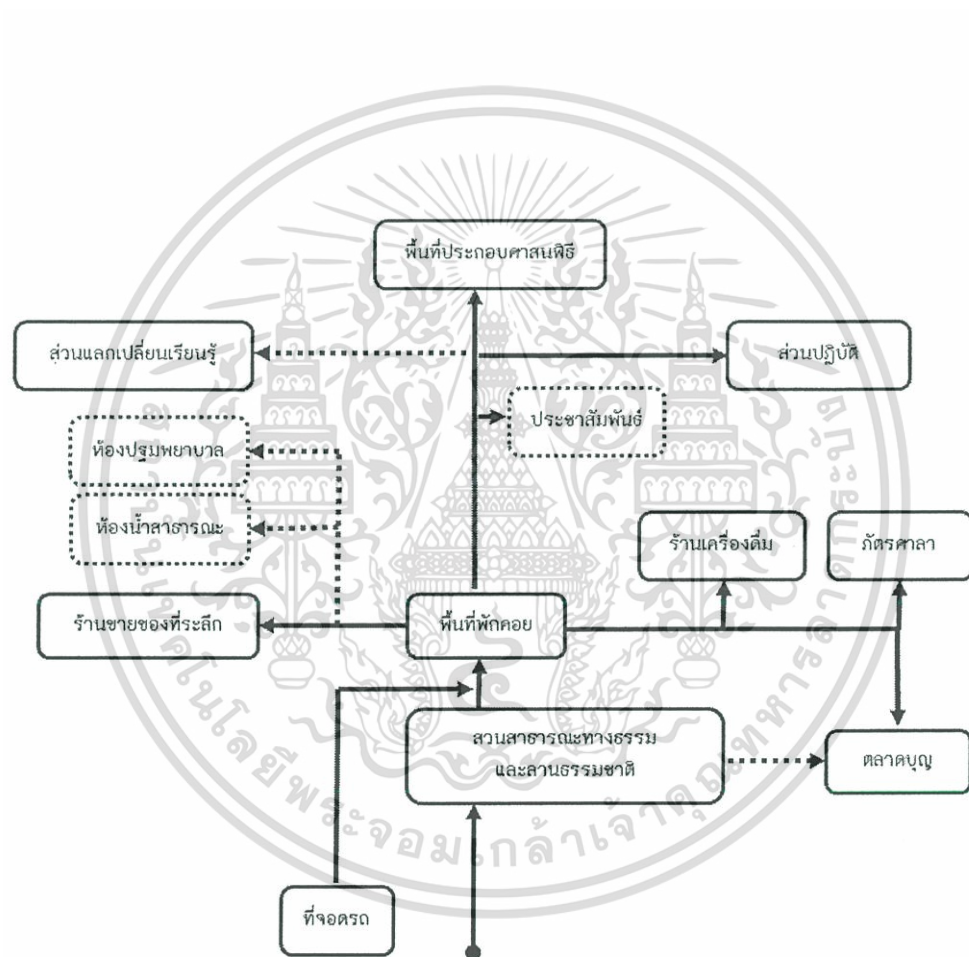


ภาพที่ 3-3 แผนภาพการใช้บริการโครงการของนักเรียน นักศึกษา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.1.3 พุทธศาสนิกชนทั่วไป

กลุ่มผู้นับถือพระพุทธศาสนาโดยทั่วไปทุกเพศทุกวัยมาใช้บริการในลักษณะปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก เดินทางเข้าสู่โครงการโดยรถโดยสารส่วนบุคคล ขนส่งมวลชนสาธารณะ จักรยาน และเดินเท้า ในช่วงเวลาตามประสงค์ของแต่ละบุคคลหรือในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาซึ่งจะมีจำนวนมากกว่าปกติ โดยจะมีการดำเนินกิจกรรมเช่นเดียวกับกลุ่มคนวัยทำงานในสังคมเมือง



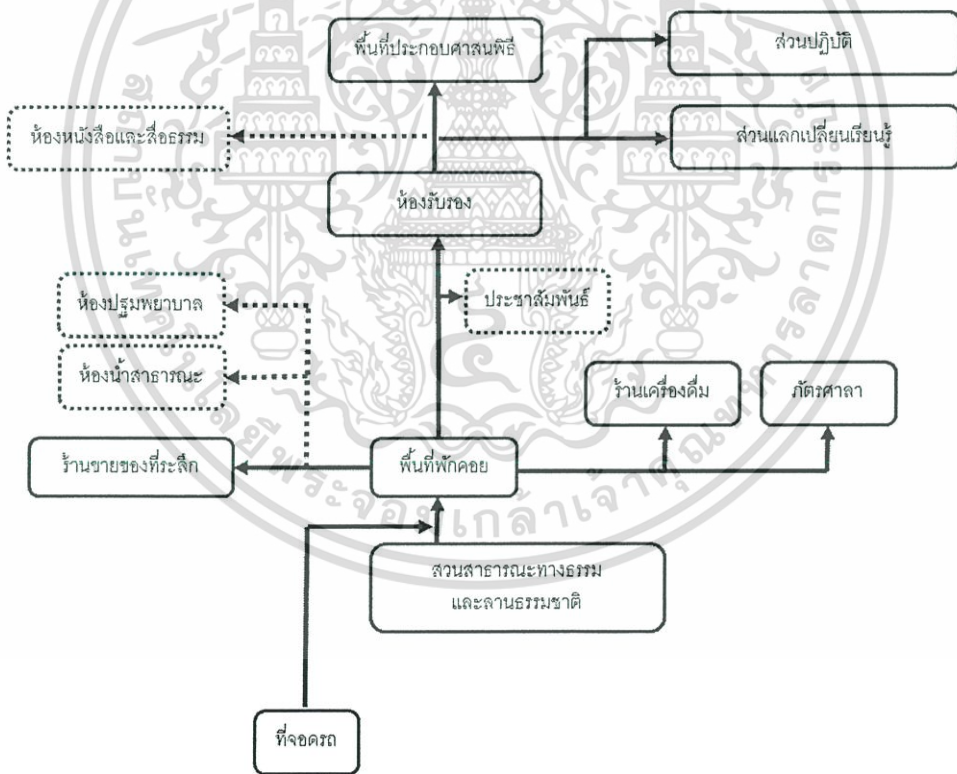
ภาพที่ 3-4 แผนภาพการใช้บริการโครงการของพุทธศาสนิกชนทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2 ผู้มาติดต่อ

3.3.2.1 พระสงฆ์

พระสงฆ์ที่นิมนต์มาจากวัดต่างๆทั่วประเทศมาลักษณะเป็นกลุ่มคณะเดินทางมาสู่โครงการด้วยรถโดยสารของสถาบัน ในช่วงเวลาสำคัญที่ทางโครงการนิมนต์มาในการทำกิจกรรมเช่นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การประกอบศาสนพิธีต่างๆ หรือการให้ความรู้ทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น โดยจะเข้าสู่โครงการจากบริเวณส่วนจอดรถ ส่วนต้อนรับของโครงการ เพื่อพักคอยรอเวลาทำกิจกรรมหรือฉันภัตตาหารในห้องรับรอง ก่อนที่จะไปในส่วนกิจกรรมที่เป็นพื้นที่ประกอบศาสนพิธี ห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา หรือบรรยายธรรม ในโรงแสดงธรรม เมื่อเสร็จกิจกรรมจะกลับเข้าสู่ห้องรับรองส่วนต้อนรับอีกครั้งก่อนเข้าสู่ส่วนจอดรถเพื่อเดินทางออกจากโครงการ

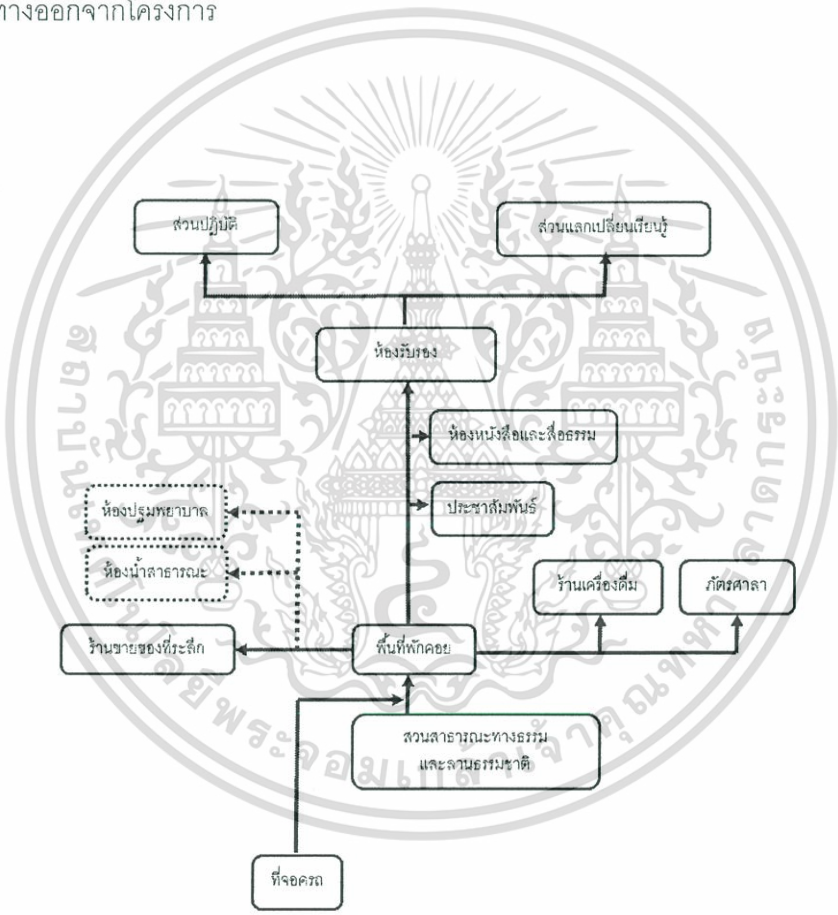


ภาพที่ 3-5 แผนภาพการให้บริการโครงการของพระสงฆ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2.2 นักวิชาการ และนักวิจารณ์รับเชิญ

ผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการถ่ายทอดธรรมะในรูปแบบกิจกรรมที่น่าสนใจ มาในลักษณะปัจเจกบุคคลโดยการเชิญจากทางโครงการ เดินทางมาด้วยรถโดยสารส่วนบุคคล ในช่วงเวลาตามตารางกิจกรรมของโครงการโดยเฉพาะในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ที่มีผู้ใช้โครงการเป็นจำนวนมาก โดยจะเข้าสู่โครงการจากบริเวณส่วนจอดรถ สู่ส่วนต้อนรับของโครงการ เพื่อพักคอยรอเวลาทำกิจกรรมหรือรับประทานอาหารในห้องรับรอง ก่อนที่จะไปในพื้นที่เอนกประสงค์ประกอบกิจกรรมตามตารางกิจกรรม หรือในส่วนโรงแสดงธรรมเมื่อเสร็จกิจกรรมจะกลับเข้าสู่ห้องรับรองอีกครั้ง หลังจากนั้นอาจไปยังส่วนหนังสือและไอทีธรรมก่อนเข้าสู่ส่วนจอดรถเพื่อเดินทางออกจากโครงการ

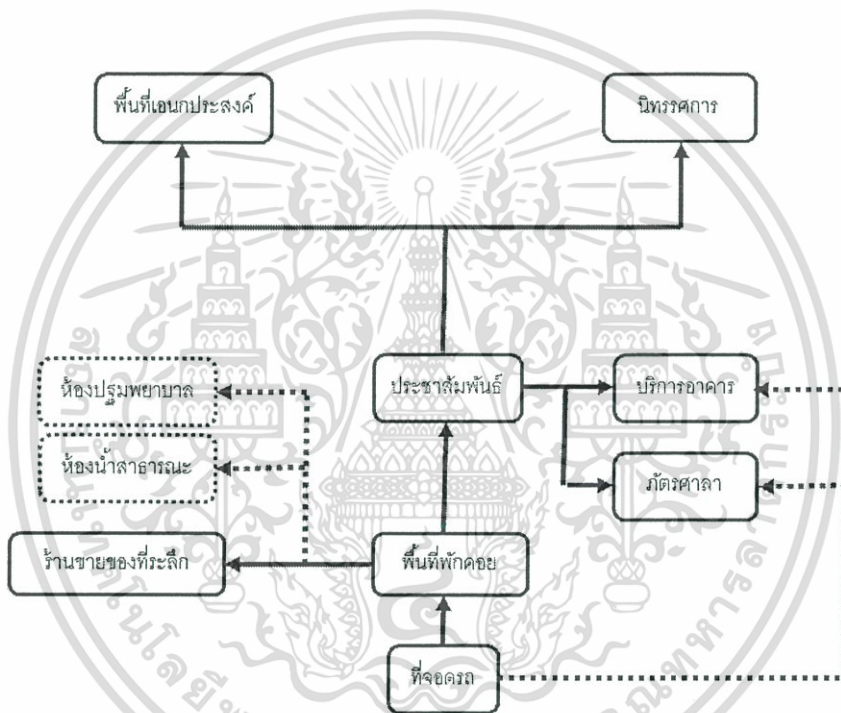


รูปภาพ 3-6 แผนภาพการให้บริการโครงการของนักวิชาการ นักวิจารณ์รับเชิญ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3.2.3 ผู้มาติดต่ออื่นๆ

ผู้ที่ต้องการติดต่อกับทางโครงการทั้งในการขอข้อมูลหรือขอใช้พื้นที่โครงการในลักษณะปัจเจกบุคคลหรือกลุ่มขนาดเล็ก เดินทางมาด้วยบริการขนส่งมวลชนสาธารณะ หรือรถโดยสารส่วนบุคคลซึ่งบางครั้งอาจจะมีการบรรทุกวัตถุในการจัดกิจกรรม ในช่วงเวลาตามประสงค์ของแต่ละกิจกรรม และเวลาปิดบริการโครงการสำหรับขบวนวัตถุจัดแสดงโดยจะเข้าสู่โครงการจากบริเวณส่วนจอดรถ แล้วมายังส่วนต้อนรับของโครงการเพื่อติดต่อกับทีมงานประชาสัมพันธ์ในการดำเนินกิจกรรมต่อไปก่อนที่จะไปในกลุ่มงานที่มาติดต่อ เมื่อเสร็จกิจกรรมก็จะกลับเข้าสู่ส่วนจอดรถเพื่อเดินทางออกจากโครงการ



ภาพที่ 3-7 แผนภาพการใช้บริการโครงการของผู้มาติดต่ออื่นๆ

3.3.3 บุคลากรโครงการ

บุคลากรที่ดำเนินงานภายในโครงการเพื่อให้โครงการบรรลุวัตถุประสงค์โครงการ ประกอบด้วย ระดับบริหาร ระดับหัวหน้ากลุ่มงาน และระดับเจ้าหน้าที่ จะทำงานในช่วงวันจันทร์-ถึงวันศุกร์ เวลา 11:00น.-20:00น. และวันเสาร์-อาทิตย์ เวลา 9:00น.-18:00น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตาราง 3-5 เวลาการบริหารและดำเนินงานโครงการ

เวลา	พฤติกรรมบุคลากร
ก่อน 9.00 น / 11.00 น..	-เข้าสู่โครงการบริเวณที่จอด หรือ ทางเข้าคน -รับประทานอาหารเช้าในพื้นที่รับประทานอาหารของ บุคลากร /พักผ่อนตามอัธยาศัย -ลงชื่อและเวลาบริหารและดำเนินงาน
9.00 – 12.00 น. / 11.00 - 12.00 น.	-บริหารและดำเนินงานตามหน้าที่รับผิดชอบ
12.00 – 13.00 น.	-รับประทานอาหารกลางวัน /พักผ่อนตามอัธยาศัย
13.00 – 18.00 น.	-บริหารและดำเนินงานตามหน้าที่รับผิดชอบ(ต่อ)
18.00 – 19.00 น.(วันจันทร์ – ศุกร์)	-รับประทานอาหารเย็น /พักผ่อนตามอัธยาศัย
19.00 – 20.00 น.(วันจันทร์ – ศุกร์)	-บริหารและดำเนินงานตามหน้าที่รับผิดชอบ(ต่อ)
หลัง 18.00 น / 20.00 น..	-เลิกดำเนินงานตามหน้าที่รับผิดชอบ -ลงชื่อและเวลาเลิกบริหารและดำเนินงาน

3.4 ศึกษาและวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้โครงการ

โครงการพุทธสถานสำหรับคนเมืองเป็นโครงการเสนอแนะสถานที่ทางพระพุทธศาสนา ซึ่งในการศึกษาและวิเคราะห์จำนวนผู้ใช้โครงการจะพิจารณาจากค่าสถิติจำนวนพุทธศาสนิกชน ช่วงวัยทำงานในกรุงเทพมหานคร

ตาราง 3-6 จำนวนประชากรในกรุงเทพมหานครชั้นกลาง พ.ศ.2556 จำแนกตามอายุและเขต²

เขต (กรุงเทพฯชั้นกลาง)	จำนวนประชากร ทั้งหมด	จำนวนประชากรวัยทำงาน (ช่วงอายุ 15-59ปี)
1. เขตพระโขนง	92,774	62,687
2. เขตประเวศ	163,485	109,578
3. เขตบางเขน	190,544	62,148
4. เขตบางกะปิ	149,056	46,903
5. เขตลาดพร้าว	122,441	82,224
6. เขตบึงกุ่ม	145,822	47,254
7. เขตบางพลัด	98,113	65,176
8. เขตภาษีเจริญ	129,559	86,528
9. เขตจอมทอง	157,156	103,607
10. เขตราชบุรีบูรณะ	85,825	56,930

² "สถิติ 2556 กรุงเทพมหานคร." [ออนไลน์]. <http://203.155.220.230/m.info/bkkstat/>. 20 ตุลาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขต (กรุงเทพฯชั้นกลาง)	จำนวนประชากร ทั้งหมด	จำนวนประชากรวัยทำงาน (ช่วงอายุ 15-59ปี)
11. เขตสวนหลวง	116,688	77,659
12. เขตบางนา	95,204	63,774
13. เขตทุ่งครุ	117,662	80,688
14. เขตบางแค	192,119	131,360
15. เขตวังทองหลาง	114,805	77,434
16. เขตคันนายาว	90,437	46,384
17. เขตสะพานสูง	91,368	62,554
18. เขตสายไหม	191,536	132,599
รวม	2,344,594	1,395,487

จากตารางสถิติจำนวนประชากรในกลุ่มเขตกรุงเทพมหานครชั้นกลางช่วงวัยทำงาน (อายุ 15-59 ปี) พ.ศ.2556 ทั้งหมด 1,395,487 คน ซึ่งจะมีจำนวนประชากรที่นับถือพระพุทธศาสนาคิดเป็น 94.50%³ ของประชากรทั้งหมดในกรุงเทพมหานครเท่ากับ 1,318,735 คน

โดยโครงการพุทธสถานสำหรับคนเมืองคาดหวังจำนวนผู้ใช้บริการ 5% จากจำนวน 1,318,735 คนข้างต้นจะมีจำนวนเท่ากับ 65,936 คนหรือเฉลี่ย 180 คน/วัน โดยคาดคะเน 50% ใน 180 คนมีการใช้บริการโครงการมากกว่า 1 ครั้ง/ปี ซึ่งสรุปจำนวนผู้ใช้บริการได้ทั้งหมด 270 คน/วัน และทำการหาแนวโน้มจำนวนผู้ใช้บริการ 5 ปีในอนาคตดังนี้

ตาราง 3-7 แนวโน้มจำนวนผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้น 5 ปีในอนาคต

ปี พ.ศ.	จำนวนผู้ใช้บริการ	จำนวนผู้ใช้บริการที่เพิ่มขึ้น 10%
2558	270	297
2559	297	326
2560	326	358
2561	358	393
2562	393	432

ดังนั้นแนวโน้ม 5 ปีในอนาคตโครงการพุทธสถานสำหรับคนเมืองจะมีจำนวนผู้ใช้บริการทั้งหมด 432 คน/วัน ซึ่งจะนำไปใช้เป็นเกณฑ์ในการคิดหาพื้นที่ใช้สอยของโครงการในบทที่4ต่อไป

³ สำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ.2543

บทที่ 4

การวิเคราะห์องค์ประกอบ และพื้นที่ใช้สอยโครงการ

การวิเคราะห์องค์ประกอบ และพื้นที่ใช้สอยโครงการเป็นการศึกษาถึงปัจจัยต่างๆที่เป็น การกำหนดองค์ประกอบโครงการ ศึกษารายละเอียดองค์ประกอบโครงการรวมทั้งพื้นที่ใช้สอยใน แต่ละส่วนเพื่อทำความเข้าใจการใช้พื้นที่และขนาดทั้งหมดของโครงการ จนนำมาวิเคราะห์หา ความสัมพันธ์องค์ประกอบโครงการ

4.1 การวิเคราะห์องค์ประกอบโครงการ

การศึกษาองค์ประกอบโครงการ พุทธสถานสำหรับคนเมือง สามารถวิเคราะห์ได้จาก 2 ส่วนประกอบ ดังนี้

4.1.1 วิเคราะห์จากวัตถุประสงค์โครงการ

ตารางที่ 4-1 วิเคราะห์องค์ประกอบจากวัตถุประสงค์โครงการ

วัตถุประสงค์ของโครงการ	กิจกรรม	องค์ประกอบ
1. สถานที่นำทางออกแห่งทุกข์	- ศึกษาแก่นแท้ทาง พระพุทธศาสนา	- ห้องหนังสือและสื่อธรรม - ห้องบรรยาย - นิทรรศการ
	- ปฏิบัติตามแก่นแท้ทาง พระพุทธศาสนา	- พื้นที่ประกอบศาสนพิธี - พื้นที่เอนกประสงค์ - พื้นที่บริหารจัดการส่วนตัว
2. สัมผัสความสงบสุขทางจิต	- ศึกษาแก่นแท้ทาง พระพุทธศาสนา	- ห้องบรรยาย - นิทรรศการ - สวนสาธารณะทางธรรมและ ลาน ธรรมชาติ
	- ปฏิบัติตามแก่นแท้ทาง พระพุทธศาสนา	- พื้นที่เอนกประสงค์ - พื้นที่บริหารจัดการส่วนตัว - สวนสาธารณะทางธรรมและ
	- พักผ่อนทางกาย และสงบจิตใจ	- สวนสาธารณะทางธรรมและ ลานธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วัตถุประสงค์ของโครงการ	กิจกรรม	องค์ประกอบ
		- พื้นที่วิถีเซน
3. ปรับทัศนคติในการดำเนินชีวิต	- รับฟังการบรรยายจากพระสงฆ์ นักวิชาการ และนักวิจารณ์รับ เชิญ	- ห้องบรรยาย
	- เข้านิทรรศการ	- นิทรรศการ
4. ฝึกปฏิบัติตามหลักธรรมของ พุทธศาสนาให้ตอบสนอง พฤติกรรมของคนในสังคมเมืองที่ เกิดขึ้นในปัจจุบัน	- ทำกิจกรรมที่นำหลักทาง พระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์	- พื้นที่เอนกประสงค์ - พื้นที่บริหารจัดการส่วนตัว
5. สถานที่ที่ง่ายต่อการเข้าถึงแก่น แท้ของพุทธศาสนาเพื่อเชิญให้ คนที่สนใจแสวงหาการพ้นทุกข์ด้วย พุทธศาสนาสามารถเข้าถึงสถานที่ ที่มีความสงบ สร้างสติได้โดยง่าย ปราศจากการขวยเขิน โดยไม่ จำเป็นต้องมีความผูกพันกับ สถานที่เช่นสังคมชนบทก็สามารถ เข้ามาใช้ได้โดยง่าย	- ศึกษาพระพุทธศาสนาด้วย ตนเอง	- ห้องหนังสือและสื่อธรรม - พื้นที่บริหารจัดการส่วนตัว
	- เข้านิทรรศการ	- นิทรรศการ
6. ศูนย์ในการศึกษาค้นคว้าและ อบรมสัมมนาประเด็นทางศาสนา เพื่อเป็นพุทธบูชา	- ทำกิจกรรมที่นำหลักทาง พระพุทธศาสนาเข้ามาประยุกต์	- พื้นที่เอนกประสงค์ - สวนสาธารณะทางธรรมและ ลานธรรมชาติ
	- ศึกษาความรู้ทางพระพุทธ ศาสนา	ห้องหนังสือและสื่อธรรม
	- จัดกิจกรรมเปิดอบรมสัมมนา ให้ความรู้	ห้องบรรยาย
7. เป็นพื้นที่กิจกรรมสาธารณะใน รูปแบบพุทธสถานอันเป็นมิตรกับ สังคมเมืองโดยไม่แบ่งแยกศาสนา	- แลกเปลี่ยนความรู้และข้อมูล	- งานประชาสัมพันธ์ - ห้องประชุมและสัมมนา
	- พักผ่อนร่างกาย และสงบจิตใจ	- สวนสาธารณะทางธรรมและ ลานธรรมชาติ
8. เพื่อเป็นสถานที่เผยแพร่ข่าวสาร โดยทั่วไปที่เกี่ยวกับพุทธศาสนา เพื่อเอื้อประโยชน์ในศึกษา	- บริจาค ทำทาน	- ตลาดบุญ
	- ประชาสัมพันธ์	- งานประชาสัมพันธ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 ศึกษาจากโครงการตัวอย่าง

โดยศึกษาจากโครงการหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญที่มีลักษณะโครงการที่ใกล้เคียงกัน ซึ่งมีองค์ประกอบโครงการดังนี้

ตารางที่ 4-2 องค์ประกอบโครงการหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

ชั้น	องค์ประกอบ
1	ห้องหนังสือและสื่อธรรม, ประชาสัมพันธ์, อุโมงค์หมุนสื่อธรรม, ลานหินโค้ง, โถงเอนกประสงค์พุทธธรรมกับศิลา 4 กอง, ภัตตาคาร, ลานพุทธธรรม, สระน้ำและต้นมะพร้าวนาฬิกา, ที่จอดรถ 30 คัน, ทางเข้าจากสวนเบญจทศ, งานสนับสนุนและอำนวยความสะดวก, งานบริการ
2	สวนปฏิเสธสมุบาท, ห้องนิทรรศการนิพพานขิมลอง, โถงโถงวาทปฏิบัติโมกข์, ห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา, ทางลาดสำหรับผู้ทุพพลภาพ
3	ห้องค้นคว้า, สำนักงาน, ห้องจดหมายเหตุ, ห้องประชุม

4.1.3 สรุปองค์ประกอบโครงการ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลข้างต้นสามารถสรุปองค์ประกอบโครงการได้ดังนี้

ตารางที่ 4-3 สรุปองค์ประกอบโครงการ

วิเคราะห์จากวัตถุประสงค์ของโครงการ	ศึกษาจากโครงการตัวอย่าง	องค์ประกอบโครงการ
พื้นที่ประกอบศาสนพิธี	- ลานหินโค้ง - โถงโถงวาทปฏิบัติโมกข์	- พื้นที่ประกอบศาสนพิธี
พื้นที่เอนกประสงค์	- โถงเอนกประสงค์พุทธธรรมกับศิลา 4 กอง	- พื้นที่เอนกประสงค์
ห้องหนังสือและสื่อธรรม	- ห้องหนังสือและสื่อธรรม - ห้องค้นคว้า - ห้องจดหมายเหตุ	- ห้องหนังสือและสื่อธรรม
นิทรรศการ	- ห้องนิทรรศการนิพพานขิมลอง - อุโมงค์หมุนสื่อธรรม	- นิทรรศการ
ห้องประชุมและสัมมนา	- ห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา - ห้องประชุม	- ห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา
ห้องบรรยาย		- ห้องบันเทิงธรรม
พื้นที่บริหารจัดการส่วนบุคคล		- พื้นที่บริหารจัดการส่วนตัว
ตลาดบุญ		- ตลาดบุญ
พื้นที่วิถีเซน		- พื้นที่วิถีเซน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิเคราะห์จาก วัตถุประสงค์ของโครงการ	ศึกษาจาก โครงการตัวอย่าง	องค์ประกอบโครงการ
สวนสาธารณะทางธรรมและลาน ธรรมชาติ	- สวนปฎิจุสมุปาบท - ลานพุทธธรรม - สระน้ำและต้นมะพร้าวนาฬิกา	- สวนสาธารณะทางธรรม และลานธรรมชาติ
งานประชาสัมพันธ์	- ประชาสัมพันธ์	- งานประชาสัมพันธ์
	- ภัตตาคาร	- ภัตตาคาร
	- สำนักงาน	- สำนักงาน
	- งานสนับสนุนและอำนวยความสะดวก	- งานบริการอาคาร
	- งานบริการ	- งานบริการสาธารณะ
	- ที่จอดรถยนต์จำนวน 30 คัน	- ที่จอดรถยนต์

จากตารางสรุปองค์ประกอบสามารถแบ่งลักษณะการใช้งานออกเป็น 5 ส่วนประกอบดังนี้

4.1.3.1 ส่วนปฏิบัติ

1) พื้นที่ประกอบศาสนพิธี

สำหรับใช้ในการประกอบศาสนพิธีในงานบุญประเพณีวันสำคัญทางศาสนา เทศกาลเจริญสติ หรือในวาระสำคัญอาทิเช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันขึ้นปีใหม่

2) พื้นที่เอนกประสงค์

สำหรับใช้ทำกิจกรรมธรรมะต่างๆที่มีรูปแบบที่ร่วมสมัยกับพฤติกรรมคนในสังคมเมือง หรือในการใช้พื้นที่ที่มีผู้ใช้บริการจำนวนมาก

3) ห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา

สำหรับใช้ปฏิบัติธรรมตามแก่นทางพระพุทธศาสนา หรือประชุมประเด็นทางพระพุทธศาสนาในลักษณะเป็นกลุ่มจำกัดจำนวนผู้ใช้บริการ

4) พื้นที่บริหารจัดการส่วนตัว

สำหรับใช้บริหารจัดการในรูปแบบส่วนบุคคล สำหรับผู้ใช้บริการที่ต้องการความเป็นปัจเจก

4.1.3.2 ส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้

1) ห้องหนังสือและสื่อธรรม

สำหรับให้เรียนรู้ธรรมะด้วยตนเองผ่านบทความ หนังสือ และเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาส่งเสริมการเรียนรู้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ห้องบันเทิงธรรม

สำหรับใช้ในการรับชม รับประทานอาหารทางธรรมหรือภาพยนตร์ที่เน้นสาระทางพระพุทธศาสนาถ่ายทอดผ่านเทคนิคการนำเสนอ

3) นิทรรศการ

สำหรับใช้เรียนรู้และปรับทัศนคติด้วยการนำเสนอในรูปแบบนิทรรศการที่มีปฏิสัมพันธ์และกระทบจิตใจกับผู้ใช้บริการ ประกอบด้วย

-นิทรรศการทวาร 6 : การรับรู้ผ่าน หู ตา จมูก ลิ้น กาย และใจ

-นิทรรศการตัวเรา-ของเรา : ตามคำสอนที่ว่า "สิ่งทั้งปวงไม่ควรยึดมั่นถือมั่น"

-นิทรรศการเตรียมตัวสู่สภาวะสุดท้าย : ดูแล เยียวยา รักษาจิตใจในระยะสุดท้ายของชีวิตอย่างมีสติ

-นิทรรศการชั่วคราว : นิทรรศการปฏิทินธรรม งานธรรมตามเทศกาล

-นิทรรศการกลางแจ้ง : นิทรรศการงานวัดคนเมือง สร้างความสนุกตามวิถีงานบุญ

4) พื้นที่วิถีเซน

สำหรับใช้เรียนรู้ธรรมะผ่านแนวคิด ปรัชญา และศิลปะรูปแบบเซน

5) สวนสาธารณะทางธรรมและลานธรรมชาติ

สำหรับเป็นพื้นที่สาธารณะของคนในสังคมเมืองที่เป็นพื้นที่เชื่อมต่อเข้าสู่โครงการมีการใช้พื้นที่ในรูปแบบสังคมเมืองที่ส่งเสริมและสอดแทรกการเรียนรู้ธรรมะ

4.1.3.3 ส่วนสำนักงาน

สำหรับเป็นพื้นที่ทำงานของบุคลากรที่ทำงานภายในสำนักงาน ประกอบด้วย

- 1) งานบริหารจัดการ
- 2) งานวิชาการ
- 3) งานกิจกรรม
- 4) งานบริการสาธารณะ

4.1.3.4 ส่วนบริการอาคาร

- 1) งานบริการอาคาร

สำหรับเป็นพื้นที่ทำงานของเจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริการอาคาร รวมทั้งเป็นพื้นที่ของงานระบบประกอบอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.3.5 ส่วนบริการสาธารณะ

- 1) งานประชาสัมพันธ์
สำหรับเป็นพื้นที่ทำงานของเจ้าหน้าที่กลุ่มงานประชาสัมพันธ์และเป็นที่สอบถามข้อมูลของโครงการสำหรับผู้ให้บริการ
- 2) งานบริการสาธารณะ
สำหรับเป็นพื้นที่บริการผู้ใช้บริการและพื้นที่ทำงานของเจ้าหน้าที่กลุ่มงานบริการสาธารณะ
- 3) ภัตตาคาร
สำหรับใช้เป็นพื้นที่บริการด้านอาหารในรูปแบบจิตสาธารณะโดยไม่คิดค่าใช้จ่าย
- 4) ตลาดบุญ
สำหรับใช้เป็นพื้นที่ตลาดบุญของสังคมเมือง มีลักษณะเป็นการทำการกุศลส่งเสริมปฏิสัมพันธ์กับโครงการ
- 5) ที่จอดรถ
สำหรับใช้เป็นพื้นที่จอดรถของเจ้าหน้าที่โครงการ และผู้ใช้บริการ

4.1.4 วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการ

ตารางที่ 4-4 วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการส่วนปฏิบัติ

1. ส่วนปฏิบัติ	
องค์ประกอบใหญ่	องค์ประกอบย่อย
1.1 พื้นที่ประกอบศาสนพิธี	- โถงพระพุทธรูป - ลานประกอบศาสนพิธี - ห้องเก็บของ
1.2 พื้นที่เอนกประสงค์	- พื้นที่เอนกประสงค์ประกอบกิจกรรม - ห้องเก็บของ
1.3 ห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา	- โถงส่วนลงทะเบียน - พื้นที่ปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา - ห้องรับรอง - พื้นที่เตรียมอาหารว่าง - ห้องเก็บของ
1.4 พื้นที่บริหารจัดการส่วนตัว	- พื้นที่บริหารจัดการส่วนตัว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-5 วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	
องค์ประกอบใหญ่	องค์ประกอบย่อย
2.1 ห้องหนังสือและสื่อธรรม	-เคาน์เตอร์และพื้นที่ทำงานบรรณารักษ์และผู้ช่วยบรรณารักษ์ -พื้นที่วางหนังสือ -พื้นที่อ่านหนังสือ -พื้นที่สื่อธรรม -ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ -ห้องเก็บหนังสือและสื่อ -พื้นที่ซ่อมแซมหนังสือและสื่อ -ห้องเก็บของ
2.2 ห้องบันเทิงธรรม	-ที่นั่งชมแบบชั้นบันได -เวที -ห้องรับรอง -ห้องควบคุม
2.3 นิทรรศการ	-พื้นที่นิทรรศการถาวร -พื้นที่นิทรรศการหมุนเวียน -พื้นที่นิทรรศการกลางแจ้ง -ห้องภัณฑารักษ์ -ห้องทำงานผู้ช่วยภัณฑารักษ์ -พื้นที่ติดตั้งและทำงานเจ้าหน้าที่แผนกนิทรรศการ -ห้องควบคุมจัดแสดงประเภทแสง เสียง และ เทคนิคพิเศษ -ห้องเก็บของ
2.4 พื้นที่วิถีเซน	-พื้นที่วิถีเซน
2.5 สวนสาธารณะทางธรรมและลานธรรมชาติ	-สวนสาธารณะทางธรรม -ลานธรรมชาติ -สระน้ำ -พื้นที่สำหรับคนสวน -ห้องเก็บอุปกรณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-6 วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการส่วนสำนักงาน

3. ส่วนบริหารจัดการ		
องค์ประกอบใหญ่	องค์ประกอบย่อย	
3.1 งานบริหารจัดการ	-ส่วนพักคอย -ส่วนห้องประชุม -ส่วนเตรียมอาหาร -ห้องเก็บของ	
	<u>แผนกบริหาร</u> -ห้องผู้อำนวยการ -ห้องรองผู้อำนวยการ -พื้นที่เลขานุการ -ห้องทำงานคณะกรรมการโครงการ	
	<u>แผนกธุรการ</u> -ห้องหัวหน้าแผนก -ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	
	<u>แผนกบุคคล</u> -ห้องหัวหน้าแผนก -ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	
	<u>แผนกบัญชี</u> -ห้องหัวหน้าแผนก -ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	
	<u>แผนกงบประมาณ</u> -ห้องหัวหน้าแผนก -ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	
	3.2 งานวิชาการ	<u>แผนกวิชาการและอบรม</u> -ห้องหัวหน้าแผนก -ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
		<u>แผนกกิจกรรม</u> -ห้องหัวหน้าแผนก -ห้องทำงานเจ้าหน้าที่
3.4 งานบริการสาธารณะ		<u>แผนกร้านค้าและร้านอาหาร</u> -ห้องหัวหน้าแผนก -ห้องทำงานเจ้าหน้าที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-7 วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการส่วนบริการอาคาร

4. ส่วนบริการอาคาร	
องค์ประกอบใหญ่	องค์ประกอบย่อย
4.1 งานบริการอาคาร	<u>แผนกอาคารและสถานที่</u> -ห้องหัวหน้าแผนก -ห้องพนักงานทำงานทำความสะอาด -ห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด
	<u>แผนกรักษาความปลอดภัย</u> -ห้องควบคุมความปลอดภัยและทำงานเจ้าหน้าที่ -ป้อมยามรักษาความปลอดภัย -พื้นที่สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำห้อง
	<u>แผนกเทคนิค</u> -ห้องหัวหน้าแผนก -ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ -พื้นที่งานระบบประกอบอาคาร
	<u>แผนกคลังวัสดุ</u> -ห้องหัวหน้าแผนกคลังวัสดุ -ห้องทำงานแผนกคลังวัสดุ -ห้องซ่อมแซมวัสดุจัดแสดง -คลังนิทรรศการ
	<u>แผนกศิลปกรรม</u> -ห้องหัวหน้าแผนก -ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ -ห้องจัดเก็บงาน -ห้องเก็บของ

ตารางที่ 4-8 วิเคราะห์องค์ประกอบย่อยโครงการส่วนบริการสาธารณะ

5. ส่วนบริการสาธารณะ	
องค์ประกอบใหญ่	องค์ประกอบย่อย
5.1 งานประชาสัมพันธ์	-ห้องหัวหน้าแผนก -เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์และทำงานเจ้าหน้าที่ -ห้องเก็บของ
5.2 งานบริการสาธารณะ	-โถงทางเข้าหลักและพื้นที่พักคอย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5. ส่วนบริการสาธารณะ	
องค์ประกอบใหญ่	องค์ประกอบย่อย
	-ร้านเครื่องดื่ม -ร้านของที่ระลึก -ห้องน้ำสาธารณะ -ห้องน้ำและลิฟต์เคออร์บูคลากร -พื้นที่พักผ่อนบุคลากร
5.3 ภัตตาคาร	-พื้นที่รับประทานอาหาร -ห้องครัว -เคาน์เตอร์บริการอาหาร -ห้องเก็บอาหารและเครื่องดื่ม -ห้องเก็บเครื่องมือทำความสะอาดและขยะ
5.4 ตลาดบุญ	-ร้านค้า
5.5 ที่จอดรถ	-ที่จอดรถยนต์ -ที่จอดรถจักรยานยนต์และจักรยาน -ที่จอดรถบัส -ที่จอดรถบริการ -ที่จอดรถสำหรับผู้พิการ

4.2 การศึกษารายละเอียดและวิเคราะห์พื้นที่ใช้สอยองค์ประกอบโครงการในการวิเคราะห์หาพื้นที่ใช้สอยในแต่ละส่วนของโครงการจะกำหนดขึ้นจากปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

- ก. จำนวนผู้ใช้และพฤติกรรม
- ข. เวลาของการใช้งาน
- ค. เฟอร์นิเจอร์และอุปกรณ์ประกอบ
- ง. ความต้องการพื้นฐาน

โดยอ้างอิงมาตรฐานจากแหล่งอ้างอิงดังนี้

- A. การวิเคราะห์
- B. จากโครงการตัวอย่าง
- C. กฎหมาย ข้อกำหนด และมาตรฐานที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-9 พื้นที่ใช้สอยส่วนปฏิบัติ

1. ส่วนปฏิบัติ						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย (ตร.ม.)	พื้นที่รวม (ตร.ม.)	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
1.1 พื้นที่ประกอบศาสนพิธี						
โดงพระพุทธรูป	1. พื้นที่สำหรับวางพระประธาน = $2.00 \times 2.00 = 4.00$ ตร.ม. (อ้างอิงจาก วิทยานิพนธ์โครงการออกแบบวัดสุวรรณนาราม) 2. พื้นที่วางโต๊ะหมู่บูชา = $1.00 \times 1.20 = 1.20$ ตร.ม. (อ้างอิงจาก วิทยานิพนธ์โครงการออกแบบวัดสุวรรณนาราม)	-	1	5.20	5.20	B
ลานประกอบศาสนพิธี	1. พื้นที่สำหรับพระสงฆ์ที่สามารถทำสังกรรมทั้งหมดทางพระพุทธศาสนาได้ จำนวน 21รูป โดยมีพื้นที่ = $1.50 \times 1.50 = 2.25$ ตร.ม./รูป (อ้างอิงจาก วิทยานิพนธ์โครงการออกแบบวัดสุวรรณนาราม) ดังนั้นพื้นที่สำหรับพระสงฆ์ = $2.25 \times 21.00 = 47.25$ ตร.ม. 2. พื้นที่สำหรับฆราวาส = 340.00 ตร.ม. (อ้างอิงจาก โครงการตัวอย่าง หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ)	-	1	387.25	387.25	B
ห้องเก็บของ		-	1	10.00	10.00	C
พื้นที่ใช้สอยพื้นที่ประกอบศาสนพิธี					402.45	
พื้นที่ทางสัญจร(30%)					120.74	

1. ส่วนปฏิบัติ						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย (ตร.ม.)	พื้นที่รวม (ตร.ม.)	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
รวมพื้นที่ประกอบศาสนพิธี					523.19	
1.2 พื้นที่เอนกประสงค์						
พื้นที่เอนกประสงค์ประกอบกิจกรรม	1. คิดพื้นที่จากจำนวนผู้ใช้บริการทั้งหมด 432 คน โดยมีพื้นที่ = 1.00 ตร.ม./คน ดังนั้นพื้นที่เอนกประสงค์ประกอบกิจกรรม = 432.00 ตร.ม.	432	-	1.00	432.00	A
ห้องเก็บของ		-	1	10.00	10.00	C
พื้นที่ใช้สอยพื้นที่เอนกประสงค์					442.00	
พื้นที่ทางสัญจร(50%)	(เนื่องจากกิจกรรมบางอย่างต้องการความยืดหยุ่นสูง)				221.00	
รวมพื้นที่เอนกประสงค์					663.00	
1.3 ห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา						
โถงส่วนลงทะเบียน	1. คิดพื้นที่จากจำนวนผู้ใช้บริการห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนาสูงสุด 250 คน โดยพื้นที่ = 0.64 ตร.ม./คน ดังนั้นพื้นที่โถงลงทะเบียน = 160 ตร.ม.	250	-	0.64	160.00	A
พื้นที่ปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา	1. คิดพื้นที่จากจำนวนผู้ใช้บริการห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนาสูงสุด 250 คน โดยมีพื้นที่ทำกัมกราบ = 1.20 ตร.ม./คน ดังนั้นพื้นที่ปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา = 300.00 ตร.ม.	250	-	1.20	300.00	A
ห้องรับรอง		-	1	20.00	20.00	C

1. ส่วนปฏิบัติ						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย (ตร.ม.)	พื้นที่รวม (ตร.ม.)	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
พื้นที่เตรียมอาหารว่าง	-	-	1	12.00	12.00	C
ห้องเก็บของ	-	-	1	10.00	10.00	C
พื้นที่ใช้สอยห้องปฏิบัติ ธรรมและประชุมสัมมนา					502.00	
พื้นที่ทางสัญจร(30%)					150.60	
รวมพื้นที่ห้องปฏิบัติธรรม และประชุมสัมมนา					652.60	
1.4 ห้องบริหารจัดการส่วนตัว						
ห้องบริหารจัดการส่วนตัว	1.สำหรับผู้ให้บริการที่ต้องการความเป็นปัจเจกบุคคล โดยคิดพื้นที่จากกรณีวิเคราะห์ =2.00x3.00 =6.00 ตร.ม. ดังนั้นพื้นที่ห้องบริหารจัดการส่วนตัว = 6.00x10 = 60 ตร.ม.	-	10	6.00	60.00	
พื้นที่ใช้สอยส่วนปฏิบัติ					1,898.79	
พื้นที่ทางสัญจร30%					569.64	
รวมพื้นที่ส่วนปฏิบัติ					2,468.43	

ตารางที่ 4-10 พื้นที่ใช้สอยส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2. ส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
2.1 ห้องหนังสือและสื่อธรรม						
เคาน์เตอร์และพื้นที่ทำงาน บรรณารักษ์และผู้ช่วย บรรณารักษ์	1. พื้นที่เคาน์เตอร์บริการ = 1.80 ตร.ม. 2. พื้นที่ทำงานบรรณารักษ์และผู้ช่วยบรรณารักษ์ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ทำงานบรรณารักษ์และผู้ช่วยบรรณารักษ์ = 12.00 ตร.ม.	-	1	13.80	13.80	C
พื้นที่วางหนังสือ	1. คิดพื้นที่จากจำนวนหนังสือ 5,000 เล่ม ตามมาตรฐานห้องสมุดเฉพาะทาง โดยมีพื้นที่ = 26.00 ตร.ม./5,000 เล่ม	-	1	26.00	26.00	C
พื้นที่อ่านหนังสือ	1. คิดพื้นที่จากจำนวนผู้ใช้บริการห้องหนังสือและไอทีธรรมคิดเป็น 1 ใน 5 ของ ผู้ใช้บริการทั้งหมด = 86 คน (อ้างอิงจากสถิติศูนย์บริการเพื่อการศึกษา) โดยมีพื้นที่อ่านหนังสือ 3.00 ตร.ม./คน ดังนั้นพื้นที่อ่านหนังสือ = 258.00 ตร.ม. 2. พื้นที่อ่านหนังสือภายนอกคิดเป็น 2 เท่าของพื้นที่อ่านหนังสือ ดังนั้นพื้นที่อ่านหนังสือภายนอก = 516.00 ตร.ม.	-	1	774.00	774.00	B
พื้นที่สื่อไอทีธรรม	1. คิดพื้นที่เป็น 50% ของพื้นที่การอ่านหนังสือ ดังนั้นพื้นที่สื่อไอทีธรรม = 129.00 ตร.ม.	-	1	129.00	129.00	A
พื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data)	3	-	6.00	18.00	C

2. ส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
	ดังนั้นพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 18.00 ตร.ม.					
พื้นที่เก็บหนังสือและสื่อ	1. คิดพื้นที่เป็น 15%ของพื้นที่วางหนังสือ (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่เก็บหนังสือและสื่อ = 4.00 ตร.ม.	-	1	4.00	4.00	C
ห้องซ่อมแซมหนังสือและสื่อ	1. คิดพื้นที่ห้องซ่อมแซมหนังสือและสื่อ = 30.00 ตร.ม. (อ้างอิงจากมาตรฐานห้องสมุดไทย)	-	1	30.00	30.00	C
ห้องเก็บของ	-	-	1	10.00	10.00	C
2.2 ห้องบันเทิงธรรม						
ที่นั่งชมแบบขั้นบันได	1. คิดพื้นที่จากจำนวนผู้ให้บริการโรงแสดงธรรมสูงสุด = 50 คน โดยมีพื้นที่ 0.90 ตร.ม./ที่นั่ง ดังนั้นพื้นที่นั่งชมแบบขั้นบันได = 45.00 ตร.ม.	50	-	0.90	45.00	C
เวที	1. คิดพื้นที่เวทีจากการวิเคราะห์พื้นที่ = 20.00 ตร.ม.	-	1	20.00	20.00	A
ห้องรับรอง	-	-	1	20.00	20.00	C
ห้องฉายภาพยนตร์	1. คิดพื้นที่ห้องฉายภาพยนตร์ = 20.00 ตร.ม. (อ้างอิงจากวิทยานิพนธ์ศูนย์กลางศาสนาอิสลาม จังหวัดสงขลา)	-	1	20.00	20.00	B
2.3 นิทรรศการ						
พื้นที่นิทรรศการถาวร	1.คิดพื้นที่นิทรรศการถาวรจากจำนวนนิทรรศการในเบื้องต้น 3 นิทรรศการ โดยมีพื้นที่ 300.00 ตร.ม./นิทรรศการ (อ้างอิงจากโครงการตัวอย่าง หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ)	-	3	300.00	900.00	B

2. ส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
	ดังนั้นพื้นที่นิทรรศการถาวร = 900.00 ตร.ม.					
พื้นที่นิทรรศการชั่วคราว	1. พื้นที่นิทรรศการชั่วคราวมีความยืดหยุ่นในของพื้นที่การจัดแสดง โดยทั่วไปคิดพื้นที่เป็น 1 ใน 3 ของพื้นที่นิทรรศการถาวร (อ้างอิงจากฝ่ายทะเบียน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร) ดังนั้นพื้นที่นิทรรศการชั่วคราว = 500.00 ตร.ม.	-	1	300.00	300.00	B
พื้นที่นิทรรศการกลางแจ้ง	1. พื้นที่นิทรรศการกลางแจ้งมีความยืดหยุ่นในของพื้นที่การจัดแสดง ซึ่งนอกจากจะใช้เป็นที่แสดงงานแล้วยังเป็นพื้นที่พบปะพูดคุยแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยทั่วไปคิดพื้นที่เป็น 1 ใน 3 ของพื้นที่นิทรรศการถาวร (อ้างอิงจากฝ่ายทะเบียน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร) ดังนั้นพื้นที่นิทรรศการกลางแจ้ง = 500.00 ตร.ม.	-	1	300.00	300.00	B
ห้องภัณฑารักษ์	1. คิดพื้นที่ทำงานภัณฑารักษ์อาวุโส = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ทำงานภัณฑารักษ์อาวุโส = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องทำงานผู้ช่วย ภัณฑารักษ์	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 12.00 ตร.ม.	2	-	6.00	12.00	C
พื้นที่ติดตั้งและทำงาน เจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ติดตั้งและทำงานเจ้าหน้าที่ = 36.00 ตร.ม. (อ้างอิงจากพิพิธภัณฑ์ Victoria And Albert Museum, London)	-	1	36.00	36.00	B
ห้องควบคุมจัดแสดง	-	-	1	20.00	20.00	C

2. ส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
ประเภทแสง เสียง และ เทคนิคพิเศษ						
ห้องเก็บของ		-	1	10.00	10.00	C
พื้นที่ใช้สอยนิทรรศการ					1,598.00	
พื้นที่ทางสัญจร(30%)					479.40	
รวมพื้นที่นิทรรศการ					3,377.40	
2.4 พื้นที่วิถีเซน						
พื้นที่วิถีเซน	1. คิดพื้นที่จากการวิเคราะห์ = 200 ตร.ม.	-	1	200.00	200.00	A
2.5 สวนสาธารณะทางธรรมและลานธรรมชาติ						
สวนสาธารณะทางธรรม	1. การคิดพื้นที่ใช้สอยสวนสาธารณะทางธรรมมีความยืดหยุ่น	-	-	-	-	
ลานธรรมชาติ	1. การคิดพื้นที่ใช้สอยลานธรรมชาติมีความยืดหยุ่น	-	-	-	-	
สระน้ำ	1. การคิดพื้นที่ใช้สอยสระน้ำมีความยืดหยุ่น	-	-	-	-	
พื้นที่สำหรับคนสวน	1. คิดพื้นที่สำหรับคนสวน = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่สำหรับคนสวน = 12.00 ตร.ม.	2	-	6.00	12.00	C
ห้องเก็บของ		-	1	10.00	10.00	C
พื้นที่ใช้สอยส่วน แลกเปลี่ยนเรียนรู้					3,409.20	
พื้นที่ทางสัญจร(30%)					1,022.76	

2. ส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
รวมพื้นที่ส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้					4,431.96	

ตารางที่ 4-11 พื้นที่ใช้สอยส่วนสำนักงาน

3. ส่วนสำนักงาน						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
3.1 งานบริหารจัดการ						
พื้นที่ส่วนกลาง						
ส่วนพักคอย	-	-	1	40.00	40.00	A
ห้องประชุมย่อย 20 ที่นั่ง	-	-	1	40.00	40.00	A
ส่วนเตรียมอาหาร	-	-	1	12.00	12.00	C
ห้องเก็บของ	-	-	1	10.00	10.00	C
แผนกบริหาร						
ห้องผู้อำนวยการ	1. คิดพื้นที่ห้องผู้อำนวยการ = 30.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องผู้อำนวยการ = 30.00 ตร.ม.	1	-	30.00	30.00	C
ห้องรองผู้อำนวยการ	1. คิดพื้นที่ห้องรองผู้อำนวยการ = 25.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data)	1	-	25.00	25.00	C

3. ส่วนสำนักงาน						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
	ตั้งนั้นพื้นที่ห้องรองผู้อำนวยการ = 25.00 ตร.ม.					
พื้นที่เลขานุการ	1. คิดพื้นที่เลขานุการ = 10.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ตั้งนั้นพื้นที่เลขานุการ = 10.00 ตร.ม.	1	-	10.00	10.00	C
ห้องทำงานคณะกรรมการ โครงการ	1. คิดพื้นที่ทำงานคณะกรรมการ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ตั้งนั้นพื้นที่คณะกรรมการ = 30.00 ตร.ม.	5	-	6.00	30.00	C
แผนกธุรการ						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ตั้งนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ตั้งนั้นพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ = 12.00 ตร.ม.	2	-	6.00	12.00	C
แผนกบุคคล						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ตั้งนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ตั้งนั้นพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ = 12.00 ตร.ม.	2	-	6.00	12.00	C

3. ส่วนสำนักงาน						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
แผนกบัญชี						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม.	1	-	6.00	6.00	C
แผนกงบประมาณ						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม.	1	-	6.00	6.00	C
3.2 งานวิชาการ						
แผนกวิชาการและอบรม						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data)	3	-	6.00	18.00	C

3. ส่วนสำนักงาน						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
	ตั้งนั้นพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ = 18.00 ตร.ม.					
3.3 งานกิจกรรม						
แผนกกิจกรรม						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ตั้งนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ตั้งนั้นพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ = 30.00 ตร.ม.	5	-	6.00	30.00	C
3.4 งานบริการสาธารณะ						
แผนกบริการร้านค้าและร้านอาหาร						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ตั้งนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ตั้งนั้นพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม.	1	-	6.00	6.00	C
พื้นที่ใช้สอยส่วน สำนักงาน					453.00	
พื้นที่ทางสัญจร(30%)					135.90	
รวมพื้นที่ส่วนสำนักงาน					588.90	

ตารางที่ 4-12 พื้นที่ใช้สอยส่วนบริการอาคาร

4. ส่วนบริการอาคาร						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
4.1 งานบริการอาคาร						
<u>แผนกอาคารและสถานที่</u>						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องพักพนักงานทำความสะอาด	1. คิดพื้นที่พักพนักงานทำความสะอาดสะอาด = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องพักพนักงานทำความสะอาดสะอาด = 30.00 ตร.ม.	5	-	6.00	30.00	C
ห้องเก็บอุปกรณ์ทำความสะอาด	-	-	1	10.00	10.00	C
<u>แผนกรักษาความปลอดภัย</u>						
ห้องควบคุมความปลอดภัยและทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ห้องควบคุมความปลอดภัยและทำงานเจ้าหน้าที่ = 15.00 ตร.ม. (อ้างอิงจากวิทยานิพนธ์ สัจจรสถานักเดินทางอิสระ) ดังนั้นพื้นที่ห้องควบคุมความปลอดภัยและทำงานเจ้าหน้าที่ = 15.00 ตร.ม.	1	-	15.00	15.00	B
ป้อมยามรักษาความปลอดภัย	1.คิดพื้นที่ป้อมยามรักษาความปลอดภัย = 4.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก วิทยานิพนธ์ สัจจรสถานักเดินทางอิสระ) ดังนั้นป้อมยามรักษาความปลอดภัย = 8.00 ตร.ม.	2	-	4.00	8.00	B

4. ส่วนบริการอาคาร						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
พื้นที่สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำห้อง	1. คิดพื้นที่สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำห้องโดยการวิเคราะห์จากพื้นที่พักของพนักงานทำ ความสะอาด = 4.00 ตร.ม./คน ดังนั้นพื้นที่สำหรับเจ้าหน้าที่ประจำห้อง = 12.00 ตร.ม.	3	-	4.00	12.00	A
แผนกเทคนิค						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ = 30.00 ตร.ม.	5	-	6.00	30.00	C
พื้นที่งานระบบประกอบอาคาร	1. พื้นที่ห้องควบคุมกลางประกอบด้วยแผงควบคุมและจอมอนิเตอร์ที่แสดงระบบ ควบคุมอาคารด้านต่างๆ = 40.00 ตร.ม. <u>ระบบไฟฟ้า</u> 2. พื้นที่ห้อง MDB = 20.00 ตร.ม. 3. พื้นที่ห้อง Transformer = 20.00 ตร.ม. 4. พื้นที่ห้อง Generators = 30.00 ตร.ม. 5. พื้นที่ห้อง Electric room = 12.00 ตร.ม./ห้อง ดังนั้นพื้นที่ห้อง Electric room = 24.00 ตร.ม.	-	1	493.00	493.00	A

4. ส่วนบริการอาคาร						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
	<u>ระบบสุขาภิบาล</u> 6. พื้นที่ถังเก็บน้ำ = 25.00 ตร.ม. 7. พื้นที่ Pump = 12.00 ตร.ม. <u>ระบบปรับอากาศ</u> 8. พื้นที่ Chiller = 100.00 ตร.ม. 9. พื้นที่ Cooling tower = 100.00 ตร.ม. 10. พื้นที่ห้อง AHU = 100.00 ตร.ม.					
<u>แผนกคลังวัตถุ</u>						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม.	1	-	6.00	6.00	C
ห้องซ่อมแซมวัสดุจัดแสดง	1. คิดพื้นที่ห้องซ่อมแซมวัสดุจัดแสดง = 50.00 ตร.ม. (อ้างอิงจากโครงการตัวอย่าง พิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์)	-	1	50.00	50.00	B
คลังนิทรรศการ	1. คิดพื้นที่เป็น 25% ของส่วนจัดแสดงงาน = 900.00 ตร.ม. (อ้างอิงจากฝ่ายทะเบียน พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร)	-	1	225.00	225.00	B

4. ส่วนบริการอาคาร						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
แผนกศิลปกรรม						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
ห้องทำงานเจ้าหน้าที่	-	4	-	170.00	170.00	
ห้องจัดเก็บงาน	-	-	1	100.00	100.00	
ห้องเก็บของ	-	-	1	10.00	10.00	C
พื้นที่ใช้สอยส่วนบริการ อาคาร					1,229.00	
พื้นที่ทางสัญจร(30%)					368.70	
รวมพื้นที่ส่วนบริการ อาคาร					1,597.70	

ตารางที่ 4-13 อัตราส่วนห้องน้ำในอาคารสาธารณะ

จำนวนพื้นที่ (ตร.ม.)	ห้องน้ำ		โถปัสสาวะชาย	อ่างล้างหน้า	
	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง
1-200	2	3	2	1	1
201-400	3	4	3	2	2
401-600	4	5	4	3	3
601-800	5	6	5	4	4
901-1000	6	7	6	5	5

ตารางที่ 4-14 จำนวนห้องน้ำและห้องส้วมในองค์ประกอบอื่นๆ

ชนิดหรือประเภทอาคาร	ห้องส้วม		ห้องน้ำ	อ่างล้างมือ
	โถชักโครก	โถปัสสาวะ		
-หอประชุมหรือโรง มโหรีสต่อพื้นที่อาคาร 200 ตร.ม. หรือต่อ 100 คน ที่กำหนดให้ใช้สอย อาคารนั้น นี้ถือจำนวนที่ มากกว่าเป็นเกณฑ์	1	2	-	1
1.) ชาย	2	-	-	1
2.) หญิง				
-สำนักงานต่อพื้นที่ อาคาร 300 ตร.ม.	1	2	-	1
1.) ชาย	2	-	-	1
2.) หญิง				
-ภัตตาคารต่อพื้นที่ สำหรับตั้งโต๊ะอาหาร 200 ตร.ม.	1	2	-	1
1.) ชาย	2	-	-	1
2.) หญิง				

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-15 จำนวนสุขภัณฑ์ในแต่ละองค์ประกอบของโครงการ

พื้นที่การใช้งาน	พื้นที่ใช้สอย (ตร.ม.)	ชักโครก (หน่วย)		โถ ปัสสาวะ ชาย	อ่างล้างมือ (หน่วย)		คนพิการ (หน่วย)	
		ช.	ญ.		ช.	ญ.	ช.	ญ.
		ห้องปฏิบัติธรรมและ ประชุมสัมมนา	502.00	3	6	6	3	3
ส่วนสำนักงาน	453.00	2	4	4	2	2	-	-
ภัตตาคาร	284.16	2	4	4	2	2	1	1
พื้นที่ประกอบศาสนพิธี	402.45	4	5	4	3	3	1	1
พื้นที่เอนกประสงค์	442.00	4	5	4	3	3	1	1
นิทรรศการ	1,598.00	6	7	6	5	5	1	1
โถงทางเข้าหลักและพื้นที่ พักผ่อน	64.00	2	3	2	1	1	1	1

ตารางที่ 4-16 พื้นที่ห้องน้ำในแต่ละองค์ประกอบโครงการ

พื้นที่การใช้งาน	ชักโครก		โถ ปัสสาวะ ชาย	อ่างล้างมือ		คนพิการ		พื้นที่ ใช้สอย	Cir 20%	รวม
	ช.	ญ.		ช.	ญ.	ช.	ญ.			
	1.35 ตร.ม.	0.56 ตร.ม.	0.80 ตร.ม.	2.89 ตร.ม.						
ห้องปฏิบัติธรรมและ ประชุมสัมมนา	4.05	8.10	3.36	2.40	2.40	2.89	2.89	26.09	5.22	31.31
ส่วนสำนักงาน	2.70	5.40	2.24	1.60	1.60	-	-	13.54	2.71	16.25
ภัตตาคาร	2.70	5.40	2.24	1.60	1.60	2.89	2.89	19.32	3.86	23.18
พื้นที่ประกอบ ศาสนพิธี	5.40	6.75	2.24	2.40	2.40	2.89	2.89	24.97	4.99	29.96
พื้นที่เอนกประสงค์	5.40	6.75	2.24	2.40	2.40	2.89	2.89	24.97	4.99	29.96
นิทรรศการ	8.10	9.45	3.36	4.00	4.00	2.89	2.89	34.69	6.94	41.63
โถงทางเข้าหลักและ พื้นที่พักผ่อน	2.70	4.05	1.12	0.80	0.80	2.89	2.89	15.25	3.05	18.30
รวม										190.59

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4-17 พื้นที่ใช้สอยบริการสาธารณะ

5. ส่วนบริการสาธารณะ						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
5.1 งานประชาสัมพันธ์						
ห้องหัวหน้าแผนก	1. คิดพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องหัวหน้าแผนก = 20.00 ตร.ม.	1	-	20.00	20.00	C
เคาน์เตอร์ประชาสัมพันธ์ และทำงานเจ้าหน้าที่	1. คิดพื้นที่ทำงานเจ้าหน้าที่ = 6.00 ตร.ม./คน (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่ห้องทำงานเจ้าหน้าที่ = 18.00 ตร.ม.	3	-	6.00	18.00	C
ห้องเก็บของ	-	-	1	10.00	10.00	C
5.2 งานบริการสาธารณะ						
ช่องทางเข้าหลักและพื้นที่ พักคอย	1. คิดพื้นที่จากจำนวนผู้ใช้บริการโครงการสูงสุด = 432 คน โดยภายใน 1 ชั่วโมงจะมีผู้ใช้บริการเฉลี่ย = 54 คน คาดการณ์จำนวนผู้ใช้งานช่วง Peak Hour = 100 คน โดยมีพื้นที่ 0.64 ตร.ม./คน ดังนั้นพื้นที่ช่องทางเข้าหลักและพื้นที่พักคอย = 64.00 ตร.ม.	-	1	64.00	64.00	A
พื้นที่ใช้สอยพื้นที่พักคอย					64.00	
พื้นที่ทางสัญจร(30%)					19.20	
รวมพื้นที่ส่วนพักคอย					83.20	
ร้านเครื่องดื่ม	-	-	1	100.00	100.00	A

5. ส่วนบริการสาธารณะ						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
ร้านของที่ระลึก	-	-	1	100.00	100.00	A
ห้องน้ำสาธารณะ	1. คิดพื้นที่ตามตารางที่ 4-10	-	-	-	174.34	C
ห้องน้ำและล็อกเกอร์ บุคลากร	1. คิดพื้นที่ตามตารางที่ 4-10	-	-	-	16.25	C
พื้นที่พักผ่อนบุคลากร	1. คิดพื้นที่จากจำนวนบุคลากรทั้งหมดของโครงการ = 75 คน โดยมีพื้นที่ 3.00 ตร.ม./คน ดังนั้นพื้นที่พักผ่อนบุคลากร = 225.00 ตร.ม.	75	-	3.00	225.00	A
5.3 ภัตตาคาร						
พื้นที่รับประทานอาหาร	1. โครงการพุทธสถานสำหรับคนเมืองใช้รูปแบบการจัดครัวกลาง คิดพื้นที่จากจำนวนผู้ใช้บริการโครงการและจำนวนบุคลากร = 432+75 = 507 คน โดยภายใน 1 ชั่วโมงจะมีผู้ใช้บริการเฉลี่ย = 64 คน พื้นที่ชุดรับประทานอาหารแบบ 4 ที่นั่ง = 16 ชุด โดยมีพื้นที่ = 12.00 ตร.ม./ชุดรับประทานอาหาร (อ้างอิงจาก Architect's Data) ดังนั้นพื้นที่รับประทานอาหาร = 192.00 ตร.ม.	-	1	192.00	192.00	A
ห้องครัว	1.คิดพื้นที่เป็น 30% ของพื้นที่รับประทานอาหาร = 57.60 ตร.ม.(อ้างอิงจาก วิทยานิพนธ์ สัจจรสถานักเดินทางอิสระ)	-	1	57.60	57.60	B
เคาน์เตอร์บริการอาหาร	1.คิดพื้นที่เป็น 20% ของพื้นที่ห้องครัว = 11.52 ตร.ม.(อ้างอิงจากวิทยานิพนธ์ สัจจร	-	1	11.52	11.52	B

5. ส่วนบริการสาธารณะ						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
	สถานนักเดินทางอิสระ)					
ห้องเก็บอาหารและเครื่องดื่ม	1.คิดพื้นที่เป็น 25% ของพื้นที่ห้องครัว = 14.40 ตร.ม.(อ้างอิงจากวิทยานิพนธ์ สัญจร สถานนักเดินทางอิสระ)	-	1	14.40	14.40	B
ห้องเก็บเครื่องมือทำความสะอาดและขยะ	1.คิดพื้นที่เป็น 15% ของพื้นที่ห้องครัว = 8.64 ตร.ม.(อ้างอิงจากวิทยานิพนธ์ สัญจร สถานนักเดินทางอิสระ)	-	1	8.64	8.64	B
5.4 ตลาดบุญ						
ร้านค้า	1.คิดพื้นที่จากการวิเคราะห์ = 4.00 ตร.ม./หน่วย ดังนั้นพื้นที่ตลาดบุญ = 200.00 ตร.ม.		50	4.00	200.00	A
5.5 ที่จอดรถ						
ที่จอดรถยนต์	1. คิดพื้นที่จากพื้นที่อาคารรวม = 10,423.33 ตร.ม. โดยอาคารขนาดใหญ่ กำหนดให้มีที่จอดรถ 1คัน/120.00 ตร.ม. (อ้างอิงตามกฎกระทรวงฉบับที่ 7 (พ.ศ.2517) ประเภทของอาคารที่ต้องมีที่จอดรถ จำนวนที่จอดรถยนต์) ดังนั้นมีจำนวนที่จอดรถ = 87 คัน โดยมีพื้นที่ 12.50 ตร.ม./คัน ดังนั้นพื้นที่จอดรถยนต์ = 1,087.50 ตร.ม.	-	87	12.50	1,087.50	C
ที่จอดรถจักรยานยนต์และจักรยาน	1. คิดพื้นที่จาก 30% ของจำนวนที่จอดรถยนต์ = 27 คัน โดยมีพื้นที่ 1.80 ตร.ม./คัน	-	27	1.80	48.60	A

5. ส่วนบริการสาธารณะ

องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
	ดังนั้นพื้นที่จัดกิจกรรมยนต์และจักรยาน = 48.60 ตร.ม.					
ที่จอดรถบัส	1. คิดพื้นที่จากการกำหนดที่จอดรถบัส 1 คัน โดยมีพื้นที่ 40.00 ตร.ม./คัน ดังนั้นพื้นที่จอดรถบัส = 40.00 ตร.ม.	-	1	40.00	40.00	A
ที่จอดรถบริการ	1. คิดพื้นที่จากการกำหนดที่จอดรถบริการ 2 คัน โดยมีพื้นที่ 32 ตร.ม./คัน ดังนั้นพื้นที่จอดรถบริการ = 64 ตร.ม.	-	2	32.00	64.00	A
ที่จอดรถสำหรับผู้พิการ	1. คิดพื้นที่จากการกำหนดที่จอดรถสำหรับผู้พิการ 2 คัน (อ้างอิงตามกฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548) โดยมีพื้นที่ 24 ตร.ม./คัน ดังนั้นพื้นที่จอดรถสำหรับผู้พิการ 2 คัน = 48 ตร.ม.	-	2	24.00	48.00	C
พื้นที่ใช้สอยที่จอดรถ					1,288.10	
พื้นที่ทางสัญจร(100%)					1,288.10	
รวมพื้นที่ที่จอดรถ					2,576.20	
พื้นที่ใช้สอยส่วนบริการสาธารณะ					3,827.15	

5. ส่วนบริการสาธารณะ						
องค์ประกอบ	วิธีการหาพื้นที่ใช้สอย	จำนวน		พื้นที่/คน,หน่วย	พื้นที่รวม	อ้างอิง
		คน	หน่วย			
พื้นที่ทางสัญจร(30%)					1,148.15	
รวมพื้นที่ส่วนบริการ สาธารณะ					4,975.30	

4.3 สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ

ตาราง 4-18 สรุปพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ

ส่วนประกอบโครงการ	พื้นที่ใช้สอย	ร้อยละ
1. ส่วนปฏิบัติ	2,468.43 ตร.ม.	17.55
2. ส่วนแลกเปลี่ยนเรียนรู้	4,431.96 ตร.ม.	31.52
3. ส่วนสำนักงาน	588.90 ตร.ม.	4.19
4. ส่วนบริการอาคาร	1,597.70 ตร.ม.	11.36
5. ส่วนบริการสาธารณะ	4,975.30 ตร.ม.	35.38
รวมพื้นที่ใช้สอยทั้งหมด	14,062.29 ตร.ม.	100

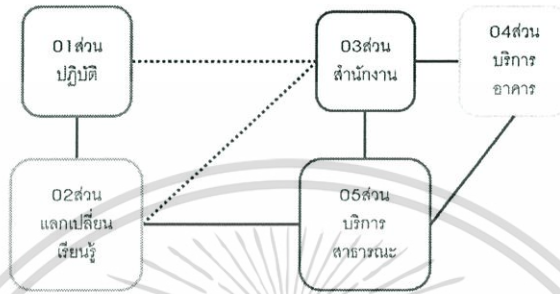


ภาพที่ 4-1 สัดส่วนพื้นที่ใช้สอยทั้งหมดของโครงการ

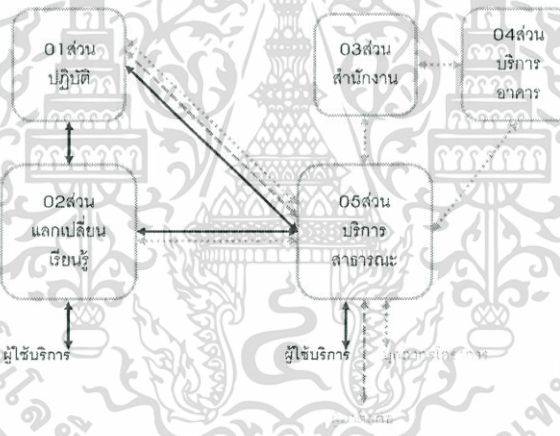
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีกวนนำไปใช้

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์องค์ประกอบโครงการ

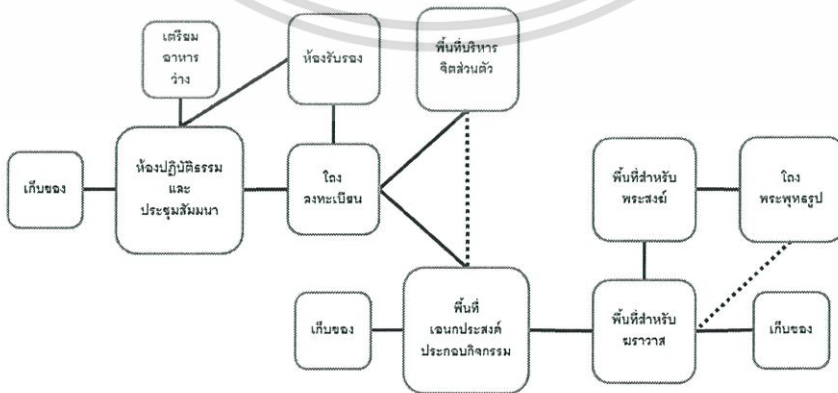
องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยของโครงการในแต่ละส่วนที่เกิดขึ้นจากการศึกษาและวิเคราะห์ข้างต้น จะมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงซึ่งกันและกันเกิดขึ้นเนื่องจากการใช้โครงการและเส้นทางสัญจร ซึ่งสามารถวิเคราะห์ได้จากแผนภาพความสัมพันธ์ที่จะมีประโยชน์ในการนำไปใช้ในขั้นตอนออกแบบ



ภาพที่ 4-2 แผนภาพความสัมพันธ์การใช้โครงการ

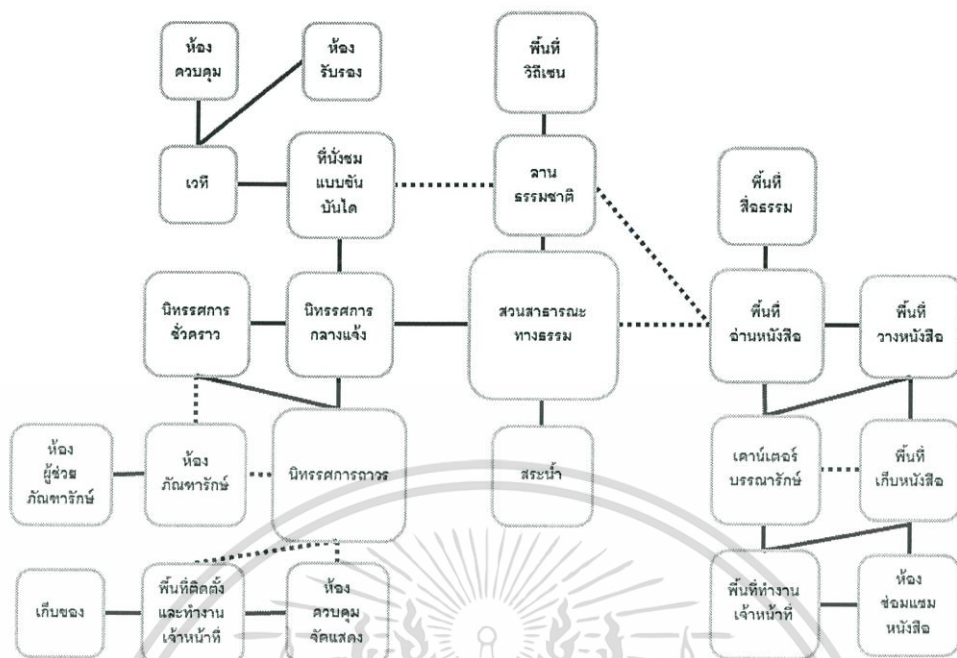


ภาพที่ 4-3 แผนภาพเส้นทางสัญจรโครงการ

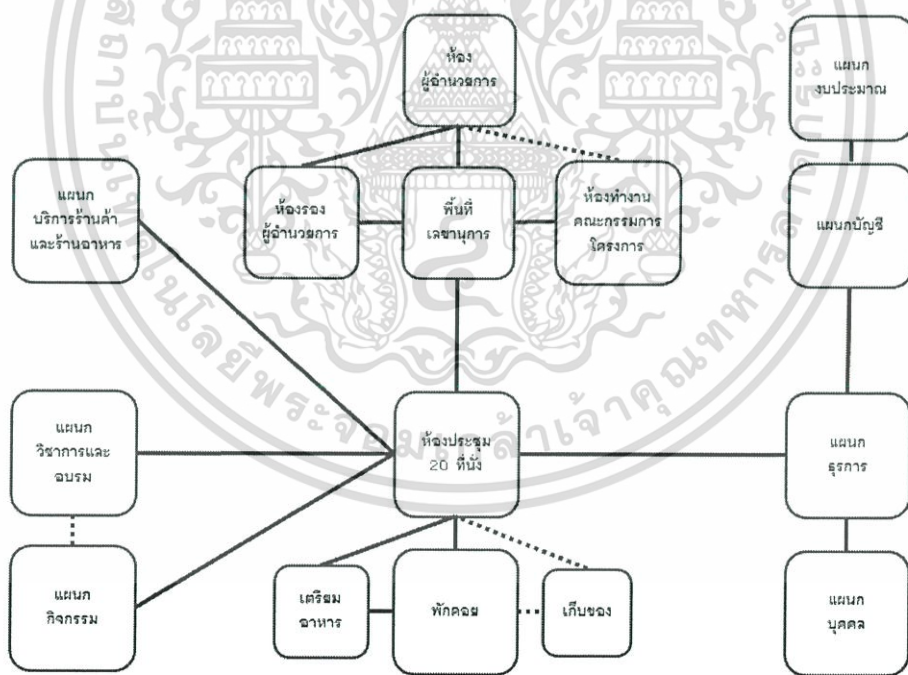


ภาพที่ 4-4 แผนภาพความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนปฏิบัติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

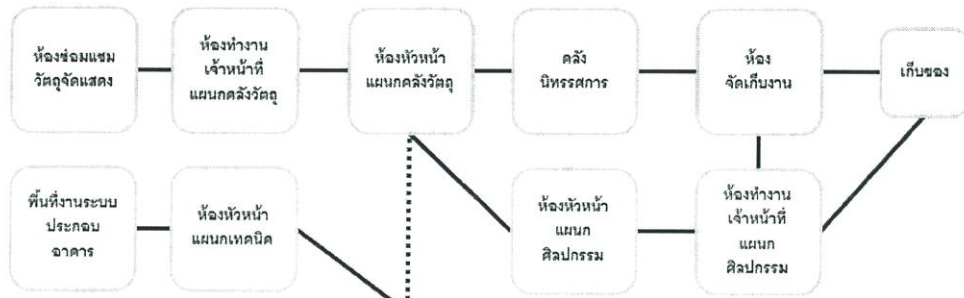


ภาพที่ 4-5 แผนภาพความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนแลเปลี่ยนเรียนรู้

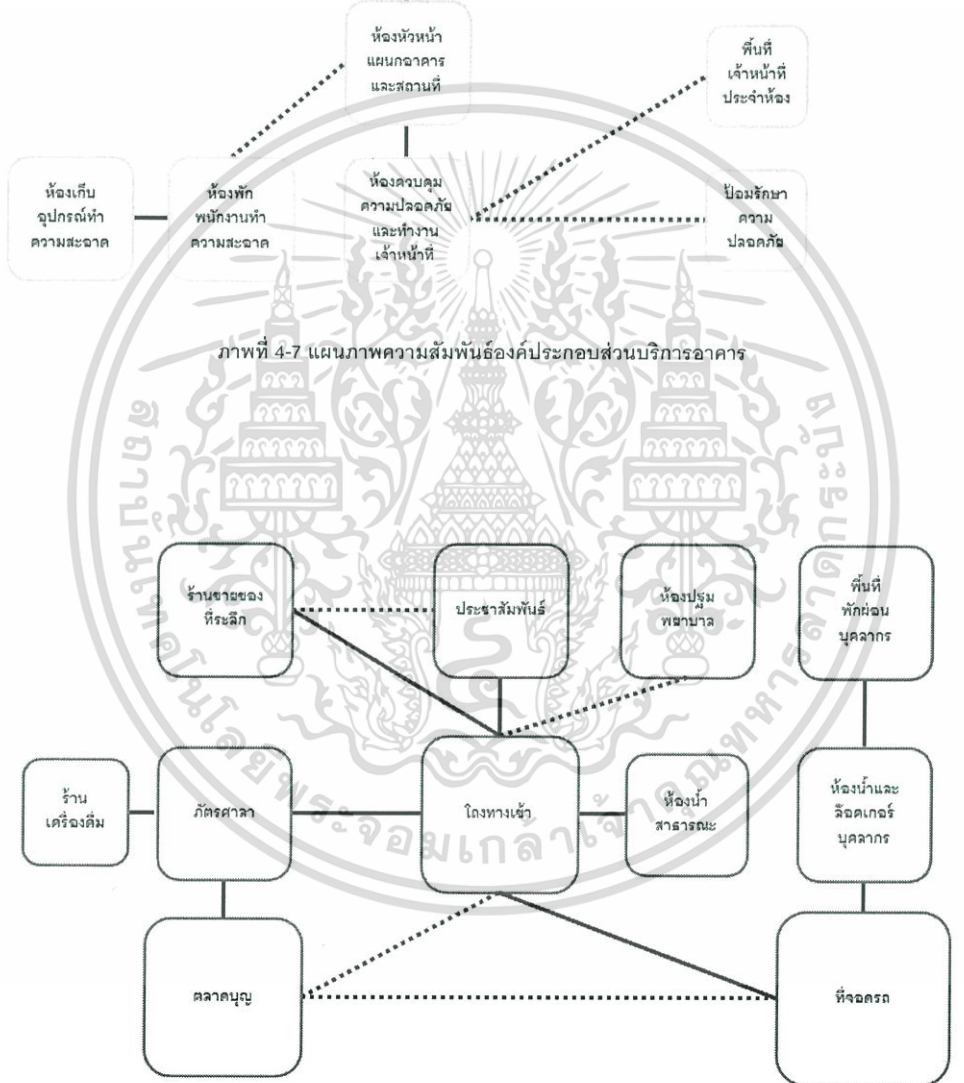


ภาพที่ 4-6 แผนภาพความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนสำนักงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 4-7 แผนภาพความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนบริการอาคาร



ภาพที่ 4-8 แผนภาพความสัมพันธ์องค์ประกอบส่วนบริการสาธารณะ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การวิเคราะห์และศึกษารายละเอียดของที่ตั้งโครงการ

โครงการ พุทธสถานสำหรับคนเมือง เป็นโครงการเสนอแนะสถานที่ทางพระพุทธศาสนา ที่มีวัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อตอบสนองปัญหาพฤติกรรมของคนเมืองที่เกิดขึ้นในปัจจุบันต่อพุทธสถาน โดยที่ตั้งโครงการในระดับมหภาคจะตั้งอยู่ในขอบเขตจังหวัดกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นแหล่งสังคมเมืองในประเทศตามบริบทโครงการ

ในบทนี้จะแสดงเกณฑ์ในการเลือกที่ตั้งโครงการในปัจจุบันต่างๆพร้อมให้ค่าความสำคัญของปัจจัยข้างต้น จากนั้นจะทำการวิเคราะห์เปรียบเทียบและพิจารณาที่ตั้งโครงการจากระดับย่านสู่ระดับที่ตั้งโครงการ และวิเคราะห์รายละเอียดและข้อมูลของที่ตั้งโครงการในลำดับสุดท้าย เพื่อที่ตั้งโครงการที่เหมาะสมทำให้โครงการสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5.1 เกณฑ์การเลือกที่ตั้งโครงการที่มีความเหมาะสม

5.1.1 เกณฑ์การเลือกหลัก

5.1.1.1 แหล่งของพื้นที่สังคมเมือง

มีลักษณะของพื้นที่เติบโตขึ้นใหม่ เกิดการอยู่อาศัยแบบบ้านจัดสรรหรือคอนโดมิเนียมที่ไม่มีความผูกพันกับสถานที่ ซึ่งเป็นแหล่งของกลุ่มคนวัยทำงานที่กำลังสร้างรากฐานของชีวิตและประสบกับปัญหาต่างๆในชีวิต

5.1.1.2 สถานที่ตั้งโครงการส่งเสริมต่อสภาพแวดล้อมและความงามของโครงการ

เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์โครงการในด้านสงบทางจิตในการใช้โครงการและส่งเสริมความงามทางสถาปัตยกรรมทางพระพุทธศาสนาในบริบทเมือง

5.1.1.3 มีการคมนาคมสาธารณะที่หลากหลายรองรับ

ส่งเสริมการเข้าถึงที่ตั้งโครงการที่หลากหลาย เพื่อตอบสนองรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคมเมือง ทำให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างผู้ให้บริการกับโครงการ

5.1.2 เกณฑ์การเลือกรอง

5.1.2.1 ราคาที่ดินที่เหมาะสม

เนื่องจากโครงการเป็นลักษณะการไม่แสวงหาผลกำไรทางพาณิชย์กรรมการลงทุนในด้านราคาที่ดินจึงควรเป็นไปตามความเหมาะสม

5.1.2.2 ไม่มีสถานที่ในลักษณะเดียวกันกับโครงการตั้งอยู่ใกล้เคียง

เป็นแหล่งที่ไม่เกิดความซ้ำซ้อนทับของลักษณะโครงการในบริเวณใกล้เคียงกันและสร้างความเป็นไปได้ของโครงการเสนอแนะทางพระพุทธศาสนา

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบและพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการ

5.2.1 ระดับย่าน

ในการเลือกที่ตั้งโครงการในระดับย่านของกรุงเทพมหานคร สามารถแบ่งย่านได้ทั้งหมด 3 ย่านตามที่ตั้งของพื้นที่จากกองควบคุมและจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย ย่านกรุงเทพมหานครชั้นใน ย่านกรุงเทพมหานครชั้นกลาง และย่านกรุงเทพมหานครชั้นนอก โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ย่านกรุงเทพมหานครชั้นใน

ประกอบด้วย 21 เขต คือ เขตพระนคร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย เขตปทุมวัน เขตสัมพันธวงศ์ เขตบางรัก เขตยานนาวา เขตสาทร เขตบางคอแหลม เขตดุสิต เขตบางซื่อ เขตพญาไท เขตราชเทวี เขตห้วยขวาง เขตคลองเตย เขตจตุจักร เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตดินแดง เขตวัฒนา มีลักษณะเป็นย่านเมืองเก่าที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว การใช้ที่ดินมีความหนาแน่นมาก ทั้งทางด้านพาณิชย์กรรม ส่วนราชการ สถาบันการศึกษา และศาสนสถาน ทำให้เกิดราคาที่ดินค่อนข้างสูง แต่มีลักษณะพิเศษทางด้านบริบททางวัฒนธรรม

2) ย่านกรุงเทพมหานครชั้นกลาง

ประกอบด้วย 18 เขต คือ เขตพระโขนง เขตประเวศ เขตบางเขน เขตบางกะปิ เขตลาดพร้าว เขตบึงกุ่ม เขตบางพลัด เขตภาษีเจริญ เขตจอมทอง เขตราชบุรีบูรณะ เขตสวนหลวง เขตบางนา เขตทุ่งครุ เขตบางแค เขตวังทองหลาง เขตคันนายาว เขตสะพานสูง เขตสายไหม มีลักษณะเป็นย่านพาณิชย์กรรม สถาบันการศึกษา และที่พักอาศัยหนาแน่นปานกลางถึงมาก โดยมีลักษณะโครงข่ายคมนาคมแบบขนส่งมวลชนต่อเนื่องสู่กรุงเทพมหานครชั้นใน และชั้นนอก มีการจราจรหนาแน่นในย่านธุรกิจบางพื้นที่แต่มีความคล่องตัวมากกว่า กรุงเทพมหานครชั้นใน ราคาที่ดินอยู่ในระดับปานกลาง

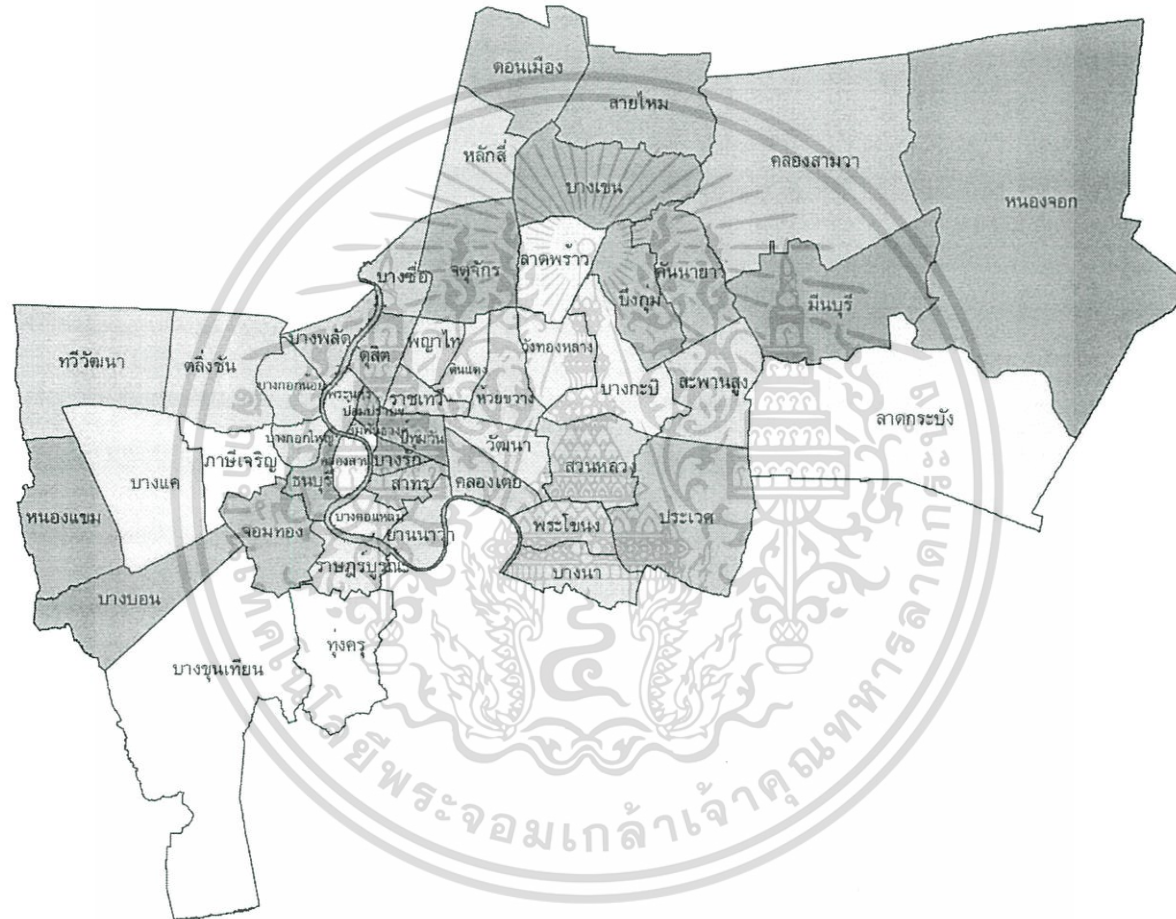
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) ย่านกรุงเทพมหานครชั้นนอก

ประกอบด้วย 11 เขต คือ เขตมีนบุรี เขตดอนเมือง เขตหนองจอก เขตลาดกระบัง เขตตลิ่งชัน เขตหนองแขม เขตบางขุนเทียน เขตหลักสี่ เขตคลองสามวา เขตบางบอน เขตทวีวัฒนา มีลักษณะเป็นย่านที่พักอาศัยหนาแน่นปานกลางถึงหนาแน่นน้อย แหล่งอุตสาหกรรม แหล่งเกษตรกรรม และสภาพแวดล้อมที่ว่างสำหรับพัฒนาในอนาคต มีการจราจรที่ไม่หนาแน่นเพราะความหนาแน่นของประชากรที่น้อย แต่ลักษณะโครงข่ายคมนาคมแบบขนส่งมวลชนยังไม่ทั่วถึงมีเฉพาะในบางเขตทำให้ขาดแรงจูงใจในการเข้าสู่ที่ตั้ง ราคาที่ดินต่ำกว่าย่านกรุงเทพมหานครชั้นในและกรุงเทพมหานครชั้นกลาง

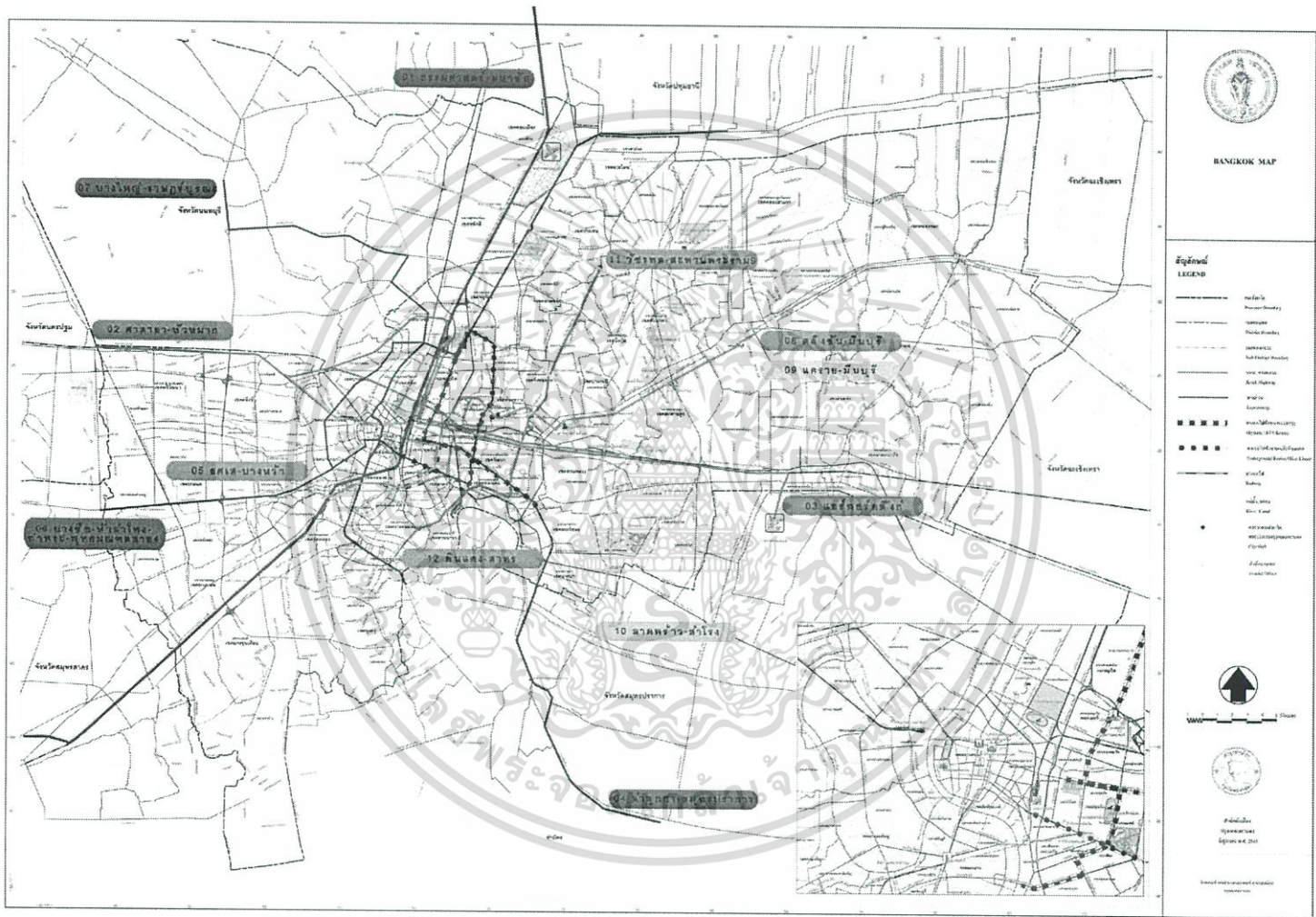
สำหรับการวิเคราะห์เปรียบเทียบและพิจารณาเลือกที่ตั้งโครงการในระดับย่าน จะใช้ข้อมูลอ้างอิงประกอบการพิจารณาเพื่อให้ได้ที่ตั้งโครงการตามวัตถุประสงค์โครงการ ดังนี้

- ผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร พ.ศ.2556
- โครงข่ายระบบขนส่งมวลชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลระยะ 20ปี(พ.ศ.2553-2572)
- ตำแหน่งสวนสาธารณะระดับย่าน สำนักงานสวนสาธารณะ สำนักสิ่งแวดล้อม กรุงเทพมหานคร
- ตำแหน่งสถานที่ลักษณะเดียวกันกับโครงการ ได้แก่ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ และ เสถียรธรรมสถาน



ภาพที่ 5-2 แผนที่ 50 เขตของกรุงเทพมหานคร

ที่มา http://dds.bangkok.go.th/rain_flood_today/khet_big.jpg-2 ตุลาคม 2557

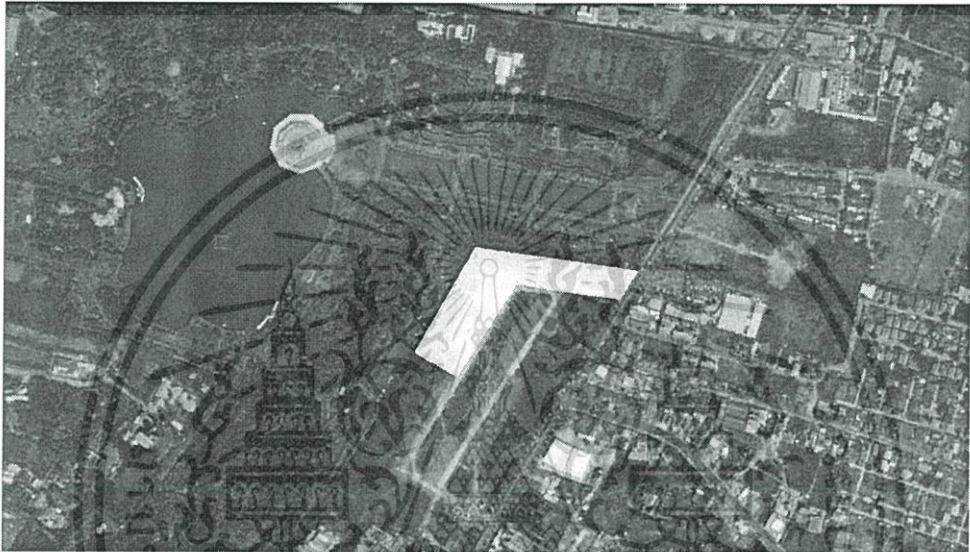


ภาพที่ 5-3 โครงข่ายระบบขนส่งมวลชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลระยะ 20ปี(พ.ศ.2553-2572)

จากการแบ่ง 3 ย่านหรือกลุ่มเขตข้างต้น เมื่อนำข้อมูลอ้างอิงประกอบการพิจารณาทำการทับกัน ทำให้เกิดที่ตั้งโครงการในระดับย่านซึ่งจะนำไปวิเคราะห์และพิจารณาในการเลือกที่ตั้งในขั้นต่อไป

5.2.2 ระดับที่ตั้ง

5.2.2.1 ที่ตั้งโครงการ A



ภาพที่ 5-8 ภาพถ่ายทางอากาศที่ตั้งโครงการ A

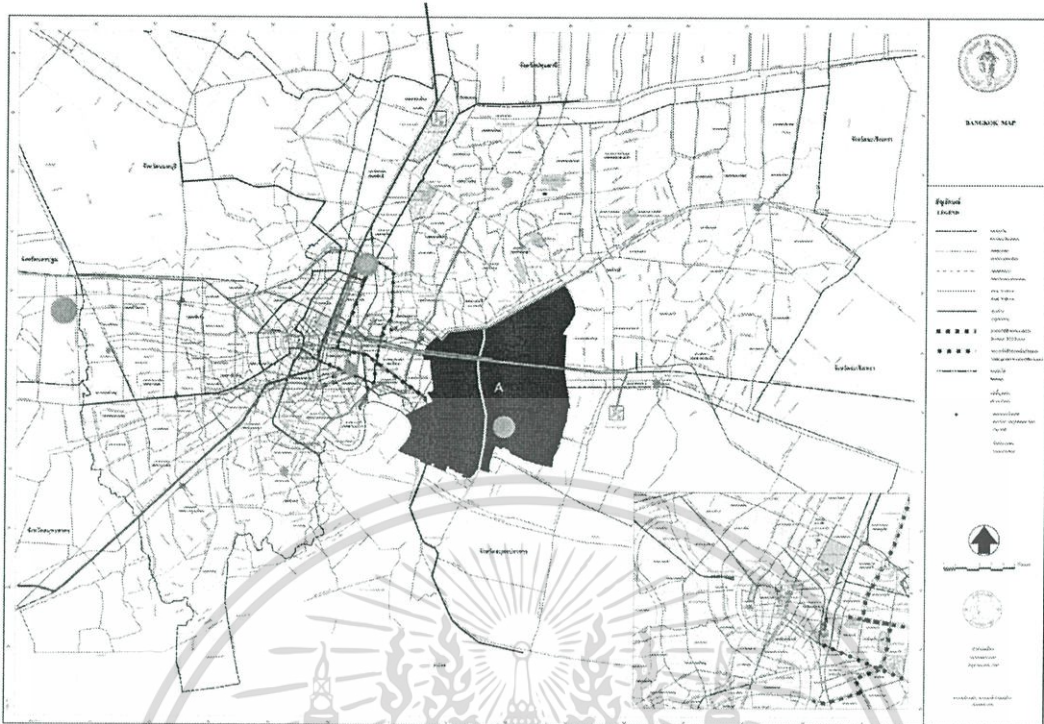
ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-20> ตุลาคม 2557



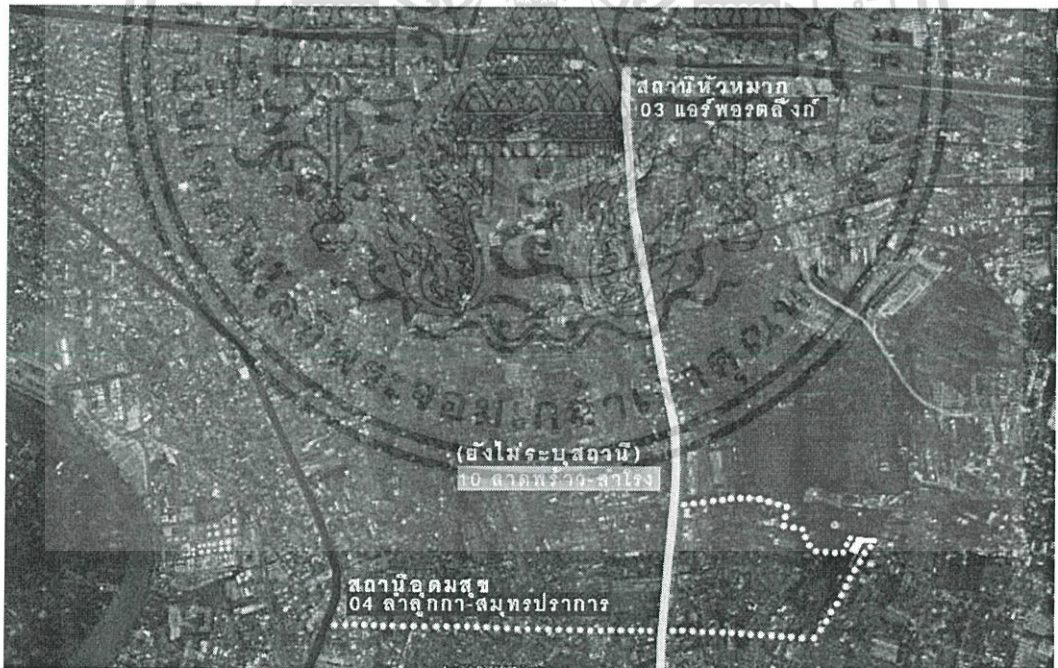
ภาพที่ 5-9 แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ตั้งโครงการ A

ที่มา <http://www.asa.or.th/th/node/98701-20> ตุลาคม 2557-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5-10 แสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการในระดับย่านของที่ตั้งโครงการ A



ภาพที่ 5-11 แสดงตำแหน่งโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนที่ตั้งโครงการ A

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5-12 ภาพถ่ายด้านหน้าที่ตั้งโครงการA
ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-20> ตุลาคม 2557



ภาพที่ 5-13 ภาพถ่ายถนนด้านหน้าที่ตั้งโครงการAบริเวณติดทางเข้าสวนหลวง ร.9
ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-20> ตุลาคม 2557



ภาพที่ 5-14 ภาพถ่ายห้าง Big C Marketด้านตรงข้ามที่ตั้งโครงการA
ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-20> ตุลาคม 2557

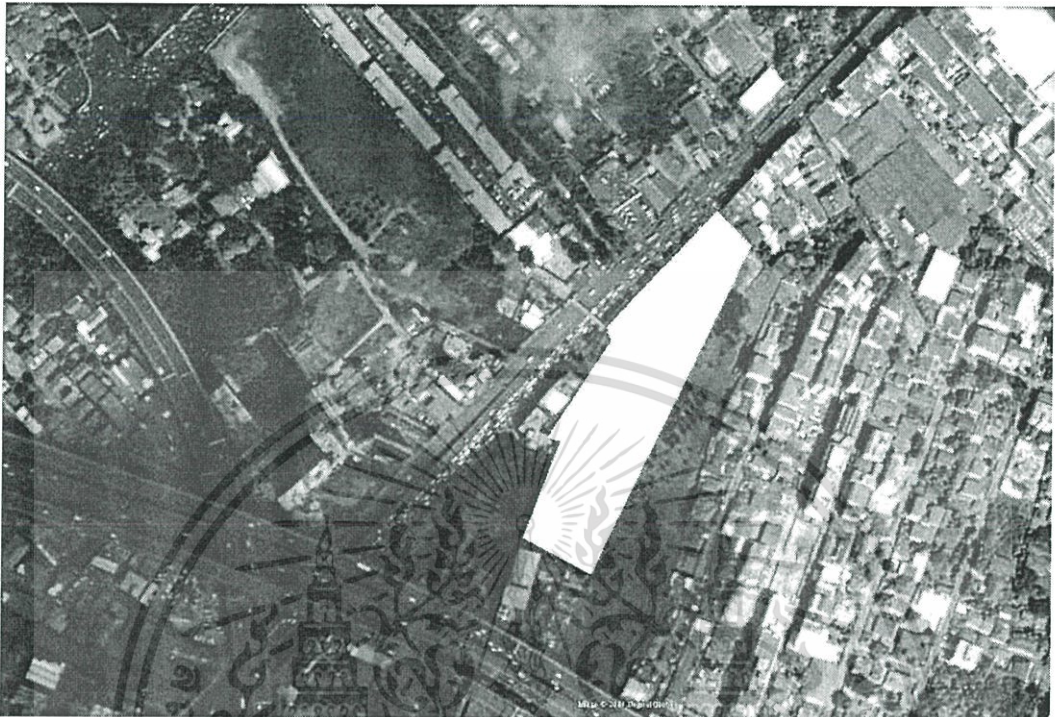
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5-1 ข้อมูลที่ตั้งโครงการ A

ที่ตั้งและอาณาเขต	ตั้งอยู่ในเขตประเวศฝั่งตะวันออกเฉียงใต้ของกรุงเทพมหานคร มีลักษณะรูปร่างที่ดินแบบสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีองค์ทางด้านหน้าโครงการติดกับถนนเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่9 กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภท ย.3 เป็นที่ดินประเภทที่อยู่อาศัยหนาแน่นน้อยที่มีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงรักษาการอยู่อาศัยที่มีสภาพแวดล้อมดีในบริเวณชานเมือง -ทิศเหนือ ติดกับทางเข้าที่2 ของสวนหลวง ร.9 -ทิศตะวันออก ติดกับถนนเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่9 -ทิศใต้ ติดกับที่ดินว่าง -ทิศตะวันตก ติดกับที่ดินว่าง
ขนาดพื้นที่	19,635.81 ตารางเมตร หรือ 12.27 ไร่
กรรมสิทธิ์	-
การเข้าถึง	รถโดยสารส่วนบุคคลทางถนนเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่9 รถโดยสารส่วนบุคคลทางถนนศรีนครินทร์ เดินเท้าจากสวนหลวง ร.9 รถไฟฟ้าสาย 03 แอร์พอร์ตลิงก์ สถานีหัวหมาก รถไฟฟ้าสาย 04 สีเขียว (ลำลูกกา-สมุทรปราการ) สถานีอุดมสุข รถไฟฟ้าสาย 10 สีเหลือง (ลาดพร้าว-สำโรง) ยังไม่ระบุสถานี
บริบททางพื้นที่	เป็นแหล่งศูนย์รวมของคนกรุงเทพมหานครฝั่งตะวันออกในด้านการพักผ่อนร่างกายและจิตใจ เป็นพื้นที่สาธารณะที่เหมาะสมของคนทุกเพศ ทุกวัย มีแรงดึงดูดสำคัญในการใช้บริการพื้นที่สาธารณะ และเอื้อประโยชน์ในด้านความสงบของจิตใจให้กับการใช้บริการโครงการ โดยการใช้ประโยชน์ที่ดินโดยรอบที่ตั้งโครงการประกอบด้วยบ้านจัดสรรที่อยู่อาศัยเกิดใหม่จำนวนมากที่ไม่ได้มีความผูกพันกับพื้นที่ในด้านจิตใจซึ่งเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของกลุ่มคนวัยทำงานที่กำลังสร้างรากฐานและประสบปัญหาในชีวิต

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2.2 ที่ตั้งโครงการ B



ภาพที่ 5-15 ภาพถ่ายทางอากาศขอบเขตที่ตั้งโครงการ B

ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-20> ตุลาคม 2557



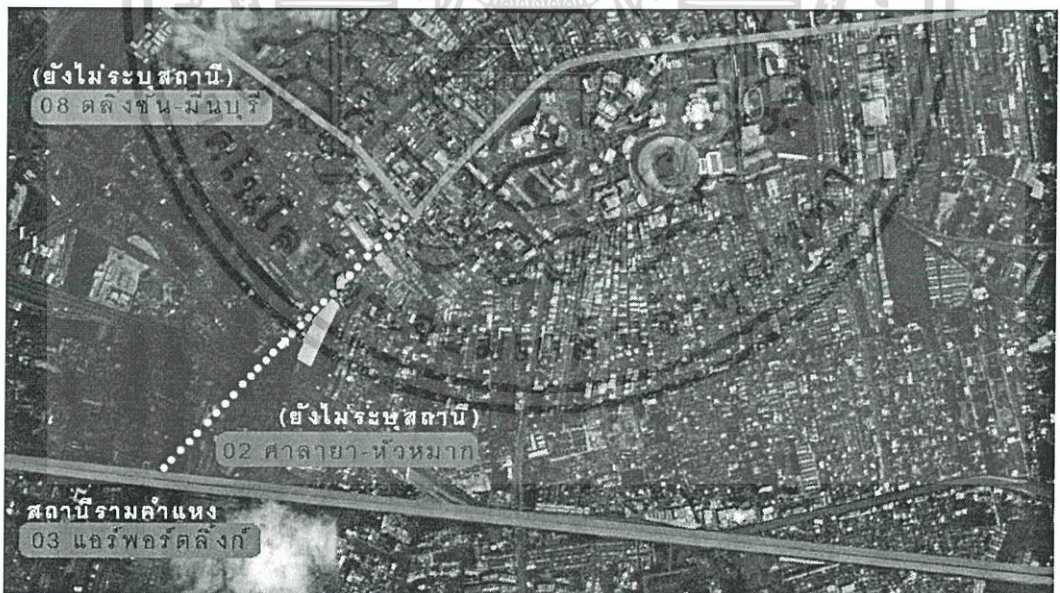
ภาพที่ 5-16 แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ตั้งโครงการ B

ที่มา <http://www.asa.or.th/th/node/98701-20> ตุลาคม 2557-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5-17 แสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการในระดับย่านของที่ตั้งโครงการ B



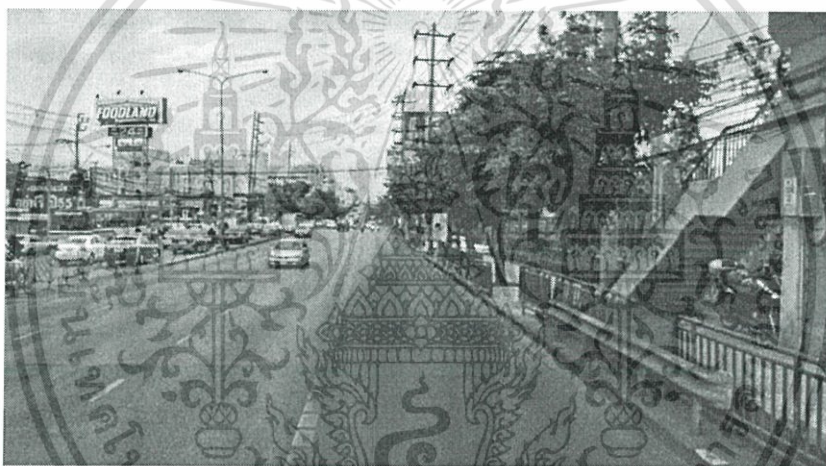
ภาพที่ 5-18 แสดงตำแหน่งโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนที่ตั้งโครงการB

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5-19 ภาพถ่ายด้านหน้าที่ตั้งโครงการ B

ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-20> ตุลาคม 2557



ภาพที่ 5-20 ภาพถ่ายถนนด้านหน้าที่ตั้งโครงการ B

ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-20> ตุลาคม 2557



ภาพที่ 5-21 ภาพถ่ายอาคารพาณิชย์บริเวณด้านข้างที่ตั้งโครงการ B

ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-20> ตุลาคม 2557

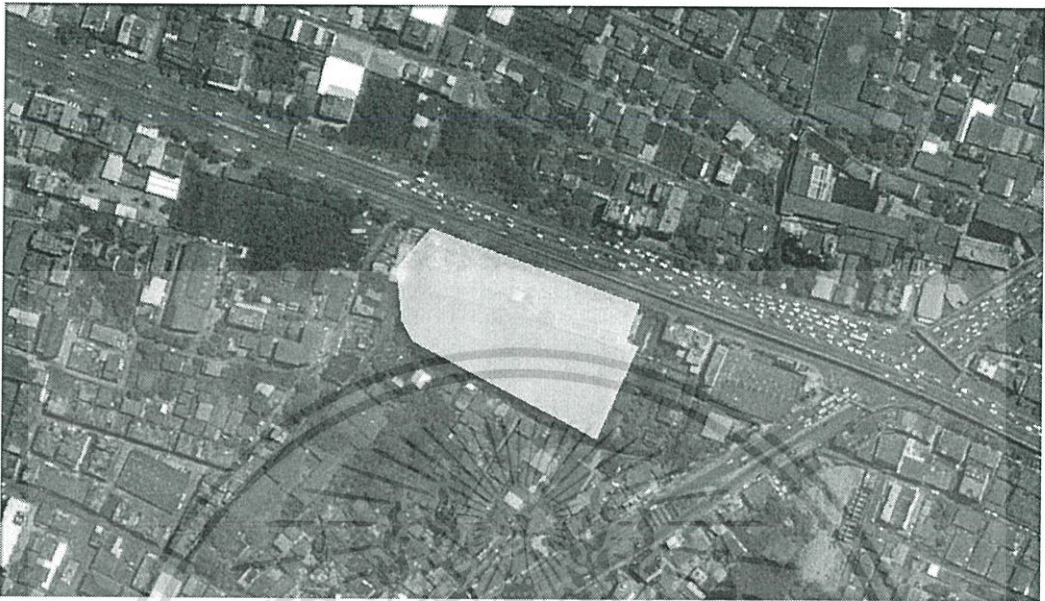
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5-2 ข้อมูลที่ตั้งโครงการ B

ที่ตั้งและอาณาเขต	ตั้งอยู่ในเขตสวนหลวง ฝั่งตะวันออกของกรุงเทพมหานคร มีลักษณะรูปร่างที่ดินแบบยาวขนานกับถนนรามคำแหงด้านหน้าโครงการ บริเวณใกล้เคียงมีมหาวิทยาลัยรามคำแหง และราชมิ่งคลากีฬาสถานซึ่งเป็นสถานที่สำคัญของคนในย่านตั้งอยู่ กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภท พ.3 เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้ประโยชน์เป็นศูนย์พาณิชยกรรมของเมือง เพื่อรองรับการประกอบกิจกรรมทางธุรกิจ การค้า การบริการ และนันทนาการที่ให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วไป -ทิศเหนือ ติดกับอาคารพาณิชย์สูง 4 ชั้น และบ้านพักอาศัย -ทิศตะวันออก ติดกับบ้านพักอาศัย -ทิศใต้ ติดกับอาคารพาณิชย์สูง 5 ชั้น -ทิศตะวันตก ติดกับถนนรามคำแหง
ขนาดพื้นที่	23,850.49ตารางเมตร หรือ 14.90 ไร่
กรรมสิทธิ์	-
การเข้าถึงโครงการ	รถโดยสารส่วนบุคคลทางถนนรามคำแหง รถไฟฟ้าสาย 03 AIRPORT LINK สถานีรามคำแหง รถไฟฟ้าสาย 02 สีแดงอ่อน (ศาลายา-หัวหมาก) รถไฟฟ้าสาย 08 สีส้ม (ตลิ่งชัน-มีนบุรี)
บริบททางพื้นที่	เป็นพื้นที่เชื่อมต่อกับกรุงเทพชั้นในฝั่งตะวันออกที่เป็นย่านธุรกิจแห่งใหม่ และโดยรอบมีการเติบโตของหมู่บ้านจัดสรรจำนวนมาก สถานที่สำคัญในย่านคือ มหาวิทยาลัยรามคำแหงและราชมิ่งคลากีฬาสถาน ประกอบกับมีโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนหลายสายรองรับการเข้าถึงโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.2.3 ที่ตั้งโครงการ C



ภาพที่ 5-22 ภาพถ่ายทางอากาศขอบเขตที่ตั้งโครงการ C

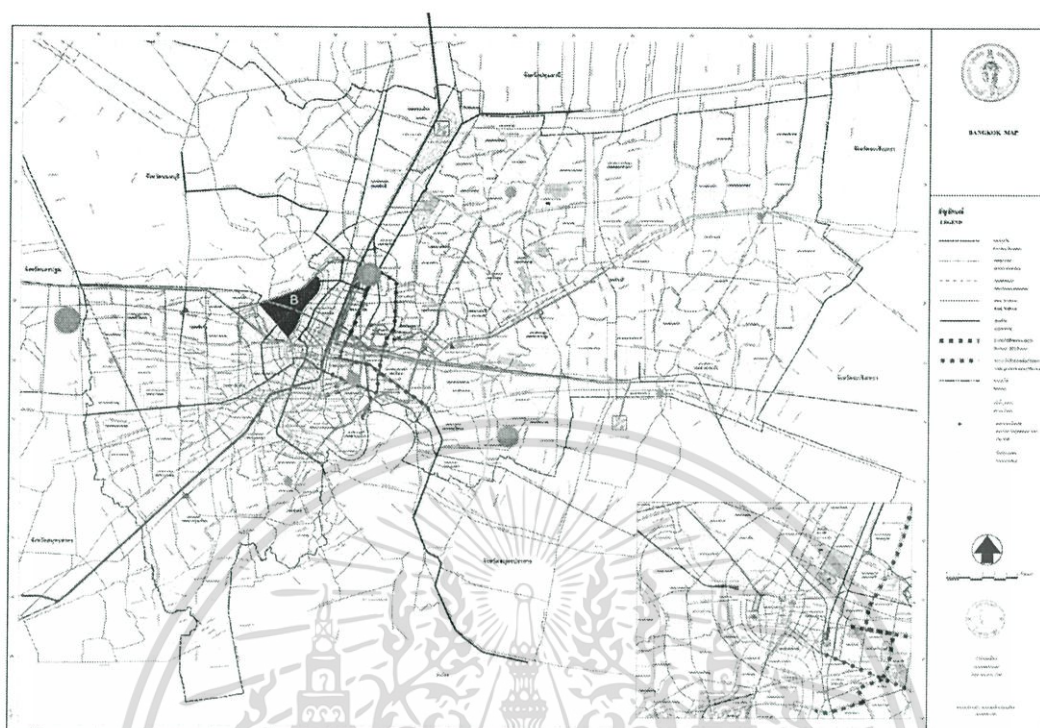
ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-22> ตุลาคม 2557



ภาพที่ 5-23 แผนผังกำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินที่ตั้งโครงการ C

ที่มา <http://www.asa.or.th/th/node/98701-22> ตุลาคม 2557-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

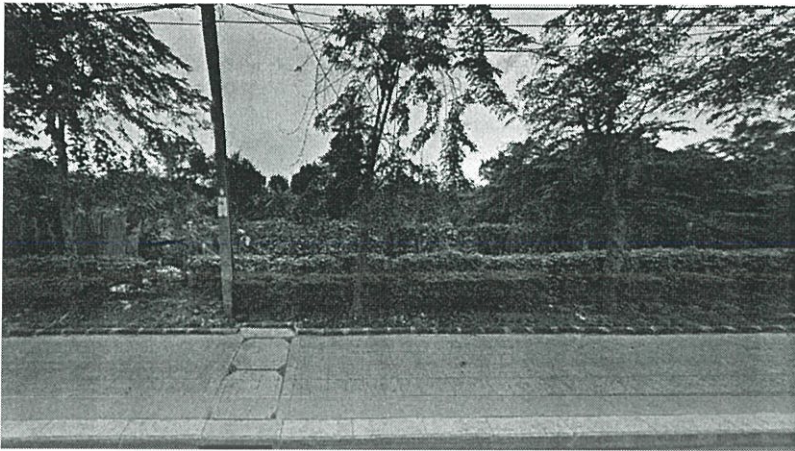


ภาพที่ 5-24 แสดงตำแหน่งที่ตั้งโครงการในระดับย่านของที่ตั้งโครงการ C



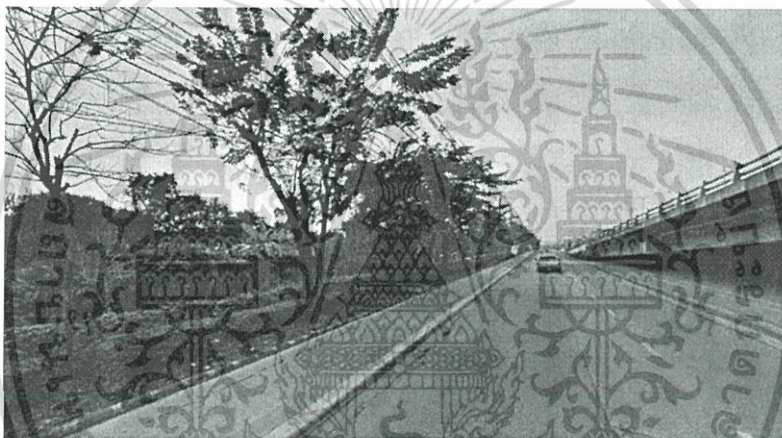
ภาพที่ 5-25 แสดงตำแหน่งโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนที่ตั้งโครงการ C

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



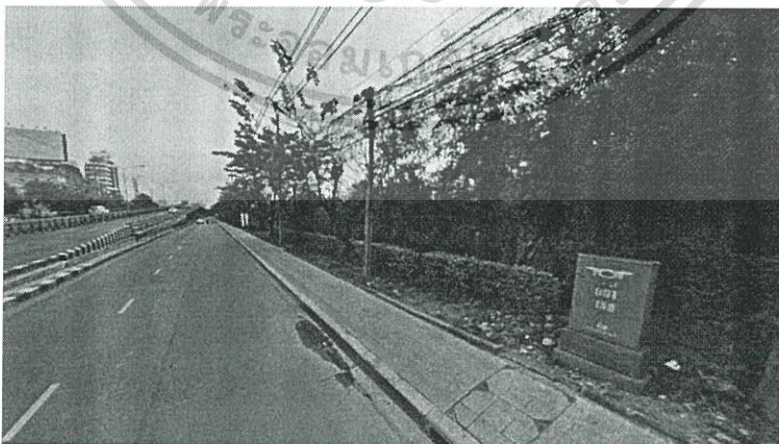
ภาพที่ 5-26 ภาพถ่ายด้านหน้าที่ตั้งโครงการ C

ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-22 ตุลาคม 2557>



ภาพที่ 5-27 ภาพถ่ายถนนด้านหน้าที่ตั้งโครงการ C

ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-22 ตุลาคม 2557>



ภาพที่ 5-28 ภาพถ่ายถนนด้านหน้าที่ตั้งโครงการ C

ที่มา <https://www.google.co.th/maps/-22 ตุลาคม 2557>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 5-3 ข้อมูลที่ตั้งโครงการ C

ที่ตั้งและอาณาเขต	ตั้งอยู่ในเขตบางพลัด ตอนเหนือของกรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี มีลักษณะรูปร่างที่ดินแบบสี่เหลี่ยมด้านไม่เท่า ด้านหน้าที่ตั้งโครงการติดกับถนนสิรินธรใกล้กับสี่แยกบางพลัด กำหนดการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภท พ.3 เป็นที่ดินประเภทพาณิชยกรรมที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้ประโยชน์เป็นศูนย์พาณิชยกรรมของเมือง เพื่อรองรับการประกอบกิจกรรมทางธุรกิจ การค้า การบริการ และนันทนาการที่ให้บริการแก่ประชาชนโดยทั่วไป -ทิศเหนือ ติดกับถนนสิรินธร -ทิศตะวันออก ติดกับบ้านพักอาศัย -ทิศใต้ ติดกับบ้านพักอาศัย -ทิศตะวันตก ติดกับร้านอาหาร
ขนาดพื้นที่	13,300ตารางเมตร หรือ 8.31 ไร่
กรรมสิทธิ์	-
การเข้าถึงโครงการ	รถโดยสารส่วนบุคคลทางถนนสิรินธร รถไฟฟ้าสาย 06 สีน้ำเงิน (บางซื่อ-หัวลำโพง-ท่าพระ-พุทธมณฑลสาย4) รถไฟฟ้าสาย 02 สีแดงอ่อน (ศาลายา-หัวหมาก)
บริบททางพื้นที่	เป็นแหล่งรองรับการเติบโตของกรุงเทพมหานครฝั่งธนบุรี ที่ทำให้มีการเกิดขึ้นของบ้านจัดสรรและอาคารพาณิชย์ได้แก่ โรงแรม แหล่งพักอาศัยรวม และห้างสรรพสินค้า เป็นต้น รวมทั้งมีการรองรับโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนที่กำลังขยายตัวเข้ามาในพื้นที่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.2.3 สรุปที่ตั้งโครงการ

ตารางที่ 5-4 ค่าคะแนนที่ตั้งโครงการระดับที่ตั้ง

ที่ตั้งโครงการ	เกณฑ์การเลือกที่ตั้งโครงการที่มีความเหมาะสม					
	แหล่งของพื้นที่ตั้งคัมเม็ง (ค่าคะแนน = 2)	สถานที่ตั้งโครงการส่งเสริมต่อสภาพแวดล้อมและความงามของโครงการ (ค่าคะแนน = 2)	มีการคมนาคมสาธารณะที่หลากหลายรองรับ (ค่าคะแนน = 2)	ราคาที่ดินที่เหมาะสม (ค่าคะแนน = 1)	ไม่มีสถานที่ในลักษณะเดียวกับโครงการตั้งอยู่ใกล้เคียง (ค่าคะแนน = 1)	ค่าคะแนนรวมทั้งหมด
A	4	4	2	4	4	28/32
B	4	3	3	3	3	26/32
C	2	2	4	4	4	24/32

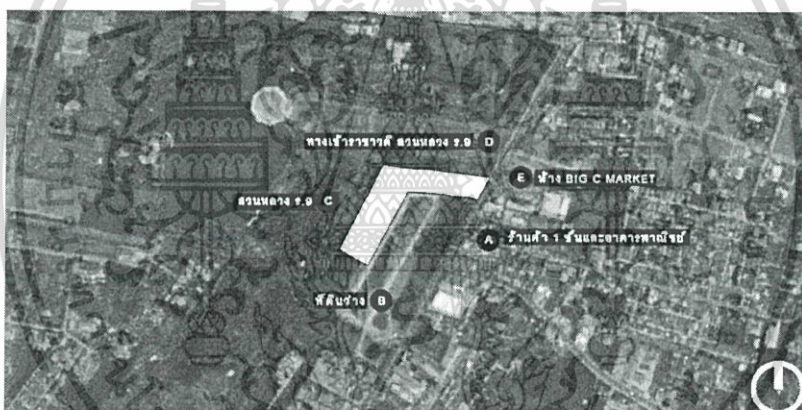
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5-31 ขอบเขตรูปแปลงที่ดิน

ที่มา <http://dolwms.dol.go.th/tvwebp/main.aspx-25> ตุลาคม 2557

ที่ตั้งโครงการมีรูปร่างเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้ามีองค์ มีด้านหน้ากว้าง 55 ม.ติดกับถนนเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 9 มีพื้นที่ทั้งหมดขนาด 15.13 ไร่ หรือ 24,214 ตร.ม.



ภาพที่ 5-32 บริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการ



ภาพที่ 5-33 ทศนิยมภาพบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการจุด A

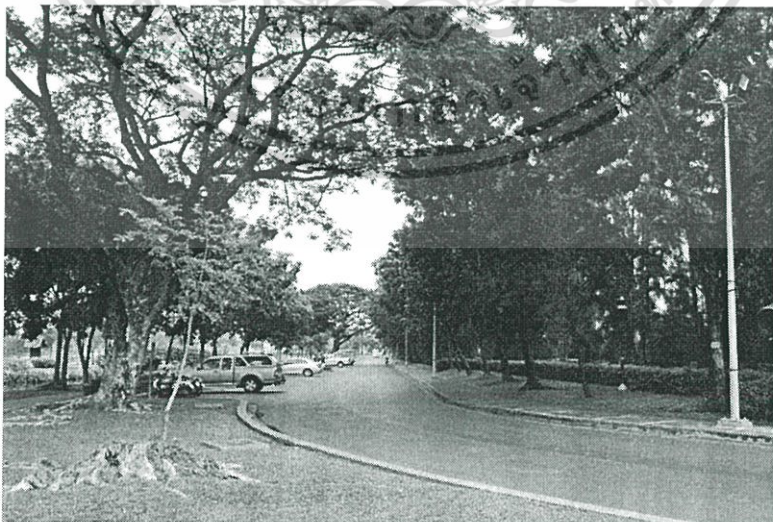
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5-34 ทัดนียภาพบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการจุด B

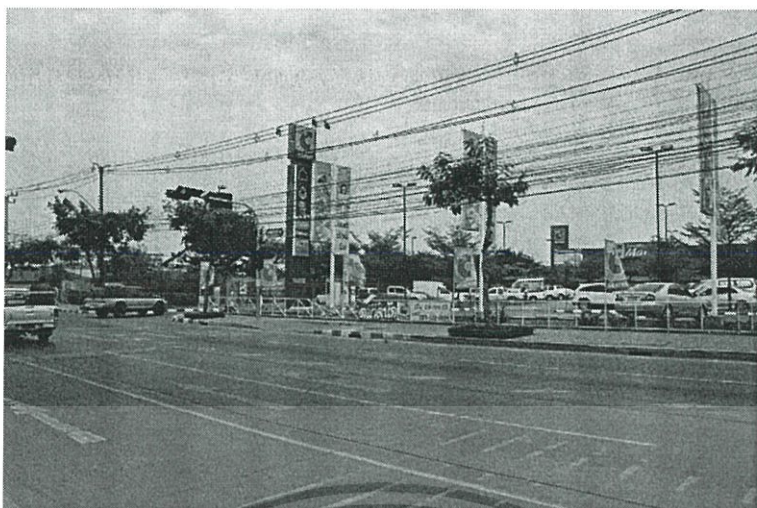


ภาพที่ 5-35 ทัดนียภาพบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการจุด C



ภาพที่ 5-36 ทัดนียภาพบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการจุด D

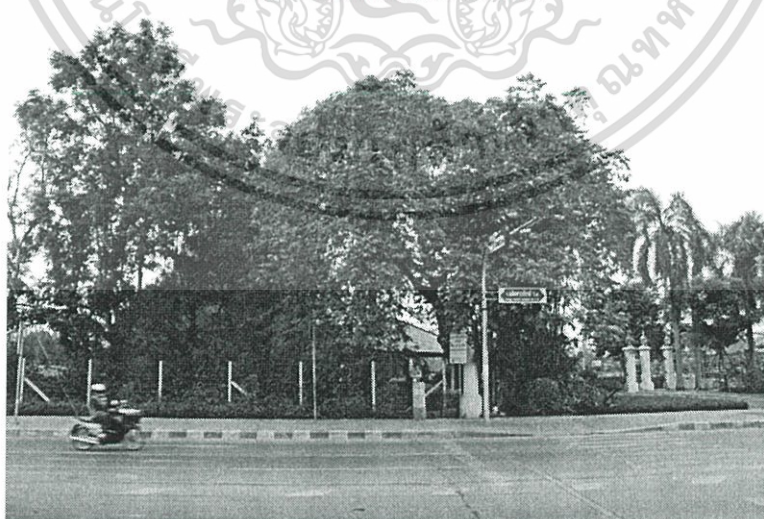
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5-37 ทศนิยมภาพบริบทโดยรอบที่ตั้งโครงการจุด E

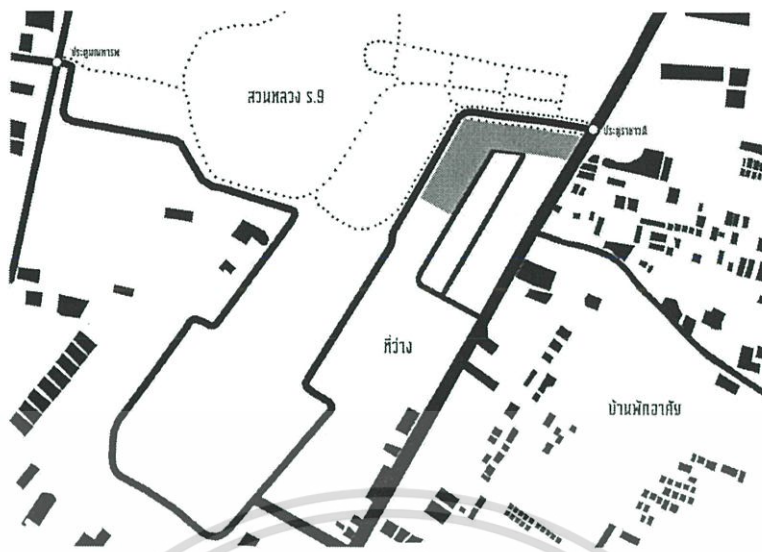


ภาพที่ 5-38 ทศนิยมภาพที่ตั้งโครงการ 1



ภาพที่ 5-39 ทศนิยมภาพที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



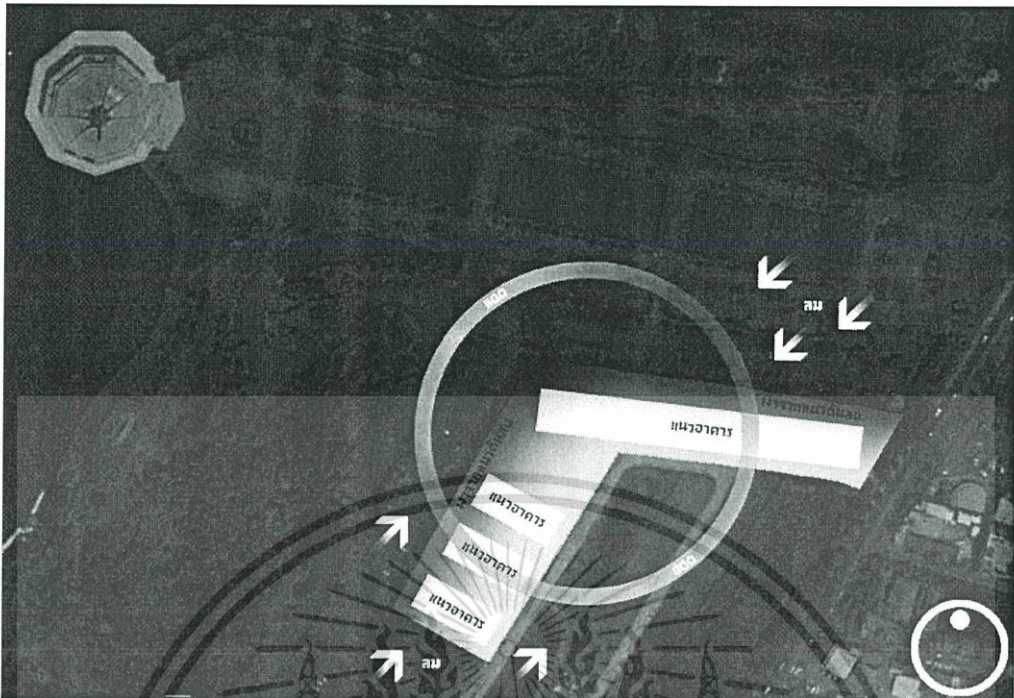
ภาพที่ 5-40 การเข้าถึงโครงการโดยรถโดยสารส่วนบุคคลและรถโดยสารสาธารณะ



ภาพที่ 5-41 การเข้าถึงโครงการโดยโครงข่ายระบบขนส่งมวลชน

การเข้าถึงที่ตั้งโครงการสามารถเข้าถึงได้โดยการเดินเท้าจากสวนหลวง ร.9 และโดยรถโดยสารส่วนบุคคลและรถโดยสารสาธารณะบนถนนเฉลิมพระเกียรติรัชกาลที่ 9 หรือบนถนนศรีนครินทร์เข้ามาทางถนนศรีนครินทร์ 55 ประชุมถนนผ่านบริเวณสวนหลวง ร.9 สำหรับโครงข่ายระบบขนส่งมวลชนที่สามารถเข้าถึงโครงการได้ประกอบด้วย สาย 03 สีน้ำตาล (แอร์พอร์ตลิงก์) สถานีหัวหมาก ,สาย 04 สีเขียว (ลำลูกกา-สมุทรปราการ) สถานีอุดมสุข และสาย 10 สีเหลือง (ลาดพร้าว-สำโรง) สถานีสวนหลวง ร.9 และสถานีศรีเอี่ยม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

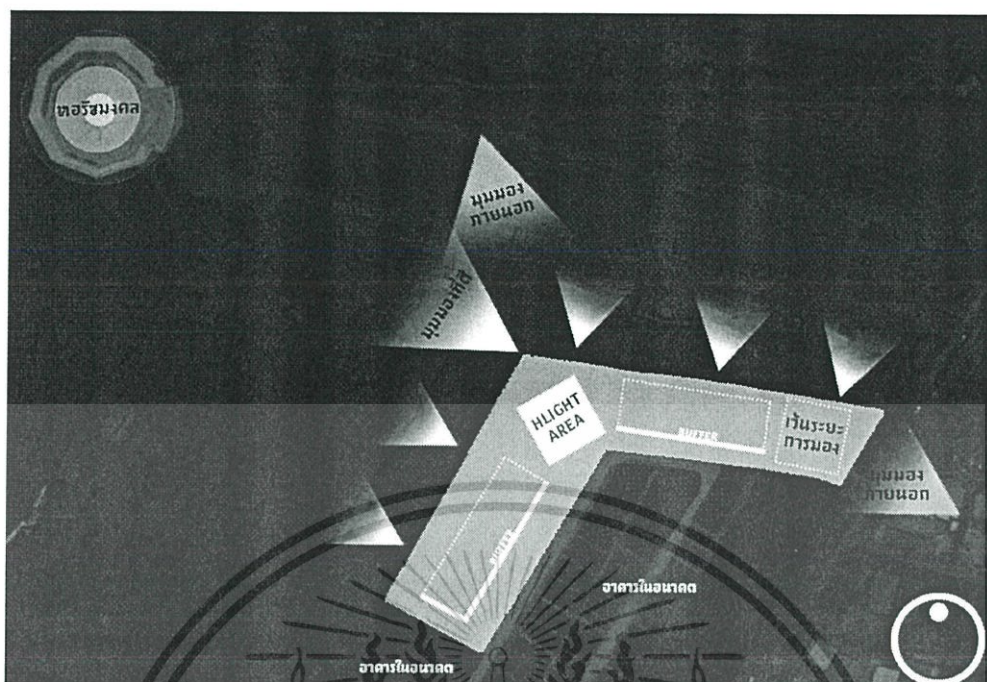


ภาพที่ 5-42 สภาพภูมิอากาศและสภาพแวดล้อมของที่ตั้งโครงการ

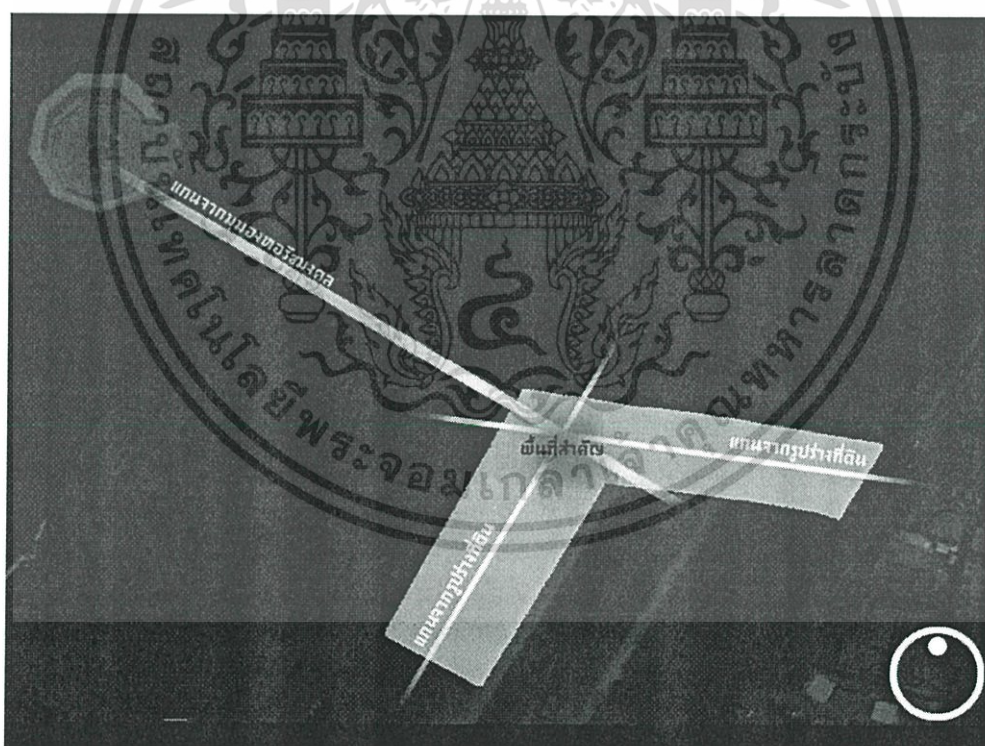


ภาพที่ 5-43 ทางเข้าที่ตั้งโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 5-44 มุมมองที่ตีของที่ตั้งโครงการ



ภาพที่ 5-45 แขนที่มีอิทธิพลต่อที่ตั้งโครงการ

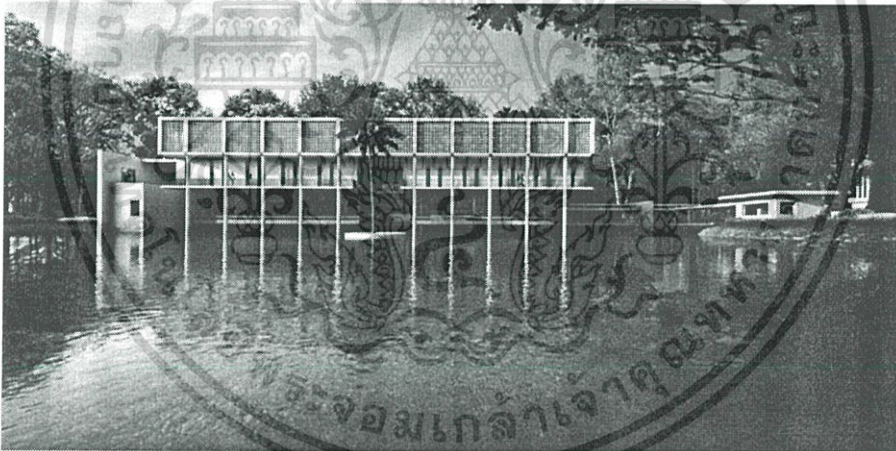
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่6

การศึกษาโครงการตัวอย่าง

โครงการตัวอย่างที่นำมาพิจารณาศึกษาในบทนี้ เป็นโครงการที่มีวัตถุประสงค์การดำเนินงานและองค์ประกอบการใช้งานที่ใกล้เคียงกับโครงการพุทธสถานสำหรับคนเมือง เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นโครงการ แนวความคิดในการออกแบบด้านต่างๆ และรายละเอียดที่น่าสนใจ โดยวิเคราะห์สิ่งที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปปรับใช้ในขั้นตอนการออกแบบ และข้อผิดพลาดที่ต้องพิจารณา ซึ่งใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงของโครงการ

6.1 หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ(สวนโมกข์กรุงเทพฯ)



ภาพที่ 6-1 ทศนียภาพภายนอกโครงการหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

ที่มา <http://arsomsilp.ac.th/th/portfolio/-26> ธันวาคม 2557

6.1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

ตารางที่ 6-1 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ

ที่ตั้งโครงการ	สวนวชิรเบญจทัศ(สวนรถไฟ) ถนนนิคมรถไฟสาย2 แขวงจตุจักร เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร
ผู้ออกแบบ	าศรมศิลป์สถาปนิกชุมชนและสิ่งแวดล้อม ,สถาบันาศรมศิลป์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

	, แพลนแอสโซซิเอตส์ , แพลนสตูดิโอ
พื้นที่ใช้สอย	8,600 ตร.ม.
เปิดดำเนินการ	พ.ศ.2553

โครงการหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญหรือสวนโมกข์กรุงเทพฯ จัดตั้งโดยมูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ อยู่บริเวณสระน้ำด้านทิศเหนือของสวนวชิรเบญจทัศ เป็น ศูนย์การเรียนรู้และสถานบริการด้านศาสนธรรมอันริ่รรมย์ (SPIRITUAL FITNESS AND EDUTAIMET CENTER) เพื่อเป็นกำลังในการบรรลุนิยาม สืบสานงานพระพุทธศาสนาผ่านงานของท่านพุทธทาสในการนำพาความถูกต้องและสันติสุขทั้งกาย จิตใจ และปัญญาด้วยการเข้าถึงหัวใจหรือแก่นแท้ทางพระพุทธศาสนา ดังปณิธาน 3 ประการของท่านพุทธทาส ได้แก่

1. พยายามทำตนให้เข้าถึงหัวใจแห่งศาสนาของตน
2. พยายามช่วยกันถอนตัวออกจากอำนาจของวัตถุนิยม
3. พยายามทำความเข้าใจระหว่างศาสนา

โดยภายในโครงการมีการเก็บรักษา อนุรักษ์ ศึกษาค้นคว้าและเผยแพร่ผลงานของท่านพุทธทาสที่มีมากกว่า 20,000 รายการประกอบไปด้วย หนังสือ บันทึก ลายมือต้นฉบับกว่า 600,000 หน้า ภาพกว่า 50,000 ภาพ เสียงกว่า 1,900 กิกะไบต์ ตลอดจนวัสดุจดหมายเหตุอื่นๆ ที่ถูกนำมาจากสวนโมกข์พลาราม อำเภอไชยา จังหวัดสุราษฎร์ธานีเนื่องจากความเสี่ยงต่อการชำรุดเสียหาย ควรได้รับการอนุรักษ์ รักษาอย่างเร่งด่วน ตลอดจนสภาพสังคมและผู้คนทั่วไปที่มีปัญหาการเห็นไม่ถูก ทำไม่ถูก ดำรงชีวิตไม่ถูกจนเกิดสภาพจิตใจและปัญญาที่ตกต่ำจึงมีการจัดตั้งโครงการขึ้นด้วยความศรัทธาของมูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญและอาสาสมัครด้านต่างๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สาธารณะ

6.1.2 แนวความคิดในการออกแบบ



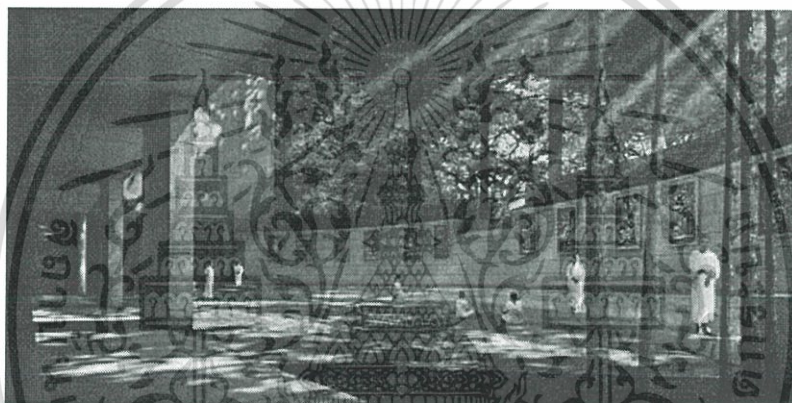
ภาพที่ 6-2 ป้ายชื่อโครงการบริเวณทางเข้า

ที่มา www.arsomsilp.ac.th/th/portfolio/-26 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบของโครงการได้ยึดหลักของท่านพุทธทาสในเรื่องความสมถะ โดยแก่นของงานอยู่ที่ความเรียบง่ายไม่ปรุงแต่ง ตรงไปตรงมา มีการอ้างอิงธรรมชาติและความเป็นอยู่จริง ทำให้อาคารมีลักษณะที่ถ่อมตัว เป็นมิตรกับทุกคนทุกศาสนา

เนื่องจากโครงการมีความสัมพันธ์กับสวนโมกขพลาราม จังหวัดสุราษฎร์ธานีการออกแบบจึงมีการนำกลิ่นอายและจุดเด่นของสวนโมกขพลารามมาใช้เพื่อให้เกิดบรรยากาศที่เชื่อมโยงกันของทั้ง 2 สถานที่ทำให้ผู้ที่มาเยือนได้ระลึกถึงธรรมะและคำสอนของท่านพุทธทาส เช่น ลานหินโค้งที่เป็นที่จัดกิจกรรม ปฏิบัติธรรม และนั่งสมาธิกลางแจ้ง การมีสระน้ำด้านหน้าอาคาร เช่นเดียวกับสระน้ำนาฬิกาที่เป็นสัญลักษณ์หมายถึง นิพพาน และช่องลมระบายอากาศทรงสี่เหลี่ยมจัตุรัสเช่นเดียวกับโรงมหรสพทางวิญญาณ



ภาพที่ 6-3 ทศนียภาพแสดงแนวคิดของโครงการ

ที่มา www.arsomsilp.ac.th/th/portfolio/-26 ธันวาคม 2557

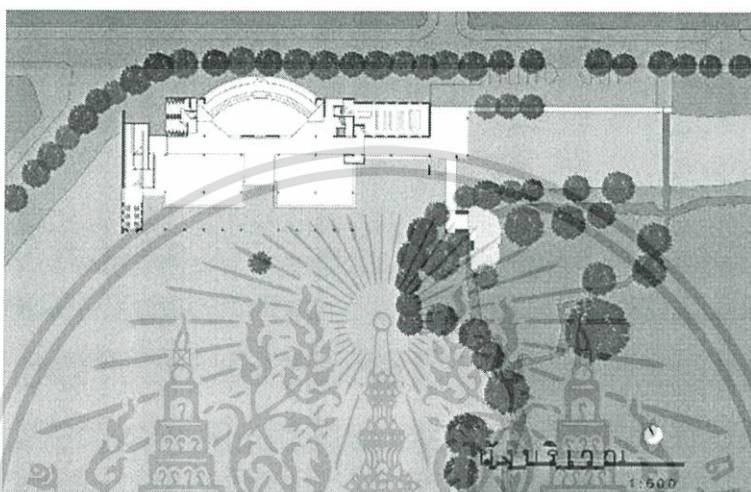


ภาพที่ 6-4 ทศนียภาพบริเวณลานหินโค้ง

ที่มา www.arsomsilp.ac.th/th/portfolio/-26 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

รูปแบบสถาปัตยกรรมเป็นอาคารขนาดใหญ่กลางน้ำ คล้ายหอไตรที่เก็บรวบรวมความรู้ทางพระพุทธศาสนา วางอาคารแบบแผ่ยาวออกไปทำให้อาคารมีความสูงเพียง 3 ชั้น โดยจัดเรียงลำดับการเข้าถึงจากชั้นล่างไปชั้นบนสุด มีการกำหนดการใช้งานที่หลากหลายและยืดหยุ่นมากขึ้นนอกเหนือจากเป็นหอจดหมายเหตุที่ใช้เก็บและค้นคว้าเอกสารของท่านพุทธทาสเท่านั้น เพื่อประโยชน์สูงสุดต่อการเผยแพร่ธรรมะสู่สังคม ซึ่งมีรายละเอียดการใช้งานดังนี้



ภาพที่ 6-5 ผังบริเวณของโครงการ

ที่มา วิทยานิพนธ์โครงการออกแบบวัดสุวรรณาราม สจล.-26 ธันวาคม 2557

ชั้นที่ 1 ประกอบด้วย

1) ภัตตาคาร

ตั้งบริเวณทางเข้าโครงการติดกับบริเวณที่จอดรถเพื่อให้บริการแก่ผู้ใช้โครงการ

2) ห้องหนังสือและสื่อธรรม

ให้บริการจำหน่ายหนังสือและสื่อธรรมของท่านพุทธทาสและพระอาจารย์ต่างๆ พร้อมบริการพื้นที่อ่านหนังสือโดยจะมีการแบ่งหมวดหนังสือและสื่อธรรมอันประกอบด้วย 5 หมวดคือ หมวดธรรมโฆษณ์, หมวดพุทธทาสภิกขุ, หมวดส่งเสริมการศึกษาค้นคว้า, หมวดธรรมประยุกต์เพื่อชีวิตและสังคม และหมวดหนังสือต่างประเทศ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 6-6 ห้องหนังสือและสื่อธรรม



ภาพที่ 6-7 จุดชำระค่านั่งหนังสือและสื่อธรรมในรูปแบบตู้ทำบุญ

- 3) ส่วนประชาสัมพันธ์
ตั้งอยู่บริเวณโถงพุทธธรรมกับศิลา 4 กอง มีหน้าที่ให้บริการข้อมูลเกี่ยวกับหอจดหมายเหตุ
- 4) ลานหินโค้ง
เป็นการใช้งานของโครงการที่นำจุดเด่นมาจากสวนโมกขพลาราม ที่มีกำแพงโค้งรอบลานมีภาพพุทธประวัติเริ่มตั้งแต่ประสูติจนถึงปรินิพพานเรียงอยู่โดยรอบและพระอวโลกิเตศวรประดิษฐานอยู่บริเวณกึ่งกลาง ใช้สำหรับจัดกิจกรรม ฟังธรรม และนั่งสมาธิกลางแจ้ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

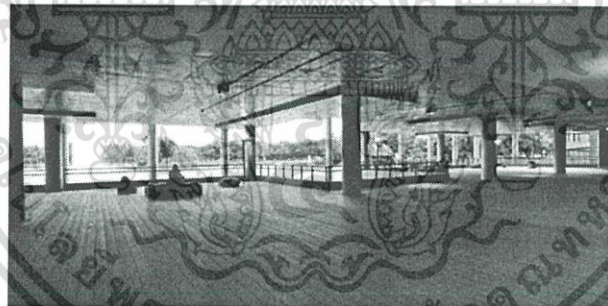


ภาพที่ 6-8 ภาพพุทธประวัติและพระอวโลกิเตศวรบริเวณลานหินโค้ง

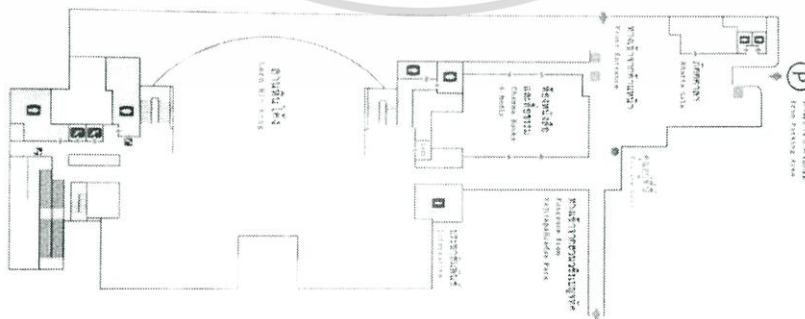
ที่มา www.thetrippacker.com/th/review/BuddhadasaIndapannoArchivesBIA-26 ธันวาคม 2557

5) โถงพุทธธรรมกับศิลา 4 กอง

เป็นพื้นที่โล่งลักษณะใต้ถุนเอนกประสงค์ใช้สำหรับประกอบกิจกรรมต่างๆที่ได้รับการสนับสนุนจากกลุ่มธรรมภาควิ



ภาพที่ 6-9 โถงพุทธธรรมกับศิลา 4 กอง



ภาพที่ 6-10 ผังพื้นที่ชั้นที่ 1

ที่มา วิทยานิพนธ์ หอสมุดพระพุทธศาสนา กรุงเทพมหานคร เขตพระโขนง สจล.-26 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นที่ 2 ประกอบด้วย

1) สวนปฏิบัติธรรม (ลานปริยัติธรรม)

เป็นลานปฏิบัติธรรมกลางแจ้ง จัดในรูปแบบสวนหินเซนญี่ปุ่น



ภาพที่ 6-11 สวนปฏิบัติธรรม

ที่มา www.thetrippacker.com/th/review/BuddhadasaIndapannoArchivesBIA-26 ธันวาคม 2557

2) ห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา (ห้องปริยัติธรรม)

ใช้สำหรับในการนั่งสมาธิหรือกิจกรรมที่ต้องการความสงบ โดยออกแบบพื้นที่ภายในให้สามารถเปิดโล่งเห็นทัศนียภาพของสวนวชิรเบญจทัศ



ภาพที่ 6-12 ห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนา

ที่มา www.thetrippacker.com/th/review/BuddhadasaIndapannoArchivesBIA-26 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 6-13 โถงโหวทภาพปฏิโมกข์ระหว่างห้องปฏิบัติธรรมและประชุมสัมมนาที่นิทรรศการนิพนพานชิมลอง

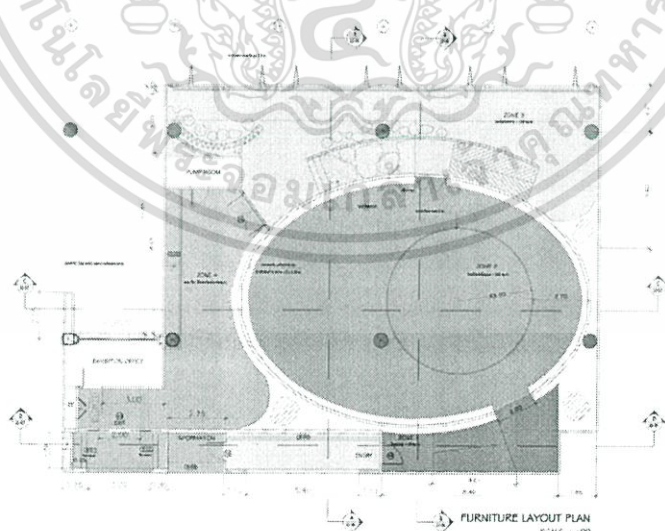
โดยมีการนำสภาพแวดล้อมของสวนมาใช้ในสัญลักษณ์ของนิพนพาน

ที่มา www.arsomsilp.ac.th/portfolio/-26 ธันวาคม 2557

3) นิทรรศการนิพนพานชิมลอง(ห้องปฏิเวธสังกรรม)

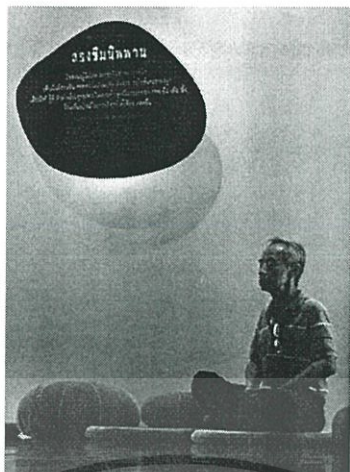
ประกอบด้วยพื้นที่หลัก 2 ส่วน คือ

- ห้องนิพนพานชิมลองใช้ในการทำสมาธิด้วยตนเอง โดยใช้แสง ภาพ เสียงระฆัง ช่วยให้นำให้เกิดความสงบเย็นในใจชั่วขณะตามที่ท่านพุทธทาสเรียกว่า นิพนพานชิมลองหรือนิพนพานชั่วขณะ และเนื่องจากเป็นห้องที่มีความเงียบ ค่อนข้างมืด และมีจอภาพขนาดใหญ่จึงมีการประยุกต์ใช้งานในกิจกรรมอื่นๆ เช่น ดูหนังหาแก่นธรรม ความตายออกแบบได้ เป็นต้น
- พื้นที่แสดงนิทรรศการถาวรที่ใช้แสดงประวัติและผลงานของท่านพุทธทาสในการนำเสนอแบบมัลติมีเดีย



ภาพที่ 6-14 ผังห้องนิทรรศการนิพนพานชิมลอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



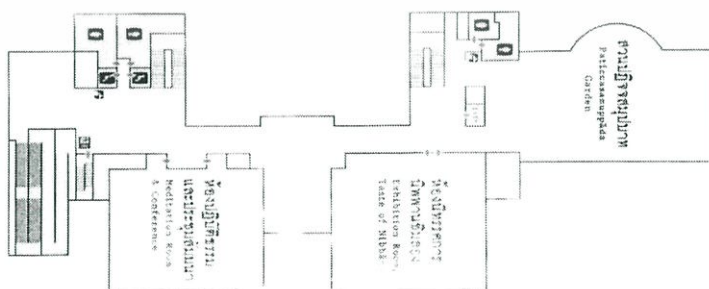
ภาพที่ 6-15 ห้องนิทรรศการนิพพานซิมลอง

ที่มา www.thetrippacker.com/th/review/BuddhadasaIndapannoArchivesBIA/26 ธันวาคม 2557



ภาพที่ 6-16 ภาพปริศนาธรรมบริเวณทางเดินชั้นที่ 2

ที่มา www.thetrippacker.com/th/review/BuddhadasaIndapannoArchivesBIA/26 ธันวาคม 2557



ภาพที่ 6-17 ผังพื้นที่ 2

ที่มา วิทยานิพนธ์ หอมสมุดพระพุทธศาสนา กรุงเทพมหานคร เขตพระโขนง สจล.-26 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ชั้นที่ 3 ประกอบด้วย

1) ห้องเก็บรักษาเอกสาร

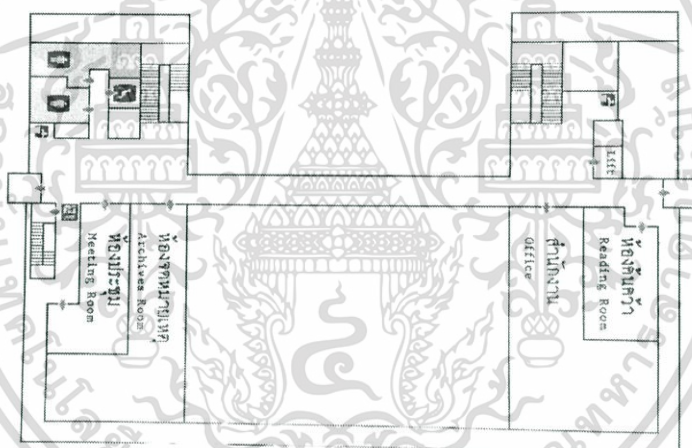
การใช้งานที่เป็นหัวใจสำคัญของโครงการที่ถูกนำมาจากสวนโมกขพลาราม เพื่ออนุรักษ์รักษาให้อยู่ในสภาพที่ดีและในอุณหภูมิที่เหมาะสม โดยภายในจะเก็บรวบรวมเอกสาร หนังสือ แถบบันทึกเสียงของท่านพุทธทาสไว้จำนวนมากและเป็นห้องที่มีการคัดกรองผู้ใช้บริการมากกว่าส่วนใช้งานอื่นๆ

2) ห้องค้นคว้า

ให้บริการสำหรับผู้ที่สนใจข้อมูลในจดหมายเหตุของท่านพุทธทาส โดยเป็นข้อมูลที่ถูกสำเนาจากจดหมายเหตุของจริงของท่านพุทธทาส

3) สำนักงาน

4) ห้องประชุม

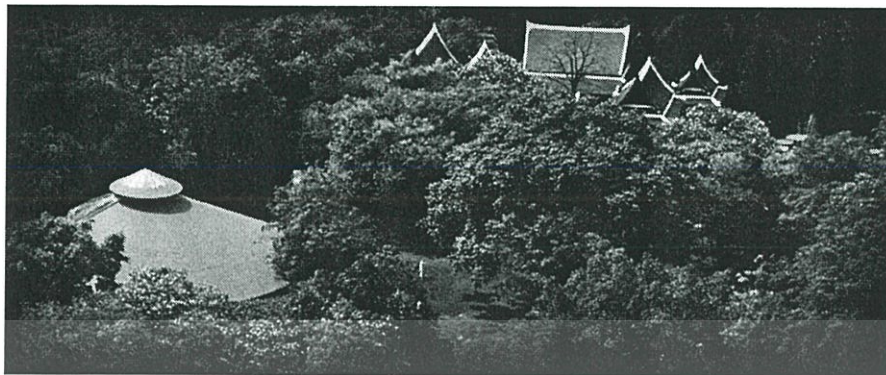


ภาพที่ 6-18 ผังพื้นที่ชั้นที่ 3

ที่มา วิทยานิพนธ์ หอสมุดพระพุทธศาสนา กรุงเทพมหานคร เขตพระโขนง สจล.-26 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.2 เสถียรธรรมสถาน



ภาพที่ 6-19 ทศนิยมภาพภายนอกโครงการเสถียรธรรมสถาน

ที่มา www.sdsweb.org-26 ธันวาคม 2557

6.2.1 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

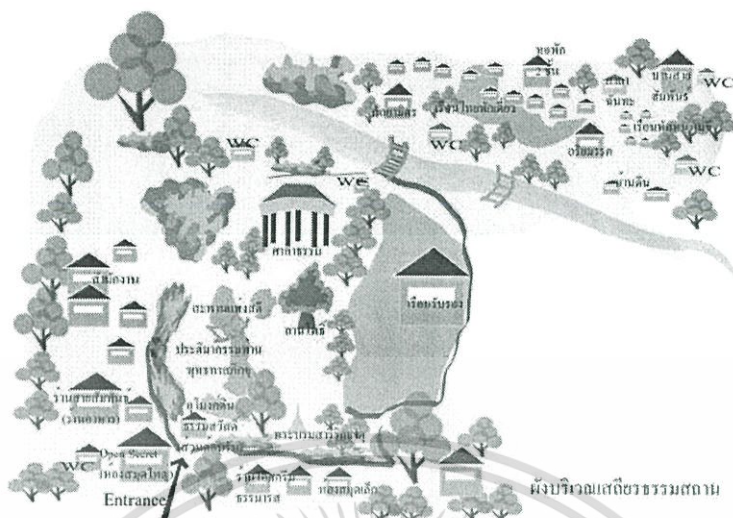
ตารางที่ 6-2 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการเสถียรธรรมสถาน

ที่ตั้งโครงการ	ซอยวัชรพล ถนนรามอินทรา แขวงท่าแร้ง เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร
ผู้ออกแบบ	ธีระ พรหมปัทมะ และ รศ.ดร.ภิญโญ สุวรรณคีรี
พื้นที่ใช้สอย	2,000 ตร.ม. (พื้นที่รวม 14 ไร่)
เปิดดำเนินการ	พ.ศ.2530

โครงการเสถียรธรรมสถาน ชุมชนแห่งสานตัก่อตั้งขึ้นโดยแม่ชีต้นสนีย์ เสถียรสุด ภายใต้ความอนุเคราะห์จาก กองทุนเสถียรธรรม คือ ส่งเสริมการศึกษาธรรมะ ปฏิบัติธรรมะ และเผยแผ่ธรรมะ ได้เริ่มต้นงานจากการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนโดยเฉพาะเด็ก สตรีและนักบวช เพื่อแบ่งปันความสงบเย็นต่อเพื่อนมนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้โดยปราศจากปัญหา โดยใช้หลักพุทธธรรมนำสังคม ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของโครงการดังนี้

- 1) เพื่อให้เป็นสถานปฏิบัติธรรม เผยแพร่ธรรมะแก่เพื่อนมนุษย์ สามารถนำธรรมะไปใช้ดับทุกข์ในชีวิตประจำวัน ให้มีชีวิตที่สงบ เย็น และเป็นประโยชน์
- 2) เพื่อสาธิตการทำงานพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน โดยใช้หลักพุทธธรรมนำสังคม
- 3) เพื่อเปิดโอกาสให้บุคคลที่มีความพร้อมในด้านต่างๆ ได้มาให้และรับผ่านการทำงานเพื่อสังคม อันเป็นประโยชน์แก่ตนและผู้อื่นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 6-20 มังบริเวณเสด็จธรรมสถาน

ที่มา วิทยานิพนธ์ ศูนย์วิจัยศาสนากรมฐาน สจล.-26 ธันวาคม 2557

6.2.2 แนวความคิดในการออกแบบ

อาคารสิ่งปลูกสร้าง และงานศิลปะของเสด็จธรรมสถานเกิดขึ้นภายใต้หลักการอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างพึ่งพิง ไม่เบียดเบียน ไม่ทำลาย และไม่ทำลาย และใช้ชีวิตอยู่ร่วมกันอย่างมีศิลปะ ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสิ่งที่ธรรมชาติสร้างกับสิ่งที่มนุษย์สร้างสามารถอยู่ร่วมกันได้ด้วยความเกื้อกูล โดยพยายามสร้างอาคารให้หลบต้นไม้กลายเป็นศิลปะของการอยู่ร่วมกัน องค์ประกอบของโครงการประกอบด้วย

1) ห้องธรรมสวดตี(ส่วนต้อนรับ)

ที่ปฏิสังขรณ์ธรรมในการการต้อนรับ และให้ข้อมูลสำหรับผู้ที่มาโครงการ เรียนรู้ธรรมะเบื้องต้น รวมถึงลงสมุดเยี่ยม

2) หอประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ



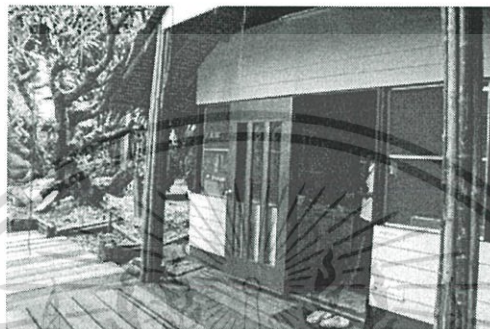
ภาพที่ 6-21 หอประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ

ที่มา วิทยานิพนธ์ ศูนย์วิจัยศาสนากรมฐาน สจล.-26 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นส่วนที่ทุกคนที่มาเสถียรธรรมสถานควรมาเป็นลำดับแรกถัดจากห้องธรรมสวัสดี ภายในบรรจพระบรมสารีริกธาตุจาก 3 ประเทศเนื่องในวาระความสัมพันธ์ 250ปีไทย-ศรีลังกา และอีกส่วนหนึ่งมาจากประเทศทิเบต ซึ่งเป็นห้องที่ใช้เป็นที่เจริญมรณานุสติ ให้เห็นความตายเป็นที่สุดรอบของชีวิต ใช้ชีวิตอยู่ในปัจจุบันขณะอย่างถูกต้องโดยธรรม ให้เห็นคุณค่าของการได้มาของชีวิต เคารพชีวิตที่ได้มา โดยการใช้ชีวิตอย่างไรไม่ให้ทุกข์

3) ส่วนสำนักงาน



ภาพที่ 6-22 สำนักงานเสถียรธรรมสถาน

ที่มา วิทยานิพนธ์ ศูนย์วิจัยสันสกฤตธรรมฐาน สจล.-26 ธันวาคม 2557

ตั้งอยู่ถัดจากหอประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ เป็นส่วนบริหารและจัดการงานต่างๆของเสถียรธรรมสถาน

4) OPEN SECRET (ห้องสมุด)



ภาพที่ 6-23 OPEN SECRET (ห้องสมุด)

ที่มา วิทยานิพนธ์ ศูนย์วิจัยสันสกฤตธรรมฐาน สจล.-26 ธันวาคม 2557

ห้องสมุดที่ใช้วัสดุผนังโดยรอบเป็นกระจกเปรียบเสมือนที่นี้ไม่มีความลับเหมือนกับผู้คนที่มีความปรารถนาชีวิตที่จะเข้าถึงอิสรภาพอย่างแท้จริง ภายในห้องสมุดจะมีหนังสือของครูบาอาจารย์ต่างๆ สื่ออุปกรณ์หลากหลายอย่าง ดนตรี และงานศิลปะ ที่จะช่วยให้คนกลับสู่ความคิดที่ถูกต้องเป็นสัมมาทิฐิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5) ธรรมศาลา

ภาพที่ 6-24 ทศนิยมภาพภายนอกธรรมศาลา

ที่มา www.sdsweb.org-26 ธันวาคม 2557

สถานที่ใช้ในการปฏิบัติธรรม ฟังธรรม ศึกษาธรรม อันเป็นเครื่องออกจากความทุกข์ เป็นการ
ใช้งานที่เป็นศูนย์กลางของโครงการ มีผังพื้นที่กลม ทรงโปร่งลมพัดผ่านได้สะดวก โดยมีการใช้งาน
อยู่อย่างสม่ำเสมอในช่วงที่มีการปฏิบัติค้างแรม

6) ลานโพธิ์

ภาพที่ 6-25 ทศนิยมภาพส่วนลานโพธิ์

ที่มา www.sdsweb.org-26 ธันวาคม 2557

ส่วนที่เชื่อมโยงหอบประดิษฐาน ลานกิจกรรม ธรรมศาลา และส่วนประกอบอื่นๆเข้าไว้ด้วยกัน
โดยจะใช้งานเป็นกิจกรรมกลางแจ้งตามหลักสูตรของโครงการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7) ร้านสายสัมพันธ์

ภาพที่ 6-26 ทศนียภาพภายในร้านสายสัมพันธ์

ที่มา วิทยานิพนธ์ ศูนย์วิจัยสสนากรรมฐาน สจล.-26 ธันวาคม 2557

ร้านอาหารที่เปิดขึ้นเพื่อให้บริการอาหารกับผู้ใช้บริการโครงการแบบไม่พักแรมจำนวน 50 ที่นั่ง ซึ่งมีความหมายที่ลึกซึ้งภายใต้ชื่อที่หมายถึงสายสัมพันธ์ระหว่างชีวิตต่อชีวิต มีแนวคิดที่ว่า เราจะไม่ตามแค่เพียงว่าคุณกินอะไร คุณกินกับใคร ในราคาเท่าไร แต่เราจะตามคุณกินอาหารมื้อนี้แล้ว คุณใช้ชีวิตเพื่อใครได้บ้าง เพราะอาหารภายในร้านสายสัมพันธ์นั้นหมายถึง ความอยู่รอดของเด็กที่ถูกกระทำความรุนแรงทางเพศ โดยอาหารภายในร้านจะมาจากบ้านละแวกใกล้โครงการ ที่เน้นไปในเรื่องอาหารสุขภาพ

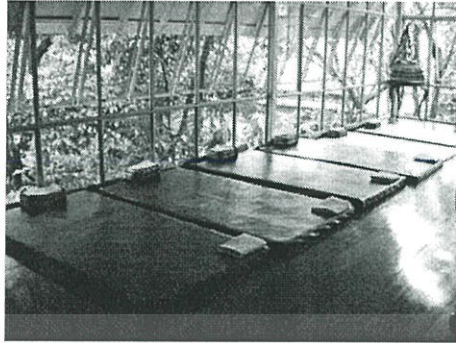
8) ร้านไอดีมธรรมรส

ภาพที่ 6-27 ทศนียภาพภายในร้านไอดีมธรรมรส

ที่มา วิทยานิพนธ์ ศูนย์วิจัยสสนากรรมฐาน สจล.-26 ธันวาคม 2557

ส่วนร้านค้าที่เพิ่มเติมจากร้านสายสัมพันธ์ เป็นเรือนดินหลังคามุงด้วยใบจากที่อาศัยฝีมือและแรงงานของเด็กที่ติดยาเสพติดและคนในเรือนจำ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9) ที่พักแม่ชี อุบาสก อุบาสิกา

ภาพที่ 6-28 ทศนิยมภาพภายในที่พัก

ที่มา วิทยานิพนธ์ ศูนย์วิจัยศาสนากรมฐาน สจล.-26 ธันวาคม 2557

อยู่บริเวณด้านหลังโครงการ เป็นที่พักของแม่ชี บุคลากรในโครงการ และผู้ที่ทำกิจกรรมตาม
หลักสูตรโครงการแบบพักค้างแรม

กิจกรรมที่เกิดขึ้นภายในโครงการเสถียรธรรมสถาน มีทั้งแบบกิจกรรมภายในวัน
และกิจกรรมแบบพักค้างแรม ซึ่งประกอบด้วย

1) จิตประภัสสรตั้งแต่นอนอยู่ในครรภ์ ทนชีวิตของอริยชน ที่พ่อแม่ให้ลูกได้

ภาพที่ 6-29 กิจกรรมจิตประภัสสร

ที่มา <http://www.sdsweb.org/>-26 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการจิตประภัสสรฯ เป็นการนำธรรมะมารับใช้สังคม โดยการส่งเสริมให้พ่อแม่มีสัมมาทิฐิ หรือความคิดเห็นที่ถูกต้องโดยธรรมในการครองชีวิตครอบครัวและการให้กำเนิดชีวิต ด้วยการให้ 9 เดือนของการตั้งครรภ์เป็นการสร้างจิตประภัสสรให้เป็นทุนของชีวิตเด็กที่เกิดมาเพื่อโอกาสพัฒนา ศักยภาพได้สูงสุดทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและปัญญา เพราะในขณะตั้งครรภ์ลูกจะเรียนรู้ โลกผ่านฮอร์โมนที่บ่งบอกอารมณ์ของแม่ในแต่ละวัน ดังนั้นการรักษาใจแม่จึงเป็นการพัฒนาจิต ของแม่และลูกไปพร้อมกันตลอด 9 เดือนในการใช้ลมหายใจเดียวกัน ประกอบกับทำให้พ่อแม่ได้ เรียนรู้ทักษะในการครองชีวิตครอบครัว

วิถีชีวิตในวันจิตประภัสสร (ทุกวันอาทิตย์แรกของเดือน)

08.00-09.00 น.	ลงทะเบียน
09.00-10.00 น.	วิเคราะห์ข่าวเด่นให้เป็นปัญญากับวิทยุสาวิกา
10.00-10.30 น.	ภาวนากับกับบทเพลงแห่งสติ ,สนทนากับครอบครัวจิตประภัสสร
10.30-11.30 น.	สนทนาธรรม ปฏิจฉาสมุปบาท : การจัดการอารมณ์และการสื่อสารเพื่อ สร้างครอบครัวจิตประภัสสร
11.30-13.00 น.	อาหารอร่อย...กินกันหลายคน
13.00-15.00 น.	นอนภาวนากับเสียงคริสตัลโบลว์ ,เดินเล่นอย่างมีสติ
15.00-16.00 น.	สนทนาประสงวศาตคณาญาติด้วยพุทธศาสตร์และศิลปะแห่งชีวิต โดย วิทยากรอาสาสมัคร ในหัวข้อดังนี้
	เดือนมกราคม, กรกฎาคม จิตประภัสสรกับศิลปะแห่งสติ
	เดือนกุมภาพันธ์, สิงหาคม จิตประภัสสรกับการดูแลครอบครัว
	เดือนมีนาคม, กันยายน จิตประภัสสรกับการพัฒนาชีวิตใน ครอบครัว
	เดือนเมษายน, ตุลาคม จิตประภัสสรกับการคลอด
	เดือนพฤษภาคม, พฤศจิกายน จิตประภัสสรกับการให้นม
	เดือนมิถุนายน, เดือนธันวาคม จิตประภัสสรกับภาวะหลังคลอด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 16.00-16.30 น. อาหารว่างสุขภาพ
- 16.30-17.00 น. ร่วมพิธีรับขวัญเด็กเกิดใหม่ ณ หอพระบรมสารีริกธาตุ
- 17.00-18.00 น. ฟังกันด้วยหัวใจในครอบครัวจิตประภัสสร (ให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม),
สวดมนต์ อธิษฐานจิต ตามประเพณี
- 18.00-18.30 น. ให้คำปรึกษาส่วนตัว(เฉพาะกรณีนัดหมายล่วงหน้า)

2) วิถีชีวิตของชุมชน-วิถีแห่งสติ



ภาพที่ 6-30 กิจกรรมวิถีชีวิตของชุมชน-วิถีแห่งสติ

ที่มา www.sdsweb.org-26 ธันวาคม 2557

เสถียรธรรมสถานได้จัดให้มีการอบรมสำหรับผู้สนใจปฏิบัติธรรมในวันศุกร์ เสาร์ อาทิตย์ ในแต่ละสัปดาห์ มีการอานาปานสติ ได้แก่ สติในลมหายใจเป็นการกำหนดลมหายใจเข้า-ออก เพื่ออบรมจิตให้เกิดความเป็นอิสระไม่ยึดติดอยู่กับสิ่งใด ซึ่งนำไปสู่การบรรเทาทุกข์และพ้นทุกข์ทางใจ

สำหรับธรรมบรรยายนั้น จะเน้นไปที่การสอนทั้งปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธ โดยการใช้อานาปานสติ ปฏิจจสมุบาท และอุปกิเลส16 เป็นหลัก ผ่านการปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวัน เช่น การเดินจงกรม การนอนภาวนา เป็นต้น ปฏิจจสมุบาทจะถูกนำมาใช้ให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ผ่านสื่อโฆษณาธรรมะที่มีเรื่องราวที่เตือนสติ พร้อมกับยกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันหรือเหตุการณ์ที่ร่วมสมัยเพื่อให้ผู้มาปฏิบัติสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องเตือนสติได้

วิถีชีวิตของชุมชน-วิถีแห่งสติ (ทุกวันศุกร์ เสาร์ และอาทิตย์)

วันแรกของการเข้าอบรม(ศุกร์)

14.00-16.00น. ลงทะเบียน

16.00น. โยคะสมาธิ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

17.30น.	ปฐมนิเทศและทำวัตรเย็น
19.00น.	สมาทานศีล๘
21.00น.	ทำความเพียรโดยส่วนตัว
วิธีชีวิตของชุมชน(เสาร์)	
04.00น.	ระฆังแห่งสติ
05.00น.	ทำวัตรเช้า
06.00น.	ธรรมรับอรุณ โยคะ-สมาธิ
08.00น.	พิจารณาอาหารเช้า
09.00น.	ร่วมฟังการจัดรายการวิทยุ สววิชา ออกอากาศสด
10.00น.	ภาวนากับบทเพลง / ธรรมบรรยาย
11.30น.	พิจารณาอาหารกลางวัน
12.00น.	ว่างอยู่ในปัจจุบันขณะ
13.30น.	สมาธิภาวนา ยืน เดิน นั่ง นอน และตอบคำถาม
16.00น.	น้ำปานะ
18.00น.	ทำวัตรเย็น
19.00น.	ธรรมบรรยาย / สมาธิภาวนา
21.00น.	ทำความเพียรโดยส่วนตัว
วันสุดท้ายของการเข้าอบรม(อาทิตย์)	
04.00น.	ระฆังแห่งสติ
05.00น.	ทำวัตรเช้า
06.00น.	ธรรมรับอรุณ โยคะ-สมาธิ
08.00น.	พิจารณาอาหารเช้า
09.00น.	ร่วมฟังการจัดรายการวิทยุ สววิชา ออกอากาศสด
10.00น.	ภาวนากับบทเพลง / ธรรมบรรยาย
11.30น.	พิจารณาอาหารกลางวัน
12.00น.	ว่างอยู่ในปัจจุบันขณะ
13.30น.	สมาธิภาวนา ยืน เดิน นั่ง นอน และตอบคำถาม
16.00น.	จบกิจกรรมการเข้าอบรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3 วัดเขาพุทธโคดม



ภาพที่ 6-31 กำแพงวัดเขาพุทธโคดม

ที่มา www.asaforum.org/content/suriya-umpansiriratana-27 ธันวาคม 2557

6.3.1 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

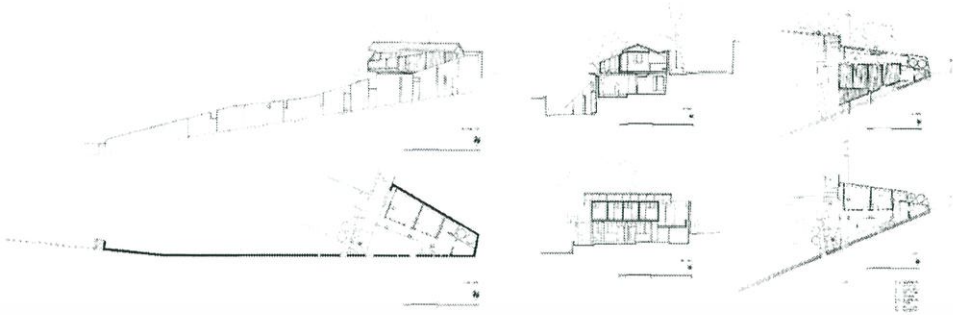
ตารางที่ 6-3 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการวัดเขาพุทธโคดม

ที่ตั้งโครงการ	อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
ผู้ออกแบบ	สุริยะ อัมพันศิริรัตน์
พื้นที่ใช้สอย	-
เปิดดำเนินการ	

โครงการวัดเขาพุทธโคดม คุณสุริยะ อัมพันศิริรัตน์ ผู้ออกแบบได้รับแรงบันดาลใจจากความศรัทธา และความต้องการที่จะสร้างกุฏิมอบให้กับหลานชายที่กำลังบวชอยู่ที่วัด ซึ่งได้รับรางวัลเหรียญทองสถาปัตยกรรมดีเด่น ประเภทอาคารประหยัดพลังงานและรักษาสภาพแวดล้อม อาคารประจำปี 2551 ในแนวทางสถาปัตยกรรมไทยร่วมสมัยที่แตกต่างจากพุทธศาสนสถาปัตยกรรมที่เราพบโดยทั่วไปในไทยที่จะพูดถึงการจำลองจักรวาล นำสิ่งที่เชื่อว่าเป็นที่สุดมาถวายเป็นศาสนานำเกิดการประดับประดามากมายตามวัฒนธรรมนั้นๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.3.2 แนวความคิดในการออกแบบ



ภาพที่ 6-32 WALLED MONK'S CELL วัดเขาพุทธโคดม

ที่มา www.isuriya.com -27 ธันวาคม 2557

การออกแบบโปรแกรมเริ่มต้นจากการเข้าใจวงจรชีวิตและวัตรปฏิบัติของสงฆ์ เพื่อให้ล้อกับธรรมชาติ ลดทอนองค์ประกอบการตกแต่งออกไป เหลือเพียงตัวอาคารและสภาพแวดล้อมธรรมชาติที่มีการถ่ายผ่านของที่ว่างในบริบท แต่ยังคงภาพของอาคารทางศาสนาที่ไม่ลดน้อยลง



ภาพที่ 6-33 การออกแบบที่ลดทอนองค์ประกอบการตกแต่ง เหลือเพียงตัวอาคารและสภาพแวดล้อมธรรมชาติ

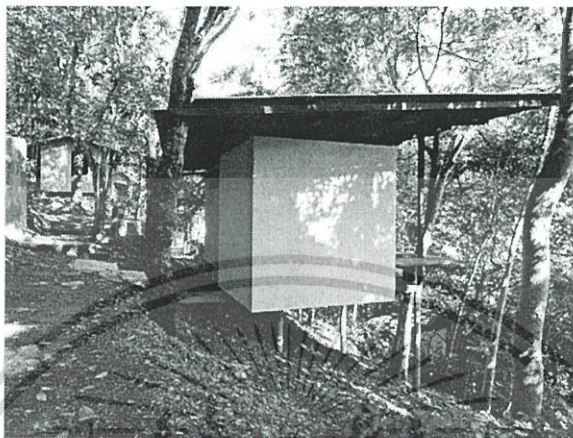
ที่มา www.isuriya.com -27 ธันวาคม 2557

รูปแบบของอาคารโดยรวมแสดงออกถึงการน้อมนอบต่อมตนต่อธรรมชาติ ตอบคำถามตามหลักของพระพุทธศาสนาในแง่ของการปล่อยวาง ไม่ถือครองหรือควบคุมสิ่งใด แสดงให้เห็นวิถีปฏิบัติประจำวันที่เรียบง่ายของพระสงฆ์ที่มีความสมดุลกับธรรมชาติ โดยมีแนวคิดเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด ตั้งแต่กระบวนการผลิตที่ใช้วัสดุสำเร็จรูปประกอบเข้าด้วยกันทั้งโครงสร้าง ฉผนัง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หลังคา เพื่อความสะดวกที่จะสามารถสร้างและทำลายอาคารอย่างการเกิดมลภาวะน้อยสุด รวมถึงการรบกวนที่ตั้งที่น้อยสุด สำหรับการออกแบบโครงการประกอบอาคารดังนี้

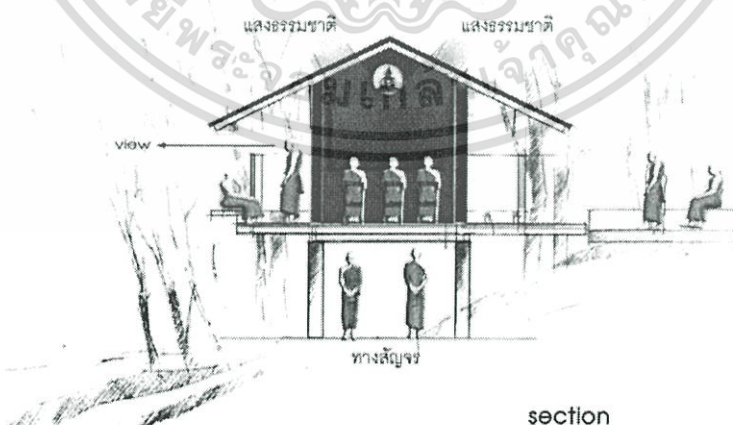
1) กลุ่มกฎพื้นที่สำหรับการศึกษารวม และพื้นที่ประกอบสมาธิ



ภาพที่ 6-34 กลุ่มกฎวัดเขาพุทธโคดม

ที่มา www.isuriya.com -27 ธันวาคม 2557

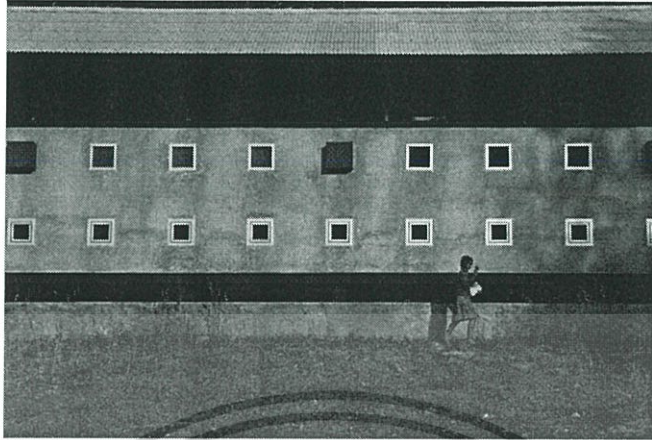
ออกแบบตอบรับการใช้งานในชีวิตประจำวัน และสมดุลทางธรรมชาติ โดยที่ไม่ต้องอาศัยแสงประดิษฐ์ภายในอาคารในช่วงกลางวันลดการใช้พลังงาน จากการเลือกใช้หลังคาโปร่งแสงเพื่อรับแสงธรรมชาติเข้ามา ออกแบบให้แต่ละส่วนประกอบมีการเปิดโล่งสร้างการไหลเวียนของอากาศ เหมาะแก่การศึกษาและปฏิบัติธรรม



ภาพที่ 6-35 รูปตัดแสดงแนวคิดการออกแบบพื้นที่สำหรับศึกษารวม

ที่มา www.isuriya.com -27 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) หอไตร

ภาพที่ 6-36 หอไตรวัดเขาพุทธโคดม

ที่มา www.isuriya.com -27 ธันวาคม 2557

ลักษณะภายนอกรูปแบบสมัยใหม่ ที่ได้ออกแบบภายใต้ข้อกำหนดพระพุทธศาสนาอย่างครบถ้วน ในการนำน้ำมาล้อมรอบอาคารเหมือนสมัยโบราณเพื่อป้องกันแมลงที่จะเข้าไปทำลายหนังสือ หรือสิ่งของ และยังช่วยให้อาคารมีความเย็นสบาย

3) พิพิธภัณฑ์วัดเขาพุทธโคดม

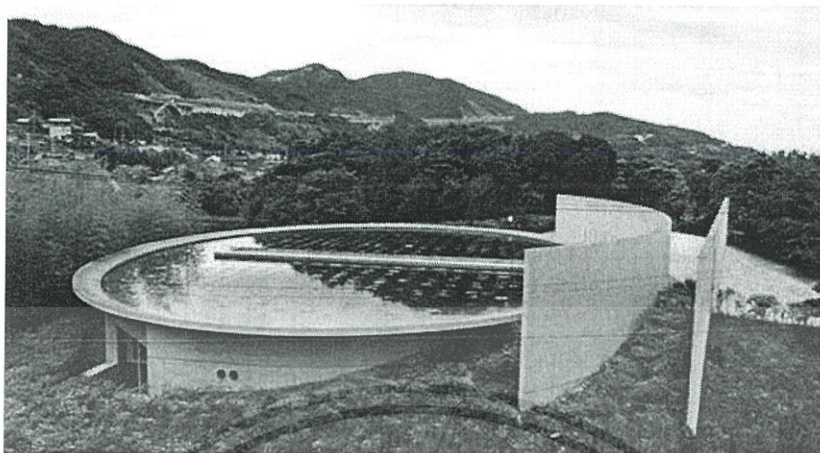
ภาพที่ 6-37 พิพิธภัณฑ์วัดเขาพุทธโคดม

ที่มา www.portfolios.net/photo/albums/2988839:Album:64139 -27 ธันวาคม 2557

เกิดจากการปรับปรุงอาคารเก่าที่เปลี่ยนการใช้งานเป็นพิพิธภัณฑ์ โดยไม่ได้ใช้งานในการจัดแสดงแต่ใช้เพื่อถ่ายทอดความรู้ และปัญญาต่างๆรวมถึงการทำกิจกรรมอื่นๆได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4 Water temple



ภาพที่ 6-38 ทศนิยมภาพภายนอกโครงการ WATER TEMPLE

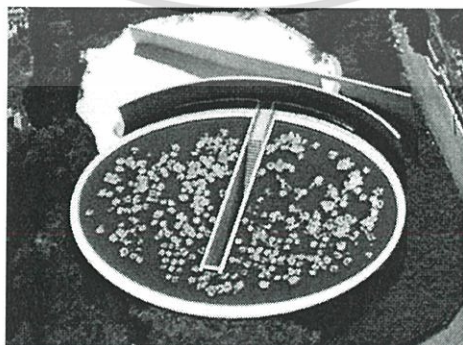
ที่มา www.architravel.com/architravel/building/water-temple-shingonshu-honpukuji/ -28 ธันวาคม 2557

6.4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

ตารางที่ 6-4 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ WATER TEMPLE

ที่ตั้งโครงการ	เมืองอาวจิมะ ประเทศญี่ปุ่น
ผู้ออกแบบ	ทาดาโอะ อันโดะ
พื้นที่ใช้สอย	417.16 ตร.ม.
เปิดดำเนินการ	พ.ศ.2534

โครงการ WATER TEMPLE เป็นอาคารที่ก่อสร้างเพิ่มเติมขึ้นในกลุ่มอาคารเก่าที่มีรูปทรงแบบประเพณีเดิมของวัดญี่ปุ่นบนเกาะ AWJI ประเทศ โดยผู้ออกแบบได้ริเริ่มแนวความคิดมาจากโบสถ์ PILGRIMAGE ซึ่งออกแบบโดย LECORBUSIER อยู่ใน RONCHAMP



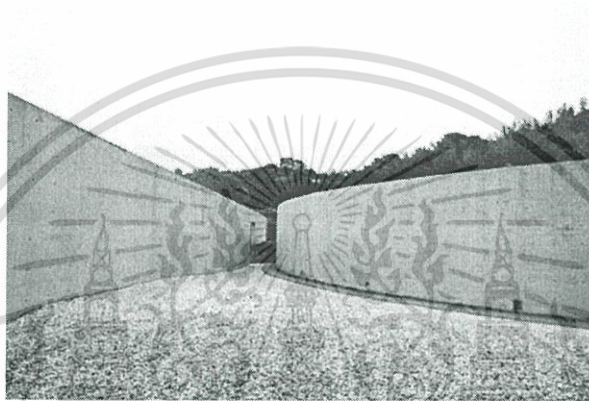
ภาพที่ 6-39 การวางอาคารที่มีทางเดินเชื่อมจากกลุ่มอาคารเก่าบริเวณเนินเขา

ที่มา www.pinterest.com/pin/449656344016339808-28 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.4.2 แนวความคิดในการออกแบบ

ที่ตั้งโครงการอยู่บนบริเวณเนินเขาท่ามกลางป่าไม้และภูเขา มีการเชื่อมประสาน การสร้างสรรค์ของมนุษย์กับธรรมชาติอย่างสอดคล้อง โดยเริ่มเดินทางจากเส้นทางแคบไล่ระดับไป บนเนินเขาจากกลุ่มอาคารเดิม มาพบผนังคอนกรีตยาวขัดแย้งกับธรรมชาติขวางอยู่เพื่อแบ่งพื้นที่ ทางเดินและพื้นที่กลุ่มอาคารที่มีทางเข้าอยู่บริเวณเกือบสุดของผนัง เมื่อถัดเข้าไปจากทางเข้าจะ พบผนังคอนกรีตยาวโค้งออกจากผู้มาเยือนที่กำลังก้าวกับแนวทางสัญจรก่อนเห็นตัวอาคาร พร้อมมรดก สิวซึ่งเป็นพื้นที่ริเริ่มความบริสุทธิ์ก่อนเข้าถึงสถานที่ศักดิ์สิทธิ์



ภาพที่ 6-40 แนวผนังคอนกรีตยาวก้ำกับเส้นทางสัญจรและการมองเห็นก่อนถึงสถานที่ศักดิ์สิทธิ์

ที่มา www.pinterest.com/pin/334321972314044953 -28 ธันวาคม 2557

เมื่อพ้นแนวกำแพงคอนกรีตโค้งจะพบสระบัววงรีขนาดใหญ่ที่เป็นสัญลักษณ์สื่อ ความหมายทางพระพุทธศาสนา มีบันไดทางลงไปใต้ระดับน้ำบริเวณกึ่งกลางสระ มีการหลอม รวมกันความสงบนิ่ง ความสง่างามของน้ำ ปริมาตร เนื้อที่ สีและแสงสร้างความรู้สึกเข้าสู่แสงสว่าง ตัดจากโลกภายนอกที่วุ่นวายเข้าสู่ความสงบทางจิตใจ

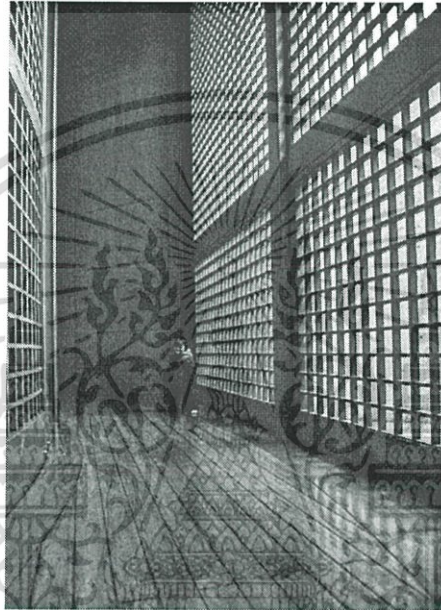


ภาพที่ 6-41 บันไดลงสู่สถานที่ศักดิ์สิทธิ์

ที่มา www.flickr.com/photos/ettubrute/sets/72157624896773261 -28 ธันวาคม 2557

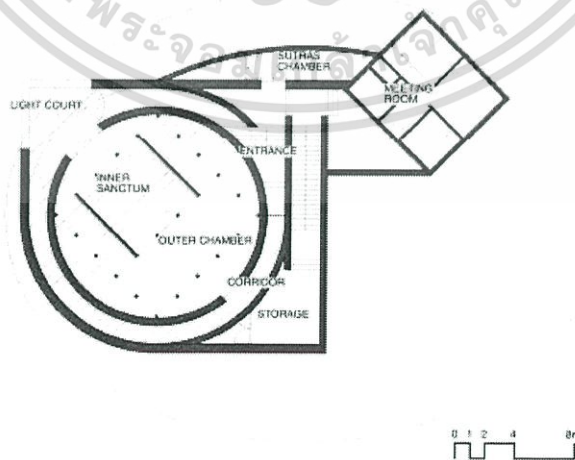
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การออกแบบมีแนวคิดในการใช้แสง และสีที่ส่งผลต่อความรู้สึกถึง SPACE ทาง พระพุทธศาสนาผสมผสานลงไปในอาคารที่มีลักษณะการออกแบบ MODERNISM พื้นที่ภายใต้ ระเบียงจะประกอบด้วย ส่วนประกอบพิธีหลัก ส่วนทางเดินลักษณะวงกลมภายใน และส่วนห้อง ประชุม ที่ใช้สีแดง(เวอร์มิลเลียน) โดยทั่วทั้งกำแพง เสา และผนังคล้ายกับว่าอากาศในนั้นได้รับการแผ่กระจายของแสงแดง มีช่องให้แสงธรรมชาติเป็นบางจุด ทำให้เกิดเงาเกิดความรู้สึก สงบนิ่ง ลอยตัว และมีความลึกดับแฝงอยู่



ภาพที่ 6-42 บริเวณทางเดินภายใน

ที่มา www.pinterest.com/pin/445012006906157298 -28 ธันวาคม 2557



ภาพที่ 6-43 ผังพื้นที่ใต้สระบัว

ที่มา www.pinterest.com/pin/486599934712207142 -28 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้拿去ใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6.5 โครงการงานวัดลอยฟ้า ญาณสังวร101จิตนคร



ภาพที่ 6-44 ทางเข้างานวัดลอยฟ้า ญาณสังวร101 จิตนคร

6.5.1 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการ

ตารางที่ 6-5 ข้อมูลเบื้องต้นของโครงการงานวัดลอยฟ้า ญาณสังวร101 จิตนคร

ที่ตั้งโครงการ	รอยัลพารากอนฮอลล์ ชั้น5 ศูนย์การค้าสยามพารากอน
ผู้ออกแบบ	ทีมงานชูใจ กับ กัลยาณมิตร
พื้นที่ใช้สอย	8,000 ตร.ม.
เปิดดำเนินการ	3-7 เมษายน พ.ศ.2557

โครงการงานวัดลอยฟ้า ญาณสังวร101จิตนคร HIDDEN CAPITAL เป็นมหกรรมและนิทรรศการทางธรรมมิติใหม่ที่จัดขึ้นเป็นครั้งที่ 2 ต่อเนื่องจากงานวัดลอยฟ้า1 พุทธชยันตี 2600 ปีแห่งการตรัสรู้ภายใต้ความร่วมมือของ 100องค์กรชาวพุทธ โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดโครงการดังนี้

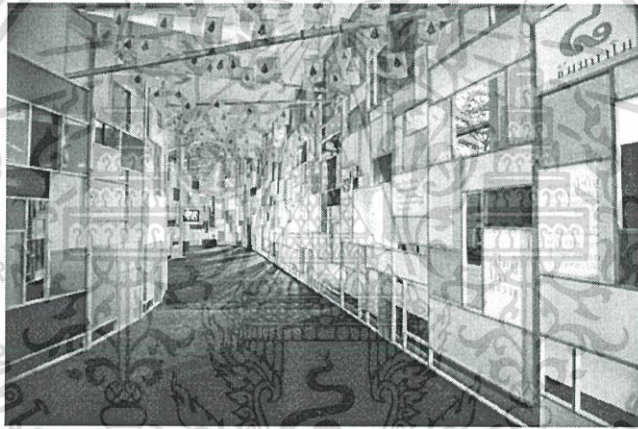
- 1) เพื่อน้อมรำลึกสักการะถวายเทิดพระเกียรติคุณสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก
- 2) เพื่อส่งเสริมการนำเสนอและเผยแพร่ผลงานธรรมชิ้นสำคัญของพระองค์ให้บุคคลทั่วไปได้ศึกษาและนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต พร้อมกับฝึกตนให้เป็นคนดี มีความสุข ตามแนวทางพุทธธรรม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 3) เพื่อยกระดับและพัฒนาการเผยแพร่ แลกเปลี่ยน เรียนรู้และปฏิบัติธรรมในรูปแบบที่ร่วมสมัย เข้ากับคนรุ่นใหม่เพื่อเป็นประโยชน์ ในทุกมิติของชีวิตและสังคมพร้อมกับขยายองค์ความรู้ทางธรรมออกไปในวงกว้าง
- 4) เพื่อการประสานภาคีเครือข่ายขององค์กรภาคีทางพระพุทธศาสนาในการร่วมขับเคลื่อนงานธรรมอย่างกว้างขวาง

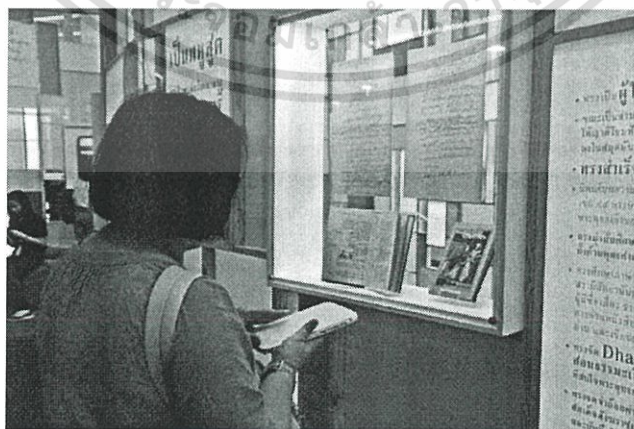
6.5.2 แนวความคิดในการออกแบบ

การออกแบบพื้นที่ภายในงานประกอบด้วย 2 ชุดนิทรรศการสำคัญคือ นิทรรศการ ญาณสังวร เถรธรรม ที่แสดงคุณธรรม ของพระเถรตามที่พระพุทธองค์ทรงสรรเสริญ 10 ประการใน เถรสูตร ซึ่งเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราชมีความสมบูรณ์พร้อม จัดในลักษณะทันสมัยพร้อมสื่อผสมและ สิ่งแสดงจริง บริเวณด้านหน้าสุดของพื้นที่จัดงาน เพื่อให้ผู้เข้าชมทุกคนได้น้อมรำลึกและสักการะ



ภาพที่ 6-45 ทางเข้านิทรรศการญาณสังวร เถรธรรม

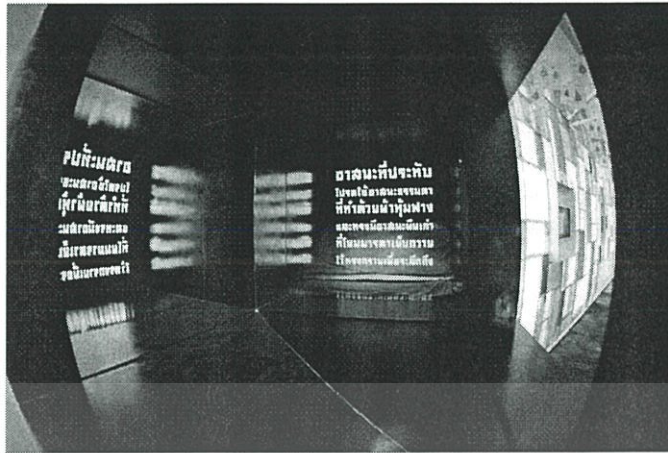
ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557



ภาพที่ 6-46 ส่วนแสดงสมุดบันทึกและลายพระหัตถ์

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

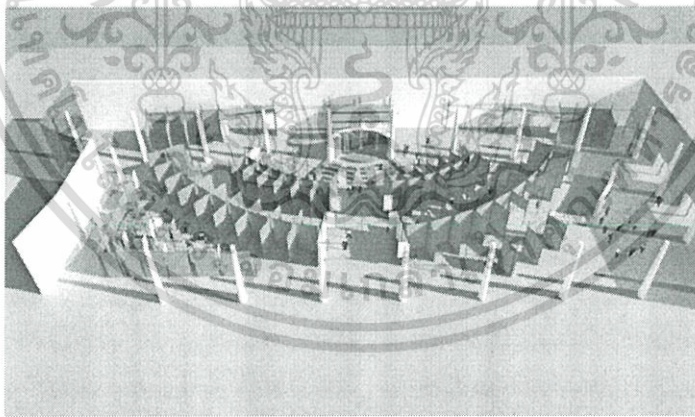


ภาพที่ 6-47 ส่วนแสดงอาสนะของสมเด็จพระสังฆราชซึ่งเป็นอาสนะธรรมคาทำด้วยผ้าห่มฟาง

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557

จิตตนครอีกหนึ่งนิทรรศการสำคัญที่นำพระนิพนธ์เรื่อง จิตตนคร นครหลวงของโลก ของสมเด็จพระสังฆราช พระนิพนธ์เชิงอุปมาตัวละครที่แฝงธรรมะสำคัญที่ว่าด้วยกระบวนการทางจิตใจในพระพุทธศาสนาอย่างลึกซึ้ง สนุกสนาน เปรียบเสมือนการเดินทางเข้าไปสำรวจในจิตใจของตนเองสะท้อนมนุษย์ที่มองหาความสุขจากสิ่งนอกกายจนลืมมองย้อนว่ามีเหตุผลภายในจิตใจ โดยจำลองออกมาในงานเป็น 5 ฉากสำคัญของเนื้อเรื่อง ประกอบด้วย

1) ไตรภูมิโลก



ภาพที่ 6-48 ผังพื้นที่ส่วนไตรภูมิโลก

ที่มา www.bia.or.th/html_th/site-content/85-จิตตนคร/448-zone1.html -28 ธันวาคม 2557

บริเวณโถงใหญ่ด้านหน้าแรกเข้าสู่งาน เนื้อที่ประมาณ 2,000 ตร.ม. แสดงนิทรรศการน้อมรำลึกในองค์สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก พร้อมพระประวัติ พระปฏิปทา ข้อธรรมคำสอน โดยเฉพาะพระนิพนธ์ จิตตนคร จากนั้นจึงเป็นส่วนแสดง นิทรรศการไตรภูมิโลก และ งานสังสารวัฏ ที่กลุ่มธรรมภาติกว่า 50 องค์กรมาร่วมนำเสนออย่างหลากหลาย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

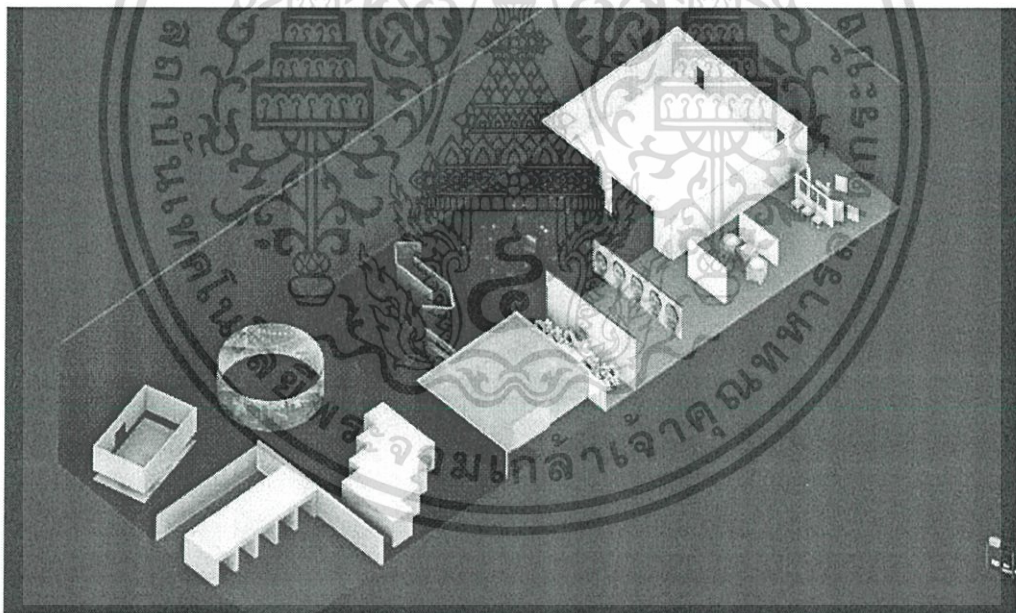
พร้อมกิจกรรม เวทีไตรภูมิโลก เสมือนอยู่ในจิตตนครที่ท่องเที่ยวอย่างวุ่นเวียนไม่รู้จบสิ้น โดยได้มีการนำเสนอสังสารวัฏในความหมายของ RECYCLE การคืนวัสดุการจัดงานสู่ธรรมชาติ



ภาพที่ 6-49 ทัศนียภาพส่วนไตรภูมิโลก

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557

2) จิตตนิทรนคร



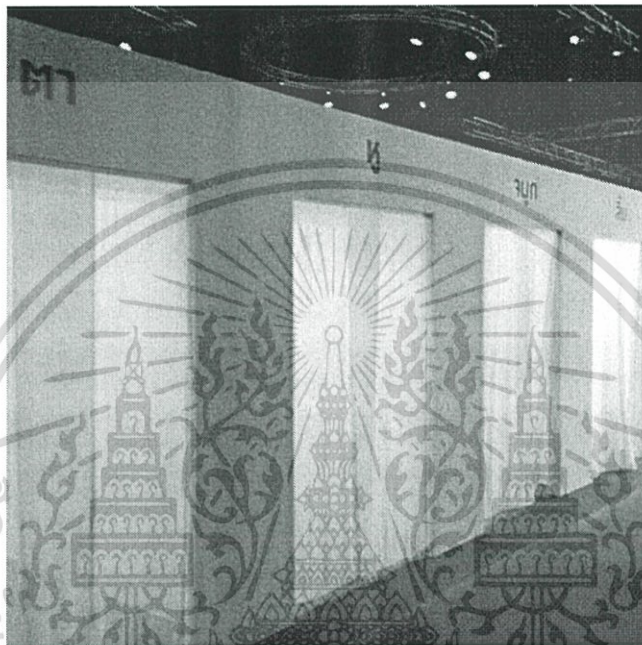
ภาพที่ 6-50 ผังพื้นที่ส่วนจิตตนิทรนคร

ที่มา www.bia.or.th/html_th/site-content/85-จิตตนคร/448-zone2.html -28 ธันวาคม 2557

บริเวณโถงใหญ่ใจกลางงานด้านหลังของเวทีไตรภูมิโลก เนื้อที่ประมาณ 1,214 ตร.ม. จัดแสดงเป็นห้องนิทรรศการหลักเพื่อการเรียนรู้กระบวนการแห่งจิตใจ ที่ผู้เข้าชมจะค่อยๆคลี่คลายกระบวนการของจิตใจของตนจนเกิดความเข้าใจว่าเป็นเช่นไร รวมทั้งจะได้หลักคิดแนวทางในการ

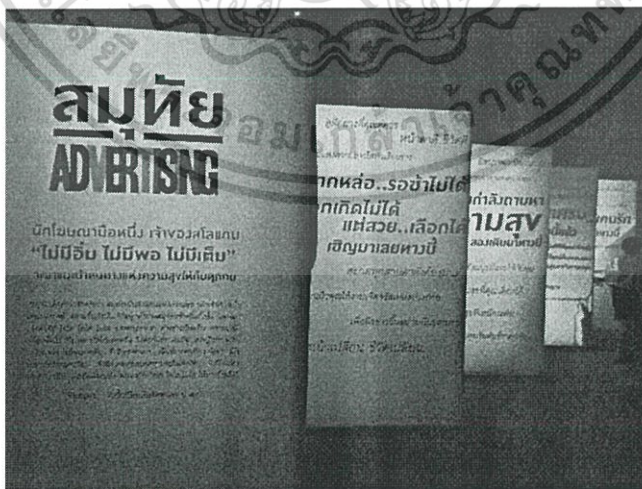
เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บริหารจิต แบบต่างๆตามแนวทางที่พระพุทธองค์ทรงตรัสรู้และสอนสืบมา 2,500 ปี ที่ลึกซึ้ง และ
ทันสมัย โดยภายในได้ยกโครงสร้างการบริหารงานของเจ้าเมือง จิตตนคร ภายใต้การต่อสู้ของ 2
ฝั่งในจิตใจที่มีตัวละครเป็นชื่อหลักกรรม คือ บารมี ความดีที่สะสมมามีลูกน้องเป็น สติ สมาธิ ศีล
และ สมุทัย ที่มีสโลแกนประจำตนว่า ไม่มีอ้อม ไม่มีพ้อ ไม่มีเต็ม เหตุอันทำให้เกิดทุกข์มีลูกน้องเป็น
โลโก โมโห โทโส ตัณหา และวาทา



ภาพที่ 6-51 ประตู่ 5 บานที่จะเข้าไปพบเจอกับ สมุทัย

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557



ภาพที่ 6-52 สมุทัยที่เปรียบกับนักโฆษณามือหนึ่งเจ้าของสโลแกน ไม่มีอ้อม ไม่มีพ้อ ไม่มีเต็ม

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 6-53 ทางคู่อาสาสะกั้นสิ่งผลิตเพลินและคำถามชวนคิด

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557



ภาพที่ 6-54 ภาพเคลื่อนไหวแสดงการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557



ภาพที่ 6-55 ภูเขา แก่ เจ็บ ตาย ช่วงท้ายของจิตตนิทรศน์ เกี่ยวกับมรณสติ

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 6-56 จากสุดท้ายจิตตนิทรรศน์

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557



ภาพที่ 6-57 โลงศพจากมุลนปอ เด็ก ตัง เพื่อจะรับทั้งความจริงที่ต้องยอมรับ

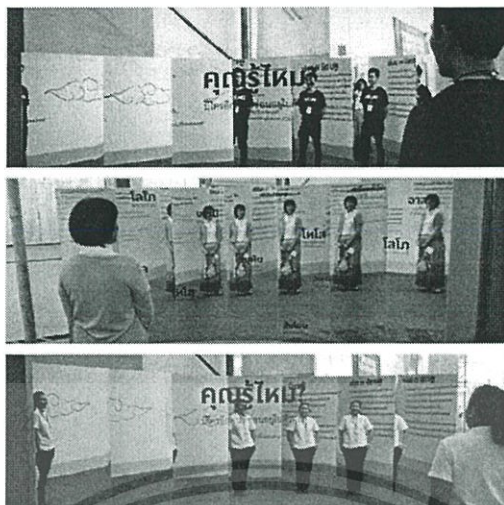
ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557



ภาพที่ 6-58 ห้องจิต(ห้องเจ้าเมือง) พร้อมเสียงบรรยายจากคู่บารมีและคู่อาสา

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 6-59 คุณรู้ไหม? มีใครอีกคนซ่อนอยู่ในตัวเรา

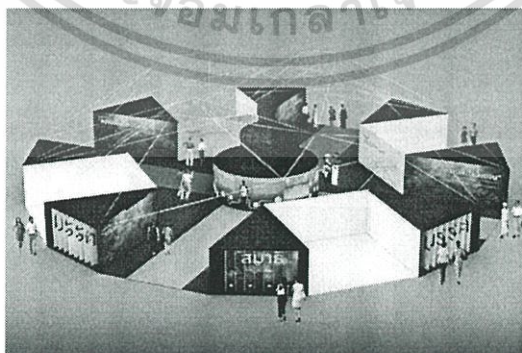
ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557



ภาพที่ 6-60 ไม่มีวิธีใดที่จะยับยั้งความไม่เที่ยงของสังขารร่างกายได้

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557

3) กองทัพมรดก

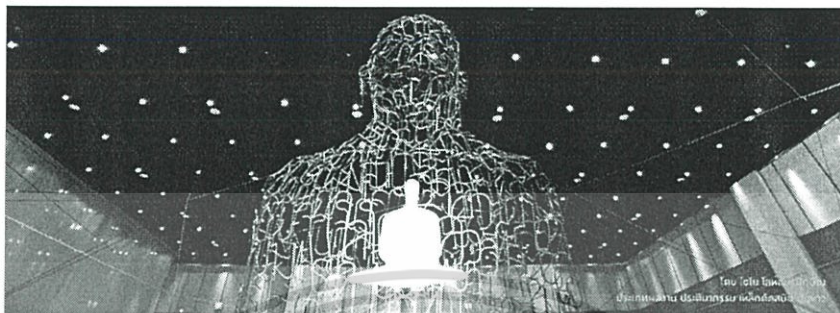


ภาพที่ 6-61 ผังพื้นที่ส่วนกองทัพมรดก

ที่มา www.bia.or.th/html_th/site-content/85-จิตตนคร/448-zone3.html -28 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โถงใหญ่ เนื้อที่ประมาณ 2,285 ตร.ม.จัดรูปขบวนเป็นกองทัพมรดกทั้ง 8 สำหรับธรรมชาติหลักทางธรรม 40 องค์กร นำเสนอกิจกรรมและแนะนำการเจริญสติ สมถวิปัสสนา และกัมมัฏฐานรูปแบบต่างๆ พร้อมเวทีกองทัพมรดก เพื่อการเสวนา อภิปราย และแสดงธรรม



ภาพที่ 6-62 ประติมากรรม นครสามที่สื่อถึงกิเลสที่มาเกาะจิตบริสุทธิ์ ในพื้นที่ส่วนกองทัพมรดก

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557

4) โรงแสดงธรรม

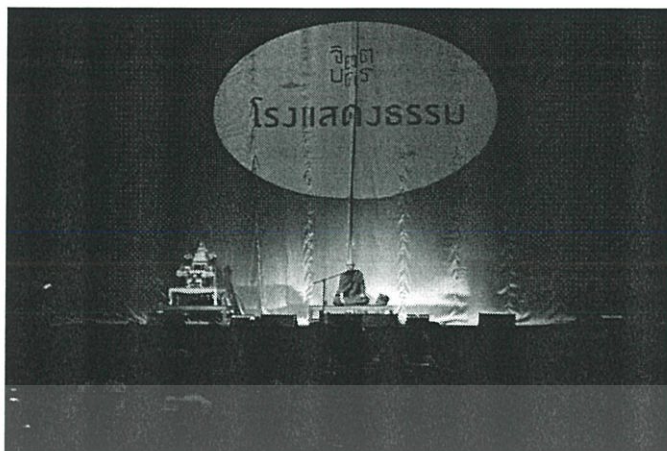


ภาพที่ 6-63 ทศนิยมภาพพื้นที่ส่วนโรงแสดงธรรม

ที่มา www.bia.or.th/html_th/site-content/85-จิตตนคร/448-zone4.html -28 ธันวาคม 2557

บริเวณโถงใหญ่ด้านใน เนื้อที่ 1,614 ตร.ม. จัดเป็นโรงแสดงธรรมตามที่ทรงพระนิพนธ์ให้เป็นท้องสนามหลวงใหญ่เพื่อการสวนสนามแสดงธรรม ในลักษณะเวทีขนาดใหญ่จุผู้คนได้ประมาณ 1,500 คน สำหรับการแสดงธรรมในหลากหลายรูปแบบ เช่น การสวดมนต์ภาวนา การปาฐกถาแสดงธรรม การอภิปรายบรรยายธรรม ของเครือข่ายธรรมภาคีทางธรรม ตลอดจนการจัดมหรสพทางธรรม การแสดงละครเวทีเรื่อง จิตตากับนคร และการแสดงดนตรี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 6-64 การบรรยายธรรมในพื้นที่ส่วนโรงแสดงธรรม

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557

5) ห้องบริหารจิต

ห้องสงบด้านในของโรงแสดงธรรม ขนาดจุได้ประมาณ 50 คน จัดให้เครือข่ายธรรมภาควิชาทางธรรมได้จัดหลักสูตรอบรมแนะนำการเจริญจิตภาวนาแบบต่างๆสำหรับผู้สนใจ เช่น อานาปานสติในห้องเจียบสงบ อบรมเสวนาดูแลเยียวยาจิตใจผู้ป่วยระยะสุดท้ายอย่างมีสติ และโยคะภาวนาที่วางด้วยความเสถียร การอยู่กับตัวเอง พยายามแต่เพียงน้อยและปล่อยวาง เป็นต้น

6.6 การวิเคราะห์เปรียบเทียบโครงการตัวอย่าง

จากโครงการตัวอย่างทั้งหมด 5 โครงการข้างต้นที่นำมาศึกษาในเรื่องของแนวคิดในการออกแบบ กิจกรรมที่มีในโครงการ และรายละเอียดต่างๆที่น่าสนใจ สามารถนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบเพื่อนำไปใช้ประโยชน์สำหรับโครงการได้ดังนี้

ตาราง 6-6 วิเคราะห์เปรียบเทียบโครงการตัวอย่าง

โครงการ	ข้อดี	ข้อเสีย
<p>หอดจดหมายเหตุพุทธทาสอินทปัญโญ</p>	<p>1.ที่ตั้งของโครงการเอื้ออำนวยกับสัมผัสกับสงบสุขทางจิตใจเพราะแวดล้อมไปด้วยต้นไม้ใหญ่ของสวนวชิรเบญจทัศ รวมถึงมีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ช่วยเสริมบรรยากาศที่เย็นสบาย</p> <p>2.การออกแบบอาคารสามารถแสดงออกถึงความเป็นสวนโมกข์เดิมได้ดีด้วยการนำองค์ประกอบสำคัญมาใช้ เช่น ช่องลมระบาย ลานหินโค้ง สระน้ำนาฬิกา เป็นต้น</p>	<p>1.บางบริเวณที่เป็นปริศนารธรรมมีชัดเจนน้อยเกินไป ทำให้ผู้ใช้บริการอาจผ่านเลยไปโดยไม่ได้ความรู้</p> <p>2.ในส่วนห้องนิทรรศการชิมลอง ควรมีการจำกัดผู้เข้าห้อง เพราะหากมีจำนวนมากอาจทำให้ไม่ได้บรรลุประโยชน์ตามที่ตั้งไว้</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการ	ข้อดี	ข้อเสีย
	<p>ต้น</p> <p>3.การออกแบบเน้นความไม่ยึดมั่นถือมั่น ไม่มีการประดับตกแต่งที่เกินความจำเป็น</p> <p>4.ให้ความสำคัญกับการระบายอากาศ โดยเฉพาะบริเวณโถงพุทธธรรมกับศิลา 4 กอง และให้ความสำคัญกับทัศนียภาพของสวนวชิระเบญจทัศ</p> <p>5.ห้องนิทรรศการมีความน่าสนใจทั้งชื่อ นิทรรศการและรูปแบบการจัดนิทรรศการที่เปลี่ยนจากการจัดแสดงเป็นการนั่งสงบนิ่ง</p>	
เสถียรธรรมสถาน	<p>1.ให้ความสำคัญกับต้นไม้ที่เติบโตขึ้นในโครงการมากกว่าตัวอาคารเพื่อช่วยมลพิษของเมืองภายนอก</p> <p>2.ให้ความสำคัญกับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเด็กและครอบครัวให้มีจิตประภัสสรเพื่อเป็นพื้นฐานที่ดีของสังคม</p>	<p>1.ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับลักษณะสถาปัตยกรรมโดยภาพรวมของโครงการ ทำให้แต่ละอาคารจึงค่อนข้างมีลักษณะที่แปลกแยกกันไม่ได้เป็นเรื่องราวเดียวกัน</p>
วัดเขาพุทธโคดม	<p>1.สามารถสร้างงานสถาปัตยกรรมที่มีสุนทรียภาพด้วยข้อจำกัดทางวัสดุและงบประมาณได้ดีโดยไม่ต้องยึดติดกับความเป็นวัตถุนิยม</p> <p>2.ค่านึงวัดปฏิบัติของพระสงฆ์ก่อนการออกแบบตัวอาคารทำให้ใช้ประโยชน์จากแดดและลมได้เต็มประสิทธิภาพ</p> <p>3.อาคารมีความอ่อนน้อม และปล่อยวางในความเป็นธรรมชาติ</p>	<p>1.การออกแบบในบางจุดของโครงการ อาจจะยังไม่เป็นที่คุ้นชินของคนทั่วไป เช่น หอไตรที่ลักษณะแบบ MODERN</p> <p>2.ในช่วงฤดูหนาว อาจทำให้มีลมเข้าสู่อาคารมากเนื่องจากอาคารมีการเปิดโล่งค่อนข้างมาก</p>
WATER TEMPLE	<p>1.ใช้การกำหนดมุมมอง การเข้าถึงโครงการ ที่มีรายละเอียดทางการรับรู้สร้างประสบการณ์ที่น่าสนใจต่อโครงการ</p> <p>2.สร้างความสงบด้วยการนำพื้นที่ศักดิ์สิทธิ์ไว้ด้านล่างเพราะต้องการตัดออกจากโลกที่วุ่นวายภายนอก</p> <p>3.สีแดงที่ใช้ภายในสามารถสื่ออารมณ์ลึกซึ้งและลอยตัวได้ดี</p>	<p>1.บริเวณสระบัวขนาดใหญ่จะต้องมีการบำรุงรักษาอย่างดีสม่ำเสมอ</p> <p>2.พื้นที่ภายในอาคารค่อนข้างจำกัดสำหรับจำนวนผู้ใช้บริการ</p>

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โครงการ	ข้อดี	ข้อเสีย
งานวัดลอยฟ้า ญาณสังวร101 จิตตนคร	<p>1.การจัดภายในศูนย์การค้าช่วยให้คนทั่วไปที่ไม่สนใจในธรรมะหันมาสนใจธรรมะมากขึ้นในแง่ที่เข้าถึงได้ง่ายและได้ประเด็น</p> <p>2.แสดงประเด็นที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของมนุษย์ออกมาเป็นรูปธรรมได้ชัดเจนและทำให้ผู้เข้าชมสามารถตอบคำถามภายในจิตใจได้</p> <p>3.ใช้วัตถุจัดแสดงที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและพระพุทธศาสนาได้น่าสนใจและมีปริศนาแฝงอยู่ให้คิด เช่นภูเขาดอกไม้เงิน</p>	<p>1.มีระยะเวลาการจัดแสดงงานน้อยเกินไป สำหรับการจัดแสดงทางพระพุทธศาสนาที่สามารถเข้าใจได้ง่ายและเป็นประโยชน์กับทุกวัย</p>

โดยจากการสรุปข้อดี-ข้อเสียของโครงการกรณีศึกษาทั้งหมดแล้ว สามารถวิเคราะห์เพื่อเป็นประโยชน์กับโครงการได้ดังนี้

1) การออกแบบอาคาร



ภาพที่ 6-65 การออกแบบอาคารที่เน้นการระบายอากาศธรรมชาติ

ที่มา www.thetrippacker.com/th/review/BuddhadasaIndapannoArchivesBIA , www.isuriya.com -28 ธันวาคม 2557

การออกแบบอาคารในลักษณะสถานที่พักผ่อนสงบจิตใจ เรียนรู้และปฏิบัติธรรม โดยมากจะเป็นอาคารที่เน้นการระบายอากาศที่ดี ใช้ความเย็นสงบจากลมธรรมชาติมากกว่าการปรับอากาศทั้งอาคาร เกิดการเรียนรู้ความจริงจากสิ่งที่มีธรรมชาติสอนให้

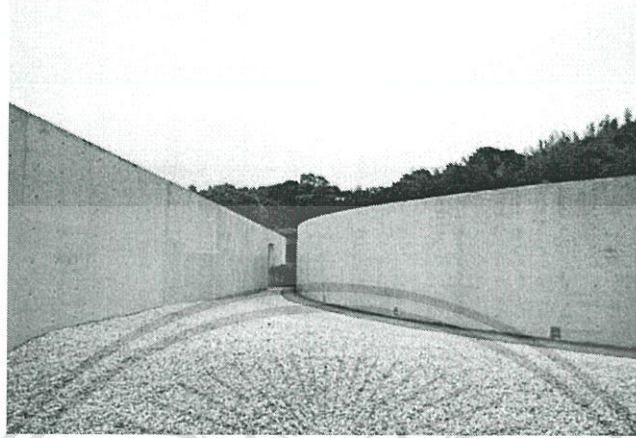


ภาพที่ 6-66 การออกแบบอาคารที่เรียบง่าย สมถะ

ที่มา www.arsomsilp.ac.th/th/portfolio , www.isuriya.com -28 ธันวาคม 2557

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตัวอาคารจะให้ความสำคัญกับความเรียบง่าย ความสมถะ มีลักษณะที่ถ่อมตนและเป็นกันเอง ลดทอนองค์ประกอบการตกแต่งออกไป เหลือเพียงแต่ตัวอาคารและสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่เป็นสาระตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

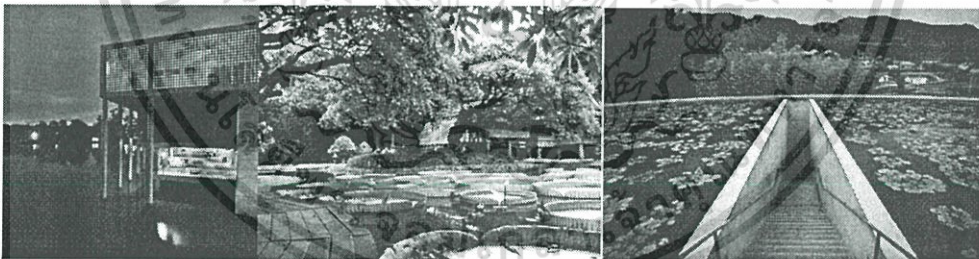


ภาพที่ 6-67 การกำหนดมุมมอง และการสร้างผิวสัมผัสที่แตกต่างกัน

ที่มา www.pinterest.com/pin/334321972314044953 -28 ธันวาคม 2557

การกำหนดมุมมองด้วยระนาบ ช่องเปิด การสร้างผิวสัมผัสที่แตกต่างกัน และการแบ่งพื้นที่ด้วยการยกขึ้นหรือกดลง มีผลให้เกิดความรู้สึกลึกใหม่ในการใช้อาคารที่ประทับใจที่แฝงด้วยความคิดสร้างสรรค์ทางสถาปัตยกรรมผนวกรวมเข้ากับธรรมชาติ

2) การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรม



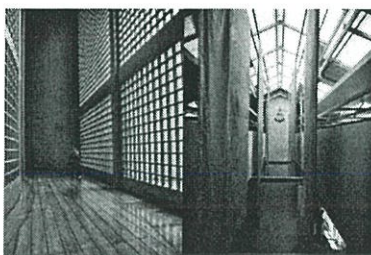
ภาพที่ 6-68 การออกแบบภูมิสถาปัตยกรรมที่ใช้น้ำเป็นส่วนประกอบ

ที่มา www.arsomsilp.ac.th/th/portfolio_news.edtguide.com/397260 _เย็นกาย-เย็นใจ-ณ-เสถียรธรรมสถาน , www.flickr.com/photos/ettubruce/sets/72157624896773261 -28 ธันวาคม 2557

แหล่งน้ำ หรือบ่อน้ำขนาดใหญ่มักจะมีอยู่ในสถานที่เสมอ เพราะน้ำจะช่วยให้อาคารมีความเย็น ช่วยเสริมสร้างทัศนียภาพของอาคาร และเป็นมิตรต่อการรับรู้ของผู้ใช้บริการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) การเลือกใช้วัสดุและสี



ภาพที่ 6-69 การใช้สีสันทนในการตกแต่งภายในอาคาร

ที่มา www.pinterest.com/pin/445012006906157298 , www.portfolios.net/photo/albums/2988839:Album:64139 -28 ธันวาคม 2557

การใช้สีสันทนที่นอกเหนือจากสีกลาง เช่น สีแดง(เวอร์มิลเลียน) ช่วยสร้างความแปลกใหม่ในอาคารทางพระพุทธศาสนา และยังช่วยสร้างอารมณ์ในการใช้อาคารที่มากกว่าความสงบ



ภาพที่ 6-70 การใช้วัสดุอาคาร

ที่มา www.arsomsilp.ac.th/portfolio , www.pinterest.com/pin/246572148321278409 , www.isuriya.com -28 ธันวาคม 2557

การใช้วัสดุมักจะเป็นวัสดุที่นิยมใช้โดยทั่วไป คือ คอนกรีต และไม้ แต่ในปัจจุบันได้ยอมรับการเหล็กสำหรับงานโครงสร้างเพราะมีความรวดเร็วในการก่อสร้างและน้ำหนักเบา โดยมักจะไม่นิยมใช้วัสดุที่มีความทันสมัยหรือแสดงถึงความไม่จำเป็น เช่น อลูมิเนียม หินอ่อน เป็นต้น

4) การจัดนิทรรศการ



ภาพที่ 6-71 การจัดนิทรรศการทางพระพุทธศาสนาที่น่าสนใจ

ที่มา www.facebook.com/TheHiddenCapital101 -28 ธันวาคม 2557

การจัดนิทรรศการทางพระพุทธศาสนาที่จะประสบผลสำเร็จนั้น จะต้องจัดให้มีความเกี่ยวข้องกับชีวิตหรือพฤติกรรมโดยทั่วไปของผู้คน เพราะจะทำให้ผู้คนเกิดการจดจำ และเข้าถึงได้ง่าย ทำให้เกิดความเพลิดเพลินในการเรียนรู้และสามารถนำไปใช้ได้จริง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การศึกษางานระบบและข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบ

การศึกษางานระบบและข้อมูลที่มีอิทธิพลต่อการออกแบบนั้น เพื่อสร้างความเข้าใจของโครงการที่ชัดเจนยิ่งขึ้นและใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนในขั้นตอนของการออกแบบนอกเหนือจากการทบทวนวรรณกรรม ทำให้การออกแบบมีความถูกต้องและมีมาตรฐาน โดยเนื้อหาจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วนหลักคือระบบโครงสร้างอาคารและการใช้วัสดุของอาคาร ระบบและอุปกรณ์ประกอบอาคาร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

7.1 ระบบโครงสร้างอาคารและการใช้วัสดุของโครงการ

การเลือกใช้ระบบโครงสร้างอาคารที่จะนำมาใช้กับอาคารในแต่ละองค์ประกอบนั้น ต้องมีการคำนึงถึงปัจจัยด้านความต้องการของพื้นที่ใช้สอยและการใช้งานที่แตกต่างหลากหลายในแต่ละส่วน มีความเหมาะสมและความประหยัดของระบบโครงสร้าง รวมทั้งส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมน้อยที่สุด

7.1.1 เสาเข็มและฐานราก

เสาเข็มและฐานรากถือเป็นโครงสร้างสำคัญของอาคารที่จะทำให้อาคารนั้นอยู่ด้วยความมั่นคงแข็งแรง การเลือกใช้จึงต้องพิจารณาที่ตำแหน่งส่วนรับน้ำหนักของอาคารและลักษณะดินของที่ตั้งโครงการ รูปแบบของเสาเข็มและฐานรากที่นำมาใช้เพื่อรับน้ำหนักอาคารของโครงการประกอบด้วย

7.1.1.1 เสาเข็มกด

ใช้ในส่วนของบริษัทแถมกำไรโครงการ หรือบริเวณงานเร่งด่วนและรับน้ำหนักไม่มากที่ไม่ต้องการตักปั้นจั่นเป็นการลดความสะดวกในการตอกเข็ม เป็นการลดความสะดวกในการตอกเข็มวิธีหนึ่งและไม่ยุ่งยาก โดยการก่อสร้างจะใช้รถแบ็คโฮตเสาคอนกรีตเสริมเหล็กที่มีขนาดยาวต้นละ 6 เมตรลงไปดิน ด้วยการตั้งแนวเสาที่ตรงเพื่อการรับน้ำหนักที่ดี

7.1.1.2 เสาเข็มตอก

ใช้ในส่วนทั่วไปของอาคาร เป็นเข็มที่มีราคาค่อนข้างประหยัด เมื่อเทียบกับเข็มเจาะ สามารถทำงานได้รวดเร็ว จึงเป็นที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย มานาน แต่ข้อเสียคือ

ก่อให้เกิดการสั่นสะเทือนในเวลาต่อมากว่าเข็มทุกประเภท และเกิดแรงอัดของดินที่เข็มถูกตกลงไป แทนที่หน้าตัดของเข็มอาจจะเป็นรูปตัว I หรือสี่เหลี่ยมตัน โดยทั่วไปจะมีขนาดยาวประมาณ 8-9 เมตรต่อท่อนและนำจิ้งนำ 2 ท่อนมาต่อกันเพื่อให้ได้ความลึกของเข็ม

7.1.1.3 ฐานราก

ทำหน้าที่ถ่ายน้ำหนักจากโครงสร้างของอาคารส่วนที่อยู่เหนือดินลงสู่พื้นดิน โดยมีหลักเกณฑ์ว่าการทรุดตัวของฐานรากทุกฐานต้องเท่ากัน และยึดโครงสร้างส่วนบนไม่ให้เคลื่อนที่หรือยกตัวขึ้นอันเกิดจากภัยธรรมชาติต่างๆ โดยฐานรากในโครงการประกอบด้วย

- ฐานรากแบบมีเข็ม เนื่องจากบริเวณที่ตั้งมีสภาพดินอ่อน
- ฐานรากแบบแท่งตอม่อ ซึ่งเป็นฐานคอนกรีตหล่อลึกลงไปในดินหรือน้ำ จนถึงระดับที่ต้องการเหมาะสำหรับส่วนที่รับน้ำหนักอาคารไม่มาก

7.1.2 โครงสร้างหลัก

เนื่องจากโครงการเป็นอาคารที่ไม่ได้ต้องการพื้นที่ใช้งานที่มีความจำเป็นต้องใช้โครงสร้างที่พิเศษ จึงเลือกใช้โครงสร้างหลักของโครงการตามแนวคิดของการประหยัดโครงสร้างเป็นวัสดุที่หาได้ง่าย และทนทานเหมาะสมต่อการใช้งาน

7.1.2.1 โครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็ก

เป็นวัสดุก่อสร้างที่หาง่าย การก่อสร้างเป็นที่นิยมและมีความทนทานต่อการใช้สอยอายุการใช้งานยาวนาน ไม่ต้องการการบำรุงรักษามากนัก รวมทั้งยังสามารถใช้งานได้ทั้งโครงสร้างพาดช่วงสั้นและพาดช่วงยาว แต่จะมีการเก็บความร้อนที่ค่อนข้างสูง สำหรับระบบโครงสร้างคอนกรีตเสริมเหล็กที่เลือกนำมาใช้กับโครงการ ได้แก่ ระบบเสาคานซึ่งเป็นระบบที่เหมาะสมสำหรับอาคารขนาดกลาง ที่ระยะห่างของช่วงกว้างและช่วงยาวอยู่ในระยะที่เหมาะสม

7.1.3 โครงสร้างพื้น

การก่อสร้างพื้นอาคารในโครงการ คือโครงสร้างพื้นแบบหล่อในที่ ซึ่งมีลักษณะการวางพื้นได้ 2 วิธี คือ การวางพื้นถ้ายน้ำหนักบนคาน และ การวางพื้นถ้ายน้ำหนกบนดิน(ในชั้นที่ติดกับพื้นดิน) โดยในการพื้นนั้นควรทำการเทต่อเนื่องให้เสร็จในครั้งเดียวเพื่อให้คอนกรีตมีความเป็นเนื้อเดียวกันตามมาตรฐาน

7.1.4 โครงสร้างผนัง

ผนังคือส่วนที่ทำให้เกิดการแบ่งพื้นที่การใช้งานรูปแบบหนึ่ง เพื่อให้เกิดลักษณะการใช้งานแบบเปิดโล่ง แบบกึ่งเปิดโล่ง หรือแบบปิดทึบ อีกทั้งผนังยังช่วยปกป้องอาคารจาก แดด ลม ฝน และมลพิษภายนอกอาคาร การเลือกใช้ผนังของโครงการจึงประกอบไปด้วยผนังหลากหลายชนิด ดังนี้

7.1.4.1 ฉนวนกันความร้อน

ใช้ในส่วนโดยทั่วไปของอาคาร เป็นฉนวนที่ใช้วัสดุที่ขึ้นรูปมา ซึ่งมีลักษณะการก่อในหลากหลายรูปแบบ โดยหากต้องการความเรียบร้อยจะมีการฉาบทับด้วยปูนซีเมนต์ แต่ก่อนหน้านั้นจะต้องทำความสะอาดผนังด้วยการเป่าเศษฝุ่นปูนออกเสียก่อน และทำการรดน้ำให้ชุ่มประมาณครึ่งนาที่เพื่อป้องกันไม่ให้อุณหภูมิเกิดการดูดน้ำไปจากปูน อันจะก่อให้เกิดการแตกร้าวของผนังได้

7.1.4.2 ฉนวนกระจก

ใช้ในส่วนพื้นที่ที่ต้องการเปิดมุมมองเพื่อรับทัศนียภาพภายใต้การปรับอากาศ โดยฉนวนกระจกนี้จะมีลักษณะการติดตั้งที่แตกต่างตามลักษณะการยึดเกาะของแผ่นกระจก ดังนี้

- กระจกยึดติดกับกรอบเพียง 2 ด้าน ซึ่งจะยึดเพียงบริเวณเพดานและพื้น ส่วนอีก 2 ด้านข้างที่เหลือจะปล่อยให้ชิดกับกระจกแผ่นอื่น การยึดติดกระจกในลักษณะนี้จะมีผลทำให้กระจกแอ่นตัว ซึ่งแก้ไขได้ด้วยการเพิ่มความหนาของกระจก
- กระจกยึดติดกับกรอบเพียง 3 ด้าน กระจกจะถูกยึดติดกับกรอบ 3 ด้านอีกด้านหนึ่งจะวางลอยหรือต่อกับกระจกแผ่นอื่นที่มีความแข็งแรงกว่าแผ่นแรก
- กระจกยึดติดกับกรอบเพียง 4 ด้าน เป็นรูปแบบการยึดติดกระจกที่แข็งแรงที่สุด แต่มีราคาแพง และต้องอาศัยช่างที่มีความชำนาญ

7.1.4.3 ยิปซัมบอร์ดหรือฉนวนเบา

ใช้ในส่วนที่ต้องการกันห้องที่ไม่ได้มีความถาวรมาก เช่น ในบริเวณส่วนสำนักงาน เป็นต้น เป็นฉนวนที่นิยมใช้มากในปัจจุบัน มีลักษณะน้ำหนักเบา ราคาประหยัด ติดตั้งได้รวดเร็ว แต่มีข้อเสียที่มีอายุการใช้งานสั้น และมักมีปัญหาเรื่องความชื้น จึงเลือกใช้บริเวณภายในอาคารหรือบริเวณที่เป็นเปลือกอาคาร

7.1.5 โครงสร้างหลังคา

การเลือกใช้หลังคาในภูมิอากาศเขตร้อนชื้นนั้น คือการปรับตัวเพื่ออยู่สบายจากสภาวะแวดล้อมและบริบททางธรรมชาติ¹ รูปแบบหนึ่ง ซึ่งมีหลักที่ต้องคำนึงถึง ดังนี้

- หลังคาต้องมีความเหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศ คือสภาพอากาศแบบร้อนชื้น ซึ่งมีทั้งความร้อนจากแสงอาทิตย์ และความชื้นในอากาศความร้อน ดังนั้นการเลือกใช้หลังคาจึงต้องคำนึงถึงความสามารถในการป้องกันความร้อน รวมไปถึงระบบระบายความร้อนใต้หลังคา สำหรับรูปทรง

¹ มหาวิทยาลัยศิลปากร. (2547). สภาวะสบายและการปรับตัวเพื่ออยู่แบบสบายของคนในท้องถิ่น. โครงการวิจัยในชุดโครงการภูมิปัญญาท้องถิ่นในเรือนชุมชนและนิเวศวิทยาวัฒนธรรมการอยู่อาศัยที่ยั่งยืนของคนไทยในภาคตะวันตก

หลังคาที่เหมาะสมกับสภาพภูมิอากาศบ้านเรา คือ หลังคาจั่ว และหลังคาทรงปั้นหยา เพราะสามารถกันแดดกันฝน และระบายความร้อนใต้หลังคาได้ดี

-หลังคาต้องมีความสวยงามกลมกลืนกับรูปทรงของอาคาร หลังคาแต่ละประเภทควรมีลักษณะเฉพาะสะท้อนภาพลักษณ์ของอาคารแตกต่างกันออกไป

-หลังคาต้องเหมาะสมกับงบประมาณ เพราะหลังคาแต่ละชนิดแม้จะมีปริมาณพื้นที่หลังคาที่ไม่เท่ากัน แต่ราคาการก่อสร้างนั้นแตกต่างกัน เนื่องจากความยากง่ายในการก่อสร้างรวมถึงวัสดุที่ใช้มากน้อยต่างกัน วัสดุที่ใช้ทำโครงหลังคาของโครงการสามารถแบ่งออกได้ดังนี้

7.1.5.1 โครงหลังคาเหล็ก

เป็นโครงหลังคาที่ได้รับความนิยมเนื่องจากติดตั้งได้รวดเร็วและมีน้ำหนักเบา ซึ่งโครงหลังคาเหล็กที่ใช้กับโครงการ โครงหลังคาที่เป็นเหล็กตัว C

7.1.5.2 โครงถัก

โดยใช้ส่วนที่ต้องการคลุมพื้นที่มากกว่าปกติ เนื่องจากสามารถพาดช่วงได้มากและมีน้ำหนักเบา มีความสะดวกในการติดตั้ง

7.1.5.3 โครงหลังคาไม้เนื้อแข็ง

ต้องเป็นไม้ที่ได้รับการอบ หรือผึ่งจนแห้งจะต้องไม่มีรอยแตก ร้าว บิด หรืออ การขึ้นโครงหลังคา ควรใช้ไม้เนื้อแข็งขนาดหน้า 2" x 6" หรือ 2" x 8" ขึ้นอยู่กับการรับน้ำหนัก และความกว้างของอาคาร ระยะในการวางจันทันที่เหมาะสมควรต้องเว้นไว้ระยะประมาณ 1 เมตรเพื่อป้องกันการแอ่นตัวของหลังคา

7.1.6 การใช้วัสดุของโครงการ

วัสดุเป็นที่สามารถสื่อสารและสร้างบรรยากาศที่เกิดขึ้นระหว่างผู้คนกับอาคารได้ ซึ่งวัสดุแต่ละชนิดก็จะลักษณะที่แตกต่างกัน ดังนี้

7.1.6.1 หวายล้าง หินล้าง กรวดล้าง

มีลักษณะผิวที่ขรุขระ ไม่ให้เกิดการลื่น เหมาะสำหรับพื้นผิวที่ต้องเปียกชื้นบ่อยๆ เช่นบริเวณพื้นทางเดิน ชั้นบันได หรือผนัง เป็นต้น

7.1.6.2 กระเบื้องดินเผา

เป็นวัสดุธรรมชาติ ใช้สำหรับตกแต่งพื้นที่ที่ไม่ต้องการความเรียบร้อยมากนัก เนื่องจากขนาดของแผ่นกระเบื้องจะไม่ค่อยเท่ากันเพราะผลจากการเผา

7.1.6.3 พื้นผิวขัดมัน

เป็นวัสดุที่ประหยัด ทำความสะอาดง่าย สามารถผสมสีสื่อความหมายลงไปได้ ใช้ได้ทั้งภายนอกและภายในอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.1.6.4 พื้นผิวขัดหยาบ

เป็นวัสดุที่ประหยัดเช่นเดียวกับพื้นผิวขัดมันแต่ต่างกันที่วิธีการขัดสามารถประยุกต์ใช้กับทรายล้างเพื่อใช้ในบริเวณทางเดินได้

7.1.6.5 ไม้

วัสดุที่มีสะท้อนเอกลักษณ์ของธรรมชาติ และช่างในท้องถิ่นสามารถทำงานได้สะดวก แต่ปัจจุบันมีราคาค่อนข้างแพง จึงเลือกเฉพาะส่วนที่ต้องการสร้างบรรยากาศของโครงการ

7.2 ระบบและอุปกรณ์ประกอบอาคาร

7.2.1 ระบบแสงสว่างภายในอาคาร

ลักษณะของแสงที่ใช้ในโครงการ สามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ชนิดใหญ่ดังนี้

7.2.1.1 การให้แสงสว่างสำหรับงานทั่วไป

ในการออกแบบและกำหนดแสงสว่างสำหรับงานทั่วไป ควรจะมีการคำนึงถึงหลักการต่อไปนี้

-การมองเห็น

เป็นการกำหนดความสว่างให้มีความเหมาะสมกับการใช้งานแต่ละส่วน เช่น ความสว่างที่เหมาะสมในการนั่งทำงานในสำนักงาน

-ความสวยงามและการตกแต่ง

วัสดุอุปกรณ์ในการแสงสว่างควรได้รับการออกแบบให้สวยงามเรียบร้อย บางส่วนอาจปิดซ่อนไม่ให้เห็น เช่น สายไฟ หรือแผงไฟ เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีการให้แสงในบางส่วนที่นอกเหนือจากการใช้งานหรือเพื่อการมองเห็น เช่น การให้แสงเน้นบริเวณช่องผนัง การให้แสงเน้นวัสดุตกแต่ง เป็นต้น

-บรรยากาศ

การสร้างบรรยากาศ อารมณ์ เป็นสิ่งที่มีอยู่ในการออกแบบและให้เป็นไปตามความต้องการ

7.2.1.2 การให้แสงสว่างสำหรับห้องสมุด

ปัญหาสำคัญในการให้แสงสว่างในส่วนนี้คือ การควบคุมการเกิดเงาและแสงสะท้อนขึ้นในพื้นที่ ซึ่งจะรบกวนประสาทตาของผู้ใช้อ่านหนังสือ เราสามารถเลี่ยงได้โดยการเลือกวัสดุผนังและเพดานให้มีสีสว่าง และควรหลีกเลี่ยงสีของผนังและเพดานที่ตัดกันเพราะจะทำให้เกิดการเพ่งสายตาในการอ่านหนังสือส่งผลเสียต่อการมองเห็น หากใช้แสงสว่างธรรมชาติควรหลีกเลี่ยงการใช้แสงตรง(DIRECT SUNLIGHT)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7.2.1.3 การให้แสงสว่างสำหรับการจัดแสดง

แสงสว่างที่เกิดขึ้นในพื้นที่การจัดแสดงนี้ เป็นส่วนที่ไม่ต้องการแสงที่จ้าจนเกินไป โดยมักใช้แสงสีนวล เช่น WARM WHITE ที่ให้แสงสีออกส้มเหลือง เพื่อให้เกิดความรู้สึกสบายตาสร้างบรรยากาศในการชมนิทรรศการมากยิ่งขึ้น ในส่วนของชั้นงานจะใช้แสงสว่างนำเป็นจุดเพื่อกำหนดความสำคัญให้โดดเด่นมากยิ่งขึ้น

ตารางที่ 7-1 เปรียบเทียบการใช้แสงธรรมชาติและแสงประดิษฐ์

แสงธรรมชาติ	แสงประดิษฐ์
<ul style="list-style-type: none"> - ทำให้มีสภาพที่เหมาะสมเหมือนธรรมชาติ - ประหยัดงบประมาณและค่าไฟฟ้า - ยากในการควบคุมปริมาณแสง 	<ul style="list-style-type: none"> - ให้สภาพสีที่ไม่เป็นธรรมชาติ - สิ้นเปลืองค่าไฟฟ้าและทำให้มีอุณหภูมิสูงขึ้น - ควบคุมของแสงสว่างได้ - ควบคุมตำแหน่งของแสงได้ผลตามความต้องการ

7.2.2 ระบบไฟฟ้า

ระบบไฟฟ้าของโครงการ จะต่อจากสายไฟฟ้าแรงสูงของการไฟฟ้า ขนาด 24 กิโลโวลต์ 3 เฟส 50 รอบ/วินาที โดยการร้อยท่อโลหะฝังใต้ดินเข้าสู่หม้อแปลงของอาคารจากด้านหน้าโครงการ โดยจะมีแหล่งความต่างศักย์ของไฟฟ้ากำลังขนาด 380 โวลต์ 3 เฟส 4 สาย 50 รอบ/วินาที สำหรับอุปกรณ์เครื่องปรับอากาศ และแปลงต่างศักย์สำหรับไฟฟ้าขนาด 220 โวลต์ 1 เฟส 50 รอบ/วินาที สำหรับอุปกรณ์ไฟฟ้าแสงสว่าง และเครื่องใช้สำนักงานอื่นๆ จะมีตู้ติดตั้งอุปกรณ์ควบคุมไฟฟ้าแรงสูงครบชุด และติดตั้งควบคุมการจ่ายกระแสไฟฟ้าแสงสว่างอาคาร

การเดินสายไฟภายในและภายนอกอาคารทั้งหมดเดินในระบบท่อร้อยสายเพื่อความปลอดภัย ทนทาน และสะดวกต่อการแก้ไขซ่อมแซมเพิ่มเปลี่ยนคู่สาย และเพื่อความสะดวกในการติดตั้งสายดินในระบบไฟฟ้าทั้งหมด เพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้ไฟฟ้าในอาคารที่ร้อยสายทุกแห่งที่มีการแยกสายเข้าดวงโคม เต้าเสียบ และอุปกรณ์อื่น ๆ จะต้องแยกสายในกล่อง แผงสวิตช์จ่ายไฟฟ้าใหญ่ในห้องควบคุมไฟฟ้า แผงสวิตช์จ่ายไฟย่อยประจำชั้น และแผงสวิตช์จ่ายไฟย่อย(เบรกเกอร์) โดยห้องเครื่องไฟฟ้านี้จะต้องมีการระบายอากาศที่ดี และสามารถทำการบำรุงรักษาได้สะดวก

ระบบไฟฟ้าฉุกเฉินในกรณีที่ระบบไฟฟ้าธรรมดาเกิดการขัดข้องมีแหล่งกำเนิด 2 แบบได้แก่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) ระบบไฟฟ้าสำรองจากเครื่องปั่นไฟ

ใช้ในกรณีที่เกิดไฟดับ เครื่องกำเนิดไฟฟ้าดีเซลจะทำงานโดยอัตโนมัติ จ่ายไฟให้กับโครงการเป็นเวลา 30 นาที

2) ระบบไฟฟ้าจากอุปกรณ์สำรองไฟฟ้า

เนื่องจากข้อมูลสำหรับระบบคอมพิวเตอร์ต้องการการป้องกันและความปลอดภัยสูงดังนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งในการใช้ระบบสำรองไฟ มีการเลือกใช้ UPS ในการสำรองไฟ ซึ่ง UPS จะช่วยในการจัดการรบกวนต่าง ๆ เกี่ยวกับระบบไฟฟ้า เช่น ไฟกระชาก ไฟเกิน ไฟดับ ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะทำให้เกิดความเสียหายต่อข้อมูลในเครื่องคอมพิวเตอร์รวมถึงตัวเครื่องเองด้วย โดยจะใช้กับส่วนที่ต้องการดูแลเป็นพิเศษ เช่น ส่วนเก็บข้อมูลหลัก

7.2.3 ระบบปรับอากาศ

เนื่องจากการใช้งานของโครงการเน้นการเสริมสร้างบรรยากาศในการสร้างความสงบทางจิตใจและอยู่กับธรรมชาติจึงเน้นการระบายอากาศด้วยวิธีการทางธรรมชาติด้วยส่วนหนึ่ง นอกเหนือจากงานระบบปรับอากาศที่ใช้ในบางพื้นที่ ประเภทของเครื่องปรับอากาศที่เลือกนำมาใช้ในโครงการ จึงได้แก่

7.2.3.1 ระบบปรับอากาศแบบแยกส่วน (SPLIT TYPE)

เป็นระบบที่มีการแยกส่วนการระบายความร้อน และส่วนให้ความเย็นออกจากกัน ซึ่งประกอบด้วย

- เครื่องระบายความร้อน เป็นส่วนที่ส่งเสียงดังจึงแยกไว้ข้างนอกอาคาร
- เครื่องเป่าลมเย็น เป็นส่วนที่มีท่อน้ำยาจากส่วนแรกเข้ามายังคอยล์เย็น จึงจัดส่วนนี้ไว้ในห้องการให้ความเย็นจะใช้ลมเป่าผ่านคอยล์เย็น ซึ่งมีวิธีการติดตั้งทั้งหมด 3 วิธี คือ

1) ติดตั้งเครื่องเป่าลมเย็นแบบตั้งพื้น

วิธีนี้จะสะดวกในการติดตั้ง สามารถซ่อนท่อน้ำทิ้งได้สะดวก ดูแลรักษาง่าย แต่จะเสียพื้นที่ในการติดตั้งไม่เหมาะสำหรับห้องเล็ก

2) ติดตั้งเครื่องเป่าลมเย็นแบบติดผนัง

การติดตั้งค่อนข้างลำบากเสียพื้นที่ การใช้งานในส่วนผนัง แต่ไม่เสียพื้นที่การใช้งานของห้อง หากเกิดการรั่วซึมจะทำให้ห้องเลอะเทอะบริเวณผนัง

3) ติดตั้งเครื่องเป่าลมเย็นแบบแขวนเพดาน

ใช้พื้นที่ห้อง ได้เต็มที่มากกว่า 2 แบบแรก แต่มีการติดตั้งลำบากและต้องเตรียมพื้นที่ไว้ล่วงหน้า หากเกิดการรั่วซึมจะทำให้พื้นที่ข้างล่างเครื่องเปียกได้

7.2.3.2 ระบบปรับอากาศแบบส่วนกลาง (CENTRAL AIR CONDITIONER)

เครื่องปรับอากาศแบบนี้มีขนาดค่อนข้างใหญ่ ส่วนประกอบต่างๆ แต่ ละอย่างจะตั้งอยู่โดดๆ มีท่อต่อถึงกัน และอากาศที่ใช้ในการนำความเย็นจะ ถูกส่งออกจากท่อไป ยังส่วนต่างๆ ของสถานที่ตามระบบที่ส่งจ่ายการปรับอากาศด้วยระบบчилเลอร์ (Water Cooled Chilled System)

การติดตั้งเครื่องจัดให้มีห้องโดยเฉพาะและตั้งอยู่ประมาณส่วนกลาง ของอาคาร ห้องที่ใช้ระบบปรับอากาศต้องมีปริมาณที่เหมาะสม ไม่ควรมีที่ว่างมากเกินความ ต้องการเพื่อความประหยัดและ สะดวกในการจ่ายไปยังส่วนต่างๆ ของอาคารอีกด้วย ระบบการ ถ่ายเทอากาศในห้อง ลมเย็นจะไป ตาม Supply Air Duct ไปช่วยระบายความร้อนภายในห้อง และอากาศเสียกับลมร้อนจะถูกดูด กลับมาทาง Air Return Duct และที่นั่นจะมี Filter กรอง อากาศเสีย ปล่อยแต่ลมเย็นประมาณ 75% ผสมกับอากาศบริสุทธิ์จากภายนอกอีก 25% ผ่านไป ยังความเย็นที่เกิดจากน้ำกลายเป็นลมเย็น ต่อไป

ระบบчилเลอร์อาศัยการทำน้ำให้เย็นก่อน แล้วจึงส่งน้ำนี้ไปเข้าเครื่อง เป่าลม เป่าลม ให้ผ่านน้ำเย็นก็จะได้ลมเย็น โดยเครื่องเป่าลมนั้นเรียกว่า แพนคอยล์ยูนิต หรือแอร์ แชนด์ลิ่งยูนิต มีระบบการทำงานง่าย คือ มีเครื่องทำน้ำเย็นเก็บในห้องเครื่อง (อาจเป็นที่ใต้ถุนตึก) แล้วต่อท่อ น้ำเย็นจากห้องเครื่องไปยังเครื่องเป่าลม (ติดตั้งตามชั้นต่างๆ ของตึก) มีห้องเครื่อง เป่าลมเย็น อาจ มีท่อลมต่อจากเครื่องเป่าลมแจกจ่ายตามจุดต่างๆ

7.2.4 ระบบสุขาภิบาล

7.2.4.1 ระบบน้ำใช้น้ำประปา

ทำน้ำที่จ่ายน้ำที่สะอาดไปยังจุดต่างๆของโครงการในปริมาณและ แรงดันที่เหมาะสมกับการใช้งาน นอกเหนือจากนั้นจะต้องมีระบบการสำรองน้ำในกรณีฉุกเฉินและ กรณีดับเพลิงแยกต่างหาก โครงการเลือกใช้ระบบจ่ายน้ำแบบจากล่างขึ้นบน โดยอาศัยแรงดันจาก เครื่องสูบน้ำทำให้น้ำไหลอย่างสม่ำเสมอทุกพื้นที่ และกำหนดตำแหน่งที่ตั้งถังเก็บน้ำไว้บนดินเพื่อ การดูแลรักษาที่สะดวกแต่ต้องเลือกตำแหน่งในหลบสายตาผู้คน

7.2.4.2 ระบบน้ำทิ้ง

น้ำทิ้งที่มาจากภาระบายน้ำของโครงการจะแยกออกเป็น 2 ส่วนคือ

1) การระบายน้ำฝน

การระบายน้ำฝนในส่วนที่จะนำมาพิจารณา คือ น้ำฝนที่ไหลจากบริเวณหลังคา กันสาดและ ผนัง การระบายจะต้องใช้ท่อขนาดใหญ่จำนวนมาก กระจายตัวอย่างเหมาะสมเพื่อไม่ให้ฝ้าฝนไม่ เกิดการรั่วซึมบนแผ่นหลังคา ซึ่งอุปกรณ์หลักของการระบายน้ำฝนประกอบด้วย

-รางระบายน้ำฝน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ขนาดของรางน้ำจะถูกกำหนดโดยขนาดของหลังคา แต่ขนาดของรางไม่ควรน้อยกว่า 12 นิ้ว สำหรับท่อในแนวดิ่งนั้นขึ้นอยู่กับความลาดเอียงของหลังคา กับอัตราการตกของฝน ซึ่งโดยทั่วไปแล้วไม่ควรน้อยกว่า 2 นิ้ว สำหรับกรณีที่เป็นหลังคาแบน อาจใช้ขนาด 3-4 นิ้ว เพราะถ้าฝ้าฝนสามารถระบายในแนวดิ่งได้ทันน้ำฝนจะไม่ล้นรางในการออกแบบส่วนที่สำคัญอีกส่วนคือความลึกของราง ซึ่งจะต้องเผื่อไว้ในกรณีที่ท่อระบายน้ำฝนเกิดการอุดตันได้

-ท่อระบายน้ำฝน

ที่มีขายอยู่ตามท้องตลาดมีอยู่หลายแบบตามลักษณะการใช้งาน ท่อระบายน้ำฝนที่ดีจะต้องมีที่กรองติดอยู่และต้องมีช่องให้น้ำไหลลงไม่น้อยกว่าครึ่งหนึ่งของ พื้นที่หน้าตัดของท่อ

-ท่อระบายน้ำฝน

จำนวนและขนาดของท่อระบายน้ำฝนขึ้นอยู่กับพื้นที่รองรับน้ำฝนและอัตราการตกของฝน ถ้าใช้ท่อระบายน้ำฝนที่มีขนาดใหญ่จะช่วยลดจำนวนของท่อระบายน้ำฝนได้ แต่อย่างไรก็ดี การใช้ท่อระบายน้ำฝนจำนวนมากจะได้ผลดีกว่าการใช้จำนวนน้อยแต่มีขนาดใหญ่ จำนวนของท่อระบายน้ำฝนควรมีอย่างน้อย 2 ช่องต่อ 1,000 ตารางเมตรแรก และ 1 ช่องต่อ 1,000 ตารางเมตร

2) การระบายน้ำทิ้ง

น้ำทิ้งเป็นของเสียที่เกิดจากการใช้งานของโครงการที่มาจากส่วนสุขภัณฑ์และส่วนครัว ซึ่งการระบายน้ำทิ้งที่เสียของโครงการจะเป็นวิธีแยก คือ น้ำจากอ่างล้างมือ ส่วนอาบน้ำ ครัว ลงสู่บ่อพักน้ำแล้ว จึงปล่อยสู่ท่อระบายน้ำสาธารณะ ส่วนน้ำทิ้งจากส้วมหรือที่ปัสสาวะนั้นจะระบายน้ำสู่บ่อเกรอะบ่อซึมโดยระบบน้ำทิ้งในอาคารจะประกอบด้วย ท่อระบายน้ำและท่ออากาศเป็นหลัก ซึ่งท่ออากาศจะเป็นส่วนที่ช่วยให้อากาศผ่านเข้าออกจากระบบหรือช่วยให้อากาศเกิดการหมุนเวียนเพื่อรักษาระดับและกลิ่นของน้ำในท่อไว้

7.2.4.3 ระบบบำบัดน้ำเสีย

ระบบบำบัดน้ำเสียที่โครงการเลือกใช้คือระบบ ACTIVATED SLUDGE เนื่องจากมีประสิทธิภาพในการทำงานสูง ใช้พื้นที่น้อย และสามารถควบคุมการทำงานได้ง่าย ครอบคลุมพื้นที่ข้างเคียงซึ่งเป็นสวนสาธารณะน้อยที่สุด

ในปัจจุบันมีความนิยมใช้ถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูป ในการบำบัดน้ำเสียทั่วไปแทนการใช้บ่อเกรอะบ่อซึมเพราะติดตั้งสะดวก มีหลายขนาดให้เลือก สามารถแก้ปัญหาเรื่องน้ำใต้ดิน เรื่องสิ่งปฏิกูลเต็มบ่อออกไปได้

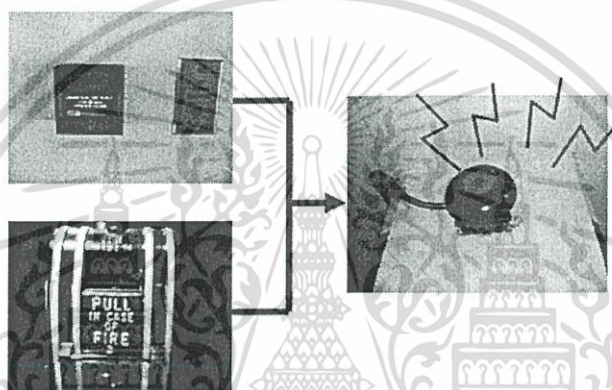
7.2.5 ระบบป้องกันอัคคีภัย

7.2.5.1 ระบบเตือนภัย

การแจ้งสัญญาณเตือนภัยมักจะไม่แจ้งออกสู่ภายนอกในบริเวณชั้นต่างๆ ทันที แต่จะแจ้งไปยังฝั่งควบคุมในห้องควบคุม ซึ่งมีพนักงานรักษาความปลอดภัยอยู่ 24 ชั่วโมง เพื่อให้พนักงานที่ได้รับสัญญาณ ทำการตรวจสอบบริเวณที่เกิดสัญญาณ แล้วจึงแจ้งเหตุให้ทราบโดยทั่วกัน และจัดการต่อไป ระบบเตือนภัยที่ใช้มีดังนี้

1) FIRE ALARM SYSTEM

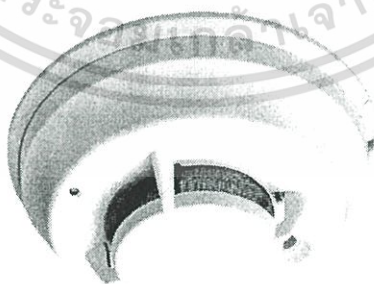
การเตือนภัยโดยการใช้ระบบปุ่มกด ติดตั้งไว้ในตำแหน่งที่มองเห็นได้ชัดเจน ควรมีในทุกระยะไม่เกิน 50 เมตร โดยมีกรอบกระจกสำหรับใช้ทุบเมื่อต้องการใช้งานและใช้ป้องกันจากการเล่นชน



ภาพที่ 7-1 FIRE ALARM SYSTEM

2) SMOKE DETECTOR

อุปกรณ์ตรวจจับควันเมื่อมีควันเกิดขึ้นจากแหล่งเพลิงไหม้ เมื่อเหตุเกิดขึ้นจะทำให้อุปกรณ์ตรวจจับทำงานและแจ้งสัญญาณไปยังห้องควบคุมให้ทราบในบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ขึ้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่เข้าไประงับเหตุก่อนที่เพลิงจะลุกลามได้



ภาพที่ 7-2 SMOKE DETECTOR

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) HEAT DETECTOR

อุปกรณ์ตรวจจับความร้อน ในกรณีเกิดความร้อนจากเพลิงไหม้ เมื่อเกิดเหตุเพลิงไหม้ จะทำให้อุปกรณ์ตรวจจับทำงาน และแจ้งสัญญาณเตือนไปยังห้องควบคุมให้ทราบบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ขึ้นเพื่อให้เจ้าหน้าที่ไประงับเหตุ ก่อนที่เพลิงจะลุกลามได้เช่นเดียวกับ SMOKE DETECTOR

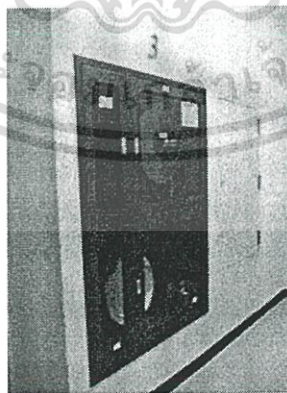
ระบบเตือนภัยอัตโนมัติทุกตัวจะทำงานโดยเชื่อมต่อกับระบบอาคารอัตโนมัติ (Building Automatic System , BAS) การทำงานของระบบเตือนภัยอัตโนมัติ จะทำงานเมื่ออุปกรณ์ตรวจจับความร้อน หรืออุปกรณ์ตรวจจับควันตัวใดตัวหนึ่งสามารถตรวจจับการเกิดอัคคีภัยได้ก็จะทำการส่งสัญญาณไปที่ห้องควบคุมพร้อมกับระบุตำแหน่งที่อุปกรณ์ส่งสัญญาณเตือนมา หลังจากนั้นเวลาที่ กระจกจะส่งสัญญาณเพื่อเตือนคนที่อยู่ภายในอาคาร ในระหว่าง 3 นาที ก่อนกระจกจะดัง จะมีเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบที่เกิดเหตุเพื่อยืนยันการเกิดอัคคีภัย หากตรวจสอบว่าเป็นสัญญาณผิดพลาด เจ้าหน้าที่จะใช้ Fire Fighters Telephone เพื่อติดต่อกลับไปยังห้องควบคุมเพื่อปิดสัญญาณเตือนภัย แต่หากตรวจสอบแล้วไม่ใช่สัญญาณผิดพลาด เจ้าหน้าที่ก็จะติดต่อกลับไปยังห้องควบคุม เพื่อปล่อยให้กระจกสัญญาณเตือนภัยดัง แล้วแจ้งให้คนในอาคารทราบว่าเกิดอัคคีภัยเกิดขึ้นแล้วดำเนินการขั้นหนึ่งไฟต่อไป

7.2.5.2 ระบบดับเพลิงด้วยมือ

ระบบดับเพลิงด้วยมือ มี 2 วิธี คือ

1) ระบบสายฉีดดับเพลิง

ประกอบด้วยตู้สายฉีดดับเพลิงและ ท่อยิงสายยาวของสายสูบล้วนใหญ่มีรัศมีการใช้งาน 30 ม. หัวฉีดและท่อมีขนาดเส้นผ่านศูนย์กลาง 1 ½ นิ้ว ดังนั้นในการออกแบบเลือกที่ตั้งของตู้ควรวอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม คือง่ายต่อการมองเห็น และดับเพลิงได้ครอบคลุมพื้นที่ของแต่ละชั้น



ภาพที่ 7-3 ระบบสายฉีดดับเพลิง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2) ระบบดับเพลิงแบบมือถือ

อุปกรณ์ช่วยในการดับเพลิงในขณะที่เพลิงยังมีขนาดเล็กอย่างมีประสิทธิภาพ และบุคคลทั่วไปสามารถนำไปใช้ได้โดยไม่ยาก_ตำแหน่งที่ติดตั้งจะอยู่ในที่เดียวกันกับตำแหน่งสายส่งน้ำดับเพลิง และตำแหน่งเสริมอื่นๆ เช่น บริเวณห้องครัว ห้องเครื่อง ห้องเก็บของ ห้องเก็บสารไวไฟ เป็นต้น

7.2.5.3 ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ

ระบบดับเพลิงโปรยเป็นฝอย เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพดี เพราะสามารถทำงานโดยอัตโนมัติ มีท่อน้ำที่เดินไปตามฝ้าเพดานในลักษณะแบบตาข่ายครอบคลุมพื้นที่ 3 ตารางเมตรโดยเว้นระยะท่อให้หัวฉีดกระจายน้ำออกควบคุมไปทุกจุดของอาคารที่ต้องการป้องกัน น้ำในท่อจะมีความดันพร้อมที่จะจ่ายน้ำทันทีและเมื่อรับความร้อนที่อุณหภูมิ 57 องศาเซลเซียส จะแตกตัวและพ่นน้ำออกมา

7.2.6 ระบบสื่อสาร

7.2.6.1 ระบบโทรศัพท์

ระบบที่ใช้ภายในอาคาร ได้วางหลักเกณฑ์การออกแบบ โดยแบ่งระบบโทรศัพท์ออกได้ ดังนี้

1) ระบบโทรศัพท์ภายใน

ระบบที่ใช้ติดต่อกันเองภายในหน่วยงานระบบนี้ไม่เสียค่าบริการให้กับผู้ให้บริการ ระบบโทรศัพท์ภายในและภายนอกสามารถติดต่อกันได้ สามารถโอนสายหรือพ่วงสายให้โทรศัพท์ได้หลายเครื่องตามต้องการ

2) ระบบโทรศัพท์สาธารณะ

วางไว้ตามจุดต่างๆตามพื้นที่ที่มีความจำเป็นสำหรับใช้งานโดยทั่วไป

7.2.6.2 ระบบเสียง

เป็นระบบที่มีวัตถุประสงค์การใช้งานเพื่อ ประกาศพนักงาน ชี้แจง ข่าวสารประชาสัมพันธ์ หรือเปิดเสียงเพลง ในการใช้งานระบบเสียง ในภาวะปกติจะเป็นเสียงเพลง เมื่อมีประกาศ จะมีเสียงเพลงก่อนที่จะประกาศ และกรณีที่ใช้งานพร้อมๆกันจะมีการจัดลำดับความสำคัญ

7.2.6.3 ระบบโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV)

เป็นระบบที่ใช้งานสำหรับด้านการรักษาความปลอดภัยให้กับทรัพย์สินของอาคาร

7.2.7 ระบบขนส่ง

การแบ่งประเภทของลิฟต์ขึ้นอยู่กับประเภทการใช้งาน ความเร็ว และชนิดของการขับเคลื่อน โดยประเภทลิฟต์ที่ใช้ในโครงการประกอบด้วย

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1) ลิฟต์โดยสาร (PASSENGER ELEVATOR)

ลิฟต์โดยสารทั่วไป โดยปกตินิยมใช้กับอาคารที่มีความสูง 5 ชั้นขึ้นไป สามารถบรรทุกผู้โดยสารได้ตั้งแต่ 6-30 คน มีลักษณะด้านกว้างยาวกว่าด้านลึก ประตูลิฟต์เปิด-ปิดแบบ 2บาน สามารถเปิดกว้างได้ถึง 800-1000 มม.

2) ลิฟต์บรรทุกของ (FIGHT ELEVATOR)

มีความเร็วต่ำ บรรทุกน้ำหนักได้มากตั้งแต่ 10-15 ตันจะมีขนาดใหญ่กว่าลิฟต์โดยสารทั่วไป มีลักษณะด้านลึกยาวกว่าด้านกว้าง ประตูลิฟต์จะเปิดแบบ 2-3 บานหรือมากกว่านั้นจะเปิดไปทางเดียวกัน และมีขนาดบานประตูที่ใหญ่กว่าลิฟต์โดยสารขนาด 1,400-2,500 มม.

โดยใช้ลิฟต์ที่ขับเคลื่อนแบบ ทรักชันลิฟต์ (TRACTION MOTOR ELEVATOR) ที่มีลักษณะประกอบด้วยชุดมอเตอร์ขับเคลื่อนลิฟต์ มีลวดผูกติดกับลิฟต์และมอเตอร์ขับเคลื่อน ชุดมอเตอร์จะทำงานโดยระบบถ่วงกำลังไปยังตัวลิฟต์โดยอาศัยแรงเสียดทาน ระหว่างรอกกับสลิงที่คล้องผ่านรอก

7.2.8 ระบบรักษาความปลอดภัย

7.2.8.1 การออกแบบและวางผังอาคาร

อันตรายโดยส่วนใหญ่จะเกิดในที่ลับตาหรือบริเวณที่มีด เช่น การลักขโมยสิ่งของมีค่าต่างๆ หรือการก่อการร้าย ดังนั้นการออกแบบอาคารควรออกแบบให้มีมุมลับตา และชอกตึกน้อยที่สุด มีแสงสว่างอย่างทั่วถึง ส่วนในโครงการไม่ควรเป็นพุ่มที่สูงจนเกินไป รวมทั้งควรมีทางเข้า-ออกทางเดียวเพื่อให้ง่ายต่อการควบคุมตรวจสอบ

7.2.8.2 เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

การดูแลรักษาความปลอดภัยของอาคารจะต้องคำนึงถึง การคุ้มครองป้องกันทั้งกลางวัน และกลางคืนตลอดเวลา 24 ชั่วโมง

7.2.8.3 การจัดระบบโทรทัศน์วงจรปิด

ควรติดตั้งอยู่ในพื้นที่สำคัญของอาคารอันได้แก่ ประตูทางเข้า-ออกใหญ่ โถงพักคอย และตามมุมอับต่างๆ โดยเมื่อกล้องส่งสัญญาณแล้วจะมาแสดงผลบนเครื่องโทรทัศน์ภายในห้องเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย โดยวิธีนี้จะทำให้ลดจำนวนของพนักงานรักษาความปลอดภัยลงไป

7.2.9 ระบบกำจัดขยะ

เพื่อให้การเก็บและการขนย้ายขยะในโครงการเป็นไปอย่างสะดวกและถูกสุขลักษณะจำเป็นต้องมีห้องเก็บรวมขยะ เพื่อให้เป็นที่เก็บรวบรวมขยะก่อนการขนย้ายไปกำจัด โดยในแต่ละวันเจ้าหน้าที่ทำความสะอาดจะ ทำการรวบรวมขยะในโครงการทั้งหมด โดยการแยกประเภทขยะตามลักษณะ เช่น ขยะเปียก ขยะแห้ง ขยะที่สามารถนำไปแปรรูปและนำกลับมาใช้

ใหม่ได้ ชยะที่เป็นสารเคมีหรือเป็นวัตถุมีพิษ เป็นต้น จากนั้นก็จะทำการบรรจุให้มิดชิด แล้วนำมาเก็บไว้ยังห้องรวบรวมชยะ เพื่อรอรถเก็บชยะของเทศบาลมารับเพื่อนำไปทำการกำจัดในขั้นต่อไป

ลักษณะของห้องรวบรวมชยะ

-สร้างด้วยวัสดุคงทน ไม่ติดไฟ สามารถกันน้ำซึม ทำความสะอาดได้โดยสะดวก มีการระบายน้ำที่ดี และในห้องควรเตรียมน้ำไว้ใช้ตลอดเวลา เพื่อความสะดวกในการล้างทำความสะอาดที่ดี

-ขนาดของห้องต้องเพียงพอสำหรับชยะ ในปริมาณความจุที่ 2.5 ลิตร / คน / วัน

-จะต้องตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสมในด้านสุขลักษณะ และไม่ก่อให้เกิดสภาพที่ไม่น่าดูไม่เป็นระเบียบแก่โครงการ

-อยู่ในตำแหน่งที่รถเก็บชยะของเทศบาล จะสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวก รวมทั้งมีทางเข้า - ออก ที่มีขนาดเพียงพอต่อการให้บริการได้โดยไม่รบกวนส่วนอื่นๆ

7.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ

7.3.1 กฎกระทรวงฉบับที่ 55 (พ.ศ.2543) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“อาคารสาธารณะ” หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการชุมนุมคนได้โดยทั่วไป เพื่อกิจกรรมทางราชการ การเมือง การศึกษา การศาสนา การสังคม การนันทนาการ หรือการพาณิชย์กรรม เช่น โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม โรงพยาบาล สถานศึกษา หอสมุด สนามกีฬากลางแจ้ง สนามกีฬาในร่ม ตลาด ห้างสรรพสินค้า ศูนย์การค้า สถานบริการ ท่าอากาศยาน อุโมงค์ สะพาน อาคารจอดรถ สถานีรถ ท่าจอดเรือ โป๊ะจอดเรือ สุสาน ฌาปนสถาน ศาสนสถาน เป็นต้น

“อาคารขนาดใหญ่” หมายความว่า อาคารที่มีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร หรืออาคารที่มีความสูงตั้งแต่ 15.00 เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกัน เกิน 1,000 ตารางเมตร แต่ไม่เกิน 2,000 ตารางเมตร การวัดความสูงของอาคารให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงพื้นดาดฟ้า สำหรับอาคารทรงจั่วหรือปั้นหยาให้วัดจากระดับพื้นดินที่ก่อสร้างถึงยอดผนังของชั้นสูงสุด

หมวด 2 ส่วนที่ 2 พื้นที่ภายในอาคาร

ข้อ 21 ช่องทางเดินในอาคาร ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ประเภทอาคาร	ความกว้าง
1. อาคารอยู่อาศัย	1.00 เมตร
2. อาคารอยู่อาศัยรวม หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สำนักงาน อาคารสาธารณะ อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารพิเศษ	1.50 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 22 ห้องหรือส่วนของอาคารที่ใช้ในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ต้องมีระยะตั้งไม่น้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ดังต่อไปนี้

ประเภทการใช้อาคาร	ระยะตั้ง
1. ห้องที่ใช้เป็นที่พักอาศัย บ้านแถว ห้องพักโรงแรม ห้องเรียนนักเรียนอนุบาล ครุภัณฑ์ อาหารอยู่อาศัย ห้องพักคนใช้พิเศษ ช่องทางเดินในอาคาร	2.60 เมตร
2. ห้องที่ใช้เป็นสำนักงาน ห้องเรียน ห้องอาหาร ห้องโถงภัตตาคาร โรงงาน	3.00 เมตร
3. ห้องขายสินค้า ห้องประชุม ห้องคนใช้รวม คลังสินค้า โรงครัว ตลาด และอื่น ๆ ที่คล้ายกัน	3.50 เมตร
4. ห้องแถว ตึกแถว	
4.1 ชั้นล่าง	3.50 เมตร
4.2 ตั้งแต่ชั้นสองขึ้นไป	3.00 เมตร
5. ระเบียง	2.20 เมตร

ระยะตั้งตามวรรคหนึ่งให้วัดจากพื้นถึงพื้น ในกรณีของชั้นใต้หลังคาให้วัดจากพื้นถึงยอดฝาหรือยอดผนังอาคาร และ ในกรณีของห้องหรือส่วนของอาคารที่อยู่ภายในโครงสร้างของหลังคา ให้วัดจากพื้นถึงยอดฝาหรือยอดผนังของห้องหรือส่วน ของอาคารดังกล่าวที่ไม่ใช่โครงสร้างของหลังคา ห้องในอาคารซึ่งมีระยะตั้งระหว่างพื้นถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งตั้งแต่ 5 เมตรขึ้นไป จะทำพื้นชั้นลอยในห้องนั้นก็ได้ โดยพื้น ชั้นลอยดังกล่าวนั้นต้องมีเนื้อที่ไม่เกินร้อยละสี่สิบของเนื้อที่ห้อง ระยะตั้งระหว่างพื้นชั้นลอยถึงพื้นอีกชั้นหนึ่งต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และระยะตั้งระหว่างพื้นห้องถึงพื้นชั้นลอยต้องไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร ด้วย

ห้องน้ำ ห้องส้วม ต้องมีระยะตั้งระหว่างพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2 เมตร

หมวด 2 ส่วนที่ 3 บันไดของอาคาร

ข้อ 24 บันไดของอาคารอยู่อาศัยรวม หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก สำนักงาน อาคารสาธารณะ อาคาร พาณิชยกรรม โรงงาน และอาคารพิเศษ สำหรับที่ใช้กับชั้นที่มีพื้นที่อาคารชั้นเหนือขึ้นไปรวมกันไม่เกิน 300 ตารางเมตร ต้องมีความ กว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร แต่สำหรับบันไดของอาคารดังกล่าวที่ใช้กับชั้นที่มีพื้นที่อาคารชั้นเหนือขึ้นไปรวมกันเกิน 300 ตารางเมตร ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าความกว้างสุทธิของบันไดน้อยกว่า 1.50 เมตร ต้องมีบันไดอย่าง น้อยสองบันได และแต่ละบันไดต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1.20 เมตร

บันไดของอาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมของคนจำนวนมาก เช่น บันไดห้องประชุมหรือห้องบรรยายที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ 500 ตารางเมตรขึ้นไป หรือบันไดห้องรับประทานอาหารหรือสถานบริการที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ 1,000 ตารางเมตรขึ้นไป หรือ บันไดของแต่ละชั้นของอาคารนั้นที่มีพื้นที่รวมกันตั้งแต่ 2,000 ตารางเมตรขึ้นไป ต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร อย่าง น้อยสองบันได ถ้ามีบันไดเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 3 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บันไดที่สูงเกิน 4 เมตร ต้องมีชานพักบันไดทุกช่วง 4 เมตร หรือน้อยกว่านั้น และระยะตั้งจากชั้นบันไดหรือชานพัก บันไดถึงส่วนต่ำสุดของอาคารที่อยู่เหนือขึ้นไปต้องสูงไม่น้อยกว่า 2.10 เมตร

ชานพักบันไดและพื้นหน้าบันไดต้องมีความกว้างและความยาวไม่น้อยกว่าความกว้างสุทธิของบันได เว้นแต่บันไดที่มีความกว้างสุทธิเกิน 2 เมตร ชานพักบันไดและพื้นหน้าบันไดจะมีความยาวไม่เกิน 2 เมตรก็ได้

บันไดตามวรรคหนึ่งและวรรคสองต้องมีลูกตั้งสูงไม่เกิน 18 เซนติเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออก แล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 25 เซนติเมตร และต้องมีราวบันไดกันตก บันไดที่มีความกว้างสุทธิเกิน 6 เมตร และช่วงบันได สูงเกิน 1 เมตร ต้องมีราวบันไดทั้งสองข้าง บริเวณมุมบันไดต้องมีวัสดุกันลื่น

หมวด 2 ส่วนที่ 4 บันไดหนีไฟ

ข้อ 27 อาคารที่สูงตั้งแต่สี่ชั้นขึ้นไปและสูงไม่เกิน 23 เมตร หรืออาคารที่สูงสามชั้น และมีดาดฟ้าเหนือชั้นที่สามที่มี พื้นที่เกิน 16 ตารางเมตร นอกจากมีบันไดของอาคารตามปกติแล้ว ต้องมีบันไดหนีไฟที่ทำด้วยวัสดุทนไฟอย่างน้อยหนึ่งแห่ง และต้องมีทางเดินไปยังบันไดหนีไฟนั้นได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

ข้อ 30 บันไดหนีไฟภายในอาคารต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 80 เซนติเมตร มีผนังที่บ่อสร้างด้วยวัสดุถาวร ที่เป็นวัสดุทนไฟกันโดยรอบ เว้นแต่ส่วนที่เป็นช่องระบายอากาศ และช่องประตูหนีไฟ และต้องมีอากาศถ่ายเทจากภายนอก อาคารได้โดยแต่ละชั้นต้องมีช่องระบายอากาศที่เปิดสู่ภายนอกอาคารได้มีพื้นที่รวมกันไม่น้อยกว่า 1.4 ตารางเมตร กับต้องมี แสงสว่างให้เพียงพอทั้งกลางวันและกลางคืน

ข้อ 32 พื้นหน้าบันไดหนีไฟต้องกว้างไม่น้อยกว่าความกว้างของบันไดและอีกด้านหนึ่งกว้างไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

หมวด 3 ที่ว่างภายนอกอาคาร

ข้อ 33 อาคารแต่ละหลังหรือหน่วยต้องมีที่ว่างตามที่กำหนดดังต่อไปนี้

(2) ห้องแถว ตึกแถว อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะ และอาคารอื่นซึ่งไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ต้องมีที่ว่างไม่น้อยกว่า 10 ใน 100 ส่วน ของพื้นที่ชั้นใดชั้นหนึ่งที่มากที่สุดของอาคาร

หมวด 4 แนวอาคารและระยะต่างๆของอาคาร

ข้อ 41 อาคารที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะที่มีความกว้างน้อยกว่า 6 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจาก กึ่งกลางถนนสาธารณะอย่างน้อย 3 เมตร

อาคารที่สูงเกินสองชั้นหรือเกิน 8 เมตร ห้องแถว ตึกแถว บ้านแถว อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะ ป้าย หรือสิ่งก่อสร้างขึ้นสำหรับติดหรือตั้งป้าย หรือคลังสินค้า ที่ก่อสร้างหรือดัดแปลงใกล้ถนนสาธารณะ

- (1) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างน้อยกว่า 10 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจากกึ่งกลางถนนสาธารณะ อย่างน้อย 6 เมตร
- (2) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างตั้งแต่ 10 เมตรขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 เมตร ให้ร่นแนวอาคารห่างจาก เขตถนนสาธารณะอย่างน้อย 1 ใน 10 ของความกว้างของถนนสาธารณะ
- (3) ถ้าถนนสาธารณะนั้นมีความกว้างเกิน 20 เมตรขึ้นไป ให้ร่นแนวอาคารห่างจากเขตถนนสาธารณะ อย่างน้อย 2 เมตร

ข้อ 50 ผนังของอาคารที่มีหน้าต่าง ประตู ช่องระบายอากาศหรือช่องแสง หรือระเบียงของอาคารต้องมีระยะห่างจากแนวเขตที่ดิน ดังนี้

- (1) อาคารที่มีความสูงไม่เกิน 9 เมตร ผนังหรือระเบียงต้องอยู่ห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 2 เมตร
- (2) อาคารที่มีความสูงเกิน 9 เมตร แต่ไม่ถึง 23 เมตร ผนังหรือระเบียงต้องอยู่ห่างเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 3 เมตร

ผนังของอาคารที่อยู่ห่างเขตที่ดินน้อยกว่าตามที่กำหนดไว้ใน (1) หรือ (2) ต้องอยู่ห่างจากเขตที่ดินไม่น้อยกว่า 50 เซนติเมตร เว้นแต่จะก่อสร้างชิดเขตที่ดินและอาคารดังกล่าวจะก่อสร้างได้สูงไม่เกิน 15 เมตร ผนังของอาคารที่อยู่ชิดเขตที่ดิน หรือห่างจากเขตที่ดินน้อยกว่าที่ระบุไว้ใน (1) หรือ (2) ต้องก่อสร้างเป็นผนังทึบ และคาดฟ้าของอาคารด้านนั้นให้ทำผนังทึบสูง จากคาดฟ้าไม่น้อยกว่า 1.80 เมตร ในกรณีก่อสร้างชิดเขตที่ดินต้องได้รับความยินยอมเป็นหนังสือจากเจ้าของที่ดินข้างเคียง ด้านนั้นด้วย

7.3.2 กฎกระทรวงฉบับที่ 41 (พ.ศ.2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

ข้อ 2 ที่จอดรถ 1 คัน ต้องเป็นพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้า และต้องมีลักษณะและขนาดดังนี้

- (1) ในกรณีที่จอดรถขนานกับแนวทางเดินรถหรือทำมุมกับแนวทางการเดินรถน้อยกว่าสามสิบองศา ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 6 เมตร
- (2) ในกรณีที่จอดรถตั้งฉากกับแนวทางเดินรถ ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 5 เมตร แต่ทั้งนี้จะต้องไม่จัดให้มีทางเข้าออกของรถเป็นทางเดินรถทางเดียว
- (3) ในกรณีที่จอดรถทำมุมกับแนวทางเดินรถมากกว่าสามสิบองศา ให้มีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.40 เมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 5.50 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ข้อ 3 ที่จอดรถแต่ละคัน ต้องมีเครื่องหมายแสดงสัญลักษณ์และขอบเขตของมรา จอดรถไว้ให้ปรากฏบนพื้น และต้องมีทางเดินรถเชื่อมต่อดังตรงกับทางเข้าออกของรถและที่กลับรถ

ข้อ 4 ระยะเวลาสูงสุดที่ระหว่างพื้นที่ที่ใช้จอดรถ ทางเดินรถ และทางลาดขึ้นลงของรถ กับส่วนที่ต่ำสุดของชั้นที่ถัดไปของอาคาร ต้องไม่น้อยกว่า 2.10 เมตร

ส่วนของพื้นที่ที่ใช้จอดรถต่างระดับกันจะเหลื่อมกันไม่เกิน 1.00 เมตร และเฉพาะส่วนที่เหลื่อมกันจะมีความสูงน้อยกว่า 2.10 เมตรก็ได้

7.3.3 กฎกระทรวงฉบับที่ 7 (พ.ศ.2517) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมการ ก่อสร้างอาคาร พุทธศักราช 2479

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

- (1) "ที่จอดรถยนต์" หมายความว่า สถานที่ที่จัดไว้ใช้เป็นที่จอดรถยนต์โดยเฉพาะสำหรับอาคาร
- (2) "ที่กลับรถยนต์" หมายความว่า บริเวณที่จัดไว้สำหรับกลับรถยนต์เพื่อสะดวกในการจอดหรือเข้าออกของรถยนต์
- (3) "ทางเข้าออกของรถยนต์" หมายความว่า ทางที่ใช้สำหรับรถยนต์เข้าหรือออกจากที่จอดรถยนต์ถึงปากทางเข้าออกของรถยนต์
- (4) "ปากทางเข้าออกของรถยนต์" หมายความว่า ส่วนของทางเข้าออกของรถยนต์ที่เชื่อมกับทางสาธารณะ
- (5) "เชิงลาดสะพาน" หมายความว่า ส่วนของทางที่เชื่อมกับสะพานที่มีส่วนลาดชันเกิน 2 ใน 100
- (6) "โรงมหรสพ" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งของอาคารที่ใช้เป็นโรงมหรสพตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยอันตรายอันเกิดแต่การเล่นมหรสพ
- (7) "โรงแรม" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งของอาคารที่ใช้เป็นโรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม
- (8) "อาคารชุด" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งของอาคารที่ใช้เป็นที่พักอาศัยหลายครอบครัวโดยแต่ละครอบครัวมีห้องนอน ครัวไฟ ห้องส้วมและห้องน้ำเป็นอิสระและมีทางเดินและบันไดขึ้นชั้นบนหรือลิฟต์ใช้ร่วมกัน
- (9) "ภัตตาคาร" หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งของอาคารที่ใช้เป็นที่ขายอาหารหรือเครื่องดื่มโดยมีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารไว้บริการภายในอาคารหรือภายนอกอาคาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(10) “ห้างสรรพสินค้า” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นอาคารพาณิชย์สำหรับแสดงหรือขายสินค้าต่าง ๆ

(11) “สำนักงาน” หมายความว่า อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ทำการ

(12) “อาคารขนาดใหญ่” หมายความว่า อาคารที่สร้างขึ้นเพื่อใช้อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเป็นที่ประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภท โดยมีความสูงจากระดับถนนตั้งแต่ 15 เมตรขึ้นไป และมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นในหลังเดียวกันเกิน 1,000 ตารางเมตร หรือมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันเกิน 2,000 ตารางเมตร

(13) “ห้องโถง” หมายความว่า ส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารที่ใช้เป็นที่ชุมนุมหรือประชุม

ข้อ 2 ให้กำหนดประเภทของอาคารซึ่งต้องมีที่จอดรถยนต์ ที่กัลบรถยนต์ และทางเข้าออกรถยนต์ไว้ดังต่อไปนี้

(1) โรงแรมที่พักที่มีพื้นที่สำหรับจัดที่นั่งสำหรับคนดูตั้งแต่ 500 ที่ขึ้นไป
(2) โรงแรมที่มีพื้นที่ห้องโถงหรือพื้นที่ที่ใช้เพื่อกิจการพาณิชยกรรมในหลังเดียวกันหรือหลายหลังรวมกันตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป

(3) อาคารชุดที่มีพื้นที่แต่ละครอบครัวตั้งแต่ 60 ตารางเมตรขึ้นไป

(4) ภัตตาคารที่มีพื้นที่สำหรับตั้งโต๊ะอาหารตั้งแต่ 150 ตารางเมตรขึ้นไป

(5) ห้างสรรพสินค้าที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป

(6) สำนักงานที่มีพื้นที่ตั้งแต่ 300 ตารางเมตรขึ้นไป

(7) อาคารขนาดใหญ่

(8) ห้องโถงของภัตตาคารตาม (4) หรืออาคารขนาดใหญ่ตาม (7)

ในกรณีที่โรงแรมตาม (2) หรือโรงแรมที่มีลักษณะเป็นอาคารขนาดใหญ่ตาม (7) ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ตามสภาพธรรมชาติไม่สามารถนำรถยนต์เข้าไปใช้ได้ จะไม่จัดให้มีที่จอดรถยนต์ ที่กัลบรถยนต์ และทางเข้าออกของรถยนต์ก็ได้

ข้อ 3 จำนวนที่จอดรถยนต์ ต้องจัดให้มีตามกำหนดดังต่อไปนี้

ในเขตท้องที่กรุงเทพมหานคร เฉพาะในเขตเทศบาลนครหลวงตามประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 25 ลงวันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2514

(ก) โรงแรมที่พัก ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อจำนวนที่นั่งสำหรับคนดู 20 ที่ เศษของ 20 ที่ ให้คิดเป็น 20 ที่

โรงแรมหรือที่พักที่อยู่ในท้องที่ของเขตพระนคร เขตธนบุรี เขตบางรัก เขตปทุมวัน เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย และเขตสัมพันธวงศ์ ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อจำนวนที่นั่งสำหรับคนดู 10 ที่ เศษของ 10 ที่ให้คิดเป็น 10 ที่

(ข) โรงแรม ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ห้องโถง 10 ตารางเมตร เศษของ 10 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 10 ตารางเมตร และไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ที่ใช้เพื่อกิจการพาณิชยกรรม 20 ตารางเมตร เศษของ 20 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 20 ตารางเมตร

(ค) อาคารชุด ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อ 1 ครอบครัวยุติ

(ง) ภัตตาคารที่มีพื้นที่ตั้งโต๊ะอาหารไม่เกิน 750 ตารางเมตร ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ตั้งโต๊ะอาหาร 15 ตารางเมตร เศษของ 15 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 15 ตารางเมตร ภัตตาคารที่มีพื้นที่ตั้งโต๊ะอาหารเกิน 750 ตารางเมตร ให้มีที่จอดรถยนต์ตามอัตราที่กำหนดในวรรคหนึ่งสำหรับพื้นที่ตั้งโต๊ะอาหาร 750 ตารางเมตรแรก ส่วนที่เกิน 750 ตารางเมตรให้คิดอัตรา 1 คันต่อ 30 ตารางเมตร เศษของ 30 ตารางเมตรให้คิดเป็น 30 ตารางเมตร

(จ) ห้างสรรพสินค้า ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ 20 ตารางเมตร เศษของ 20 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 20 ตารางเมตร

(ฉ) สำนักงาน ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ 60 ตารางเมตร เศษของ 60 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 60 ตารางเมตร

(ช) ห้องโถงของภัตตาคารหรืออาคารขนาดใหญ่ตามข้อ 2(8) ให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่ห้องโถง 10 ตารางเมตร เศษของ 10 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 10 ตารางเมตร

(ซ) อาคารขนาดใหญ่ ให้มีที่จอดรถยนต์ตามจำนวนที่กำหนดของแต่ละประเภทของอาคารที่ใช้เป็นที่ประกอบกิจการในอาคารขนาดใหญ่นั้นรวมกัน หรือให้มีที่จอดรถยนต์ไม่น้อยกว่า 1 คันต่อพื้นที่อาคาร 120 ตารางเมตร เศษของ 120 ตารางเมตร ให้คิดเป็น 120 ตารางเมตร ทั้งนี้ให้ถือที่จอดรถยนต์จำนวนที่มากกว่าเป็นเกณฑ์

ข้อ 6 ที่จอดรถยนต์ต้องจัดให้อยู่ภายในบริเวณของอาคารนั้น ถ้าอยู่ภายนอกอาคารต้องมีทางไปสู่อาคารนั้นไม่เกิน 200 เมตร

ข้อ 8 ทางเข้าออกของรถยนต์ต้องกว้างไม่น้อยกว่า 6 เมตร ในกรณีที่จัดให้รถยนต์วิ่งได้ทางเดียว ทางเข้าและทางออกต้องกว้างไม่น้อยกว่า 3.50 เมตร โดยต้องทำเครื่องหมายแสดงทางเข้าและทางออกไว้ให้ปรากฏ และปากทางเข้าออกของรถยนต์ต้องเป็นดังนี้

(1) แนวศูนย์กลางปากทางเข้าออกของรถยนต์ต้องไม่อยู่ในที่ที่เป็นทางร่วมหรือทางแยก และต้องห่างจากจุดเริ่มต้นโค้งหรือหักมุมของขอบทางร่วมหรือขอบทางแยกสาธารณะ มีระยะไม่น้อยกว่า 20 เมตร สำหรับโรงแรมหรือพระยะดังกล่าวต้องไม่น้อยกว่า 50 เมตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) แนวศูนย์กลางปากทางเข้าออกของรถยนต์ต้องไม่อยู่บนเชิงลาดสะพาน และต้องห่างจากจุดสุดเชิงลาดสะพานมีระยะไม่น้อยกว่า 50 เมตร สำหรับโรงมหรสพระยะดังกล่าว ต้องไม่น้อยกว่า 100 เมตร

7.3.4 กฎกระทรวงฉบับที่ 33 (พ.ศ.2535) ออกตามความในพระราชบัญญัติควบคุมอาคาร พ.ศ.2522

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

“อาคารขนาดใหญ่พิเศษ” หมายความว่า อาคารที่ก่อสร้างขึ้นเพื่อใช้อาคารหรือส่วนหนึ่งส่วนใดของอาคารเป็นที่อยู่อาศัยหรือประกอบกิจการประเภทเดียวหรือหลายประเภทโดยมีพื้นที่รวมกันทุกชั้นหรือชั้นหนึ่งชั้นใดในหลังเดียวกันตั้งแต่ 10,000 ตารางเมตรขึ้นไป

หมวด 1 ลักษณะของอาคาร เนื้อที่ว่างของภายนอกอาคารและแนวอาคาร

ข้อ 2 ที่ดินที่ใช้เป็นที่ตั้งของอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษที่มีพื้นที่อาคารรวมไม่เกิน 30,000 ตารางเมตร ต้องมีด้านหนึ่งด้านใดของที่ดินนั้นยาวไม่น้อยกว่า 12.00 เมตร ติดถนนสาธารณะที่มีเขตทางกว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร และถนนสาธารณะนั้นต้องมีเขตทางกว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร ยาวต่อเนื่องกันโดยตลอดนับตั้งแต่ที่ตั้งอาคารจนไปเชื่อมต่อกับถนนสาธารณะอื่นที่มีเขตทางกว้างไม่น้อยกว่า 10.00 เมตร

ข้อ 3 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีถนนหรือที่ว่างปราศจากสิ่งปกคลุมโดยรอบอาคารกว้างไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร และระดับเพลิงสามารถเข้าออกได้โดยสะดวกที่ว่างตามวรรคหนึ่ง ให้รวมระยะเขตห้ามก่อสร้างอาคารบางชนิดหรือบางประเภทริมถนน หรือทางหลวงตามข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องเข้ามาเป็นที่ว่างได้ในกรณีที่มีข้อบัญญัติท้องถิ่นหรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกำหนดแนวสร้างหรือขยายถนนใช้บังคับให้เริ่มที่ว่างตามวรรคหนึ่งตั้งแต่แนวนั้น

ข้อ 4 พื้นหรือผนังของอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องห่างเขตที่ดินของผู้อื่นและถนนสาธารณะไม่น้อยกว่า 6.00 เมตร

ข้อ 5 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีค่าสูงสุดของอัตราส่วนพื้นที่อาคารรวมกันทุกชั้นต่อพื้นที่ดินของอาคารทุกหลังที่ก่อสร้างขึ้นในที่ดินแปลงเดียวกันไม่เกิน 10 ต่อ 1

ข้อ 6 อาคารสูง หรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่าอัตราส่วน ดังต่อไปนี้

(2) อาคารพาณิชย์ โรงงาน อาคารสาธารณะและอาคารอื่นที่ไม่ได้ใช้เป็นที่อยู่อาศัย ต้องมีที่ว่างอันปราศจากสิ่งปกคลุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่ดินแปลงนั้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หมวด 2 ระบบระบายอากาศ และระบบป้องกันเพลิงไหม้

ข้อ 9 การระบายอากาศในอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องจัดให้มีการระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติหรือโดยวิธีกล ดังต่อไปนี้

(1) การระบายอากาศโดยวิธีธรรมชาติ ให้ใช้เฉพาะกับพื้นที่มีผนังด้านนอกอย่างน้อยหนึ่งด้าน โดยให้มีช่องเปิดสู่ภายนอกอาคารได้ เช่น ประตู หน้าต่าง หรือบานเกล็ด ซึ่งต้องเปิดไว้ระหว่างใช้สอยพื้นที่นั้นๆ และพื้นที่ของช่องเปิดนี้ต้องเปิดได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่นั้น

(2) การระบายอากาศโดยวิธีกล ให้ใช้กับพื้นที่อาคารใดก็ได้ โดยให้มีกลอุปกรณ์ขับเคลื่อนอากาศเพื่อให้เกิดการนำอากาศภายนอกเข้ามาตามอัตราดังต่อไปนี้

ลำดับ	สถานที่	อัตราการระบายอากาศไม่น้อยกว่าจำนวนเท่าของปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมง
1	ห้องน้ำ ห้องส้วมของที่พักอาศัยหรือสำนักงาน	2
2	ห้องน้ำ ห้องส้วมของอาคารสาธารณะ	4
5	โรงแรมหรือสห	4
6	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	7
7	สำนักงาน	7
8	ห้องพักในโรงแรมหรืออาคารชุด	7
10	ห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม	24
11	ลิฟต์โดยสารและลิฟต์ดับเพลิง	30

สำหรับห้องครัวของสถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มจะให้มีอัตราการระบายอากาศน้อยกว่าที่กำหนดได้ แต่ต้องมีการระบายอากาศครอบคลุมแหล่งที่เกิดของกลิ่น ควัน หรือก๊าซที่ต้องการระบาย ทั้งนี้ ต้องไม่น้อยกว่า 12 เท่าของปริมาตรของห้องใน 1 ชั่วโมง

สถานที่อื่นๆ ที่มีได้ระบุไว้ในตารางให้ใช้อัตราการระบายอากาศของสถานที่ที่มีลักษณะใกล้เคียงกันตำแหน่งช่องนำอากาศเข้าโดยวิธีกล ต้องห่างจากที่เกิดอากาศเสียและช่องระบายอากาศทิ้งไม่น้อยกว่า 5.00 เมตร สูงจากพื้นดินไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร

การนำอากาศเข้าและการระบายอากาศทิ้งโดยวิธีกล ต้องไม่ก่อให้เกิดความเดือดร้อนรำคาญแก่ประชาชนผู้อยู่อาศัยใกล้เคียง

ข้อ 10 การระบายอากาศในอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษที่มีการปรับภาวะอากาศด้วยระบบปรับภาวะอากาศ ต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(1) ต้องมีการนำอากาศภายนอกเข้ามาในพื้นที่ปรับภาวะอากาศหรือดูดอากาศจากภายในพื้นที่ปรับภาวะอากาศออกไปไม่น้อยกว่าอัตราดังต่อไปนี้

ลำดับ	สถานที่	ลูกบาศก์เมตร/ชั่วโมง/ตารางเมตร
3	สำนักงาน	2
6	ห้องพักในโรงแรมหรืออาคารชุด	2
10	โรงแรมหรือที่พัก (บริเวณที่นั่งสำหรับคนดู)	4
11	ห้องเรียน	4
14	ห้องประชุม	6
15	ห้องน้ำ ห้องส้วม	10
16	สถานที่จำหน่ายอาหารและเครื่องดื่ม (ห้องรับประทานอาหาร)	10
18	ห้องครัว	30

(2) ห้ามนำสารทำความเย็นชนิดเป็นอันตรายต่อร่างกาย หรือติดไฟได้ง่ายมาใช้กับระบบปรับอากาศที่ใช้สารทำความเย็นโดยตรง

(3) ระบบปรับอากาศด้วยน้ำ ห้ามต่อท่อน้ำของระบบปรับอากาศเข้ากับท่อน้ำของระบบประปาโดยตรง

(4) ระบบท่อลมของระบบปรับอากาศต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ข) ท่อลมส่วนที่ติดตั้งผ่านผนังกันไฟหรือพื้นที่ทำด้วยวัสดุทนไฟต้องติดตั้งลิ้นกันไฟที่ปิดอย่างสนิทโดยอัตโนมัติ เมื่ออุณหภูมิสูงเกินกว่า 74 องศาเซลเซียส และลิ้นกันไฟต้องมีอัตราการทนไฟไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง 30 นาที

(ค) ห้ามใช้ทางเดินร่วม บันได ช่องบันได ช่องลิฟต์ของอาคารเป็นส่วนหนึ่งของระบบท่อลมหรือระบบท่อลมกลับ เว้นแต่ส่วนที่เป็นพื้นที่ว่างระหว่างเพดานกับพื้นห้องชั้นเหนือขึ้นไปหรือหลังคาที่มีส่วนประกอบของเพดานที่มีอัตราการทนไฟไม่น้อยกว่า 1 ชั่วโมง

(5) การขับเคลื่อนอากาศของระบบปรับอากาศต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

(ข) ระบบปรับอากาศที่มีลมหมุนเวียนตั้งแต่ 50 ลูกบาศก์เมตรต่อเวลาที่ขึ้นไป ต้องติดตั้งอุปกรณ์ตรวจจับควันหรืออุปกรณ์ตรวจสอบการเกิดเพลิงไหม้ที่มีสมรรถนะไม่น้อยกว่าอุปกรณ์ตรวจจับควันซึ่งสามารถ บังคับให้สวิตช์หยุดการทำงานของระบบได้โดยอัตโนมัติ

ข้อ 14 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉินแยกเป็นอิสระจากระบบอื่น และสามารถทำงานได้โดยอัตโนมัติเมื่อระบบจ่ายไฟฟ้าปกติหยุดทำงานแหล่งจ่ายพลังงานไฟฟ้าสำรองสำหรับกรณีฉุกเฉินตามวรรคหนึ่ง ต้องสามารถจ่ายพลังงานไฟฟ้าได้ เพียงพอตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

(1) จ่ายพลังงานไฟฟ้าเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสองชั่วโมงสำหรับเครื่องหมายแสดงทางฉุกเฉิน ทางเดิน ห้องโถง บันได และระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(2) จ่ายพลังงานไฟฟ้าตลอดเวลาที่ใช้งานสำหรับลิฟต์ดับเพลิง เครื่องสูบน้ำดับเพลิงห้องช่วยชีวิตฉุกเฉินระบบสื่อสาร เพื่อความปลอดภัยของสาธารณะและกระบวนการผลิตทางอุตสาหกรรมที่จะก่อให้เกิดอันตรายต่อชีวิตหรือสุขภาพอนามัยเมื่อกระแสไฟฟ้าขัดข้อง

ข้อ 16 ในอาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องมีระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้ทุกชั้นระบบสัญญาณเตือนเพลิงไหม้อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(1) อุปกรณ์ส่งสัญญาณเพื่อให้หนีไฟที่สามารถส่งเสียงหรือสัญญาณให้คนที่อยู่ในอาคารได้ยินหรือทราบอย่างทั่วถึง

(2) อุปกรณ์แจ้งเหตุที่มีทั้งระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติและระบบแจ้งเหตุที่ใช้มือเพื่อให้อุปกรณ์ตาม (1) ทำงาน

ข้อ 20 อาคารสูงหรืออาคารขนาดใหญ่พิเศษต้องจัดให้มีระบบดับเพลิงอัตโนมัติ เช่น SPRINKLE SYSTEM หรือระบบที่เทียบเท่า ที่สามารถทำงานได้ด้วยตัวเองทันทีเมื่อมีเพลิงไหม้โดยให้สามารถทำงานครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมดทุกชั้นในการนี้ ให้แสดงแบบแปลนและรายการประกอบแบบแปลนของระบบดับเพลิงอัตโนมัติในแต่ละชั้นของอาคารไว้ด้วย

7.3.5 กฎกระทรวงกำหนดสิ่งอำนวยความสะดวกในอาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา พ.ศ.2548

ข้อ 2 ในกฎกระทรวงนี้

“สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา” หมายความว่า ส่วนของอาคารที่สร้างขึ้นและอุปกรณ์อื่นเป็นส่วนประกอบของอาคารที่ติดหรือตั้งอยู่ภายในและภายนอกอาคารเพื่ออำนวยความสะดวกในการใช้อาคารสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

“ลิฟต์” หมายความว่า อุปกรณ์ที่ใช้สำหรับนำคนขึ้นลงระหว่างพื้นของอาคารที่ต่างระดับกันแต่ไม่ใช่บันไดเลื่อนหรือทางเลื่อน

“พื้นผิวต่างสัมผัส” หมายความว่า พื้นผิวที่มีผิวสัมผัสและสีซึ่งมีความแตกต่างไปจากพื้นผิวและสีในบริเวณข้างเคียงซึ่งคนพิการทางการมองเห็นสามารถสัมผัสได้

“ความกว้างสุทธิ” หมายความว่า ความกว้างที่วัดจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งโดยปราศจากสิ่งใด ๆ กีดขวาง

ข้อ 3 อาคารประเภทและลักษณะดังต่อไปนี้ ต้องจัดให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ในบริเวณที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) โรงพยาบาล สถานพยาบาล ศูนย์บริการสาธารณสุข สถานีอนามัย อาคารที่ทำการของราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การของรัฐที่จัดตั้งขึ้นตามกฎหมาย สถานศึกษา หอสมุดและพิพิธภัณฑ์สถานของรัฐ สถานีขนส่งมวลชน เช่น ท่าอากาศยาน สถานีรถไฟ สถานีรถ ท่าเทียบเรือ ที่มีพื้นที่ส่วนใดของอาคารที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปเกิน 300 ตารางเมตร

(2) สำนักงาน โรงแรม โรงมหรสพ โรงแรม หอประชุม สนามกีฬา ศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้าประเภทต่าง ๆ ที่มีพื้นที่ส่วนใดของอาคารที่เปิดให้บริการแก่บุคคลทั่วไปเกิน 2,000 ตารางเมตร

หมวด 1 ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวก

ข้อ 4 อาคารตามข้อ 3 ต้องจัดให้มีป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชรา ตามสมควร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (1) สัญลักษณ์รูปผู้พิการ
- (2) เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา
- (3) สัญลักษณ์ หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา

ข้อ 5 สัญลักษณ์รูปผู้พิการ เครื่องหมายแสดงทางไปสู่สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา และสัญลักษณ์หรือตัวอักษรแสดงประเภทของสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ตามข้อ 4 ให้เป็นสีขาวโดยพื้นป้ายเป็นสีน้ำเงิน หรือเป็นสีน้ำเงินโดยพื้นป้ายเป็นสีขาว

ข้อ 6 ป้ายแสดงสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีความชัดเจน มองเห็นได้ง่าย ติดอยู่ในตำแหน่งที่ไม่ทำให้สับสน และต้องจัดให้มีแสงส่องสว่างเป็นพิเศษทั้งกลางวันและกลางคืน

หมวด 2 ทางลาดและลิฟต์

ข้อ 7 อาคารตามข้อ 3 หากระดับพื้นภายในอาคาร หรือระดับพื้นภายในอาคารกับภายนอกอาคาร หรือระดับพื้นทางเดินภายนอกอาคารมีความต่างระดับกันเกิน 20 มิลลิเมตรให้มีทางลาดหรือลิฟต์ระหว่างพื้นที่ต่างระดับกัน แต่ถ้ามีความต่างระดับกันไม่เกิน 20 มิลลิเมตรต้องปาดมุมพื้นส่วนที่ต่างระดับกันไม่เกิน 45 องศา

ข้อ 8 ทางลาดให้มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

- (1) พื้นผิวทางลาดต้องเป็นวัสดุที่ไม่ลื่น
- (2) พื้นผิวของจุดต่อเนื่องระหว่างพื้นกับทางลาดต้องเรียบไม่สะดุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(3) ความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร ในกรณีที่ยังขาดมีความยาวของทุกช่วงรวมกันตั้งแต่ 6,000 มิลลิเมตร ขึ้นไป ต้องมีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

(4) มีพื้นที่หน้าทางลาดเป็นที่ยาวไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

(5) ทางลาดต้องมีความลาดชันไม่เกิน ๑:๑๒ และมีความยาวช่วงละไม่เกิน 6,000 มิลลิเมตร ในกรณีที่ทางลาดยาวเกิน 6,000 มิลลิเมตร ต้องจัดให้มีชานพักยาวไม่น้อยกว่า ๑,๕๐๐ มิลลิเมตร คั่นระหว่างแต่ละช่วงของทางลาด

(6) ทางลาดด้านที่ไม่มีผนังกันให้ยกขอบสูงจากพื้นผิวของทางลาดไม่น้อยกว่า 50 มิลลิเมตร และมีราวกันตก

(7) ทางลาดที่มีความยาวตั้งแต่ 2,500 มิลลิเมตร ขึ้นไป ต้องมีราวจับทั้งสองด้าน

(8) มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่คนพิการทางการมองเห็นและคนชราสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของทางลาดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร

(9) ให้มีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ในบริเวณทางลาดที่จัดไว้ให้แก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชรา

หมวด 3 บันได

ข้อ 11 อาคารตามข้อ 3 ต้องจัดให้มีบันไดสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราใช้ได้ อย่างน้อยชั้นละ 1 แห่ง โดยต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) มีความกว้างสุทธิไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

(2) มีชานพักทุกระยะในแนวตั้งไม่เกิน 2,000 มิลลิเมตร

(3) มีราวบันไดทั้งสองข้าง โดยให้ราวมีลักษณะตามที่กำหนดในข้อ 8 (7)

(4) ลูกตั้งสูงไม่เกิน 150 มิลลิเมตร ลูกนอนเมื่อหักส่วนที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันออก

แล้วเหลือความกว้างไม่น้อยกว่า 280 มิลลิเมตร และมีขนาดสม่ำเสมอตลอดช่วงบันได ในกรณีที่ขึ้นบันไดเหลื่อมกันหรือมีจุดบันไดให้มีระยะเหลื่อมกันได้ไม่เกิน 20 มิลลิเมตร

(5) พื้นผิวของบันไดต้องใช้วัสดุที่ไม่ลื่น

(6) ลูกตั้งบันไดห้ามเปิดเป็นช่องโถง

(7) มีป้ายแสดงทิศทาง ตำแหน่ง หรือหมายเลขชั้นของอาคารที่คนพิการทางการมองเห็นและคนชราสามารถทราบความหมายได้ ตั้งอยู่บริเวณทางขึ้นและทางลงของบันไดที่เชื่อมระหว่างชั้นของอาคาร

หมวด 4 ที่จอดรถ

ข้อ 12 อาคารตามข้อ 3 ต้องจัดให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอย่างน้อยตามอัตราส่วนดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(1) ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 10 คัน แต่ไม่เกิน 50 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชราอย่างน้อย 1 คัน

(2) ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 51 คัน แต่ไม่เกิน 100 คัน ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการ หรือทุพพลภาพ และคนชราอย่างน้อย 2 คัน

(3) ถ้าจำนวนที่จอดรถตั้งแต่ 101 คัน ขึ้นไป ให้มีที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพและคนชราอย่างน้อย 2 คัน และเพิ่มขึ้นอีก 1 คัน สำหรับทุก ๆ จำนวนรถ 100 คันที่เพิ่มขึ้น เศษของ 100 คัน ถ้าเกินกว่า 50 คัน ให้คิดเป็น 100 คัน

ข้อ 13 ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราให้จัดไว้ใกล้ทางเข้าออก อาคารให้มากที่สุด มีลักษณะไม่ขนานกับทางเดินรถ มีพื้นผิวเรียบ มีระดับเสมอกัน และมีสัญลักษณ์รูปผู้พิการนั่งเก้าอี้ล้ออยู่บนพื้นของที่จอดรถด้านที่ติดกับทางเดินรถ มีขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และมีป้ายขนาดกว้างไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตรและยาวไม่น้อยกว่า 300 มิลลิเมตร ติดอยู่สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 2,000 มิลลิเมตร ในตำแหน่งที่เห็นได้ชัดเจน

ข้อ 14 ที่จอดรถสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราต้องเป็นพื้นที่ สี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้างไม่น้อยกว่า 2,400 มิลลิเมตร และยาวไม่น้อยกว่า 6,000 มิลลิเมตร และจัดให้มีที่ว่างข้างที่จอดรถกว้างไม่น้อยกว่า 1,000 มิลลิเมตร ตลอดความยาวของที่จอดรถ โดยที่ว่างดังกล่าวต้องมีลักษณะพื้นผิวเรียบและมีระดับเสมอกับที่จอดรถ

หมวด 7 ห้องส้วม

ข้อ 20 อาคารตามข้อ 3 ที่จัดให้มีห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไป ต้องจัดให้มีห้องส้วม สำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าใช้ได้อย่างน้อย 1 ห้องในห้องส้วมนั้นหรือจะจัดแยก ออกมาอยู่ในบริเวณเดียวกันกับห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไปก็ได้

ข้อ 21 ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา ต้องมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(1) มีพื้นที่ว่างภายในห้องส้วมเพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถหมุนตัวกลับได้ซึ่งมีเส้นผ่าน ศูนย์กลางไม่น้อยกว่า 1,500 มิลลิเมตร

(2) ประตูของห้องที่ตั้งโถส้วมเป็นแบบบานเปิดออกสู่ภายนอก โดยต้องเปิดค้างได้ ไม่น้อยกว่า 90 องศา หรือเป็นแบบบานเลื่อน และมีสัญลักษณ์รูปผู้พิการติดไว้ที่ประตูด้านหน้า ห้องส้วมลักษณะของประตูนอกจากที่กล่าวมาข้างต้น ให้เป็นไปตามที่กำหนดในหมวด 6

(3) พื้นห้องส้วมต้องมีระดับเสมอกับพื้นภายนอก ถ้าเป็นพื้นต่างระดับต้องมี ลักษณะเป็นทางลาดตามหมวด 2 และวัสดุปูพื้นห้องส้วมต้องไม่ลื่น

(4) พื้นห้องส้วมต้องมีความลาดเอียงเพียงพอไปยังช่องระบายน้ำทิ้งเพื่อที่จะไม่ให้มีน้ำขังบนพื้น

(5) มิได้รวมชนิดนั่งราบ สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 500 มิลลิเมตร มีพนักพิงหลังที่ให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราที่ไม่สามารถนั่งทรงตัวได้เองใช้พิงได้และที่ปล่อยน้ำเป็นชนิดคันโยก ปุ่มกดขนาดใหญ่หรือชนิดอื่นที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถใช้ได้อย่างสะดวก มีด้านข้างด้านหนึ่งของโถส้วมอยู่ชิดผนังโดยมีระยะห่างวัดจากกึ่งกลางโถส้วมถึงผนังไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 500 มิลลิเมตร ต้องมีราวจับที่ผนังส่วนด้านที่ไม่ชิดผนังให้มีที่ว่างมากพอให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราที่นั่งเก้าอี้ล้อสามารถเข้าไปใช้โถส้วมได้โดยสะดวก ในกรณีที่ด้านข้างของโถส้วมทั้งสองด้านอยู่ห่างจากผนังเกิน 500 มิลลิเมตร ต้องมีราวจับที่มีลักษณะตาม (7)

(6) มีราวจับบริเวณด้านที่ชิดผนังเพื่อช่วยในการพยุงตัว เป็นราวจับในแนวนอนและแนวตั้งโดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ราวจับในแนวนอนมีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 650 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 700 มิลลิเมตร และให้ยื่นล้าออกมาจากด้านหน้าโถส้วมอีกไม่น้อยกว่า 250 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 300 มิลลิเมตร

(ข) ราวจับในแนวตั้งต่อจากปลายของราวจับในแนวนอนด้านหน้าโถส้วมมีความยาววัดจากปลายของราวจับในแนวนอนขึ้นไปอย่างน้อย 600 มิลลิเมตรราวจับตาม (6) (ก) และ (ข) อาจเป็นราวต่อเนื่องกันก็ได้

(7) ด้านข้างโถส้วมด้านที่ไม่ชิดผนังให้มีราวจับติดผนังแบบพับเก็บได้ในแนวราบเมื่อกางออกให้มีระบบล็อกที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถปลดล็อกได้ง่าย มีระยะห่างจากขอบของโถส้วมไม่น้อยกว่า 150 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 200 มิลลิเมตร และมีความยาวไม่น้อยกว่า 550 มิลลิเมตร

(8) นอกเหนือจากราวจับตาม (6) และ (7) ต้องมีราวจับเพื่อนำไปสู่สุขภัณฑ์อื่น ๆ ภายในห้องส้วม มีความสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 800 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 900 มิลลิเมตร

(9) ติดตั้งระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้ที่อยู่ภายนอกแจ้งภัยแก่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชรา และระบบสัญญาณแสงและสัญญาณเสียงให้ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถแจ้งเหตุหรือเรียกหาผู้ช่วยในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินไว้ในห้องส้วม โดยมีปุ่มกดหรือปุ่มสัมผัสให้สัญญาณทำงานซึ่งติดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถใช้งานได้สะดวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

(10) มีอ่างล้างมือโดยมีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(ก) ใต้อ่างล้างมือด้านที่ติดผนังไปจนถึงขอบอ่างเป็นที่ว่าง เพื่อให้เก้าอี้ล้อสามารถสอดเข้าไปได้ โดยขอบอ่างอยู่ห่างจากผนังไม่น้อยกว่า 450 มิลลิเมตร และต้องอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราเข้าประชิดได้โดยไม่มีสิ่งกีดขวาง

(ข) มีความสูงจากพื้นถึงขอบบนของอ่างไม่น้อยกว่า 750 มิลลิเมตร แต่ไม่เกิน 800 มิลลิเมตร และมีราวจับในแนวนอนแบบพับเก็บได้ในแนวตั้งทั้งสองข้างของอ่าง

(ค) ก๊อกน้ำเป็นชนิดก้านโยกหรือก้านกดหรือก้านหมุนหรือระบบอัตโนมัติ

ข้อ 22 ในกรณีที่มีห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอยู่ในห้องส้วมที่จัดไว้สำหรับบุคคลทั่วไป และมีทางเข้าก่อนถึงตัวห้องส้วม ต้องจัดให้ห้องส้วมสำหรับผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราอยู่ในตำแหน่งที่ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และคนชราสามารถเข้าถึงได้ โดยสะดวกห้องส้วมสำหรับบุคคลทั่วไปตามวรรคหนึ่ง หากได้จัดสำหรับผู้ชายและผู้หญิงต่างหากจากกันให้มีอักษรเบรลล์แสดงให้รู้ว่าเป็นห้องส้วมชายหรือหญิงติดไว้ที่ผนังข้างทางเข้าในตำแหน่งที่สามารถสัมผัสได้ด้วย

หมวด 9 โรงมหรสพ หอประชุม โรงแรม

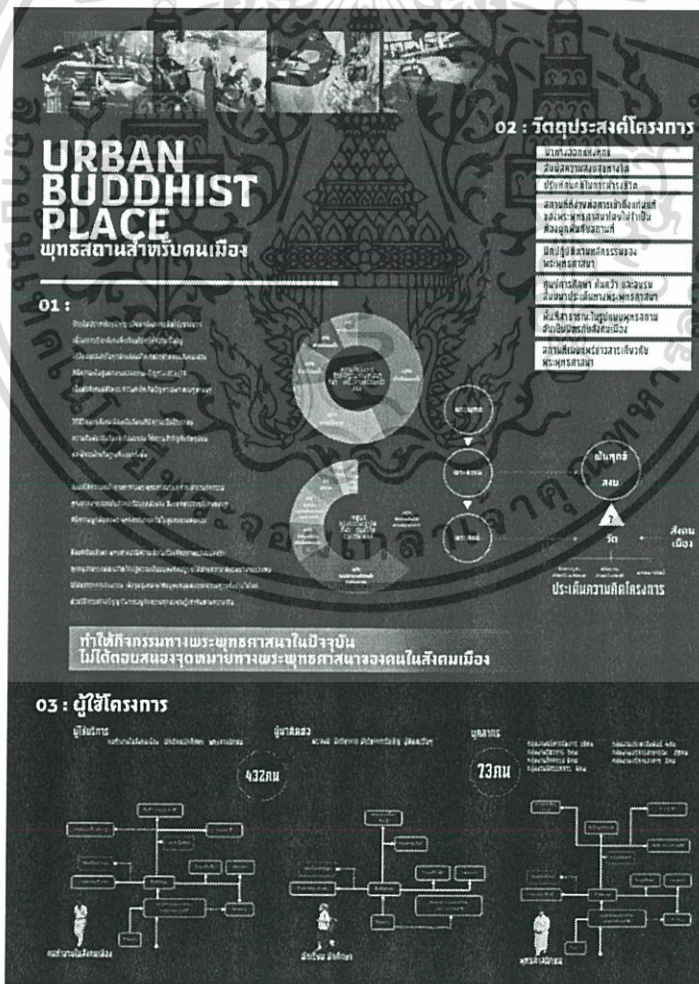
ข้อ 26 อาคารตามข้อ 3 ที่เป็นโรงมหรสพหรือหอประชุมต้องจัดให้มีพื้นที่เฉพาะสำหรับเก้าอี้ล้ออย่างน้อยหนึ่งที่นั่งทุก ๆ จำนวน 100 ที่นั่ง โดยพื้นที่เฉพาะนี้เป็นพื้นที่ราบขนาดความกว้างไม่น้อยกว่า 900 มิลลิเมตร และความยาวไม่น้อยกว่า 1,400 มิลลิเมตร ต่อหนึ่งที่นั่ง อยู่ในตำแหน่งที่เข้าออกได้

บทที่ 8

ผลงานการออกแบบ

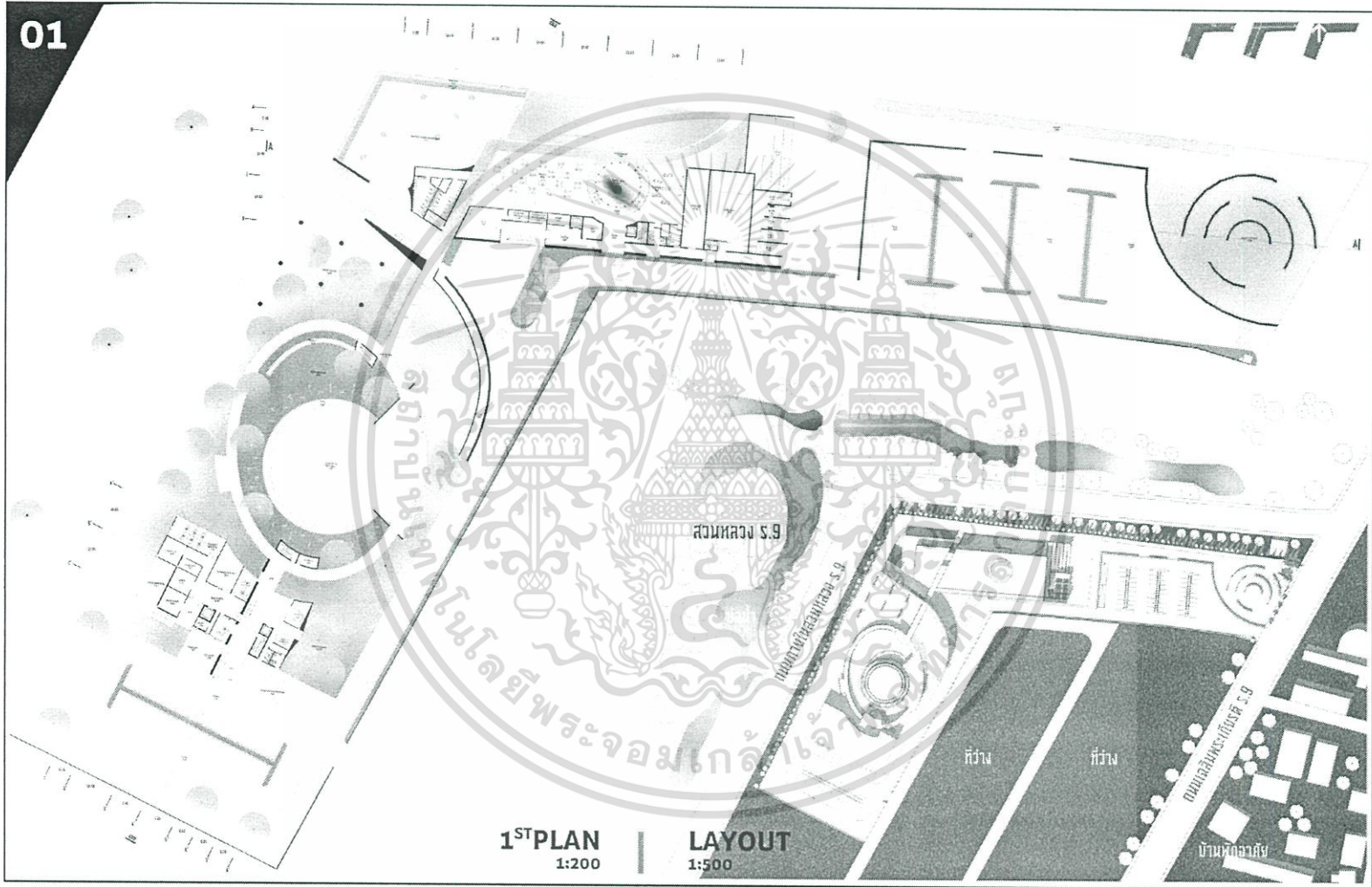
การศึกษา และรวบรวมข้อมูลของโครงการในบทก่อนหน้า เรื่องการทบทวนวรรณกรรม ผู้ใช้โครงการ องค์ประกอบและพื้นที่ใช้สอยโครงการ ที่ตั้งโครงการ และงานระบบ เป็นสิ่งสำคัญที่ใช้บูรณาการจนนำมาสู่ขั้นตอนกระบวนการออกแบบ และผลงานการออกแบบขั้นสุดท้าย

8.1 กระบวนการออกแบบ



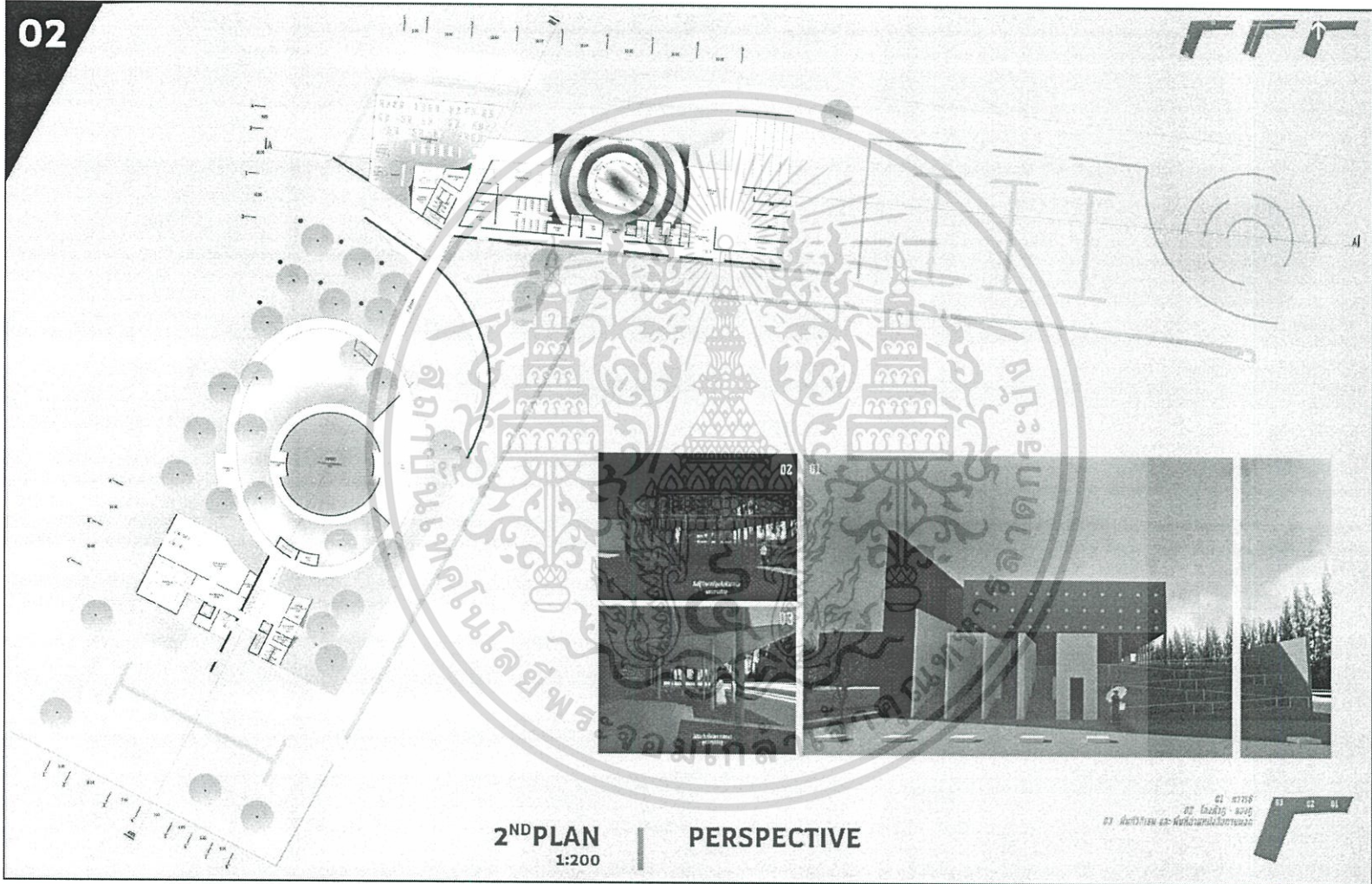
ภาพที่ 8-1 กระบวนการออกแบบ 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



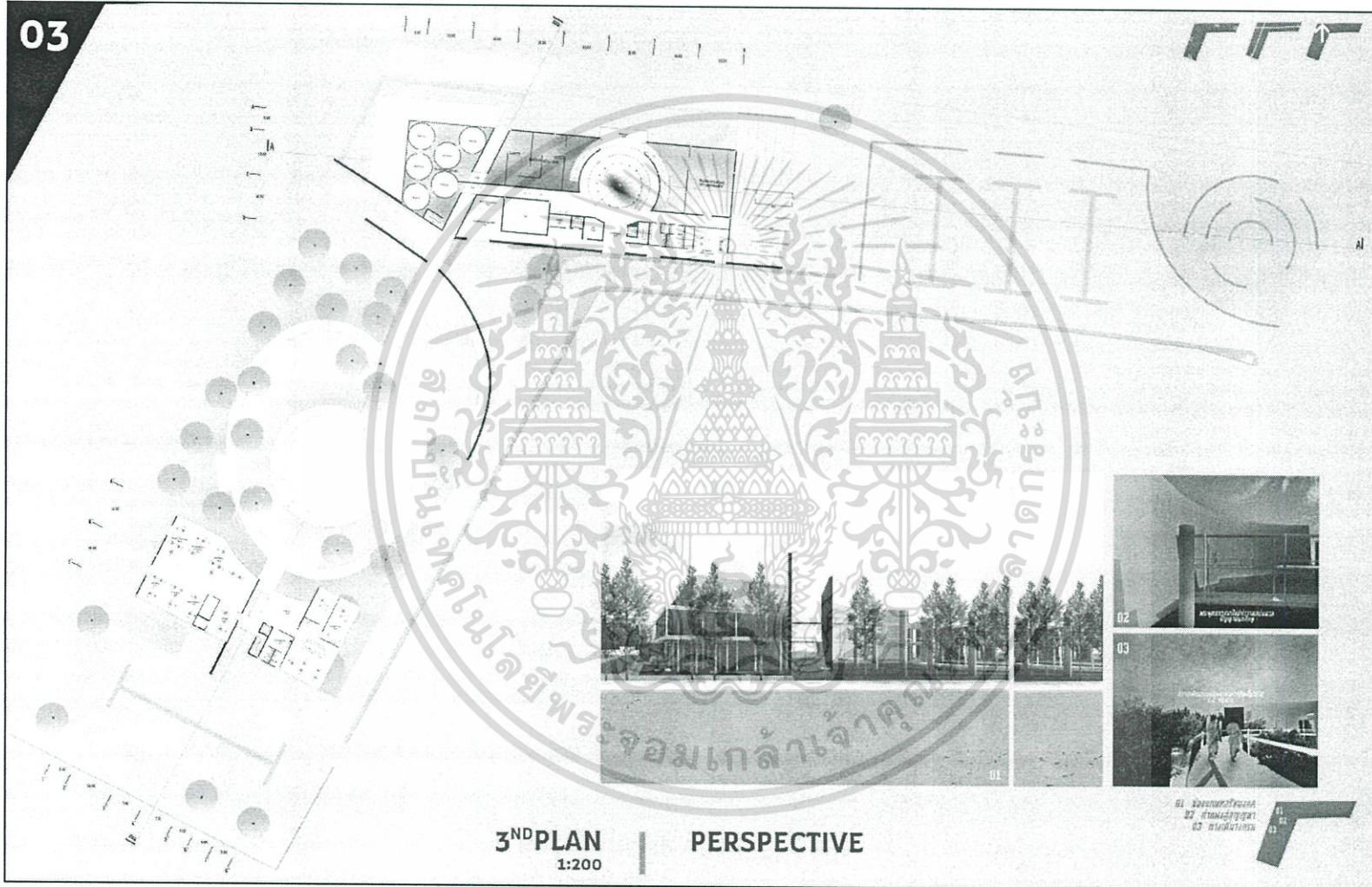
ภาพที่ 8-4 ผังพื้นที่ชั้นที่ 1 และผังบริเวณ

02



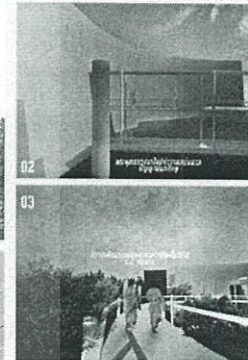
ภาพที่ 8-5 ผังพื้นที่ 2 และทัศนียภาพ

03



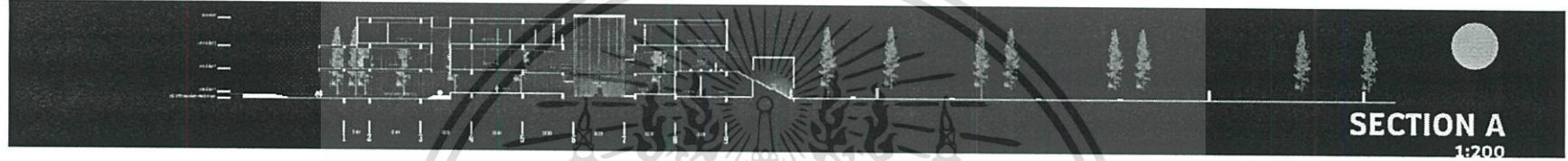
3ND PLAN
1:200

PERSPECTIVE

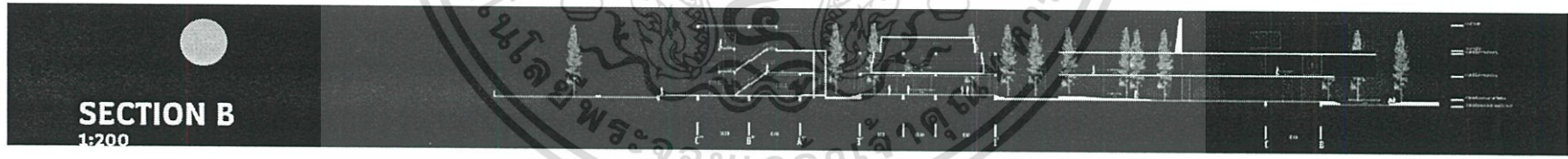


01 วิวจากทางเข้าอาคาร
02 วิวจากทางออกอาคาร
03 วิวจากทางเดิน

ภาพที่ 8-6 ผังพื้นที่ 3 และทัศนียภาพ



ภาพที่ 8-7 รูปตัด A



ภาพที่ 8-8 รูปตัด B



ELEVATION 01
1:200

ภาพที่ 8-9 รูปด้านที่ 1



ELEVATION 02
1:200

ภาพที่ 8-10 รูปด้านที่ 2



ELEVATION 03
1:200

ภาพที่ 8-11 รูปด้านที่ 3



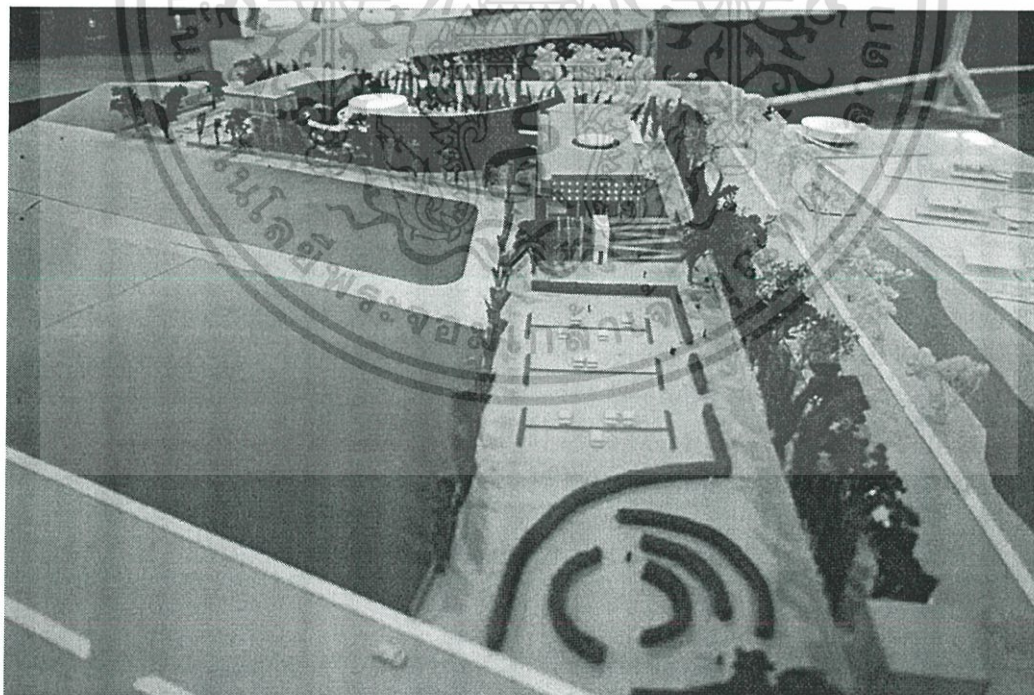
ELEVATION 04
1:200

ภาพที่ 8-12 รูปด้านที่ 4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

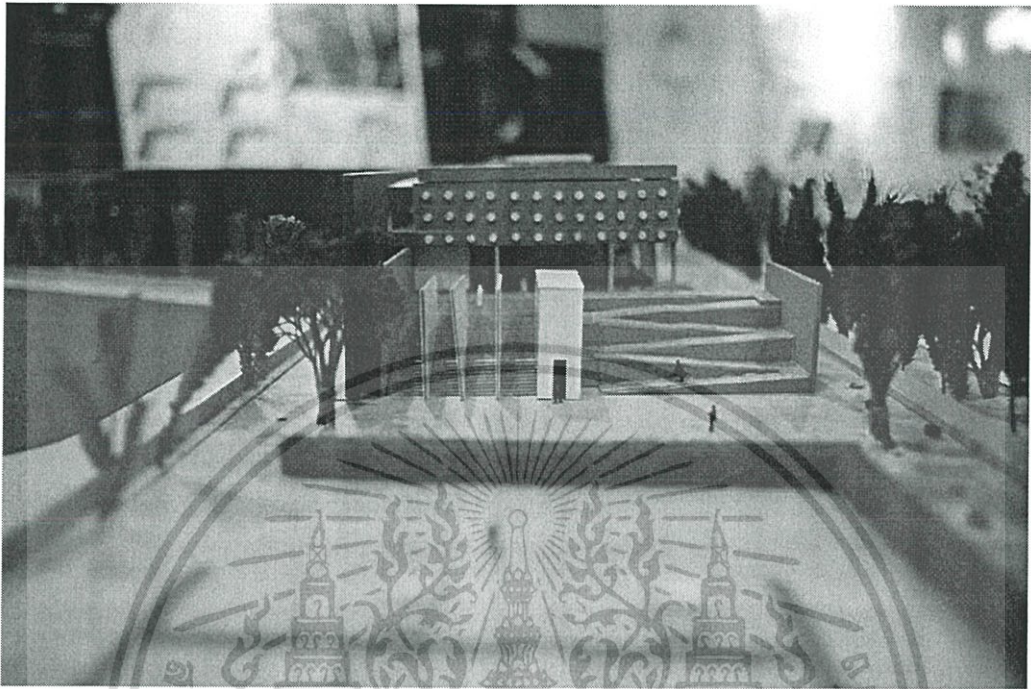


ภาพที่ 8-13 ทศนียภาพมุมสูงและบริบทโดยรอบ



ภาพที่ 8-14 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 1

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

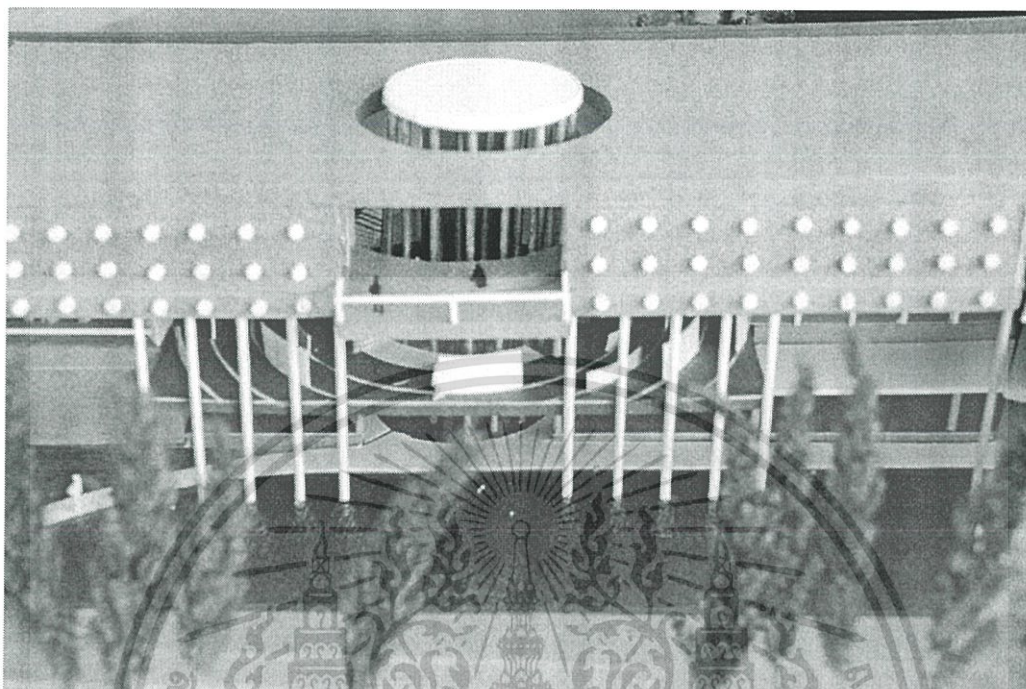


ภาพที่ 8-15 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 2

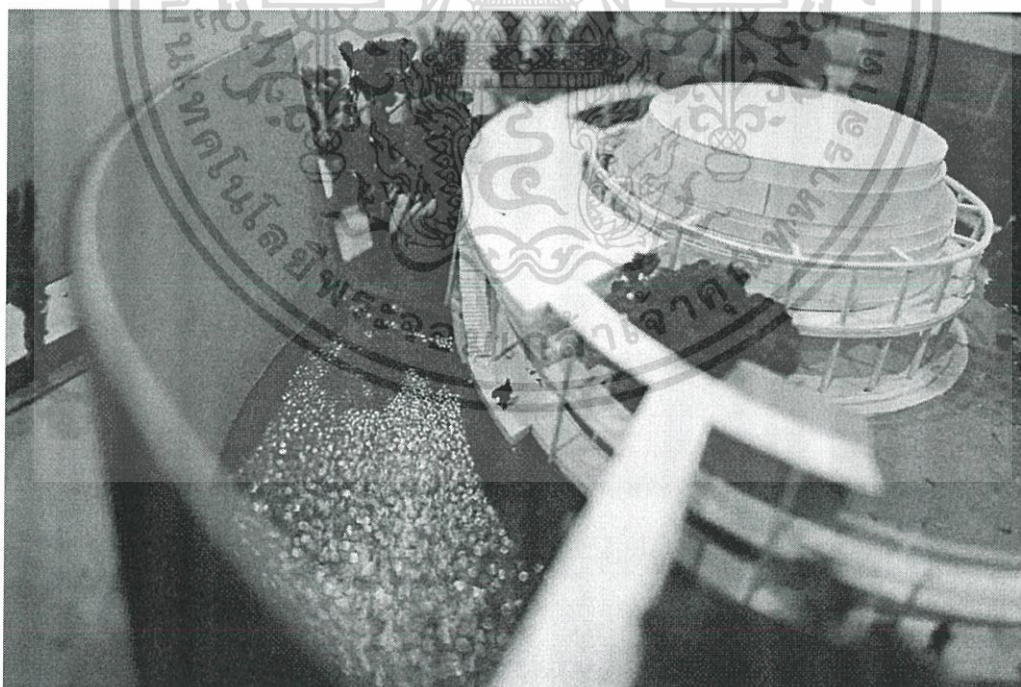


ภาพที่ 8-16 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

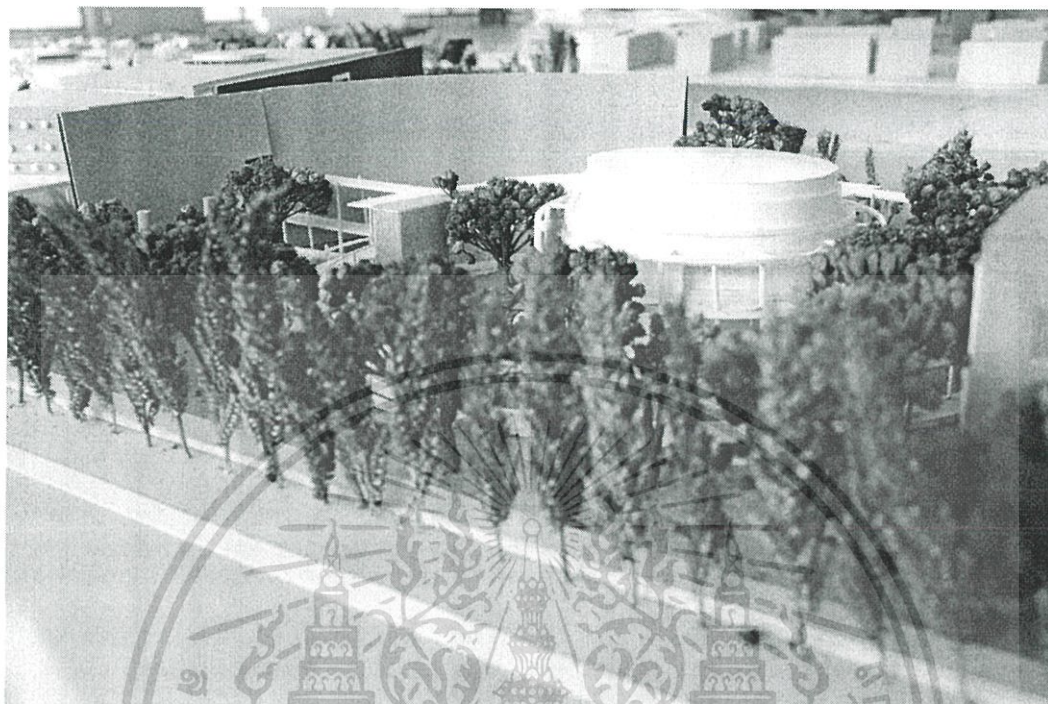


ภาพที่ 8-17 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 4

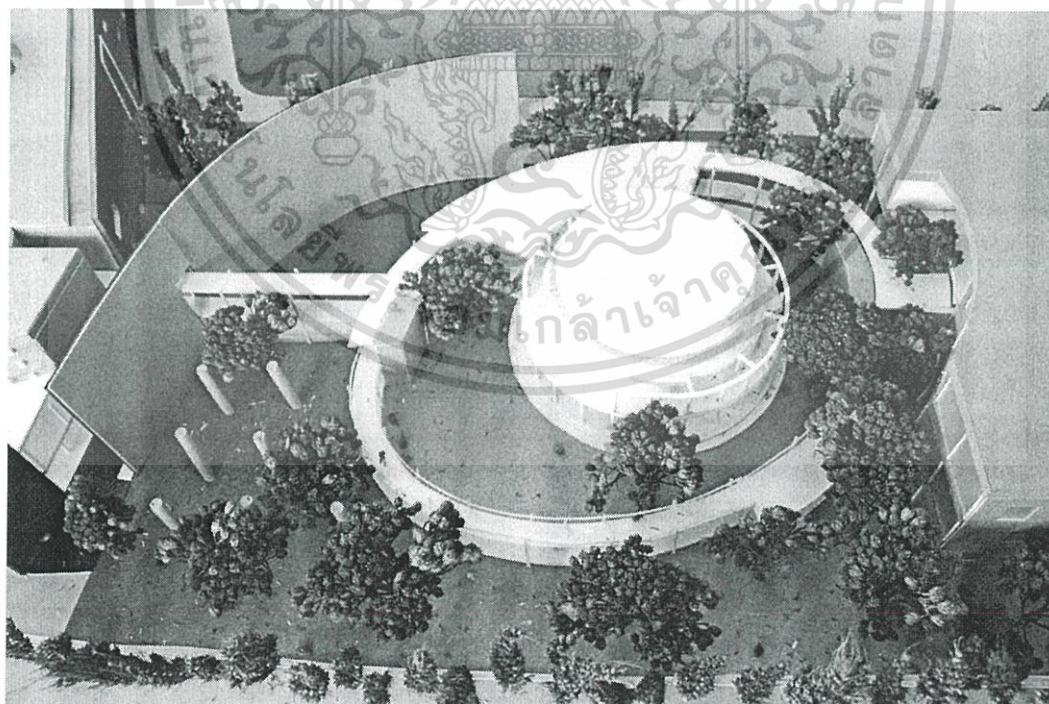


ภาพที่ 8-18 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 5

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

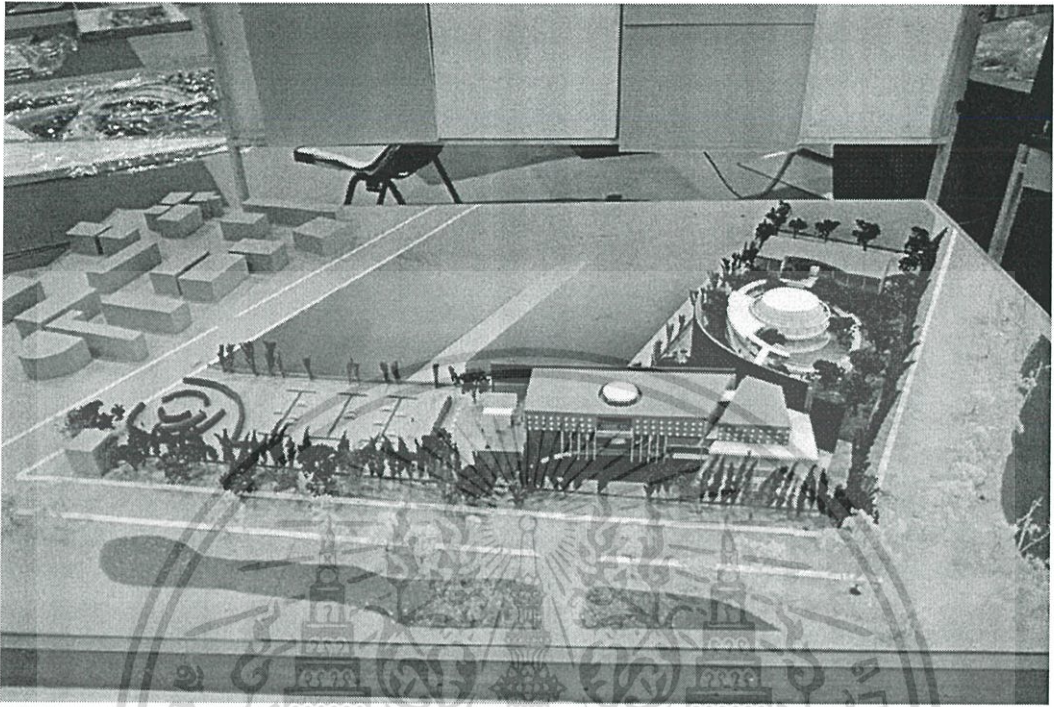


ภาพที่ 8-19 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 6

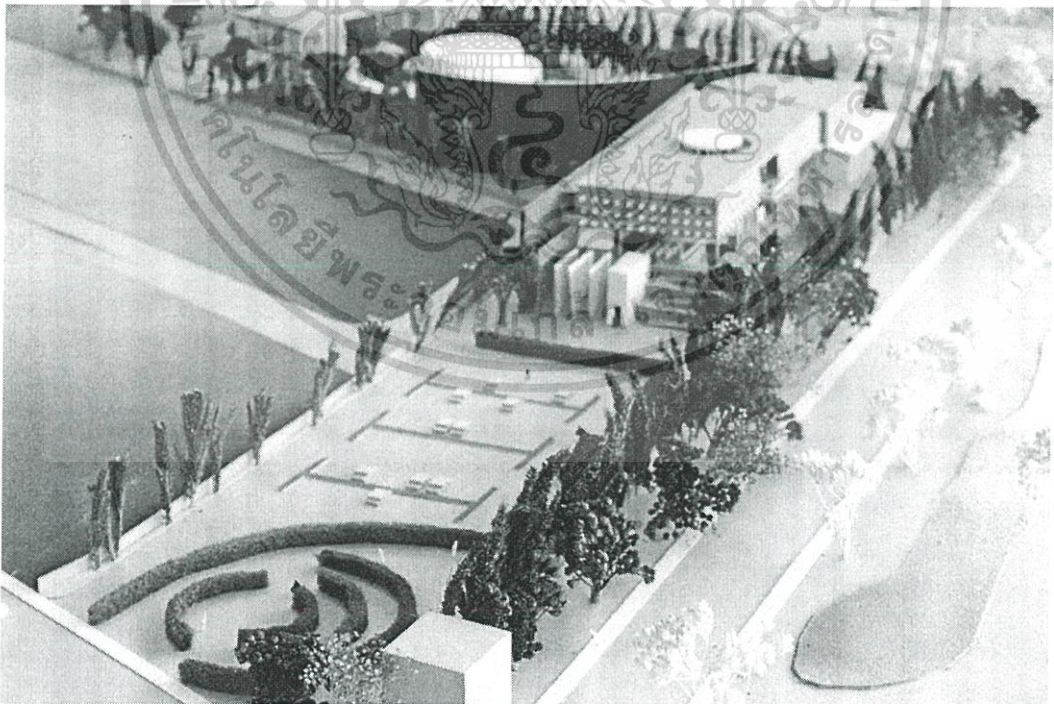


ภาพที่ 8-20 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 7

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้



ภาพที่ 8-21 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 8



ภาพที่ 8-22 ภาพถ่ายหุ่นจำลอง 9

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหา และต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

กฤษฎา อานโพธิ์ทอง. 2553. “วัด การออกแบบพุทธสถานเชิงทดลอง.” วิทยานิพนธ์
สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรม,
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

จังหวัดสุราษฎร์ธานี. 2549. **เที่ยวสวนโมกข์ให้ถึงธรรม เที่ยวถึงธรรมที่สวนโมกข์.**
พิมพ์ครั้งที่ 2. สุราษฎร์ธานี : สวนโมกขพลารามและคณะธรรมทานสุราษฎร์ธานี

พระธรรมโกศาจารย์ (เงื่อม อินฺทปญฺโญ). 2557. **คู่มือมนุษย์.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
อมรินทร์ธรรมะ อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

พระธรรมโกศาจารย์ ท่านเจ้าประคุณหลวงพ่อบุญรอด ภิขุ. ม.ป.ป. **แก่นพุทธศาสน์.**
กรุงเทพฯ : ธรรมสภา.

พระไพศาล วิสาโล. 2546. **พุทธศาสนาไทยในอนาคต แนวโน้มและทางออกจากวิกฤต.**
กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.

สม สุจีรา. 2551. **ทวาร 6 ศาสตร์แห่งการรู้ทันตนเอง.** พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพฯ : อัมรินทร์.

สุรพล สุวรรณ. ม.ป.ป. **เอกสารคำสอนวิชาสังคมวิทยาเมือง.** ม.ป.ท.